

**T.C.
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**PEYZAJ MİMARLIĞI ÖĞRETİMİNDE AKREDİTASYON SÜRECİNİN
İRDELENMESİ; S.D.Ü. PEYZAJ MİMARLIĞI BÖLÜMÜ**

Çağla BOSTAN

**Danışman
Prof. Dr. Atila GÜL**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
PEYZAJ MİMARLIĞI ANABİLİM DALI
ISPARTA - 2018**

© 2018 [Çağla BOSTAN]

TEZ ONAYI

Çağla BOSTAN tarafından hazırlanan "**Peyzaj Mimarlığı Öğretiminde Akreditasyon Sürecinin İrdelenmesi; S.D.Ü. Peyzaj Mimarlığı Bölümü**" adlı tez çalışması aşağıdaki jüri üyeleri önünde Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü **Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı**'nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak başarı ile savunulmuştur.

Danışman

Prof. Dr. Atila GÜL
Süleyman Demirel Üniversitesi

Jüri Üyesi

Prof. Dr. Öner DEMİREL
Kırıkkale Üniversitesi

Jüri Üyesi

Dr. Öğr. Üyesi Şehriban ERASLAN
Süleyman Demirel Üniversitesi

Enstitü Müdürü

Prof. Dr. Yasin TUNCER

.....

TAAHHÜTNAME

Bu tezin akademik ve etik kurallara uygun olarak yazıldığını ve kullanılan tüm literatür bilgilerinin referans gösterilerek tezde yer aldığını beyan ederim.

Çağla BOSTAN

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
İÇİNDEKİLER.....	i
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
TEŞEKKÜR.....	v
ŞEKİLLER DİZİNİ	vi
ÇİZELGELER DİZİNİ	vii
1. GİRİŞ.....	1
2.1. Toplam Kalite Kavramı(TKY) ve Eğitimde Toplam Kalite Yöntemleri.....	4
2.1.1. Yükseköğretim kurumlarında kalite yönetimi.....	10
2.1.2. Bologna Süreci ve Yükseköğretim Kurumlarında temel kalite yönetimi çerçevesi.....	15
2.1.3. Yükseköğretimde ulusal yeterlilikler çerçevesi ve kurumsal kalite yönetimi	20
2.2. Akreditasyon Kavramı ve Yükseköğretim Kurumlarında Akreditasyon	28
2.2.1. Uluslararası uygulamalar	38
2.2.1.1. Avrupa Üniversiteler Birliği (European University Association – EUA).....	38
2.2.1.2. Amerika Ulusal Mimarlık Akreditasyon Kurulu (National Architectural Accrediting Board – NAAB).....	40
2.2.2. Ulusal uygulamalar	43
2.2.2.1. Mimarlık Akreditasyon Kurulu (MİAK).....	44
2.2.3. Peyzaj Mimarlığı alanında uluslararası akreditasyon kuruluşları.....	54
2.2.3.1. Peyzaj Mimarlığı Akreditasyon Kurulu (Landscape Architectural Accreditation Board / LAAB).....	54
2.2.3.2. IFLA (Uluslararası Peyzaj Mimarlığı Federasyonu) ve EFLA (Avrupa Peyzaj Mimarları Topluluğu)	65
2.2.4. Peyzaj Mimarlığı programında akreditasyon olan ulusal kurumlar....	74
2.2.4.1. İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ)	74
2. KAYNAK ÖZETLERİ	85
3. MATERYAL VE YÖNTEM.....	88
3.1. Materyal	88
3.1.1. S.D.Ü. Mimarlık Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü genel bilgiler	88
3.2. Yöntem.....	98
3.2.1. Yöntem aşamaları.....	98
4. ARAŞTIRMA BULGULARI VE TARTIŞMA	103
4.1. Peyzaj Mimarlığı Bölümleri İçin Ulusal ve Uluslararası Akreditasyon Başvuru Ön Koşulları, Ölçütler, Eğitim Çıktıları, Fiziksel İmkanlar ve Süreçlerinin İrdelenmesi ve Şablon Modelin Belirlenmesi.....	103
4.1.1. Akreditasyon başvuru ön koşulları:	103
4.1.2. Akreditasyon ölçütleri	105
4.1.3. Peyzaj Mimarlığı programı öğrenme çıktıları.....	107
4.1.4. Peyzaj Mimarlığı eğitimi için gerekli fiziksel imkânlar	111
4.1.5. Akreditasyon başvuru süreci.....	113
4.2. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünün Akreditasyon Sürecine İlişkin Ders Müfredatı ve Öğrenim Çıktılarının Anket Yolu İle Belirlenmesi ve İrdelenmesi	114

4.2.1. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünün lisans ders müfredatının anket yolu ile belirlenmesi ve irdelenmesi.....	114
4.2.2. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünün lisans program öğrenme çıktılarının e-anket yolu ile belirlenmesi ve irdelenmesi.....	122
4.2.3. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünün lisansüstü ders müfredatının anket yolu ile belirlenmesi ve irdelenmesi.....	130
4.2.4. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünün lisansüstü program öğrenme çıktılarının e-anket yolu ile belirlenmesi ve irdelenmesi.....	138
4.3. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Programının Akredite Olma Sürecine Yönelik İrdeleme ve Tartışma	145
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	153
KAYNAKLAR.....	161
EKLER	165
EK A. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü Lisans Eğitim Çıktıları Sınama Anketi ...	165
EK B. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü Lisansüstü Eğitim Çıktıları Sınama Anketi	165
EK C. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü Lisans Ders Müfredatı Sınama Anketi....	165
EK D. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü Lisansüstün Ders Müfredatı Sınama Anketi	165
ÖZGEÇMİŞ.....	175

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

PEYZAJ MİMARLIĞI ÖĞRETİMİNDE AKREDİTASYON SÜRECİNİN İRDELENMESİ; S.D.Ü. PEYZAJ MİMARLIĞI BÖLÜMÜ

Çağla BOSTAN

Süleyman Demirel Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Atila GÜL

Yükseköğretim kurumlarının gün geçtikçe sayılarının ve çeşitlerinin artması, bu kurumların verdiği eğitimdeki hizmet kalitesinin karşılaştırılması, ulusal ve uluslararası tanınabilirliği ve entegrasyonu güçleştirmektedir. Ülkemizde farklı fakültelerin altında yapılandırılmış olan Peyzaj Mimarlığı Programı'nın vizyon ve misyonunun, öğretim ve eğitim, araştırma ve geliştirme, izleme, denetleme ve değerlendirme gibi süreçlerinin tümünü kapsayan konularının uluslararası standartlara ulaşabilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanabilmesi "Akreditasyon Süreçlerinin" tanımlanması ve önemsenmesi ile mümkündür.

Bu çalışmanın temel amacı, Peyzaj Mimarlığı Bölümlerinde Akreditasyon sürecinin ne olduğu ve nasıl gerçekleştirileceği incelenmiş ve bu kapsamda (LAAB, MİAK, IFLA-EFLA) ve Çabuk (2010) ve İTÜ PM örnek teşkil etmeleri açısından incelenerek rehber niteliğinde bir akreditasyon kurumunun başvuru şartları, akreditasyon ölçütleri, süreçleri, eğitimde elde edilmesi gereken bilgi ve beceri çıktıları ortaya konulmuştur. Oluşturulan bu rehber bazında SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünün mevcut durumu kapsamında akreditasyon olma süreci incelenmiş, mevcut eksiklikler tespit edilmiş ve öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: SDÜ, Peyzaj Mimarlığı, Eğitim, Akreditasyon, Süreç, Kalite.

2018, 177 sayfa

ABSTRACT

M.Sc. Thesis

INVESTIGATION OF ACCREDITATION PERIOD IN THE DEPARTMENT OF THE LANDSCAPE ARCHITECTURE; S.D.U. LANDSCAPE ARCHITECTURE DEPARTMENT

Çağla BOSTAN

**Süleyman Demirel University
Graduate School of Natural and Applied Sciences
Department of Landscape Architect**

Supervisor: Prof. Dr. Atila GÜL

The increasing number and variety of higher education institutions make it difficult to compare the quality of education services provided by these institutions, national and international recognition and integration. Different forms and features of the Landscape Architecture Program can achieve international standards and predict sustainability and are possible with the identification and consideration of "Accreditation Processes"

The main aim of this study is to examine what the accreditation process of the Landscape Architecture Departments is and how to implement them and by examining in this context (LABB, MIAK, IFLA-EFLA) and Çabuk (2010) and ITU Landscape Architecture example establishments, application criteria of an accreditation institution as a guide, accreditation criteria , processes, knowledge and skill outcomes that should be achieved in education. In this guideline created, the process of accreditation within the scope of SDU Landscape Architecture section has been examined, existing deficiencies have been identified and recommendations have been made.

Keywords: SDU, Landscape Architecture, Education, Accreditation, Process, Quality

2018, 177 pages

TEŞEKKÜR

Yüksek lisansa başladığım tarihten bu güne desteğini ve sevgisini esirgemeyen, tez konumda beni yönlendiren, bilgi ve tecrübesi ile karşılaştığım zorlukları aşmamda yardımcı olan ve değerli vaktini bana ayıran saygıdeğer Tez Danışmanım Sayın Prof. Dr. Atila GÜL'e ve değerli GÜL ailesine teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca kaynak konusunda desteğini hiç esirgemeyen güzel görüşleriyle beni aydınlatan sevgili hocam Dr. Öğr. Üyesi Şehriban ERASLAN teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Lisans ve Yüksek lisans eğitim sürecinde maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen çok değerli Aileme minnettarım. Her şey için çok teşekkür ederim. Ayrıca Umut Aydemir'e bana verdiği destekten dolayı teşekkür ederim.

Çağla BOSTAN
ISPARTA, 2018

ŞEKİLLER DİZİNİ

	Sayfa
Şekil 2.1. Toplam kalite yönteminin ana unsurları ve dayandığı temel ilkeleri.....	7
Şekil 2.2. Kalite sistemleri ve Yüksek Öğretim düzeyinde karşılaşılan önemli öğeleri.....	11
Şekil 2.3. Yüksek Öğretimde kalitenin sağlanmasında yıllara göre önemli gelişmeler.....	12
Şekil 2.4. Yükseköğretim kalitesini etkileyen kurumsal faaliyetler	14
Şekil 2.5. Bologna Süreci organizasyon yapısı.....	18
Şekil 2.6. Bologna Süreci'nin işleyiş düzeyleri	20
Şekil 2.7. TYYÇ yeterlilik profilleri	23
Şekil 2.8. Akreditasyon süreci ve yapılacak işlemler şeması	35
Şekil 3.1. Yöntem akış şeması	101

ÇİZELGELER DİZİNİ

	Sayfa
Çizelge 2.1. TKY tanımları	6
Çizelge 2.2. Uluslararası kuruluşlar ve işlevleri.....	19
Çizelge 2.3. QF-EHEA ve EQF-LLL düzey tanımlayıcıları	21
Çizelge 2.4. TYYÇ'nin oluşturulma aşamaları ve tamamlanma tarihleri.....	22
Çizelge 2.5. TYYÇ düzeyleri için AKTS ve öğrenci çalışma yükü aralıkları.....	24
Çizelge 2.6. Türkiye Yükseköğretim Ulusal Yeterlikler Çerçevesi 6. Düzey (Lisans) tanımlayıcıları (Öğrenme çıktıları).....	25
Çizelge 2.7. Türkiye Yükseköğretim Ulusal Yeterlikler Çerçevesi 7. Düzey (Yüksek Lisans) tanımlayıcıları (Öğrenme çıktıları).....	26
Çizelge 2.8. Türkiye Yükseköğretim Ulusal Yeterlikler Çerçevesi 8. Düzey (Doktora) tanımlayıcıları (Öğrenme çıktıları).....	27
Çizelge 2.9. İki tür akreditasyonun özellikleri.....	29
Çizelge 2.10. Akreditasyon standartları.....	36
Çizelge 2.11. İTÜ Mim. Fak. Peyzaj Mimarlığı Bölümü stratejik hedef ve amaçları	77
Çizelge 2.12. IFLA UNESCO Şartı ile tanımlanan bilgi alanlarına dayalı Peyzaj Mimarlığı Bölümü'nde verilen müfredat	80
Çizelge 3.1. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı lisans programının mevcut ders müfredatı.....	91
Çizelge 3.2. Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı lisansüstü derslerin listesi.....	94
Çizelge 3.3. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı doktora programının mevcut ders müfredatı.....	96
Çizelge 3.4. Materyal kapsamı ve içerikleri	99
Çizelge 4.1. Akreditasyon başvurusu için LABB, IFLA/EFLA ve MİAK, ön koşulları	105
Çizelge 4.2. Akreditasyon kurumlarına göre akreditasyon ölçütleri.....	107
Çizelge 4.3. Program öğrenme çıktılarının belirlenmesine yönelik karşılaştırma	109
Çizelge 4.4. İTÜ Peyzaj Mimarlığı lisans eğitimi program çıktıları.....	110
Çizelge 4.5. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünde revizyon altına alınan lisans ders müfredatı ve verilen cevap yüzdeleri.....	116
Çizelge 4.6. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü öngörülen lisans ders müfredatı	121
Çizelge 4.7. SDÜ Peyzaj mimarlığı lisans eğitim program çıktıları ve % değerleri	124
Çizelge 4.8. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünde revizyon altına alınan lisansüstü ders listesi ve % değerleri.....	132
Çizelge 4.9. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünde revizyon sonucu oluşturulan lisansüstü ders müfredatı	137
Çizelge 4.10. Peyzaj mimarlığı lisansüstü eğitimi program çıktıları ve ve % değerleri	140

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

ABD	Amerika Birleşik Devletleri
ACSA	Association of Collegiate Schools of Architecture / Mimarlık Okulları Birliği
ASLA	American Society of Landscape Architects / Amerikan Peyzaj Mimarları Topluluğu
AYA	Avrupa Yükseköğretim Alanı
CBS	Coğrafi Bilgi Sistemleri
CEPES	Center for Higher Education / Yükseköğretim Merkezi (UNESCO'ya bağlı)
CE	Council of Europe / Avrupa Konseyi
EC	European Commission / Avrupa Komisyonu
ECLAS	European Council of Landscape Architecture Schools / Avrupa Peyzaj Mimarlığı Okulları Konseyi
EFLA	European Federation for Landscape Architecture / Avrupa Peyzaj Mimarlığı Federasyonu
ENQA	European Association for Quality Assurance in Higher Education / Yükseköğretimde Avrupa Kalite Güvence Birliği
EQF-LLL	European Qualifications Framework Life Long Learning / Yaşam Boyu Öğrenme Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi
ESIB	The National Unions of Students in Europe / Avrupa Öğrenci Konseyleri Birliği
EUA	European University Association / Avrupa Üniversiteler Birliği
EURASHE	European Association of Institutions in Higher Education / Avrupa Yükseköğretim Kurumları Birliği
IFLA	International Federation of Landscape Architects / Uluslararası Peyzaj Mimarları Federasyonu
ISO	International Organization for Standardization / Uluslararası Standartizasyon Organizasyonu
İTÜ	İstanbul Teknik Üniversitesi
KalDer	Türkiye Kalite Derneği
LAAB	Landscape Architectural Accreditation Board / Peyzaj Mimarlığı Akreditasyon Kurulu
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
MİAK	Mimarlık Akreditasyon Kurulu
NAAB	National Architectural Accrediting Board / Ulusal Mimarlık Akreditasyon Kurulu
SDÜ	Süleyman Demirel Üniversitesi
PEMKON	Peyzaj Mimarlığı Bölüm Başkanları Konseyi
P.M	Peyzaj Mimarlığı
QF-EHEA	Qualifications Framework European Higher Education Area / Avrupa Yükseköğretim Alanı Yeterlilikler Çerçevesi
TKY	Toplam Kalite Yönetimi
TYYÇ	Türk Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organizations / Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Organizasyonu
YÖK	Yükseköğretim Kurumu

1.GİRİŞ

Kalite kavramı evrensel bir kavram olduğu kadar çağın getirileri doğrultusunda da sürekli olarak gelişen ve dönüşen bir kavramdır. Dünyanın hangi noktasında olursa olsun kalite kavramı her zaman aranan, istenilen ve arzu edilen bir kavramdır. Elde edilen ürünün (mal, hizmet vb.) günümüz teknolojisi ve gereksinimleri doğrultusunda kalite kavramını aramak kaçınılmaz bir durum haline almıştır. Kısacası kalite kavramı her alanda aranan ve arzulanan bir kavram haline gelmiştir.

Kalite kavramı incelendiğinde ilk olarak ortaya çıkışının II. Dünya Savaşı sonrasına Japonya'nın kalkınma dönemine dayandığı görülmektedir. Özellikle Amerikalı bir bilim adamı olan Deming'in Japonya'da kalite üzerindeki yaptığı çalışmalar günümüzdeki Toplam Kalite Yöntemi (TKY) anlayışının temellerini oluşturmaktadır. TKY baktığımızda, temel olarak örgütlerdeki üretim ve yönetim süreçlerini, müşteriye odaklılık, sürekli iyileştirme, takım çalışması ve kalitenin süreçte kontrolü gibi ilkeler doğrultusunda düzenleyen bir yönetim felsefesidir (Yıldız ve Mesci, 2010). Zaman içinde artan bilinç ve değişen beklentiler, kalite felsefesinin sadece ürün ve üretimle sınırlı kalamayacağını, eğitim de dahil olmak üzere her türlü hizmet sektörü için kaçınılmaz bir gereklilik olduğunu göstermiştir. Bu gereklilik ile, eğitim insanlara sadece bilgi ve yetenek kazandırmakla kalmaz; aynı zamanda toplumların var olması ve gelişmesi için değerler oluşturmak, yeni değerleri eskileriyle bağdaştırmak gibi bir misyona da sahiptir. Dolayısıyla, bireysel, kurumsal, ulusal ve hatta uluslararası düzeyde kalıcı ve sürekli bir iyileştirme ve gelişme için eğitim uygulamalarına kalite yaklaşımının kazandırılması önem kazanmaktadır (Çabuk, 2010).

Yüksek Öğretim bir ülkenin temellerini oluşturan, bütünlüğünü sağlayan ve gelişme sürecinde rol oynayan devletin en önemli yapı taşlarından bir tanesidir. Bu yüzden bu kavramın özenle korunması, sürekli olarak geliştirilmesi, iyileştirilmesi ve uluslararası düzeyde kalitenin yakalanması önemlilik arz etmektedir. Uluslararası düzeyde Yüksek Öğretim kalite standartlarının oluşturulabilmesi için en önemli adımlardan birisi Bologna Sürecidir. 1999 yılında 29 Avrupa ülkesinin katıldığı ve imzaladığı Bologna Bildirgesi eğitim

sisteminde uluslararası kalite oluşumu için atılan en önemli adımlardan biridir. Avrupa ülkelerinin birbirinden farklı eğitim kalitesi ve eğitim süreçlerinin bulunması, farklı üniversite geleneklerine sahip olunması Avrupa Birliğinin temel sorunları arasında yer almaktadır. Çözüm olarak AB uzun vadede ortak bir Avrupa Yüksek Öğretim Alanı (AYA, European Higher Education Area-EHEA) oluşturulmasını kararlaştırmıştır (Arslan ve Bahadır, 2007). Son çalışmalarla 10 temel hedefle çalışmalarına devam etmektedir.

Eğitimde kalite güvencesi konusunda özellikle temel kalite temin araçlarından biri sayılan kurumsal ve programa yönelik akreditasyonun önemi de oldukça büyüktür. Temeli 1950'li yıllarda ABD'de atılan ve eğitim kurumlarında kurumsal veya programlar açısından belirli standartların sağlanmasına yönelik olarak ortaya çıkan akreditasyon, günümüzde yükseköğretim kurumlarında en etkili kalite yönetimi araçlarından birisi haline gelmiştir. Özellikle program akreditasyonları sayesinde öğrencilerin aldıkları eğitim kalitesinin ve eğitim vasıtasıyla edindikleri yeterliliklerin belirli standartların altında olmaması sağlanmakta; ayrıca farklı yükseköğretim kurumlarında verilen aynı programlar arasında edinilen bilgi ve yeterlilikler arasında önemli farklar olması engellenmektedir. Bunun en önemli faydalarından biri de, Yükseköğretim Kurumları arasındaki rekabete getirilen olumlu etkiler ile ulusal ve uluslararası seviyelerde tanınan yeterliliklerin tanımlandığı bir sistemin oluşturulmasıdır (Çabuk,2010).

Ülkemizde eğitimde kalite çalışmalarında özellikle Yükseköğretim Kurumlarının kalite temini olan akreditasyon ile ilgili çalışmalara başlamasında Bologna sürecinin önemli bir yerinin olduğu görülmektedir. Yükseköğretim Kurumu (YÖK) önderliğinde 2006 yılında kurulan Mimarlık Akreditasyon Kurulu'nun (MIAK) kurulması da atılan en önemli adımlar arasında yer almaktadır.

Ülkemizde peyzaj mimarlığı eğitimi veren Üniversiteler incelendiğinde farklı Fakülte çatısı altında (Mimarlık, Güzel Sanatlar, Ziraat, Orman Fakülteleri) toplandığı ve yapılandırıldığı görülmektedir. Bu kapsamda her bir bölümde verilen eğitimin ve mezunların edindikleri bilgi ve beceriler açısından büyük farklılıklara yol açabilmektedir. Bu durum birçok kişi tarafından çeşitlilik olarak görülse de aslında aynı programdan mezun olan kişilerin bilgi ve beceri

açısından farklı olması ve uygulamada mezunlar arasında bilgi çatışmasının yaşanması söz konusu olabilmektedir. Aynı zamanda alınan eğitim ve öğretimde eşitsizliğe ve karmaşıklığa da neden olmaktadır. Ülkemizde peyzaj mimarlığı eğitimi veren Yüksek Öğretim Kurumlarının belirli asgari standartlarda aynı bilgi ve becerilere sahip mezunlar verebilmesi ancak peyzaj mimarlığı programının akreditasyon standartlarının belirlenmesi ile mümkündür. Bu akreditasyon standartları Uluslararası Peyzaj Mimarları Federasyonu (International Federation of Landscape Architects / IFLA)'nın belirlediği asgari standartların ülkemizde yavaş yavaş örnek alındığı görülmektedir. İstanbul Teknik Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Programı, 2017 yılında IFLA'nın belirlediği standartlar doğrultusunda ülkemizde ilk kez uluslararası boyutta akreditasyon alan ilk program özelliği taşımaktadır.

Bu çalışmanın amacı, ulusal ve uluslararası akreditasyon kurumlarının (LABB/IFLA /EFLA/MİAK/İTÜ kapsamında) mevcut kalite ve akreditasyon ölçütleri ve standartları incelenerek ülkemizde peyzaj mimarlığı bölümlerine yönelik bir şablon oluşturmaktır. Oluşturulan bu şablon ile gelecekte SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünün akredite olmasına yönelik mevcut durum tespiti ve öneriler getirilmiştir.

Bu tezde konu başlıklarına göre şu şekilde özetlenebilir.

“Kuramsal Temeller” bölümünde eğitimdeki kalite yönetimi, ulusal ve uluslararası kurumsal çalışmalar, kurumların belirlediği standartlar, akreditasyon kavramının kuramsal temelleri, ulusal ve uluslararası kurumların akreditasyon çalışmaları açıklanmıştır. Tezin “Materyal ve Yöntem” kısmında ise SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünün mevcut bilgileri işlenmiş ayrıca ulusal ve uluslararası akreditasyon kurumları karşılaştırılarak ulusal boyutta peyzaj mimarlığı programları için rehber niteliğinde en ideal akreditasyon ölçütleri ortaya konmuştur. “Araştırma ve Bulgular” kısmında ise SDÜ Peyzaj Mimarlığı Programının akreditasyon sürecine yönelik standartları anket sonuçları doğrultusunda belirlenmeye çalışılmış ve bunu ışığında Süleyman Demirel Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Programı için akredite olma sürecini geliştirmeye yönelik bir rehber çalışması ortaya konulmaya çalışılmıştır.

2.1. Toplam Kalite Kavramı(TKY) ve Eğitimde Toplam Kalite Yöntemleri

Günümüzde “kalite” bireysel ve kurumsal başarının anahtarı olan temel bir kavram olarak kullanılmaktadır. Hızla gelişen ve değişen teknoloji; toplumsal, ekonomik ve yönetsel değerler, küreselleşme ve zorlu rekabet koşullarında kalite kavramı giderek yaşamsal bir anlam ve değer kazanmıştır. Kalite, bir ürün veya hizmetin amaca ve isteklere uygun olmasıdır. Bir başka deyişle, ürün veya hizmetin müşteriye tatmin etmesi, müşteri isteklerini karşılamaıdır (Kanbur ve Kanbur, 2008).

Kalite ile ilgili ilk kayıtların M.Ö. 2150 yılına kadar uzandığı ileri sürülmekle birlikte, kalitenin bir kavram olarak ortaya çıkması 19. yüzyıla rastlamaktadır. Günümüzde kalitenin tüm işletmelerde ve işletmelerin her alanında uygulanması gerektiği yaygın bir şekilde kabul edilen görüştür. Literatürde kalite konusunda bir kavram birliğine gidilemediği ve kalitenin çok değişik tanımlarının yapıldığı görülmektedir (Karaca, 2008).

Deming'e göre kalite, “*değişmezliğin ve güvenirliliğin düşük maliyet ile pazarın ihtiyaçlarını karşılayabilecek şekilde tatmin edilmesidir*” (Gencel, 2001). Reeves ve Bednar (1994)'a göre kalite, “*uluslararası piyasada şirketlerin ekonomik büyümesine yön veren en önemli tek güç*”; Juren'e göre, “*kullanıma uygunluk*”; Crosby'e göre, “*gerekliliklere uygunluk*” olarak tanımlanmaktadır. Toplam Kalite Yönetimi'nin öncülerinden biri olan Kauro Ishikawa'ya göre ise kalite, “*kontrol uygulamalı, en ekonomik, en kullanışlı ve tüketiciyi daima tatmin eden ürünü geliştirmek, tasarımı yapmak, üretmek ve satış sonrası hizmetleri vermek*” olarak tanımlanmaktadır (Karaca, 2008).

Kalitenin başlıca temel nitelik ve ilkeleri şu şekilde sıralanabilir (Gencel, 2001);

Temel nitelikleri;

- Bir hayat felsefesidir,
- Bir yönetim tarzıdır,
- Mutlu vatandaşdır,
- Vatandaşları ihtiyaçlarının ve makul beklentilerini karşılanmasındır,
- Rekabet gücünün yükselmesidir,
- İsrafın önlenmesidir,

- Verimliliğe giden, maliyeti en fazla etkileyen az yatırım getiren yoldur.
- Vatandaş ile hizmet veya ürün satıcısını birleştiren toplu bir sistemdir,
- Daimi bir iyileştirme sürecidir.

Başlıca ilkeleri; (Gencel, 2001).

- Denetlenemez, üretilir,
- Her yerededir,
- Herkesin işidir ve devredilemez,
- Bir bütündür,
- Kurum çapında bir faaliyettir,
- Hem ferdi hem de takım çalışması gerektirir,
- Kalite ve yenilik birbirinden ayrılamaz iki unsurdur,
- Kalite ve maliyetler birbirinin tamamlayıcısıdır,
- Her şeyden önce bir saygı ve nezakettir.

Toplam kalite yönetimi, kaliteyi "amaca uygunluk" olarak tanımlayan ve amacı da "müşteri istekleri" olarak tanımlayan bir yönetim anlayışıdır. Diğer yönetim biçimlerinden farklı olarak, toplam kalite yönetimi her çeşit organizasyon yapısına uyarlanabilen ve uyarlandıkları organizasyonları daha mükemmelere götüren bir yönetim biçimi olarak görülmektedir (Karaca, 2008).

TKY literatürü tanımlar açısından oldukça zengin olup, farklı açılardan yapılmış pek çok tanım bulunmaktadır. Bu tanımların her biri TKY'nin farklı boyutlarına değinmektedir. Tanımlardan bazıları Çizelge 2.1'de gösterilmiştir.

Çizelge 2.1. TKY tanımları

YAZARLAR	YIL	TANIM
Novićević ve Antić,	1999	Mükemmel ürün ve hizmetler demek olup, en iyinin ilk seferde yapılması ve sürekli geliştirilmesidir.
Osborn,	2001	Tepe yönetiminin liderliğine ve tüm departmanlardaki çalışanların planlamadan ve satış servis hizmetlerinin geliştirilmesine ve katılımına dayanan bir yönetim ve kontrol faaliyetidir.
Yılmaz,	2004	Müşteri merkezli organizasyon yapısı kurmayı ve müşteri memnuniyeti sağlamayı amaç edinen bir yönetim sistemidir.
Çoban,	2004	Uzun vadeli hedeflerle müşteri tatminini sağlamayı, çalışanlar ve toplum için faydalar elde etmeyi amaçlayan, kaliteye odaklanmış ve bütün çalışanların katılımı temeline dayanan bir işletme yönetimi modelidir.
Özdemir,	2005	Bir kurumdaki tüm süreçlerin geliştirilmesi için nicel metotların ve insan kaynaklarının uygulamasına ve müşterilerin bugünkü ve gelecekteki gereksinimlerini karşılamaya dayalı bir süreçtir.
Develioğlu ve Ark.,	2006	Bir işletmede kalite ile ilgili faaliyetlerin her seviyedeki çalışanın katkısıyla elde edilmesiyle ilgili tüm çabalarıdır.
Kıngır,	2006	Kaliteye müşterinin bakış açısıyla bakmak, seviyeli personeli kaliteden sorumlu yapmak, bu sorumluluğun yönetim tarafından taahhüt edilmesi ve kalitenin sürekliliği için çabalama
Erkılıç,	2007	Bir işletmenin tüm yönetim ve üretim süreçlerinde işlevsel ve stratejik eşgüdümle müşteri tatminini maksimize etmeyi amaçlayan bütüncül bir yönetim biçimidir.
Karaca,	2008	Kaliteyi "amaca uygunluk" olarak tanımlayan ve amacı da "müşteri istekleri" olarak tanımlayan bir yönetim anlayışıdır.
Yıldız ve Mesci,	2010	Tüm paydaşların inancı ve katılımıyla toplam kalitenin elde edilmesidir.
Çabuk,	2010	Bir kuruluştaki herkesin katılımı ile süreçlerin ve bu süreçlerden oluşan ürün ve hizmetlerin sürekli iyileştirilmesine; bu ürün ve hizmetlerin sunulduğu iç ve dış müşterilerin ihtiyaç ve beklentilerinin karşılanması ve asılmasına yönelik bir yönetim biçimidir.

Toplam Kalite Yönetimi; 1950'lerde Deming' in Japon işletmelerine verdiği seminerler ile başlayan, Juran (1954), Feigenbaum (1956), Ishikawa (1962) ve Crosby'nin (1961) geliştirdiği yenilikçi yaklaşımlarla içeriğini genişleterek, günümüzde işletmelerin uygulamaya çalıştığı yönetim anlayışıdır. TKY' de "Müşteri Odaklılığı", "Müşteri Tatmini" ve "Müşteri Memnuniyeti" kavramları ön plandadır. TKY kısaca; müşteri beklentilerini her şeyin üzerinde tutan ve müşteri tarafından tanımlanan kaliteyi, tüm faaliyetlerin yürütülmesi sırasında, ürün ve hizmet bünyesinde oluşturan bir yönetim biçimi şeklinde tanımlanabilir. Toplam kalite yönetimi bir işletmede verimliliği maksimum düzeye çıkarmak, sıfır hataya yaklaşmak ve %100 müşteri tatmini sağlamada benimsenmesi gereken ve şirket içi tam katılımın sağlandığı bir yönetim anlayışıdır (Kanbur ve Kanbur, 2008).

TKY, 21. yüzyılda dünya genelinde önemli bir yere sahiptir. Ülkemizde ise, TKY özellikle 1990'lı yıllardan bu yana TÜSİAD ve KALDER öncülüğünde yayılmış ve büyük holding kuruluşları tarafından benimsenmiştir. KALDER "Toplam Kalite Yönetiminin ülke bazında yaygın ve etkin kullanımını sağlayarak dünyada örnek ve önder kuruluş olmak" vizyonu ile çalışmalarını 1991 yılından bu yana

sürdürmektedir. Bünyesinde pek çok farklı sektörden üye bulunduran KALDER üyesi kuruluş yöneticileri, bu çalışmanın evreni olarak seçilmekte ve faaliyetlerini sürdürmektedir (Yıldız ve Mesci, 2010).

Şekil 2.1. Toplam kalite yönteminin ana unsurları ve dayandığı temel ilkeleri (Gencel, 2001).

“Toplam Kalite Yönetimi, işgörenlerin ve müşterilerin ihtiyaç, istek ve beklentilerinin en üst düzeyde karşılanması ve işletme mükemmelliğinin sağlanarak topluma hizmet edilmesi amacıyla tedarik aşamasından başlayarak sıfır hata prensibiyle ürünün veya hizmetin son müşteriye kadar sunulması süreci içerisinde mükemmelliğe ulaşmayı ve bunu sürekli kılmayı, kurumsal eğitim ve işbirliği içerisinde gerçekleştiren ve bu yolla rakiplerine rekabet üstünlüğü sağlamayı amaçlayan bir yönetim anlayışıdır” şeklinde tanımlanmaktadır (Yıldız ve Mesci, 2010).

Ayrıca, sürekli-gelişim, sürekli-değişim ilkesine dayanan, insan merkezli, katılımcı yönetimin geçerli olduğu yeni bir yönetim tarzı ve yaşam biçimi felsefesidir. TKY felsefesinin çeşitli tanımlarını sentezleyen geniş bir tanımlama yapılacak olursa; TKY felsefesi, yönetsellik ve üretkenlik bağlamında kalitenin iyileştirilmesi, maliyetlerin azaltılması, rekabet edebilirlik performansının artırılması, çalışanın katılımı ve bütünlüğü, verimlilik ve etkinliğin artırılması için sinerjik üretim ilişkisine bağlı olarak kazan/kazan veya kaybeden yok sistemi içinde yöntemlerin ve hizmetlerin gelişmesini içeren, sürekli gelişim-

sürekli değişim ilkesine dayanan, insan merkezli, katılımlı yönetimin geçerli olduğu yeni bir yönetim tarzı ve yaşam biçimi felsefesidir. TKY felsefesinin hedefleri aşağıdaki gibi sıralanabilir (Açıkgöz, 2006);

- İşletmenin vizyonunu oluşturmak ve yapısını etkinleştirmek,
- Tüm çalışanları süreçlere dahil etme, işgörenlerin kişisel gelişmesini ve mesleki ilerlemesini sağlama ve düşüncelerine saygı duyup onlardan yararlanmak,
- Eğitime büyük önem vermek ve teşvik etmek,
- Kurumda kazan/kazan sistemini oluşturmak, yeni tip düşünceler, yöntemler ve teknikler üretmek ve geliştirmek,
- Ekip çalışması ruhunu ortaya koymak ve yaygınlaştırmak ve işgörenlerin yaptığı işe sahip çıkmalarını sağlamak,
- Yeni kurum kültürünü oluşturmak ve işgörenlerin yeni kurum kültürü çerçevesinde bütünleşmesini sağlamak,
- İşgörenlerin motivasyonunu, etkinliğini ve üretkenliğini artırmak ve kalite bilincini yaşamın tüm boyutlarına taşımak,
- Örgütün rekabet edebilme gücünü artırmaktır (Yıldız ve Mesci, 2010).

Eğitimde kalitesizliğin maliyetini telafi etmek oldukça güçtür. Eğitimde kaliteyi yükseltmede, organizasyonun kaliteyi varlığının nedeni olarak görmesi gerekmektedir. Ancak bu düşüncenin ileri aşamalarında eğitimde TKY'den söz edilebilir. TKY felsefesinin uygulanması ile eğitimciler kendilerini yargılayıcıdan çok destekleyici, aktarıcıdan çok yönlendirici ve kılavuz, sınıf duvarları içinde soyutlanmış çalışanlardan çok aileler, öğrenciler, yöneticiler, öğretmenler, işyerleri ve bütün toplumla birlikte çalışan bireyler olarak göreceklerdir (Baykal ve Sahin, 1999).

TKY, eğitimi bir sistem olarak düşünmeyi gerektirmektedir. Diğer sistemler gibi, eğitim sistemi de ortak amaçlara ulaşmak için birlikte çalışan elemanların ve parçaların bir bütünüdür. TKY'nin eğitim sisteminde uygulanması sonucunda sağlanabilecek olası yararları aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür (Çabuk,2010):

1. Eğitimde kalite kavramı ve bilinci oluşur.
2. Öğrenci, öğrenci velisi ve işveren odaklı örgüt kültürü oluşur.

3. Öğrenen bir okul oluşur.
4. Okullarda toplumun ve işverenlerin istediği kaliteli insan yetiştirilir.
5. Eğitim örgütlerinde ekip çalışmasıyla örgütsel sorumluluk gelişir.
6. Eğitim yönetiminde toptan katılımcılık sağlanır.
7. Eğitim örgütlerinde işlevsel bir örgüt yapısı kurulur.
8. Eğitimde kaliteye dayalı performans ve performans değerlendirme anlayışı oluşur.
9. Eğitim alanında çalışanların hizmet içi eğitimi sürekli olur.
10. Eğitim araştırmaları değişimi belirleyen motor bir güç olur.
11. Eğitim yönetiminde lider yöneticiler dönemi başlar.
12. Eğitim örgütlerinde TKY, çalışanlarca bir yaşam biçimi olarak benimsenir.

Ülkemizde TKY'nin eğitim alanında uygulanması ise, Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Toplam Kalite Yönetimi uygulaması hazırlık çalışmalarına TKY Uygulama Yönergesi ve TKY Uygulama Projesi'nin 19.10.1999 tarih ve 401 sayılı makam oluru ile yürürlüğe konmasıyla başlamıştır. Milli Eğitim Bakanlığı 25 Kasım 1999 tarihinde Türkiye Kalite Derneği (KalDer) ile imzalamış olduğu iyi niyet bildirgesiyle sistemde birikmiş olan sorunları toplam kalite yönetimi yaklaşımıyla çözme kararını ifade etmiştir. Eğitim kurumlarının yönetiminde TKY felsefesi ve ilkeleri doğrultusunda eğitim-öğretim hizmetlerinin yürütülmesi esas kabul edilmiş, tüm illerde TKY Uygulama Projesinin hayata geçirilmesi için çalışmalar başlatılmıştır (Çınar, 2003).

Günümüzde, eğitim alanında toplam 7 temel kalite yöntemi uygulanmaktadır. Bu yöntemler (Çabuk, 2010);

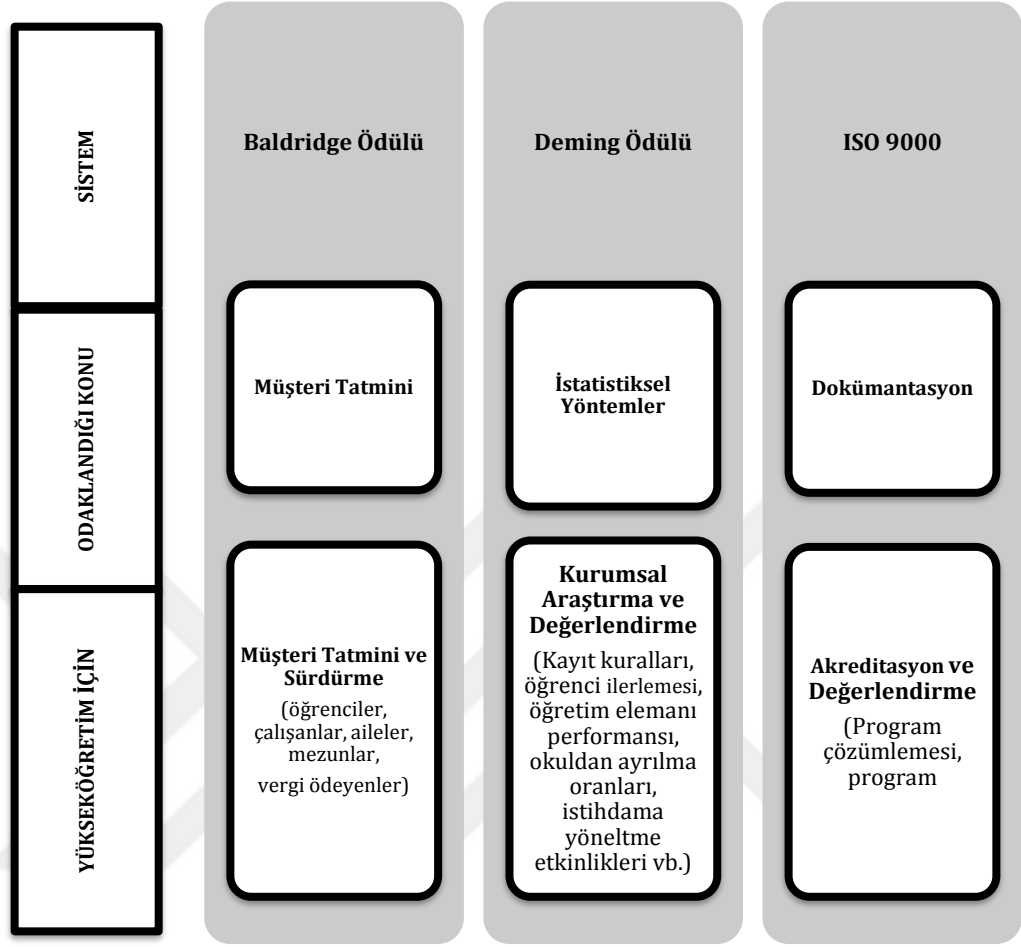
1. TKY Ölçütlerine Dayanan Yaklaşım,
2. Uzman Yaklaşımı,
3. Japon Model Yaklaşımı,
4. Hoshin Planlama Yaklaşımı,
5. Malcolm Baldrige Ödül Yaklaşımı
6. Avrupa Kalite Yönetimi Vakfı Ödül Ölçütleri Yaklaşımı,
7. Sanayi Model Yaklaşımı.

2.1.1.Yükseköğretim kurumlarında kalite yönetimi

Bir ülkenin; birliğini, bütünlüğünü sağlayan, gelişme sürecinde birleştirici rol oynayan devletin, en önemli ayağı eğitim, adalet ve güvenlik sistemleridir. Bu üç sistem içerisinde eğitimin önemi diğer toplum sistemlerine kaliteli insan yetiştirmesi açısından yadsınamazdır. Her üç sistemin de temel unsurun insan oluşu nedeniyle eğitim ayağı özenle korunmalı ve sürekli geliştirilmelidir (Peker, 1996).

Toplam Kalite Yönetimi anlayışı ve yöntemleri diğer örgütler gibi eğitim örgütlerini de etkilemiş, öncelikle özel öğretim kuruluşları ve yükseköğretim kuruluşlarında uygulama olanakları araştırılmış ve bazı örnek, deneme uygulamaları, ortaya çıkmıştır. TKY anlayışının yükseköğretim kurumlarında öncelikle uygulanmaya çalışılması, finansman ve örgütlenme bakımından özel işletmelere daha çok benzerlik göstermesi nedeniyle anlaşılır bir tercihtir. Ancak kurumsal kalite sistemleri arasında sayılan ve firmaların ulusal ölçekte kalitenin en üst düzeyini tanımladığını düşündükleri Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) Malcolm Baldrige Ulusal Kalite Ödülü (Malcolm Baldrige National Quality Award -MBNQA), Japonya'da Deming Ödülü (Deming Price) ve Avrupa ülkelerinde ISO 9000 önemli ölçüde yükseköğretim sistemindeki uygulamalarda eşlik bulmaktadır. Izadi, Kashef ve Stadt'ın (1996), belirtilen kalite sistemlerinin odaklandıkları konular ve yükseköğretim düzeyinde karşılık olarak görülen öğelere ilişkin saptaması Şekil 2. 2. 'de görülmektedir (Aksoy, 2017).

Şekil 2.2. Kalite sistemleri ve Yüksek Öğretim düzeyinde karşılaşılan önemli öğeleri (Aksoy, 2017)

Ülkemizdeki durum incelendiğinde; 1997 yılından itibaren Türk üniversitelerinde de kalite çalışmalarının, değişik isimlerle ve modellerle uygulanmaya başlamış olduğunu belirtmekte, ancak TKY'nin üretim sektörü, silahlı kuvvetler, bankalar vb. sektörlerdeki kadar başarılı uygulanamadığının altını çizmektedir. Türk yükseköğretim sisteminde, 2000 yılına kadar yaygınlaşmış ve sonuç veren bir TKY uygulamasının bulunmadığını söylemek yanlış olmayacaktır. Ancak Türkiye'nin 2001 yılında Bologna Süreci'ne dâhil olması, ulusal düzeyde önemli gelişmeleri beraberinde getirmiştir. Türkiye'nin sürece dâhil olmasıyla beraber, YÖK, üniversitelerde yaptırımı olan etkin bir kalite geliştirme aracı ortaya koymak için çalışmalara başlamış ve bu maksatla 2005 yılında "Yükseköğretim Kurumlarında Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Yönetmeliği"ni yayımlamıştır. Şekil 2.3.'de Yükseköğretimde kalitenin sağlanmasında önemli kilometre taşları sayılabilecek bazı gelişmeler ile

Türkiye’de akreditasyon uygulamaları da dâhil olmak üzere atılan önemli adımlar özetlenmektedir (Çabuk, 2010).

Şekil 2.3. Yükseköğretimde kalitenin sağlanmasında yıllara göre önemli gelişmeler.

1950	<ul style="list-style-type: none">• ABD’de Yükseköğretim akreditasyonunun başlaması• Avrupa Konseyinin eğitim sistemleri üzerinde çalışmaları
1985	<ul style="list-style-type: none">• 1987/ Erasmus Programı• 1988/ Magna Charta Universitatum
1995	<ul style="list-style-type: none">• 1995/Socrates Programı I• 1997/ Lizbon Tanıma Sözleşmesi• 1998/ Sorbonne Bildirisi• 1999/ Bologna Konferansı/ Bologna Süreci
2000	<ul style="list-style-type: none">• 2000/ ENQA’ın kurulması• 2001/ Prag Konferansı, BFUG’nin kurulması, EUA’nın kurulması // Türkiye’nin Bologna Süreci’ne katılması• 2002/ MÜDEK’in kurulması• 2003/ Berlin Konferansı• 2004/ Lizbon Tanıma Sözleşmesi’nin imzalanması
2005	<ul style="list-style-type: none">• 2005/ Bergen Konferansı, AYA’da kalite güvencesi için ENQA standart ve ilkelerinin kabuku// QF-EHEA’nın kabulü, YÖDEK’in kurulması• 2006/ MİAK’ın kurulması, TYYÇ çalışmalarının başlaması• 2007/ Londra Konferansı• 2008/ EQF-LLL’nin kabulü• 2009/ Leuven Konferansı
2010-2015	<ul style="list-style-type: none">• 2010/ Budapeşte- Viyana Konferansı // TYÇÇ’nin kabulü• 2012/ Bükreş Bildirgesi/ Eğitim Fakülteleri Eğitim Programlarını Değerlendirme ve Akreditasyon Derneğinin kurulması (EPDAD)• 2013/ Akademik Özgürlük Bildirgesinin kabulü• 2015/ Erivan Bildirgesi/ Üniversitelerin AR-GE Stratejik Geliştirilmesine yönelik çalışmaların başlatılması/ Yükseköğretim Kalite Kurulu nun kurulması./ Yükseköğretim Kalite Güvencesi Yönetmeliğinin Yayınlanması/ Avrupa Kalite Güvencesi İlke Ve Standartları (ESG) güncellenmesi.

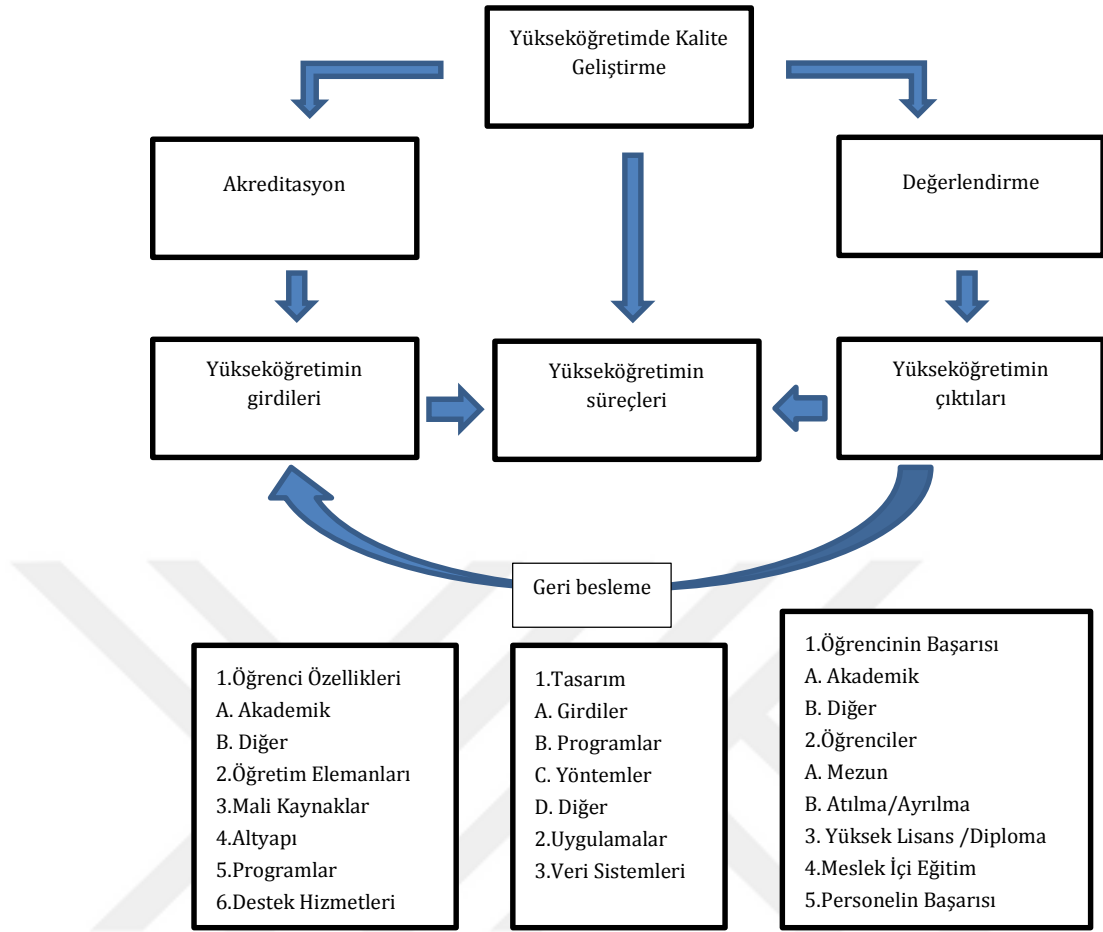
Bu bağlamda Milli Eğitim Bakanlığı; merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatı ile bağlı okul ve kurumlarda yürütülen faaliyetlerin “toplam kalite yönetimi” anlayışıyla gerçekleştirilmesi kararını almıştır. Milli Eğitim Bakanlığı TKY Uygulama Projesinin 7.1.4.2. maddesinde; “Milli eğitim müdürlükleri TKY uygulama sürecinde her türlü eğitim, danışmanlık ve araştırma hizmetleri için üniversite, araştırma kurumları ve TKY uygulama sürecinde katkısına inanılan sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapabilir” denilmektedir (Çınar vd., 2003).

23 Temmuz 2015 tarihli ve 29423 sayılı Resmî Gazete 'de yayınlanan "Yükseköğretim Kalite Güvencesi Yönetmeliğinin 8 inci maddesinde Yükseköğretim Kurumu Kalite Komisyonunun görevlerini şu şekilde açıklamıştır (Ayvaz vd., 2016);

- a. Üniversitenin stratejik planı ve hedefleri doğrultusunda, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ile idarî hizmetlerinin değerlendirilmesi ve kalitesinin geliştirilmesi ile ilgili kurumun iç ve dış kalite güvence sistemini kurmak, kurumsal göstergeleri tespit etmek ve bu kapsamda yapılacak çalışmaları Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda yürütmek ve bu çalışmaları Senato onayına sunmak,
- b. İç değerlendirme çalışmalarını yürütmek ve kurumsal değerlendirme ve kalite geliştirme çalışmalarının sonuçlarını içeren yıllık kurumsal değerlendirme raporunu hazırlamak ve Senatoya sunmak, onaylanan yıllık kurumsal değerlendirme raporunu kurumun internet ortamında ana sayfasında ulaşılacak şekilde kamuoyu ile paylaşmak,
- c. Dış değerlendirme sürecinde gerekli hazırlıkları yapmak, Yükseköğretim Kalite Kurulu ile dış değerlendirici kurumlara her türlü desteği vermek,
- d. Akademik Birim Kalite Komisyonları ile işbirliği içinde çalışmak ve çalışmalarında gerekli desteği sağlamak.
- e. Kalite kültürünün geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için eğitim, toplantı, çalıştay ve benzeri faaliyetler planlamak.

Yükseköğretimde gerçek anlamda kalite artışı sağlanmak isteniyorsa, girdileri değerlendiren akreditasyon sistemi, çıktıları değerlendiren değerlendirme (assessment) sistemi, eğitim-öğretim süreçlerinin tasarımı, planlamasını, uygulanmasını ve kontrolünü sağlayan sistemleri, beraber ve entegre ederek, kalite güvencesini sağlayan "Yüksek Öğretimde Toplam Kalite Sistemi" yöntem ve tekniklerinin kullanılmaya başlaması gerekir (Erkuş,2009).

Şekil 2.4 Yükseköğretim kalitesini etkileyen kurumsal faaliyetler (Çabuk, 2010).

Yükseköğretimde kalitenin sağlanmasında iki temel yaklaşım vardır. Bunlardan birincisi eğitim kuruluşundaki akreditasyon, diğeri de ürünlerin değerlendirilmesidir. Akreditasyon, girdilerle yani öğrenci seçimi, eğitimcilerin özellikleri, fiziki altyapı üzerine odaklanmıştır. Akreditasyon eğitime ayrılan kaynakların, girdilerin kalitesi ve miktarı, beklenen düzeyde ise çıktıların kalitesinin de istenilen düzeyde olacağı varsayımına dayalıdır. Başka değışle yükseköğretim için ayrılan kaynakların ve girdilerin kalitesi düzeyi belirler. Değerlendirme sistemi ise, öğrencilerin başarıları, mezun sayısı, istihdam edilen mezun sayısı, mezunların istihdam yerleri, bir üst öğrenime gidebilen öğrenci sayısı gibi sistemin çıktılarıyla ilgilidir. Ancak burada da yükseköğretimin süreçleri gözardı edilmemelidir (Peker, 1996).

2.1.2.Bologna Süreci ve Yükseköğretim Kurumlarında temel kalite yönetimi çerçevesi

Bologna süreci, Eğitim Bakanlarının Sorbonne'da gerçekleştirdikleri toplantı sonunda yayımlanan Sorbonne Bildirisi ile atılmıştır. Avrupa'da ortak bir yükseköğretim alanı yaratma fikri ilk kez bu bildiri ile ortaya çıkmıştır. Ancak, Bologna Süreci resmi olarak 1999 yılında Bologna Bildirisi'nin 29 Avrupa ülkesinin yükseköğretimden sorumlu Bakanları tarafından imzalanması ve yayımlanması ile başlamıştır. Bologna Süreci'nin temel hedeflerinden altısı bu bildiri ile ilan edilmiştir (Yükseköğretim Kurulu 1, 2017). Bu hedefler:

1. Kolay anlaşılabilir ve karşılaştırılabilir bir yükseköğretim sisteminin oluşturulması için alınan eğitimin içeriğini özetleyen “diploma eki” (diploma supplement) verilmesi,
2. Lisans ve yüksek lisans derecelerinden oluşan iki aşamalı bir yükseköğretim sisteminin oluşturulması,
3. Öğrenci hareketliliğini ve yaşamboyu öğrenmeyi teşvik edecek bir Avrupa Kredi Transfer Sistemi (European Credit Transfer System, ECTS)'nin benimsenmesi,
4. Öğrenci, akademik ve idari personel hareketliliğinin artırılması ve bunların önündeki engellerin azaltılması,
5. Yükseköğretimde kalite güvencesini sağlamak için Avrupa ülkeleri arasında işbirliği yapılması,
6. Program geliştirme, kurumlararası işbirliği, hareketlilik projeleri, ortak programlar, eğitim ve araştırma konuları başta olmak üzere yükseköğretimde Avrupa Yükseköğretim Alanı'na özgü konuların desteklenmesi,

Prag'da Bologna Süreci'ne 3 hedef daha eklenmiştir (Anonim, 2009):

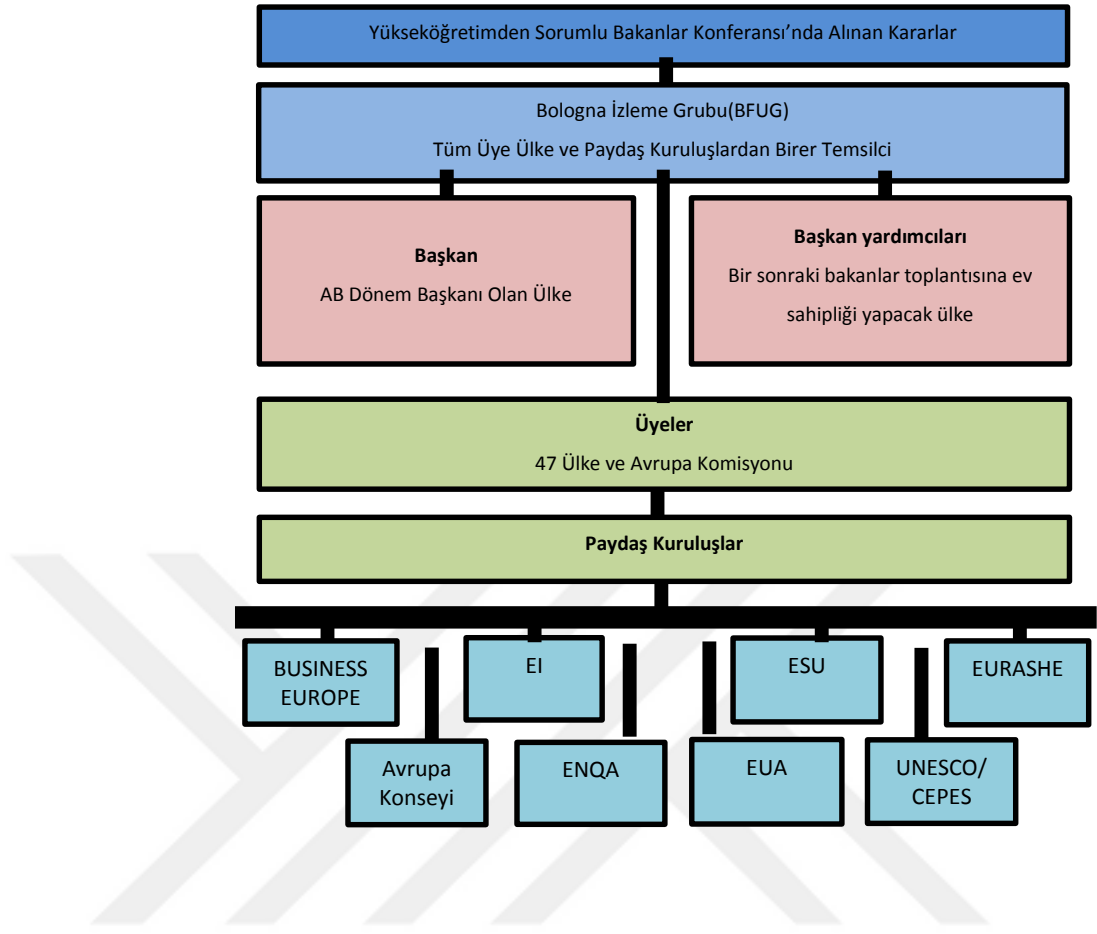
7. Yaşamboyu eğitimin geliştirilmesi,
8. Öğrencilerin AYA'nın oluşturulmasında etkin katılımlarının sağlanması ve
9. AYA'nın diğer ülke öğrencileri açısından çekiciliğinin artırılması ve Avrupa da sınırlar ötesi eğitimin (transnational education) geliştirilmesi için işbirliğine gidilmesi.

Bologna Süreci'nin ortaya çıkış hedefi, 2010 yılına kadar tek bir Avrupa Yükseköğretim Alanı (AYA) yaratmak ve bu çerçevede işbirlikleri geliştirmek olmuştur. Pek çok uluslararası kuruluşun işbirliği ile bugün 47 üye ülke tarafından oluşturulan ve sürdürülen Bologna Süreci, üyelik için hükümetler veya devletler arasında herhangi bir anlaşmanın gerekmediği ve süreç kapsamında yayımlanan bildirimlerin yasal bir bağlayıcılığı olmadığı, alışılmışın dışında bir süreçtir. Bu süreç kapsamında istenmeyen en önemli şey, üye ülkelerin eğitim sistemlerinin tek tip yükseköğretim sistemi haline getirilmesidir. AYA'da hedeflenen, çeşitlilik ile birlik arasında bir denge kurulmasıdır. Amaç, yükseköğretim sistemlerinin kendilerine özgü farklılıkları korunarak birbirleriyle karşılaştırılabilir ve uyumlu hale getirilmesinden ibarettir. Bu şekilde, bir ülkeden ya da yükseköğretim sisteminden diğerine geçişin kolaylaşması ve böylece istihdamın artırılması öngörülmektedir (Çabuk, 2010).

Bologna Süreci, temel olarak uluslararası, ulusal ve kurumsal olmak üzere üç düzeyde yürütülmektedir. Uluslararası düzeyde, sürecin gelişimi ve koordinasyonundan sorumlu olan oluşum Bologna Süreci İzleme Grubu (Bologna Follow-Up Group, BFUG)'dur. BFUG, Bologna Süreci'nin öngördüğü hedeflerin gerçekleştirilmesi için alınacak önlemleri karara bağlamak ve süreç gelişimini takip amacıyla 2001 Prag Avrupa Bakanlar Toplantısında kurulmuştur ve Bologna Süreci'ne dahil olan ülkelerin temsilcilerinden oluşmaktadır. BFUG'a ayrıca, Avrupa Komisyonu (European Commission), Avrupa Konseyi (Council of Europe), Avrupa Üniversiteler Birliği (European University Association, EUA), Avrupa Ulusal Öğrenci Birlikleri (The National Unions of Students in Europe, ESIB), Avrupa Yükseköğretim Kurumları Birliği (European Association of Institutions in Higher Education, EURASHE) ve UNESCO Yükseköğretim Merkezi (UNESCO-CEPES), BFUG'a danışman üye statüsünde dahil edilmişlerdir. Genel olarak, BFUG faaliyetlerini desteklemek üzere oluşturulan BFUG Yönetim Kurulu (BFUG Board)'nın görevleri, sürecin başarılı bir şekilde yürütülmesini sağlamak, çalışma programının uygulanmasını takip ve koordine etmektir (Yükseköğretim Kurulu 1, 2017). BFUG Bologna Süreci'ne dâhil olan ülkelerin temsilcilerinden oluşmaktadır. Avrupa Komisyonu (EC) BFUG'ye tam üyedir. EC dışında kalan kuruluşlar, BFUG'nin resmi

danışman üyeleridir. Bunlar; Avrupa Konseyi (CE), Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Organizasyonu Yükseköğretim Merkezi (UNESCO-CEPES), Avrupa Üniversiteler Birliği (EUA), Avrupa Yükseköğretim Kurumları Birliği (EURASHE), Avrupa Öğrenci Konseyleri Birliği (ESIB / ESU), Yükseköğretimde Avrupa Kalite Güvence Birliği (ENQA), Uluslararası Eğitim Avrupa Yapısı (EI) ve BUSINESS EUROPE'dur. Ulusal düzeyde, Bologna Süreci, ülkelerin Yükseköğretimden sorumlu bakanlıkları, ulusal rektörler konferansları/komiteleri, ulusal üniversite birlikleri, ulusal öğrenci birlikleri ile kalite güvencesi kuruluşları işverenler vb. kuruluşlar tarafından yürütülmektedir. Kurumsal düzeyde bakıldığında ise, Bologna Süreci'nin; yükseköğretim kurumları, fakülteleri, bölümleri ile öğrenci ve öğretim görevlileri temsilcileri tarafından yürütüldüğü görülmektedir (Çabuk, 2010). Şekil 2.5.'de Bologna Süreci organizasyon yapısı verilmiştir. Çizelge 2.2.'de Bologna sürecindeki uluslararası kuruluşların işlevleri verilmiştir. Şekil 2.6.'da ise Bologna Süreci'nin işleyiş düzeyleri özetlenmektedir.

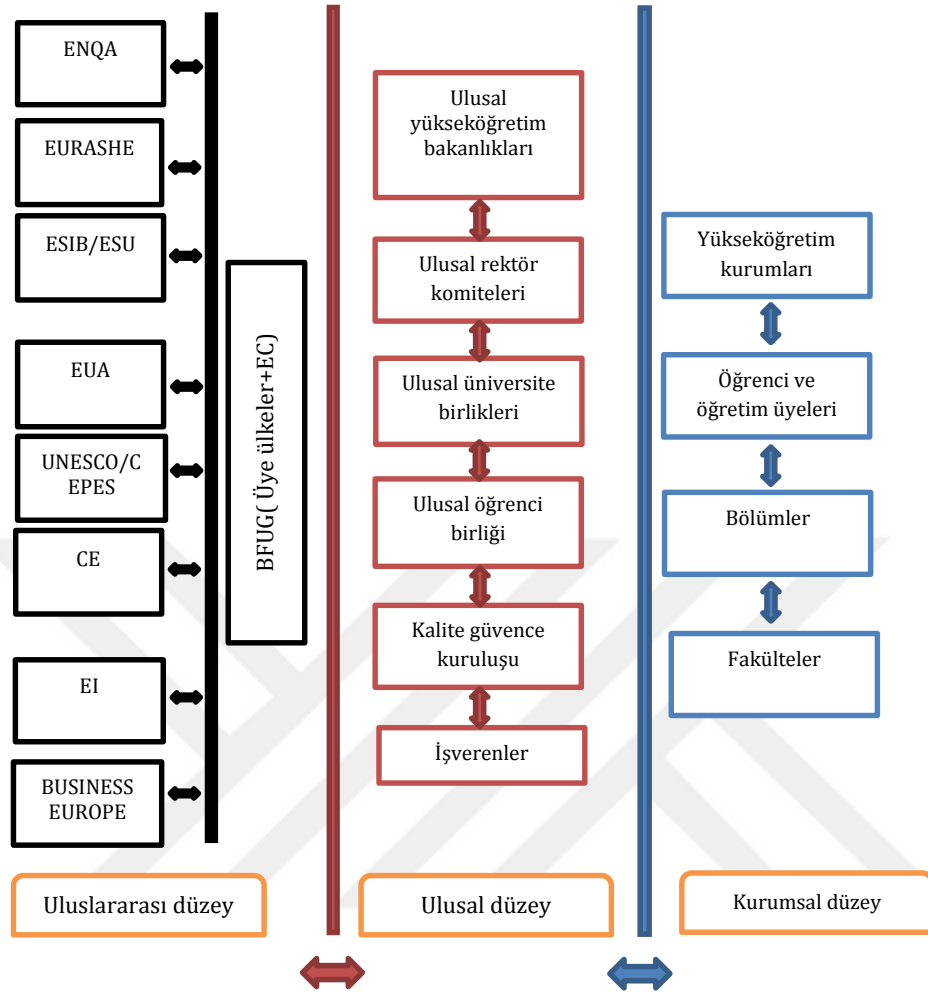
Şekil 2.5 Bologna Süreci organizasyon yapısı (Anonim, 2010).

Çizelge 2.2 Uluslararası kuruluşlar ve işlevleri (Yüksek Öğretim Kurulu 2, 2017)

Uluslararası Kuruluşlar	Uluslararası Kuruluşların İşlevleri
BUSINESS EUROPE	Avrupa düzeyinde büyüme ve rekabetin önde gelen destekleyicisi olan organizasyon, tüm dünya çapında şirketlerin performanslarını etkileyen konularla ilgili savunucusu ve destekleyicisidir.
Avrupa Konseyi	Amaçları, insan hakları, hukukun üstünlüğü ve çoğulcu demokrasi ilkelerini korumak ve güçlendirmek; azınlıklar, ırkçılık, hoşgörüsüzlük ve yabancı düşmanlığı, sosyal dışlanma, uyuşturucu madde ve çevre konularındaki sorunlara çözüm aramak; Avrupa kültürel benliğinin oluşmasına ve gelişmesine katkıda bulunmak olarak özetlenebilir.
ENQA	Üye ülkelerin kalite güvence örgütlerini temsil eden bir organizasyondur. Yükseköğretimde kalite güvencesi alanında, Avrupa işbirliğini teşvik, geliştirmek ve paylaşmak, iyi uygulama ve kalite güvencesinin Avrupa boyutunu teşvik etmek amacıyla kendi üyeleri arasında ve paydaşlara yönelik bilgi ve uzmanlık yaymaktadır.
ESU	Avrupa Öğrenciler Birliği'nin amacı; öğrencilerin Avrupa düzeyinde ilgili tüm devlet kurumlarına özellikle de Avrupa Birliği, Bologna İzleme Grubu, Avrupa Komisyonu ve Birleşmiş Milletlere yönelik eğitim, ekonomik ve kültürel konularla ilgili ilgilerini temsil etmek, desteklemektir.
EUA	Avrupa Üniversiteler Birliği, Avrupa'dan 47 ülkeden 850 üyesiyle üniversiteleri temsil eden en büyük ve kapsamlı organizasyondur. Avrupa Üniversiteler Birliği üyelerinin pek çok üniversiteleri içeren projeler, etkinlikler ve diğer karşılıklı öğrenme aktiviteleriyle ve en iyi uygulamalarla eşsiz olanaklara sahip olmasını sağlar. Aynı zamanda üyelerine gelecekteki yükseköğretim ve araştırmayla ilgili Avrupa politikalarını ve girişimciliğini etkileyen ve şekillendiren eşsiz olanaklar sunar.
EURASHE	Bologna döngüsü çerçevesinde, profesyonel amaçlı programlar sunar, uygulamalı ve uzmanlıkla ilgili araştırmalarla ilgilenir.
UNESCO/CEPES	Orta, Doğu ve Güney-Doğu Avrupa'da UNESCO'ya üye ülkelere, yükseköğretim alanında işbirliği konusunda öncülük eder ve teknik destek sağlar.

Şekil 2.6 Bologna Süreci'nin isleyiş düzeyleri (Çubuk,2010).

2.1.3.Yükseköğretimde ulusal yeterlilikler çerçevesi ve kurumsal kalite yönetimi

"Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi" ülkelerin toplumsal, kültürel ve ekonomik gerçeklerine en yakın tanımları ve yaklaşımları içeren, ülkelerin yükseköğretim kurumları tarafından kabul gören ve uygulanabilen, ulusal ve uluslararası paydaşlarca tanınan ve ilişkilendirilebilen derecelerin verilebileceği bir sistemdir (Yükseköğretim Kurulu 3, 2017).

AYA için geliştirilen QF-EHEA, Bologna Süreci'nde ülkelerin yükseköğretim sistemlerinin kolay anlaşılabilirliği ve karşılaştırılabilirliği için 19 Mayıs 2005'te Bergen'de toplanan Bakanlar Zirvesi'nde kabul edilmiştir. Lizbon Süreci'nde geliştirilen Yasam Boyu Öğrenme Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (EQF-LLL) ise, 2004 ve 2006 yıllarındaki Avrupa Konseyi ve Komisyonu kararları ile

olgunlaştırılmış ve Avrupa düzeyinde geniş bir istişare süreci sonrasında Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Birliği Konseyi tarafından 23 Nisan 2008 tarihinde resmi olarak kabul edilmiştir. Her iki çerçeve de, ülkelerin, ulusal yeterlilikler çerçevelerini karşılaştırmak için referans gösterebilecekleri üst çerçevelerdir (Çabuk, 2010).

QF-EHEA ve EQF/LLL, kapsadıkları coğrafi bölge, amaçları ve uygulama alanları açısından farklılıklar gösterirler. EQF/LLL, yaşam boyu öğrenimin tüm kademelerini kapsadığı için, çalışma grupları daha geniş kapsamlıdır. Bütün kademelerden bakanlık temsilcileri, yükseköğretim üst kurul temsilcileri ve sektör temsilcileri bulunmaktadır. Her iki sistemde verilen seviye tanımlayıcıları farklı uygulamalara yönelik tasarlanmıştır. EQF/LLL sisteminde verilen tanımlayıcılar oldukça geneldir ve yaşam boyu öğrenimde yer alan her türlü öğrenme türüne uygulanabilirler. QF-EHEA ise tamamen ve sadece özel olarak yükseköğretim için tasarlanmıştır. Bununla birlikte, iki sistem birbirleriyle ilişkilendirilebilmektedir; EQF/LLL sisteminin 5 ila 8. seviyeleri, her türlü yeterliliğe uygulanabilen genel tanımlayıcılar olmakla beraber, yükseköğretim yeterlilikleri için de uygulanabilmektedirler; bu sebeple, söz konusu sevilere, QF-EHEA sistemi ile ilişkilendirilebilmektedir (Yükseköğretim Kurulu 3, 2017). Çizelge 2. 3'te QF-EHEA ve EQF-LLL düzey tanımlayıcıları karşılaştırılmaktadır.

Çizelge 2.3. QF-EHEA ve EQF-LLL düzey tanımlayıcıları (Anonim, 2009).

QF-EHEA TANIMLAYICILARI (Dublin Tanımlayıcıları)	EQF-LLL TANIMLAYICILARI
Bilgi ve Kavrama	Bilgi
Bilgiyi ve Kavrananları Uygulama	Beceriler
Yetkinlikler: <ul style="list-style-type: none">• Karar verme yetkinliği• İletişim yetkinliği• Öğrenme yetkinliği	Geniş Çerçevede Kişisel ve Mesleki Yetkinlikler: <ul style="list-style-type: none">• Bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinliği• Öğrenme yetkinliği• İletişim ve sosyal yetkinlikler• Alana özgü ve mesleki yetkinlikler

Türkiye'de yükseköğretimde ulusal yeterlilikler çerçevesi oluşturulmasına yönelik ilk çalışmalar, Yükseköğretim Kurulu tarafından 2005 yılında Bergen'de

gerçekleştirilen ve Ulusal Yeterlilikler Çerçevesinin oluşturulmasını karara bağlayan Bakanlar Toplantısı sonrasında başlatılmıştır (Anonim, 2010). 2005’de Bergen’de bakanlar düzeyinde yapılan toplantıda AYA için yeterlilikler çerçevesi benimsenmiş, bakanlar 2007’ye kadar ülkelerinin ulusal yeterlilik çalışmalarını başlatmak ve 2010 yılına kadar çalışmalarını önemli ölçüde tamamlamak yönünde niyet belirtilmiştir (Ertepinar, 2007). Bu toplantıda, ulusal yeterlilikler çerçevesinin uygulanması konusunda gelişme kaydedilmeye başlanmış olsa da, daha fazla çaba gerektiği ifade edilmiş ve 2010 yılına kadar AYA Yeterlilikler Çerçevesi (QF-EHEA) ile uyumlu olduğu onaylanmış ulusal yeterlilikler çerçevesinin tam anlamıyla uygulamaya konulması kararlaştırılmıştır (Anonim,2009). Yükseköğretim Yeterlilikler Komisyonu ve Çalışma Grubu, 11 aşamada tamamlanması öngörülen ulusal yeterlilikler oluşturma sürecinde yapılacak olan çalışmaların takvimini Çizelge 2.4. gösterildiği şekilde belirlemiştir.

Çizelge 2.4. TYYÇ'nin oluşturulma aşamaları ve tamamlanma tarihleri (TYYÇ,2017).

	TYYÇ Oluşturulma Aşamaları		Tamamlama tarihi
1	Süreci başlatmak için karar alınması		Nisan 2006
2	Çalışma takviminin oluşturulması		2006
3	Sürecin organizasyonu		2006-2008
4	Çerçevenin tasarımı		Kasım 2008
5	Paydaşlardan görüş alınması		Ocak 2009
6	Çerçevenin onaylanması	Kısmen	Mayıs 2009
		Tamamen	Ocak 2010
7	İdari organizasyon		Şubat 2010
8	Çerçevenin yükseköğretim programları düzeyinde uygulanması	Pilot düzeyde uygulama	Aralık 2010
		Tüm kurumlarda uygulama	Aralık 2012
9	Yeterliliklerin TYYÇ'ye dahil edilmesi		2010-2015
10	Çerçevenin Avrupa Yeterlilik Çerçevesi ile uyumluluğunun belgelenmesi		2010-2012
11	TYYÇ Web sitesinin oluşturulması ve yayınlanması		2010

Yapılan çalışmalar ve paydaşlardan alınan geri bildirimler sonucunda, TYYÇ'nin düzeyleri itibariyle farklı yeterliliklere sahip 3 ayrı yükseköğretim yeterlilikler çerçevesinden oluşması uygun görülmüştür. Yükseköğretim sistemi içerisinde, ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora düzeylerinde mevcut yeterlilikleri (profilleri), öğrenme çıktılarına göre akademik ağırlıklı (1) yükseköğretim yeterlilikleri, (2) mesleki eğitim ağırlıklı yeterlilikler ve (3) sanat eğitimi yeterlilikleri olarak sınıflandırılmıştır. Daha sonra, her bir alan için oluşturulmuş olan Çalışma Grupları'nın çalışmaları sonucunda, sanat eğitimi

yeterliliklerinin yükseköğretim yeterlilikleri içerisinde ifade edilebileceği görülmüş ve TYYÇ kapsamında yer alacak olan yeterlilik profillerinin (1) Yükseköğretim Yeterlilikleri ve (2) Yükseköğretim Mesleki Eğitim Yeterlilikleri olarak gruplandırılması uygun görülmüştür. Yeterlilik profilleri Şekil 2. 7'de verilmiştir (Çabuk 2010).

Şekil 2.7. TYYÇ yeterlilik profilleri (TYYÇ,2017).

1. Lisans programları içerisinde veya lisans programları ile ilişkilendirilmiş bilgi ağırlıklı ön lisans eğitim ve öğretim programları
2. Lisans programları içerisinde veya lisans programları ile ilişkilendirilmiş uygulama ağırlıklı ön lisans eğitim ve öğretim programları
3. Meslek yüksekokulları uygulama ağırlıklı ön lisans eğitim ve öğretim programları
4. Bilgi ağırlıklı lisans programları
5. Uygulama ağırlıklı lisans programları
6. Bilgi ağırlıklı tezli veya tezsiz yüksek lisans programları
7. Uygulama ağırlıklı tezli veya tezsiz yüksek lisans programları

8. Doktora programlar

Ayrıca, çalışmalar esnasında ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora düzey tanımları ile her bir düzey için toplam kredi (AKTS) ve öğrenci çalışma yükü aralıkları Çizelge 2. 5 belirlenmiştir.

Çizelge 2.5. TYYÇ düzeyleri için AKTS ve öğrenci çalışma yükü aralıkları (TYYÇ, 2017)

TYYÇ DÜZEYLERİ	SÜRE (Yıl)	TOPLAM AKTS KREDİSİ (Yıl x 60 AKTS)	TOPLAM ÖĞRENCİ ÇALIŞMA YÜKÜ (Saat) (1 AKTS= 25- 30 saat)
8. DÜZEY (DOKTORA)	3-4	180 - 240	4.500 - 5.400 6000 - 7.200
7. DÜZEY(YÜKSEK LİSANS)	1,5-2	90 - 120	2.250 - 2.700 3.000 - 3.600
6. DÜZEY(LİSANS)	4	240	6.000 - 7.200
5. DÜZEY(ÖN LİSANS)	2	120	3.000 - 3.600

** Bir akademik eğitim-öğretim yılı 60 AKTS ve 1500-1800 saat iş yükü esas alınarak hesaplanmıştır.*

Komisyon ve Çalışma Grupları tarafından, TYYÇ düzeylerinin EQF düzeyleri ile ilişkilendirilmesinde kullanılacak üst çerçevenin, Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi tarafından önerilen ve QF-EHEA ile uyumlu olan EQF-LLL olarak benimsenmesi uygun görülmüştür. Buna göre, TYYÇ lisans, yüksek lisans ve doktora tanımlayıcıları (öğrenme çıktıları) arasındaki ilişkiler aşağıdaki Çizelgelerde özetlenmektedir.

Çizelge 2.6. Türkiye Yükseköğretim Ulusal Yeterlikler Çerçevesi 6. Düzey (Lisans) tanımlayıcıları (Öğrenme çıktıları) (TYYÇ, 2017).

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM ULUSAL YETERLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ)						
TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ - Kuramsal -Uygulamalı	BECERİLER - Kavramsal / Bilişsel - Uygulamalı	KİŞİSEL VE MESLEKİ YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü ve Mesleki Yetkinlik
6 LİSANS — EQF- LLL: 6. Düzey — QF- EHEA: 1. Düzey	Ortaöğretimde kazanılan yeterliklere dayalı olarak alanındaki güncel bilgileri içeren ders kitapları, uygulama araç – gereçleri ve diğer bilimsel desteklenen ileri düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahip olmak	Alanında edindiği ileri düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgileri kullanabilmek, - Alanındaki kavram ve düşünceleri bilimsel yöntemlerle inceleyebilmek, verileri yorumlayabilmek ve değerlendirebilmek, sorunları tanımlayabilmek, analiz edebilmek, kanıtlara ve araştırmalara dayalı çözüm önerileri geliştirebilmek.	- Uygulamada karşılaşılan ve öngörülemez olan karmaşık sorunları çözmek için bireysel ve ekip üyesi olarak sorumluluk alabilmek - Sorumluluğu altında çalışanların mesleki erişimine yönelik etkinlikleri planlayabilmek ve yönetebilmek	- Edindiği bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirebilmek, öğrenme gereksinimlerini belirleyebilmek ve öğrenmesini yönlendirebilmek.	- Alanıyla ilgili konularda ilgili kişi ve kurumları bilgilendirebilmek; düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini yazılı ve sözlü olarak aktarabilmek, - Düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini nicel ve nitel verilerle destekleyerek uzman olan ve olmayan kişilerle paylaşabilmek, - Bir yabancı dili kullanarak alanındaki bilgileri izleyebilmek ve meslektaşları ile iletişim kurabilmek (“European Language Portfolio Global Scale”, Level B1) - Alanının gerektirdiği düzeyde bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini kullanabilmek	- Alanı ile ilgili verilerin toplanması, yorumlanması, duyurulması ve uygulanması aşamalarında toplumsal, bilimsel ve etik değerlere sahip olmak, - Sosyal hakların evrenselliğine değer veren, sosyal adalet bilincini kazanmış, kalite yönetimi ve süreçleri ile çevre koruma ve iş güvenliği konularında yeterli bilince sahip olmak.

Çizelge 2.7. Türkiye Yükseköğretim Ulusal Yeterlikler Çerçevesi 7. Düzey (Yüksek lisans) tanımlayıcıları (Öğrenme çıktıları) (TYYÇ, 2017).

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM ULUSAL YETERLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ)						
TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ - Kuramsal Uygulamalı	BECERİLER Kavramsal/ Bilişsel Uygulamalı	KİŞİSEL VE MESLEKİ YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü ve Mesleki Yetkinlik
7 YÜKSEK LİSANS — EQF- LLL: 7. Düzey — QF- EHEA: QF- EHEA: 2. Düzey	Lisans yeterlikleri ne dayalı olarak, aynı veya farklı bir alanda bilgilerini uzmanlık düzeyinde geliştirmek ve derinleştirmek, - Alanı ile ilgili disiplinler arasındaki etkileşimi kavramak.	Alanında edindiği uzmanlık düzeyindeki kuramsal ve uygulamalı bilgileri kullanabilmek, - Alanındaki bilgileri farklı disiplin alanlarından gelen bilgilerle bütünleştirerek yeni bilgiler oluşturabilmek; uzmanlık gerektiren sorunları bilimsel araştırma yöntemlerini kullanarak çözümleyebilmek.	- Alanındaki bir sorunu, bağımsız olarak kurgulamak, çözüm yöntemi geliştirmek, çözmek, sonuçları değerlendirmek ve gerektiğinde uygulayabilmek, - Alanındaki uygulamalarda karşılaşılabilecek öngörülme ve karmaşık durumlarda, yeni stratejik yaklaşımlar geliştirebilmek ve sorumluluk alarak çözüm üretebilmek.	- Alanıyla ilgili bilgileri eleştirel bir gözle değerlendirebilmek, öğrenmeyi yönlendirebilmek ve ileri düzey çalışmalarını bağımsız olarak yürütebilmek.	Alanındaki güncel gelişmeleri ve kendi çalışmalarını, alanındaki ve dışındaki gruplara, yazılı, sözlü ve görsel olarak sistemli biçimde aktarabilmek, - Sosyal ilişkileri ve bu ilişkileri yönlendiren normları eleştirel bir bakış açısıyla incelemek, bunları geliştirmek ve gerektiğinde değiştirmek üzere harekete geçebilmek, - En az bir yabancı dilde sözlü ve yazılı iletişim kurabilmek ("European Language Portfolio Global Scale", Level B2), - Alanının gerektirdiği düzeyde bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini ileri düzeyde kullanabilmek.	Alanı ile ilgili konularda strateji, politika ve uygulama planları geliştirebilmek ve elde edilen sonuçları, kalite süreçleri çerçevesinde değerlendirebilmek, - Alanı ile ilgili verilerin toplanması, yorumlanması, duyurulması aşamalarında toplumsal, bilimsel ve etik değerleri gözeterek bu değerleri öğretebilmek ve denetleyebilmek, - Alanında özümstedikleri bilgiyi ve problem çözme yeteneklerini, disiplinlerarası çalışmalarda uygulayabilmek.

Çizelge 2.8. Türkiye Yükseköğretim Ulusal Yeterlikler Çerçevesi 8. Düzey (Doktora) tanımlayıcıları (Öğrenme çıktıları) (TYYÇ, 2017).

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM ULUSAL YETERLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ)						
TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ - Kuramsal - Uygulamalı	BECERİLER - Kavramsal/ Bilişsel - Uygulamalı	KİŞİSEL VE MESLEKİ YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü ve Mesleki Yetkinlik
<p>8 DOKTOR A</p> <p>EQF-LLL: 8. Düzey</p> <p>QF-EHEA: 3. Düzey</p>	<p>- Yüksek lisans yeterliklerin e dayalı olarak alanındaki güncel ve ileri düzeydeki bilgileri özgün düşünce ve/veya araştırma ile uzmanlık düzeyinde geliştirmek, derinleştirmek ve bilime yenilik getirecek özgün tanımlara ulaşmak,</p> <p>- Alanıyla ilgili çeşitli disiplinler arasındaki etkileşimi kavramak; yeni ve karmaşık fikirleri analiz, sentez ve değerlendirmede uzmanlık gerektiren bilgileri kullanarak özgün sonuçlara ulaşmak.</p>	<p>Alanındaki yeni bilgilere sistematik bir biçimde yaklaşabilmek ve alanıyla ilgili araştırma yöntemlerinde üst düzeyde beceri kazanabilmek,</p> <p>- Bilime yenilik getiren, yeni bir bilimsel yöntem geliştirebilmek ya da bilinen bir yöntemi farklı bir alana uygulayabilmek, özgün bir konuyu araştırabilmek, kavrayabilmek, tasarlayabilmek ve uygulayabilmek,</p> <p>-Yeni ve karmaşık fikirlerin eleştirel analizini, sentezini ve değerlendirmesini yapabilmek.</p>	<p>- Bilime yenilik getiren, yeni bir bilimsel yöntem geliştiren ya da bilinen bir yöntemi bir alana uygulayan yayınlanabilir özgün bir çalışmayı ortaya koyarak, bilime katkıda bulunmak,</p> <p>- Alanı ile ilgili bir bilimsel makaleyi ulusal ve/veya uluslararası hakemli dergilerde yayınlamak alanındaki bilginin sınırlarını genişletebilmek.</p> <p>- Özgün ve disiplinlerarası sorunların çözümlenmesini gerektiren ortamlarda liderlik yapabilmek</p>	<p>- Yaratıcı ve eleştirel düşünme, sorun çözme ve karar verme gibi üst düzey zihinsel süreçleri kullanarak alanı ile ilgili yeni fikir ve yöntemler geliştirebilmek.</p>	<p>- Sosyal ilişkileri ve bu ilişkileri yönlendiren normları eleştirel bir bakış açısıyla incelemek, bunları geliştirmek ve gerektiğinde değiştirmeye yönelik eylemleri yönetebilmek,</p> <p>- Uzman bir topluluk içinde özgün görüşlerini savunmada yetkinliğini gösteren etkili bir iletişim kurabilmek,</p> <p>- En az bir yabancı dilde, ileri düzeyde yazılı, sözlü ve görsel iletişim kurabilmek ve tartışabilmek</p>	<p>- Akademik ve profesyonel bağlamda teknolojik, sosyal veya kültürel ilerlemeleri tanıtarak, bilgi toplumu olma sürecine katkıda bulunmak,</p> <p>- Sorun çözmede stratejik karar verme süreçlerini kullanarak işlevsel etkileşim kurabilmek,</p> <p>- Alanında ve iş yaşamında karşılaşılan toplumsal, bilimsel ve etik konularda çözüm üretebilmek ve bu değerlerin gelişimini destekleyebilmek.</p>

2.2. Akreditasyon Kavramı ve Yükseköğretim Kurumlarında Akreditasyon

En eski akreditasyon sistemi 19. yüzyılın sonlarında Amerika'da kurulmuştur. Amerika Birleşik Devletleri'nde akreditasyon 1900'lü yıllarda ilk olarak mühendislik ve tıp alanlarında ortaya çıkmış, daha sonra pek çok mesleki alana yayılmıştır. Eğitim konusunda ise yine 1900'lü yıllarda liselerden üniversitelere geçiş koşullarını düzenlemek amacıyla eyaletler düzeyinde akreditasyon etkinliği başlatılmıştır. Akreditasyon, Latince "ad" (birisine) ve "credere" (güvenmek) sözcüklerinden türetilmiş bir sözcüktür. Güvenilir, inanılır olduğunu belirtme, güvenilir olmanın izlenmesi, yine Fransızca "accrediter = akredite" kelimesi ile ifade edilir. Akreditasyon birçok ülkede ve birçok sektörde topluma sunulan program ve hizmetlerin niteliğinin sistematik bir yaklaşımla güvence altına alınması için geliştirilen bir yöntemdir. Akreditasyon sadece kalite güvencesini elde etmek için bir amaç değil, aynı zamanda çağdaş eğitimi yakalamak ve korumak için gerekli değişimleri belirlemede yararlanılabilecek bir araç olarak düşünülmelidir (Erkuş, 2009).

Akreditasyon, uluslararası kabul görmüş, standart üzerinde bağımsız yargıyı sağlamak üzere kamu otoriteleri desteğiyle kurulmuş bir sistemdir. Akreditasyon, tamamen tarafsız olabilmek için, ticari kaygılardan uzak, kar amacı gütmeyen bir faaliyet olmalıdır. Devlet yönetimi, akreditasyonun ülke içerisinde tek ulusal bağımsız bir kuruluş olarak görev yapması için gerekli tüm katkıyı sağlamalıdır. Akreditasyon, yetkilendirilmiş kurumun görevlendirilmesinde uygulanacak ölçütlerin farklılıklarını azaltmaya yöneliktir. Yetkilendirilmiş kurumlar; teknik yeterlilik, tarafsızlık, bütünlük ve profesyonellik, ölçütlerini yerine getirmelidir, diğer sektörler ve örgütler arası koordinasyon içinde olmalıdır (Peker, 1996) .

Aynı zamanda akreditasyon yaptırımları olan bir denetim sistemi olmaktan ziyade kurumların öz denetimini sağlayan içinde bulunduğu standartlara uygunluğunu denetlemeye yardımcı olan bir sistemdir.

Akreditasyon kavramı", uygunluk değerlendirme kuruluşlarının ulusal veya uluslararası kabul görmüş teknik ölçütlere ve standartlara göre faaliyet gösterdiğinin ilgili otorite tarafından onaylanması ve düzenli aralıklarla

denetlenmesi süreci olarak tanımlanabilir. Akreditasyonun kavramsal karşılığı aslında “itimat etme” dir.

Akreditasyonun genel olarak iki türü söz konusudur: “kurumsal akreditasyon” ve “programa-dönük akreditasyon”. Kurumsal akreditasyon (Institutional accreditation), kurumsal kaliteyi minimum standartlarda garantilemeyi amaçlayan bir akreditasyon işlemidir. Kurumsal akreditasyon sürecinde, yükseköğretim kurumunun idari, mali ve akademik kapasitesi bir bütün olarak değerlendirilir. Programa-dönük akreditasyon (programmatic accreditation) ise yükseköğretim kurumu tarafından uygulanan her hangi bir programın (örneğin, lisans eğitimi, yüksek lisans eğitimi ya da doktora eğitimi) kalite ve mükemmeliyet standartlarına uygun olduğunu ortaya koymayı amaçlayan bir akreditasyon türüdür. Bu ikinci tür akreditasyonda yükseköğretim kurumunun sadece belirli bir akademik programı (örneğin, mühendislik eğitimi, hukuk eğitimi, ya da tıp eğitimi) kalite standartları yönünden değerlendirilir ve uygunluk sağlandığı takdirde akredite işlemi gerçekleşmiş olur. Programa-dönük akreditasyona aynı zamanda “uzmanlaşmaya yönelik akreditasyon” (*specialized accreditation*) ya da “profesyonel akreditasyon” (*professional accreditation*) adı da verilir. Bu tür akreditasyona profesyonel akreditasyon adının verilmesinin nedeni şudur; bazı meslekler, sahip olduğu özellikleri gereği belirli kalite standartlarını garantilemek zorundadırlar. Örneğin, tıp eğitimi doğrudan halk sağlığı ile ilgili bir meslektir ve bu eğitimi veren bir Tıp Fakültesi'nin ticari gayenin ötesinde kaliteli bir eğitim sunması önem taşımaktadır (Aktan ve Gencel, 2010).

Her iki akreditasyonun benzerlikleri ve farklılıkları Çizelge 2.9. verilmiştir.

Çizelge 2.9. İki tür akreditasyonun özellikleri (Baltacı, 2002).

FARKLILIKLAR		BENZERLİKLER
KURUMSAL	PROGRAMA-DÖNÜK (UZMANLIK)	
• Tüm kurumla ilgilenir.	• Programlar üzerinde çalışır.	• İnceleme ve denetimler meslektaşlarca yapılır.
• Bölgesel veya ulusal çapta düzenlenir.	• Ulusal çapta düzenlenir.	• Her iki grupta da az miktarda personel çalışır ve danışma ve denetim işleri gönüllülerce yapılır.

Çizelge 2.9. İki tür akreditasyonun özellikleri (Baltacı, 2002) (Devam).

<ul style="list-style-type: none"> • Genel, niceliksel standartlara dayanır. 	<ul style="list-style-type: none"> • (Bazıları niteliksel olmak üzere) Büyük ölçüde standartlara; dayanır. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gönüllüler özel bir eğitim almayabilir.
<ul style="list-style-type: none"> • Kurumun amaçlarına ulaşip ulaşmadığı ve ileriye dönük olarak da bu doğrultuda çalışıp çalışmadığını inceler. • Büyük oranda kurumsal öz değerlendirmeye dayanır. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kısmen hedeflere ulaşılıp ulaşılmadığına odaklansa da, daha ziyade hangi programların alandaki nitelikli uygulamaları gerçekleştirdiklerini inceler. • Gittikçe artan oranda öz değerlendirmeye dayanmaktadır. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bir kurumla akreditasyon konusunda uzlaşamaması halinde her akreditasyon kuruluşunun geçerli başvuru /şikâyet süreçleri vardır • Tüm akreditasyon kuruluşları aynı genel prensipler doğrultusunda çalışırlar.

Erkuş, (2009)'a göre eğitimde akreditasyon, akademik gelişme ve toplumsal sorumluluğun yerine getirilmesi için, öz değerlendirme ve meslektaşlardan oluşan bir ekibin değerlendirmesinden oluşan meslektaşların kontrolünü amaçlayan bir süreçtir.

Ok ve Atıcı (2006)'a göre öğretim kurumlarının tarafsız kişi ve kurumlarca izlenmesi, değerlendirilmesi ve uygun görülenlerin kamuoyuna ilan edilmesi akreditasyon olarak adlandırılmaktadır. Akreditasyon uygulamasının amaçları, öğretim programlarının çağdaş değerlendirme ölçütlerine uygunluğunu ilgili kesimlere ilan etmek üzere belirlemek, programların geliştirilmesine yardımcı olmak ve eğitimin genelde iyileşmesini desteklemek olarak özetlenebilir. Akredite fakülte veya programların akredite olmamışlara göre daha kaliteli olduğu düşünülmektedir.

Akreditasyon, Yükseköğretimde kalite iyileştirme amacıyla, yaygın olarak kullanılan yaklaşımlardan birisidir. Akreditasyonun temel işlevi, kamu adına kabul edilebilecek kalite ve performans standartlarını saptaması açısından, kalite öz güvencesi olmasıdır. Diğer temel işlev, harici değerlendirme yoluyla öğretim kurumları ve programların iyileştirilmesine katkı nedeniyle, kalite iyileştirilmesidir (Melek, 2003).

Aynı zamanda akreditasyon, yükseköğretim kurumlarının ve/veya programlarının performans standartları yönünden kendi kendilerini değerlendirmelerine ve aynı zamanda yetkili akreditasyon kuruluşlarınca dış değerlendirme yapılmasına imkân veren bir sistemdir. Bir başka ifadeyle, yükseköğretimde akreditasyon, akademik kalitenin iyileştirilmesi, saydamlık ve hesap verme sorumluluğunun aracıdır. Farklı akreditasyon tanımlarındaki ortak noktalar şunlardır (Erkuş, 2009).

- Akreditasyon kurum ya da programın kalitesi ile ilişkilidir.
- Kesin olarak önceden belirlenmiş süreçlerin işletilmesi söz konusudur.
- Kalite temini ile akreditasyon yakından ilgilidir.

Özetle, yükseköğretimde akreditasyonun sağlayacağı başlıca yararları, “saydamlık” ve “hesap verme sorumluluğu” olarak ifade edebiliriz. Bunun dışında, akreditasyonun sağlayacağı başlıca yararları şu şekilde özetleyebiliriz (Aktan ve Gencel, 2010):

- Akreditasyonun sağladığı tanınma (recognition) imkânıyla, öğrenciler ve tüm paydaşlar eğitim kurumlarının mükemmeliyet standartlarını sağlayıp sağlamadığı konusunda bilgi sahibi olurlar,
- Akreditasyon, özel sektöre kaliteli insan gücü istihdamı yönünden kolaylıklar ve dahası güven sağlar. İşverenler, iş başvurusunda bulunan kişinin mezun olduğu okulun akademik kalite düzeyini kolaylıkla araştırabilirler ve bu onlar için bir güven oluşturur.
- Akreditasyon, yükseköğretim kurumları arasında kredi transferi işlemlerini kolaylaştırır,
- Akreditasyon, kaliteyi güvence altına alır,
- Bazı ülkelerde yükseköğretim kurumlarına yapılacak devlet yardımı için akreditasyon ön koşul olarak gereklidir. Bu bakımdan, akreditasyon, devlet fonlarına erişim imkânı sağlar,
- Akreditasyon, yükseköğretim kurumları arasında öğrenci ve öğretim elemanlarının değişim programlarının uygulanmasını kolaylaştırır,
- Yükseköğretim kurumlarının saygın bir kuruluş tarafından akredite edilmesi, veli ve öğretmenlerin okula yönelik güvenini artırır,

- Akreditasyon, yükseköğretim kurumlarında çalışanlara sorunları ortaya koyma ve çözüm üretme olanağını verir ve çalışanların süreçlere katılımını teşvik eder,
- Akreditasyon, yükseköğretim kurumlarında kurum içi iletişimi geliştirir,
- Akreditasyon, kuruma dışarıdan detaylı, tarafsız bir değerlendirme olanağını sağlar,
- Akreditasyon, kuruma, gelecekle ilgili planlama olanağı sağlar,
- Akreditasyon, üst yönetime ve idarecilere önceliklerin tespitinde yol gösterir,
- Akreditasyon, uluslararası derece ve diplomalar arasında uyum sağlar; derece ve diplomaların kalitesini ve geçerliğini karşılaştırmayı kolaylaştırır; ulusal ve kültürel değerlerin transferini destekler; Akreditasyon, ulusal eğitim sistemiyle uluslararası sistem arasında yaşanabilecek uyum sorunlarını ortadan kaldırır,
- Akreditasyon, yükseköğretimin uluslararası ve kültürler-arası işbirliğini sağlar,
- Akreditasyon, yükseköğretim kurumlarında mali yönetimin ve bütçe sürecinin iyileştirilmesine olanak sağlar,
- Akreditasyon, kurum politikaların belgelendirilmesini ve prosedürlerin geliştirilmesini teşvik eder,
- Ve son olarak, akreditasyon, kurumda tutarlı ve kapsamlı uygulamalar yapılmasına yardım eder.

Tanımı yapılacak olursa, Yükseköğretimde Akreditasyon; bir Yükseköğretim kurumunun ya da Yükseköğretim kurumu tarafından uygulanmakta olan programın, ulusal ve/veya uluslararası düzeyde belirli performans standartlarına (kalite, verimlilik, etkinlik vs.) sahip olduğunu ortaya koymayı amaçlayan, böylece yükseköğretime talepte bulunanlar ve aynı zamanda kamuoyu nezdinde güven tesis etmeye yönelik bir sistemdir. Akreditasyon, hem yükseköğretim kurumunun kendi kendini dönemsel olarak değerlendirmesine, hem de kurum dışı bağımsız ajanslar tarafından dönemsel olarak değerlendirilmesine olanak sağlayan gönüllü bir kalite güvence sistemidir (Çabuk, 2010).

Yükseköğretimde akreditasyonunun tanımından yola çıkarak akreditasyon kavramının unsurları ve temel özellikleri şu şekilde de sıralanabilir (Aktan ve Gencel, 2010):

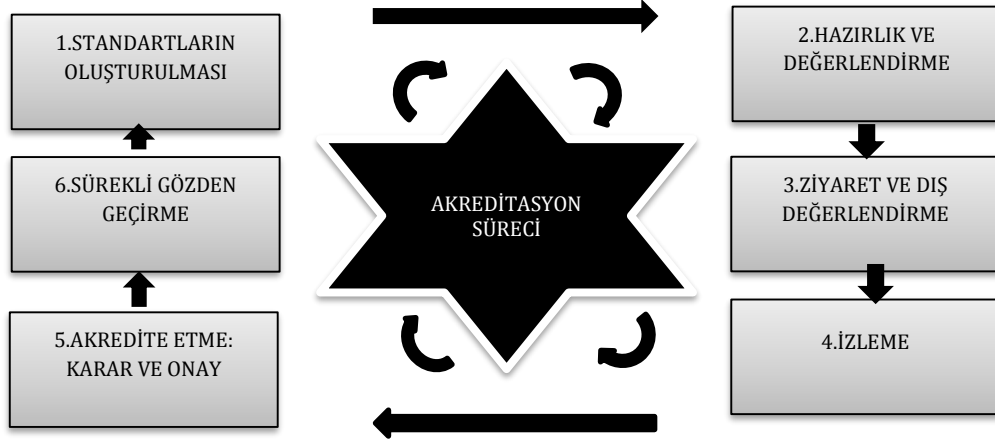
- Akreditasyon, yükseköğretim kurumlarının ve/veya programlarının performans standartları yönünden kendi kendilerini değerlendirmelerini ve aynı zamanda akreditasyon kuruluşlarınca dış değerlendirme yapılmasına imkân veren bir sistemdir.
- Akreditasyon, bir yükseköğretim kurumunun ve/veya programlarının genel olarak güvenilirliğini ve tanınmasını sağlayan bir sistemdir. Akreditasyon, ilgili kurumun ya da programın belirli mükemmeliyet standartlarına sahip olduğunu belgeleyen saygın bir sertifikanın verilmesi sürecidir.
- Akreditasyon, bir defaya mahsus yapılan bir işlem değildir, tam aksine uzun dönemlidir ve periyodik iç ve dış değerlendirmelere dayalıdır.
- Akreditasyon, yükseköğretim kurumunda kalitenin sürekli olarak geliştirilmesini amaçlayan bir süreçtir. Akreditasyon, kalite güvencesi sağlayan bir araçtır.
- Akreditasyon, kalite geliştirme dışında yükseköğretim kurumunda dürüstlüğü ve etik standartları yerleştirmeyi amaçlayan bir sistemdir.
- Akreditasyon, yapılması gönüllü bir işlemdir, dışarıdan kamusal otoritelerden bu sürece dâhil olunması yönünde bir baskı ya da zorlama söz konusu değildir.
- Akreditasyon, kamusal otoritelerce belirlenen düzenlemelerin aksine hüküm-dışı kontrol mekanizmasının geçerli olduğu bir kendi kendine düzenleme sürecidir.
- Akreditasyon, akredite edilmiş olan kurum ve programların, önceden tespit edilmiş mükemmeliyet standartlarını karşılayacağını veya beklentileri aşacağını garanti eder.

Akreditasyon süreci, bir kuruluştaki çalışanlar arası diyalogları iyileştiren, kurumun daha iyiye gidebilmesi için vizyon belirleyen, verilen hizmetten yararlanan tüketicilere hizmetin niteliği hakkında bilgi veren bir yöntemdir. Toplumla sunulan program ve hizmetlerin niteliğinin sistematik bir yaklaşımla

güvence altına alındığı akreditasyon yönetiminde, eğitim ve öğretimin niteliğinin artırılması, güvence altına alınması ve belirli standartlara dayalı olarak yürütüldüğünün güvencesinin verilmesi sağlanmaktadır (Çabuk, 2010). Genel olarak yükseköğretimde akreditasyon sürecinin altı temel unsuru bulunmaktadır (Gencel, 2001):

1. Programlar hakkında yargıya varmada kullanılan bir "**standartlar**" kümesi,
2. Fakülte tarafından hazırlanan, kendilerinin standartları karşılamak üzere nasıl çalıştıklarını açıklayan ve standartları karşılamada ne ölçüde başarılı oldukları ile ilgili kendi değerlendirmelerini içeren bir **öz değerlendirme**,
3. Öz değerlendirme raporunun ve diğer belgelerin incelenmesi, tesislerin incelenmesi, derslerin gözlemlenmesi ve öğretim elemanları, öğrenciler, dekan ve ilgili diğer kimselerle görüşmelerin yapılması konularında eğitilmiş uzman meslektaşlardan oluşan bir ekip tarafından yapılan **ziyaretler**,
4. Ziyareti gerçekleştiren ekip tarafından hazırlanan, fakültenin akreditasyonla ilgili standartları ne ölçüde karşıladığı hakkındaki ekip değerlendirmelerini ve programların akreditasyon durumu hakkındaki önerilerini içeren bir **rapor**,
5. Ekibin raporunda önemli bir bilgiyi dikkate almaması ya da ziyaretin ardından ortaya önemli bir bilgi çıkması halinde, ziyaret edilen fakülte dekanı tarafından yazılan bir **cevap**,
6. Fakültenin ve ziyareti gerçekleştiren ekipten elde edilen kanıtlara dayalı olarak yetkili merciin verdiği **karar**.

Şekil 2.8. Akreditasyon süreci ve yapılacak işlemler seması (Aktan ve Gencil, 2010)

Akreditasyondaki en önemli konulardan birisi standartlardır. Bunlar, oluşturulacak sistemin gerekliliklerini ortaya koymakta ve yüksek nitelikli eğitim programlarının geliştirilmesi için yapılması gerekenleri belirlemektedir. Yükseköğretim programlarının akredite edilmesi için tasarlanmış bir sistemde standartlar, bir yükseköğretim programının kabul edilebilir düzeyde olduğuna karar verilebilmesi için hangi öğelerin programda bulunması gerektiğini göstermektedirler. Muhtelif akreditasyon kurumlarının ortaya koyduğu standartlar arasında tam bir birlik olmamasına karşın, yapılan değerlendirmelerde genel olarak akredite olacak bir eğitim kurumunun Çizelge 2. 10. 'de belirtilen temel standartları sağlaması gerekmektedir (Aktan ve Gencil, 2010).

Çizelge 2.10. Akreditasyon standartları (Aktan ve Gencil 2010).

Öğrencilere Yönelik Standartlar	<ul style="list-style-type: none"> • Öğrencilerin başarılarının değerlendirilmesi, yönlendirilmesi ve izlenmesi, • Diğer eğitim kurumlarından gelen öğrencilerin aldıkları eğitimin eşdeğerliğinin sağlanabilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması, • Bütün öğrencilerin, programın gereklerinin tümünü yerine getirmelerinin sağlanması vs.
Eğitim ve Öğretimin Amaçlarına Yönelik Standartlar	<ul style="list-style-type: none"> • Yükseköğretim kurumunun misyonuna bağlı olarak ayrıntılı bir eğitsel amaçlar listesi oluşturması, • Programın hedeflerine ulaşıp ulaşılmadığını sürekli olarak denetleyen ve bu şekilde ilgili tarafların değişen talepleri nedeniyle ortaya çıkan yeni ihtiyaçları karşılamak için programda yapılabilecek gerekli düzenlemelere olanak sağlayan süreçlerin oluşturulmasının sağlanması, • Eğitim amaçlarını sağlayacak bir eğitim programı ve bu programı destekleyen süreçlerin oluşturulmasının sağlanması, • Amaçların gerçekleştirildiğini gösteren ve bunları programın etkinliğini arttırmak için kullanan, sürekli bir ölçme değerlendirme sisteminin kurulmasının sağlanması,
Program Çıktıları ve Değerlendirmeye Yönelik Standartlar	<p>Öğretim programı, programdan mezun olanların, aşağıda sıralanan bilgi ve beceri düzeyine sahip olmalarını sağlamalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mesleki bilgileri uygulama alanına aktarabilme, • Meslek için gerekli yaklaşım, yöntem, teknik ve modern araçları kullanabilme, • Sorunları belirleme, formüle edebilme ve çözebilme, • Mesleki uygulamalardaki çözümlerin küresel ve toplumsal boyutlarda etkisini kavrayabilme, • Deneysel tasarlayıp yürütebilme ve sonuçlarını analiz ederek yorumlayabilme, • Bir sistemi, ögeyi ve/veya süreci, belirli gereksinimleri karşılayacak şekilde tasarlayabilme, • Mesleki ve etik sorumlulukları kavrayabilme, • Etkin sözlü ve yazılı iletişim kurabilme, • Yaşam boyu öğrenme gereksinimi kavrayabilme ve öğrenmeyi sürdürebilme, • Güncel/çağdaş konulara ilişkin bilgi sahibi olabilme
Öğretim Kadrosunun Kalitesine Yönelik Standartlar	<p>Eğitim öğretim sürecinin en önemli ögesi olan öğretim üyelerinin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ders programlarını nitelikli şekilde yürütebilecek, • Öğrencilere yeterli miktarda danışmanlık hizmeti verebilecek ve onların mesleki gelişimine katkıda bulunabilecek, • Programın ilgili tarafları olan kamu ve özel kuruluşlar ile gerekli ilişkileri sürdürebilecek nitelikte ve sayıda olması gerekir. <p>Öğretim üyeleri, programı değerlendirme ve geliştirme açısından yeterli beceriye ve eğitime sahip olmalıdır. Öğretim üyelerinin yeterlilikleri, genel olarak eğitimleri, mesleki ve eğitimcilik deneyimleri, iletişim kurma becerileri, daha etkin programlar geliştirmeye olan istekleri, akademik yeterlilikleri ve mesleki kuruluşlara katılımları ile ölçülür.</p>
Altyapıya Yönelik Standartlar	<ul style="list-style-type: none"> • Kurumda sınıflar, laboratuvarlar ve ilgili donanımların program amaçlarını sağlayacak düzeyde olması ve öğrenmeyi destekleyecek atmosferin sağlanması gereklidir. • Öğretim üyesi – öğrenci iletişimini sağlayıcı, mesleki gelişimi ve etkinlikleri artırıcı kolaylıkların bulunması gerekir. • Programlar, öğrencilere yeni bilimsel ve eğitsel araçları öğrenme ve kullanma olanağı sağlamalıdır. Bilgisayar ve bilgi altyapısı, öğrencilerin ve öğretim üyelerinin bilimsel çalışmalarını desteklemeye ve program amaçlarını sağlamaya olanak tanımalıdır.
Kurumsal Destek ve Mali Kaynaklara Yönelik Standartlar	<p>Kurumsal desteklerin ve mali kaynakların;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programın kalite ve sürekliliğini sağlaması, • İyi yetişmiş öğretim üyesi kadrosunu çekerek, üniversitede tutabilmeye ve onların sürekli bir gelişim içinde bulunmalarını sağlamaya yeterli olması gerekir. <p>Bunlardan başka, programların gerektirdiği olanakları elde etmek, idame ettirmek ve kullanabilmek için de yeterli düzeyde kaynak bulunmalıdır.</p> <p>Destek personel ve kurumsal servisler, program ihtiyaçlarını karşılayabilecek düzeyde olmalıdır ve program amaçlarını sağlamaya olanak tanımalıdır.</p>
Program Kriterleri	<ul style="list-style-type: none"> • Her bir programın, alanı/disiplini için gerekli ve uygulanabilir olan temel ve özel ölçütleri karşıyor olması gerekir. • Bir program ortaklaşa bir eğitim çabasına yönelikse, her ortak bileşen ayrı akredite edilmelidir. Ancak, lisansüstü akreditasyonda, lisans eğitimine ek bir yıllık eğitim ve/veya araştırma etkinliği aranır.

Vardar (2004)'a göre, yükseköğretimde kalite güvence sorumluluğu öncelikle yükseköğretim kurumlarındadır. Bu, hem uluslararası yaygın yaklaşım tarzı,

hem de AYA oluşturmaya dönük çalışmaların Berlin Bildirgesi içindeki ifade tarzıdır. Ancak, sistem genelinde kalite güvence çalışmalarını koordine edebilmek, ulusal öncelikleri ve uluslararası gelişme eğilimlerini gündeme koyabilmek için şemsiye görevi görecek ulusal bir otoritenin oluşumuna ihtiyaç duyulmuştur. Genelde, yükseköğretim ulusal kalite ajansı veya akreditasyon ajansı adı altında kurulan yapı, yükseköğretim düzeninin önemli bir parçası olarak yasayla düzenlenmektedir. Kalite güvencesi konusunda hizmet verecek ulusal ajansların görevleri aşağıdaki gibi özetlenmektedir (Çabuk, 2010):

1. Yükseköğretimde kalite güvencesini yaymak,
2. Yükseköğretim kuruluşlarının kalite güvence mekanizmalarını denetlemek,
3. Yükseköğretim kuruluşlarını ve/veya programlarını akredite etmek, değerlendirmek veya bunların yapılmasını sağlamak,
4. Kamuoyuna bilgi sunmak ve şeffaflığı sağlamak,
5. Uluslararası tanınma sağlamak,
6. Yükseköğretim sektörünün planlanmasına yardımcı olmak.

Yine Vardar (2004) 'a göre, ulusal akreditasyon ajanslarının üzerinde kamu kesiminden gelebilecek baskılar, ulusal kaygılara bağlı olarak bazı unsurların göz ardı edilmesi, yurtdışındaki gelişmelere kayıtsız kalarak çalışmalarını sürdürmek ve uluslararası alanda faaliyet gösteren eğitim durumunda yaşanacak zorluklara bağlı olarak çeşitli baskılar söz konusu olabilmektedir. Bu baskıları en aza indirmenin yolu ise uluslararası ağlara üye olmaktır. Ulusal Akreditasyon Ajansı kurulurken dikkat edilmesi gerekli önemli noktalardan bazıları aşağıda sıralanmaktadır (Çabuk, 2010):

1. Ajansın kompozisyonu, akademik personel dışında öğrenci, işveren, hükümet temsilcisi, yabancı (yurt dışı) üyeleri de kapsmalıdır.
2. Kalıcı, açık ve seçik standart ve prosedürlerin uygulanması; sistemdeki diğer ajanslara güven veren, şüpheyi davet etmeyen isleyiş şekli benimsenmelidir.
3. Yeterince kapsamlı olması, sadece küçük bir üniversite grubunu değerlendiriyor olmamasına özen gösterilmelidir.

4. Bağımsız olması sağlanmalıdır. Ajansın, bir program veya kurumun akreditasyonunda, kalitesi dışında başka bir nedenle dış baskılara maruz kalmaması; üye atama prosedürlerinin bağımsız ve etkin hareket kabiliyetini vermesi mutlaka sağlanmalıdır.

Aktan ve Gencel, (2010)'e göre, akreditasyon uygulamaları özellikle kalitesiz yükseköğretim kurumlarının faaliyetlerini açığa çıkarmak ve yükseköğretim hizmetine talepte bulunanları bu konuda bilgilendirmek için önem taşımaktadır. Pratikte sahte ve düzmece diplomalar veren ve adına “*diploma fabrikaları*” (*diploma mills*) denilen kurumların birçok ülkede yaygın olduğu bilinmektedir. İşte akreditasyon, çok kısa zamanda parayla diploma, derece ya da sertifika sağlayan bu kalitesiz yükseköğretim kurumlarının kamuoyu tarafından tanınmasına aracılık edebilecek bir sistemdir.

Türkiye’de yükseköğretimde üniversitelerin veya akademik birimler için ulusal bir standartlar ve akreditasyon sisteminin henüz tam anlamıyla geliştirilmediğini belirtmekte ve bunu bazı sebeplere bağlamaktadırlar. Bunlardan en önemlisi, altyapısı henüz tam anlamıyla sağlanamamış birçok yeni üniversitenin hızla açılıyor olmasıdır. Bir diğer önemli sebep, üniversiteler arasında yeterli seviyede bilgi ve iyi uygulamaların paylaşılmamasıdır. Yine de özellikle mühendislik ve mimarlık alanındaki uygulamalar, diğer disiplinlerde de akreditasyon uygulamalarının gelişeceğinin önemli bir göstergesidir (Çabuk, 2010).

2.2.1.Uluslararası uygulamalar

Bu bölümde, yükseköğretim programlarının akreditasyonunda çeşitli rollere sahip uluslararası bazı önemli kurumlardan ve onların bu alandaki çalışmalarından bahsedilecektir.

2.2.1.1.Avrupa Üniversiteler Birliği (European University Association – EUA)

Avrupa Üniversiteler Birliği (EUA), 31 Mart 2001 tarihinde kurulmuş, yükseköğretim kurumlarını temsil eden ve destekleyen önemli bir kuruluştur ve Avrupa’daki 46 ülkeden 850 üyesi bulunmaktadır.

Avrupa'daki yükseköğrenimi nasıl artırabilir ve giderek daha çok çeşitlilik gösteren öğrencilere daha iyi nasıl bir eğitim verebilirim? Öğrenmeyi ve öğretmeyi dönüştüren Avrupa ve küresel eğilimler nelerdir? Avrupa üniversitelerinin cevap vermesi için gerekli destek çerçeveleri ve koşulları nelerdir? EUA, bu ve diğer konuların Avrupa bağlamında ele alınmasının katma değerine inanmaktadır. Bu nedenle, Avrupa Yüksek Öğretim Alanının Bologna Süreci vasıtasıyla ve Avrupa Birliği ve politikaları ve programları ile aktif olarak desteklenmektedir. 48 Avrupa ülkesindeki üyeleriyle ve Avrupa ve uluslararası ortaklarıyla yakın işbirliği içerisinde politika geliştirmeye katkıda bulunur ve kurumsal iyi uygulamaların yaygınlaşmasını kolaylaştırır. Bu, EHEA ve üniversiteleri için, kalite güvencesi, hareketlilik, yaşam boyu öğrenme, öğrenci izleme ve istihdam edilebilirlik, AB'nin yetkinliklerine giren mesleki niteliklerin tanınması ve tanınması gibi temel öneme sahip daha geniş bir yelpazede konuları kapsamaktadır. Uluslararası ticaret anlaşmaları. EUA, dijitalleştirme ve MOOC'ler de dahil olmak üzere öğrenme ve öğretme alanındaki gelişmeleri izlemektedir. Avrupa'nın küresel bağlantısını sağlamak ve küresel yükseköğrenim geliştirme eğilimlerini takip etmek için EUA, Avrupa dışındaki ortaklarla diyalog içinde devam etmektedir (EUA 1, 2017).

Avrupa Üniversiteler Birliği (EUA)'nin izlediği vizyon, herkesin menfaati için Avrupa'daki üniversitelerin kültürel, teknolojik ve ekonomilerini sürekli geliştirmelerini desteklemeyi amaçlamaktır. Aynı zamanda oldukça çeşitlendirilmiş profillere sahip, geniş bir yelpazedeki mezuniyet niteliklerini sağlayan personelin ve öğrencilerin hareketliliğini kolaylaştıran bir akademik kurumların vizyonudur (EUA 2, 2017).

Yükseköğretim ve araştırma uzmanlığı merkezi olan EUA, üniversiteleri şu şekilde desteklemektedir (EUA 2,2017):

- Avrupa'nın bilgi toplumunun gelişiminde üniversitelerin rolünü güçlendirecek olan Avrupa politikalarını teşvik etmek,
- Ulusal rektörler konferansları, ulusal organizasyonlar ve ulusal dernekler arasında ağ oluşturma fırsatlarının teşvik edilmesi,
- Avrupa'daki üniversitelerin küresel düzeyde görünürlüğünü arttırmak,

- Avrupa'nın ulusal ve bölgesel düzeylerde temel karar alıcıları etkili kılmak,
- Üyeleri gelişimlerini etkileyen politika tartışmaları hakkında bilgilendirmek,
- Üniversitelerin bilgi ve uzmanlıklarını, bireysel kurumları kapsayan ve yararlanan projelerle geliştirirken politika geliştirmeyi desteklemek,
- Karşılıklı öğrenme, deneyim alışverişi ve en iyi uygulamaların aktarımı yoluyla kurumların yönetim, liderlik ve yönetiminin güçlendirilmesi,
- Üniversitelerin uluslararası boyutunu, üyeleri arasındaki gelişmiş işbirliği ve özellikle diğer dünya bölgelerindeki ortak kuruluşlarla diyalog kurarak arttırmak.

2.2.1.2. Amerika Ulusal Mimarlık Akreditasyon Kurulu (National Architectural Accrediting Board – NAAB)

Ulusal Mimarlık Akreditasyon Kurulu (NAAB) 1940 yılında, Mimarlık Okulları Birliği (Association of Collegiate Schools of Architecture – ACSA), Amerikan Mimarlar Enstitüsü (American Institute of Architects – AIA) ve Mimarlık Tescil Kurulları Ulusal Konseyi (National Council of Architectural Registration Boards – NCARB) tarafından "üretmek ve korumak" için kurulmuştur (Anonymous, 2014). NAAB' nin başlıca sorumlulukları ise şunlardır (NAAB, 2016);

1. Mimarlık programı içerisinde akredite olmuş programların bir listesini tutmak ve
2. Akredite olmuş programların istatistiksel bilgilerini tutmak.

NAAB' nin misyonu; NAAB mimarlık eğitimindeki akreditasyonun gelişmesini ve devamlılığını sağlamak aynı zamanda sosyal ihtiyaçlara cevap veren ve çeşitli kaynaklar ile değişen koşullara uyum sağlayarak bireylerin ihtiyaçlarını sağlamaktır (Anonymous, 2016a).

NAAB tarafından akredite edilmek isteyen programların, belirlenmiş ölçütlere uygun olduklarını belgeler ve çeşitli verilerle ispatlamaları gerekmektedir. Söz konusu ölçütler, aşağıdaki gibi özetlenmektedir (Anonymous, 2014):

- A. Kurumsal Destek ve Sürekli İyileştirme Taahhüdü:** Bu bölüm, kurumların, öğretim üyelerinin, personellerin ve öğrencilerin, programın

olgunlaştırılması, geliştirilmesi ve yenilenmesine yönelik taahhütte bulduklarını göstermektedir. Bu bölüm iki ana başlık altında toplamaktadır;

a) Kimlik ve öz değerlendirme: Bu bölüm altında aşağıdaki belirtilen konularla ilgili bilgiler sunulmaktadır.

- 1. Tarihçe ve Misyon:** Programın tarihini, misyonunu ve kültürünü tanımlamaktadır ayrıca programın pedagojisini ve gelişimini nasıl şekillendiğini gösterir.
- 2. Öğrenme Kültürü:** Program, geleneksel ve modern öğrenme ortamlarında iyimserlik, saygı, paylaşma, katılım, yönetim ve çalışanları teşvik eden olumlu ve saygılı bir ortam sağladığını gösterir.
- 3. Sosyal eşitlik:** Program, mevcut ve ileriye dönük öğrenci ve çalışanlara fiziksel ve finansal katılımlarla ilgili kapsamlı bir politikaya sahip olduğunu göstermektedir.
- 4. Perspektiflerin Tanımlanması:** Program, mimarların mesleki eğitiminin ve gelişimini etkileyen veya karşılaştıkları güçlere karşı nasıl tepki verdiklerini tanımlar. Ayrıca uzun vadeli planlama faaliyetlerinin bir parçası olarak bu sorunları nasıl ele alınacağını belirtmektedir.
- 5. Uzun Vadeli Planlama:** Program, çok yıllık hedeflerini belirleyen sürekli iyileştirme için planlama sürecinin bulunduğunu göstermektedir.
- 6. Değerlendirme:**

-Program Öz Değerlendirme: Programın misyonunun ne kadar ilerlettiğini, çok yıllık hedeflerdeki ilerlemelerini, son zamanlardaki saplanan eksikliklerin nasıl giderildiğini, güçlü yönleri, zorluklar ve karşılaşılan fırsatları tanımlamaktadır.

-Müfredat Değerlendirme ve Geliştirme: Program, müfredat değerlendirme ve ayarlamalar için müfredatın gündemlerini ve girişimlerini, müfredat komitesini, program koordinatörlerini, bölüm başkanlarını ya da müdürleri, personellerin görev ve sorumluluklarını tanımlamaktadır.

b)Kaynaklar: Mimarlık programındaki öğrencilerin ihtiyaç duydukları insan, fiziksel ve bilgi kaynakları içermelidir. Bu bölüm altında 4 ana kaynak ile ilgili bilgiler aşağıda sunulmaktadır. Bunlar;

- 1. İnsan Kaynakları ve İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi:** Program, öğrencinin öğrenmesinin ve başarılarının desteklenmesi için uygun bir insan kaynaklarına sahip olmalıdır. İnsan kaynakları, tam ve yarı zamanlı fakülteleri, teknik, idari ve diğer personelleri içermektedir.
- 2. İdari Yapı ve Yönetim:** Program, mevcut fiziki kaynakları ve pedagojik yaklaşımını ve öğrenci başarısını nasıl desteklediğini tanımlamalıdır.
- 3. Finansal Kaynaklar:** Program, öğrencilerin öğrenmesini ve başarılmasını desteklemek için mali kaynaklarının uygun olduğunu kanıtlamalıdır.
- 4. Bilgi kaynakları:** Program, mimarlık mesleki eğitimini destekleyen uygun görsel ve dijital kaynaklara tüm öğrencilerin uygun erişime sahip olduklarını ve fakülte üyelerinin, personellerin, literatüre ve bilgilere uygun, hakkaniyete sahip olduklarını göstermektedir.

B) Eğitsel Sonuçlar ve Öğretim: Mimarlık programındaki öğrencilerin başarılı olmalarına odaklı müfredat, öğrencilerin öğrenme durumları ve performans sonuçlarını içermektedir. Bu bölüm dört ana başlık altında toplamaktadır;

a)Öğrenci ve Eğitim Performans Ölçütleri: Akredite edilmiş mimarlık programlarından mezun olmuş öğrencilerin bilgi ve beceri kriterlerini tanımlamaktadır. Burada tanımlanan bilgi ve beceri staj, sınav ve lisans programından mezun olma durumu olarak belirtilmektedir.

- 1. Öğrenci Performans Kriterleri (SPC):** NAAB, akredite edilmiş lisans programlarının öğrencilerini mesleğe hazırlamasına yardımcı olurken, bireysel lisans programına uygun eğitim uygulamalarını teşvik etmek için SPC'yi kurar. Bu bölüm üç ara başlık altında toplanmaktadır;
- **Eleştirel Düşünme ve Sunum:** İletişim Becerileri, Tasarım Becerileri, Araştırma Yapma Becerileri, Mimari Tasarım Becerileri, Mevcut Örnekleri Değerlendirebilme, Sistem Kurabilme Ve Sistem Çalışma Becerileri, Tarih ve Evrensel Kültür, Kültürel Çeşitlilik ve Toplumsal Eşitlik.

- **Entegre Yapı Uygulamaları, Teknik Beceriler ve Bilgi:** Ön tasarım çalışmaları, Alanlara erişim, Sürdürülebilir tasarım, Arazi tasarımı, Güvenlik, İleri tasarım, Finansal gereklilikler, Yapı sistemleri, Çevresel sistemlerin entegrasyonu, Yapı cephe sistemleri, Yapı servis sistemlerinin entegrasyonu, Yapı malzemeleri ve birleşimlerinin entegrasyonu (Anonymous, 2009).
- **Liderlik ve Uygulama:** İşbirliği, İnsan davranışı, Araştırma, Mimarlıkta müşterinin rolü, Uygulama yönetimi, Mimari uygulama ve proje yönetimi, Liderlik, Yasal sorumluluklar, Etik ve profesyonel muhakeme (Anonymous, 2009).

C. Öğrenim Çerçevesi: Akredite olan veya olmayan kurumları kamuya duyurmak, genel eğitim ve seçmeli derslerle ilgili bilgi erişimini sağlamak, ders müfredatın nasıl değerlendirildiğini aynı zamanda yapılan değişiklikler ve yeniliklerin neler olduğunu anlatmaktadır. Bu bölüm iki ana başlık altında toplamaktadır;

I. Kurumsal Akreditasyon

II. Mesleki Derece ve Müfredat: Lisans, Yüksek lisans, Doktora

D. Hazırlık Eğitiminin Değerlendirilmesi: Program, NAAB tarafından akredite edilmiş lisans programına kabul edilen kurumların içerisindeki öğrenciler ele alındığında mesleki eğitim öncesi programlardan ve mesleki olmayan programlardan gelen öğrencilerin farklı ihtiyaçları vardır. Bundan dolayı öğrencilerin nasıl değerlendirileceği önemlidir. Söz konusu olan bu değerlendirmenin nasıl yapıldığına dair yöntemleri göstermelidir.

E. Kamunun Bilgilendirilmesi: NAAB, programların öğrencilere, fakülte ve halka verilen bilgilerin şeffaf ve hesap verilebilir olmasını beklemektedir. Aşağıda belirtilen başlıklar altında toplanmıştır.

NAAB'nin koşulları ve prosedürleri; Kariyer geliştirme bilgisine erişim, Kamunun erişimi, Kabul ve öneriler, Öğrenci mali bilgisi.

2.2.2.Ulusal uygulamalar

Bu bölümde, ülkemizde akreditasyon çalışmaları yürüten ve hizmet sağlayan kurumlarla ilgili bilgi verilmiştir.

2.2.2.1.Mimarlık Akreditasyon Kurulu (MİAK)

Mimarlık Akreditasyon Kurulu (MİAK), MİAK Yönetmeliği'nde belirtildiği üzere, 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun 2. maddesinde sayılan; meslek mensuplarının müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak amaçlarıyla ve meslek menfaatleriyle ilgili işlerde resmî makamlarla işbirliği yaparak gerekli yardımlarda ve tekliflerde bulunmak, meslekle ilgili bütün mevzuatı, normları, fennî şartnameleri incelemek ve bunlar hakkındaki görüş ve düşünceleri ilgililere bildirmek görevleriyle, mimarlık eğitimini değerlendirmek ve yetkinlik çalışmaları aracılığı ile geliştirmek üzere "Mimarlık Akreditasyon Kurulu" (MİAK) kurulmuştur (MİAK, 2017).

Mimarlık Akreditasyon Kurulu'nun temel amacı mimarlık (sadece yapı mimarlığı Bölümleri) eğitimini değerlendirme ve yetkinlik çalışmaları aracılığı ile geliştirmektir. Böylece, daha iyi eğitilmiş ve kalitesi yükseltilmiş mimarlar yetiştirilerek toplum refahının ileri götürülmesi hedeflenmiştir. Bir eğitim kurumunun ister kendisi tarafından gönüllü talep edilmiş, ister yetkili kuruluşlar tarafından zorunlu tutulmuş olsun, toplum yararı açısından; öncelikle eğitim programını başarıyla tamamlayarak mezun olanların edindiği standartların yetkin bir mesleki pratik için gerekli tasarım, teknik ve mesleki becerilerinin ve kazanılan etik formasyonun yeterli olmasını garanti altına almayı amaçlar (MİAK, 2017).

MİAK tarafından yapılan değerlendirmelerde, Türkiye'deki mimarlık programlarının aşağıda belirtilen akreditasyon standartlarının sağlanması beklenmektedir (Anonim, 2017).

A. Programla İlgili Genel Bilgi: Bu bölümde programın ve bünyesinde yer aldığı kurumun kuruluş felsefesi, tarihçesi, misyon ve vizyonu yer alır. Programın kurum içindeki disipliner özgünlüğü ve özerkliği hakkında bilgi verilir. Kurumun, programın gelişmesi yönünde sağladığı ve sağlaması beklenen destekler değerlendirilir.

a) Programın Bağlı Olduğu Kurum :

- **Kurumun Genel Özellikleri ve Tarihçesi:** Bu bölümde programın bağlı olduğu kurumun kısa tarihçesi ve kurumla ilgili açıklamalar yer alır.
- **Kurumun Misyonu ve Vizyonu:** Bu bölümde kurumun misyonuna ve vizyonuna ilişkin tanımlar ile bunların uygulamaya konulduğu, yenilendiği ve onaylandığı tarihler yer alır.

b) Programın Genel Özellikleri:

- **Programın Tarihçesi:** Bu bölümde programın kısa tarihçesi yer alır.
- **Programın Misyonu ve Vizyonu:** Bu bölümde programın misyonuna ve vizyonuna ilişkin tanımlar, bunların uygulamaya konulduğu, yenilendiği ve onaylandığı tarihler yer alır.

c) Program-Kurum İlişkisi: Programın içinde yer aldığı akademik birim ve kurumun yönetsel örgütlenme yapısı aşağıdaki biçimde ele alınır. Özdeğerlendirme Raporu'nda;

- I. Programın içinde yer aldığı akademik birimin kurum örgütlenme şeması içerisindeki konumunu ve yönetsel ilişkiler gösterilir. Bu ilişkilerdeki bağımlılıklar ve esneklikler değerlendirilir.
- II. Programın yönetiminde yer alan görevliler ve sorumluluklarını içeren yönetsel yapı bir şema ile anlatılır. Yönetimde yer alan görevlilerin programın kısa ve uzun dönemde kalite düzeyini geliştirmek amacıyla yaptıkları çalışmalar, yeterlilikleri ve nedenleri açıklanır.
- III. Programın öğretim elemanlarının ve öğrencilerinin yönetime katılma süreçleri ve katılımlarının nasıl örgütlendiği belirtilir.
- IV. Programın içinde yer aldığı akademik birime bağlı diğer programlar ve bu programlarla ilişkileri anlatılır.
- V. Programın içinde yer aldığı kurumsal yapıdaki diğer birimler ve programlarla ilişkileri tanımlanır.

d) Program Özdeğerlendirme Çalışmaları: Bu bölümde kısaca programın özdeğerlendirme süreçleri, güçlü ve zayıf yönleri ile ilerlemeleri açıklanır. Gelişme vizyonuna ilişkin bir plan sunulur. Programın paydaşları (öğretim üyeleri, öğrenciler, mezunlar vb.) tarafından yapılan değerlendirmeler; ders

içerikleri, kapsamı, veriliş biçimleri ve öğrenme çıktısı ile ilgili anket çalışmalarını kapsar. Programın eğitim yaklaşımı kurumun ortak görüşü olarak hazırlanır ve yöntemleri belirtilir.

e) İlerlemelerle İlgili Rapor: Programın akreditasyonun sürekliliği, Ziyaret Takımı Raporu'nda belirtilen eksikliklerin giderilmesi konusunda yeterli çalışmalar yapıldığının kanıtlanması ile mümkündür. Aşağıdaki iki alt bölüm Özdeğerlendirme Raporu'nda açıklanması gerekenleri tanımlamaktadır.

- **Ziyaret Takımı'nın Bulgularına Yönelik Yanıtlar:** Bu bölüm, programın önceki Ziyaret Takımı Raporu'ndaki "eksikliklere", "sorunlu" ve "dikkat çekilen" koşullara yönelik çözüm önerilerini ve yanıtlarını içerir.
- **MİAK Akreditasyon Koşulları'ndaki Güncellemelere Yönelik Yanıtlar:** Önceki ziyaretten sonra MİAK Akreditasyon Koşulları'ndaki yeni düzenlemelere yanıt olarak gerçekleştirilen değişikliklerin özeti yapılır.

f) Programın Yaklaşımı: Bu bölümde, programın, mimarlık ortamının bileşenleri olan akademik ortam, öğretim elemanları, öğrenciler, mimarlık meslek alanı, diğer meslek alanları ve toplumla ilişkilerine yer verilir. Programın misyonu çerçevesinde bu bileşenlerin ele alınma biçimi ve her biri ile ilgili vizyon, hedef ve yaklaşımlar tanımlanır. İleriye dönük iyileştirmeler için uzun dönem plan ve stratejilerin dayandığı özdeğerlendirme ve istatistiksel değerler belirtilir. Programın, bağlı bulunduğu kurum, diğer eğitim kurumları, meslek odası, diğer ilgili kurumları içeren paydaş ve ortamların beklentilerine ne ölçüde yanıt verebildiği gösterilir.

- **Mimarlık eğitimi ve akademik kapsam:** Bu bölümde, programının içinde bulunduğu kuruma katkısı ve kurumundan sağladığı yararlar incelenir. Özdeğerlendirme Raporu'nda;
 - Programın öğretim elemanları ve öğrencilerinin, bağlı bulunduğu kuruma, öğretim, akademik araştırma ve bilgi üretimi, uygulama ve toplumsal katılım alanlarında sağladıkları somut yarar ve hizmetler ile sosyal ve kültürel yaşam alanlarına katkıları,

- Programın, kurumdaki diğer eğitim programlarına yaklaşımları ve bu programlarla kurduğu ilişki, etkileşim ve işbirlikleri,
 - Öğretim elemanlarının, öğrencilerin ve yöneticilerin devlete, topluma ve eğitim kurumunun sosyal ve kültürel yaşama katkısı,
 - Öğretim elemanları ve personele, bilgi üretme, uygulama ve geliştirebilme için sağlanan akademik ve mesleki olanaklar, kurumun programa insan kaynağı sağlamadaki katkısı belirtilir.
- **Mimarlık Eğitimi ve Öğrenciler:** Programın öğrencilere, meslek yaşamlarında lider ve girişimci olabilme becerisi kazandırmaya yönelik sağladığı destekler gösterilir. Özdeğerlendirme Raporu'nda;
- Öğrencilerin, meslek yaşamlarına hazırlanmalarında, lider ve girişimci olabilme becerisi kazanmaları, araştırma alışkanlığını ve bireysel yaratıcılıklarını geliştirmeleri, ortak çalışma deneyimi edinmeleri, akademik ve mesleki etik değerleri içselleştirmeleri için sağlanan öğrenme ortamları ve olanakları,
 - Öğrenme merkezli yetkinlik kazandırmaya yönelik eğitim anlayışına verilen önem ve uygulanması ile ilgili yaklaşımlar açıklanır.
- **Mimarlık Eğitimi ve Meslek Ortamı:** Program, öğrencilerini kültürel farklılıklar, teknolojik gelişmeler, mimari eğilimler, yasal düzenlemeler, bilgiye erişim, kullanım olasılıklarının çeşitliliği gibi konularda meslek yaşamına nasıl hazırladığını açıklar. Mimarların üstlendiği mesleki yetki ve sorumluluklar, ilişkili mesleklerle ortak çalışmalar, işveren gereksinimlerinin karşılanmasında toplumsal yararın gözetilmesi, mimarlığın saygın ve güvenilir bir meslek olarak geliştirilmesine katkıda bulunma vb. konularda öğrencilere farkındalık kazandırma süreçleri belirtilir. Özdeğerlendirme Raporu'nda;
- Öğrencilerin takım çalışması gerektiren ortamlardaki rollerini ve farklı disiplinlerin sorumluluklarını nasıl kavradığı,
 - Öğrencilere meslek etiği farkındalığının nasıl kazandırıldığı,
 - Öğrencinin, mezuniyet sonrası mesleğe kayıt sürecindeki yasal koşullarla ilgili bilgi edinmesi ve bu koşulları yerine getirmesi için farkındalığın nasıl kazandırıldığı,

- Öğrencilere, mezuniyet sonrası mesleki uygulama için gerekli bilgi ve becerilerin, yaşam boyu öğrenme ve sürekli mesleki gelişim için farkındalığın nasıl kazandırıldığı,
 - Meslek odasına kayıt olan ve meslekte çalışan mezunların sayı ve oranları tanımlanır.
- **Mimarlık Eğitimi ve Toplum:** Öğrencilerin toplum ve çevre sorunlarına duyarlı olmalarında, uygun tasarım ve planlama kararlarına ilişkin yaratıcı düşünme, çözüm üretme becerilerini geliştirmede programın katkısı belirtilir. Özdeğerlendirme Raporu'nda;
- Fiziksel çevreyi şekillendiren çeşitli etkenlerin nedenlerini ve sonuçlarını sorgulama, irdeleme yollarının nasıl kazandırıldığı,
 - Çevre sorunlarını azaltacak bilgi üretiminin hangi yöntemlerle gerçekleşeceğini araştırma becerisinin nasıl geliştirildiği,
 - Kamu ve toplum yararı bilincinin nasıl kazandırıldığı açıklanır.

g) İnsan Kaynakları: Öğrencilerin kabul edilebilir düzeyde bir öğrenim yapabilmelerini sağlayacak insan kaynaklarının son iki yıl içerisindeki durumu gösterilir.

- **Öğretim Elemanları:**

- Tam ve yarı zamanlı öğretim eleman sayısı ve birbirine oranı; tam ve yarı zamanlı öğretim elemanlarının toplam öğrenci sayısına oranı; her ders için öğretim elemanı/öğrenci sayısı oranları tasarım stüdyo dersi için öğretim elemanı/öğrenci sayısı oranları verilir. Oranların yeterliliği öğretim elemanlarının eğitim dışı yükleri de göz önünde tutularak değerlendirilir.
- Program yöneticilerinin kalite düzeyini geliştirmek için yeterli zaman ayırma potansiyeli açıklanır. Sekretarya desteği değerlendirilir.
- Öğretim elemanlarının ders yüklerinin, mesleki gelişmeleri ile toplum, bilim ve sanata katkıları için yapacakları araştırma ve çalışmalara olanak tanıyacak oranlarda olmasının kural ve uygulamaları anlatılır. Tam zamanlı öğretim elemanlarına program tarafından verilmiş olan eğitim ve diğer sorumlulukların son iki yıl içerisinde her bir öğretim elemanına göre dağılımı bir tablo ile gösterilir.

- Tam zamanlı öğretim elemanlarına sağlanan destek ve izinler (bilimsel toplantılara katılım, araştırma fonları, ücretsiz izin vb.); bunlardan yararlanma kuralları açıklanır. Son iki yıl içerisinde programa ve ilişkili ortamlara yararlı olan mesleki gelişmeler için öğretim elemanlarına sağlanmış olan olanaklar gösterilir.
- Öğretim elemanlarını teşvik etme ve ödüllendirme sistemleri açıklanır.
- Programın ve bağlı olduğu kurumun atama ve yükseltme ölçütleri belirtilir. Bu ölçütler için programın ve kurumun desteği açıklanır.
- Son iki yıl içerisinde programa dönem içi kısa süreli konuk öğretim elemanı, konuk jüri üyesi ve konferans vermek üzere katılanlar ile bu katılımların yararı ve yeterliliği açıklanır.

- **Öğrenciler:**

- Programda kayıtlı bulunan toplam öğrenci sayısı verilir.
- Her yıl programın birinci yılına kabul edilen öğrenci sayısı ile bu sayıya dahil olan farklı öğrenci kontenjanları (yabancı uyruklu öğrenci, lise birincileri vb.) belirtilir.
- Programın, yandal ve çift anadal programlarına kabul edilen öğrenci kontenjanları ve bu programlara kayıtlı öğrenci sayıları verilir.
- Öğrenci yatay ve dikey geçiş koşulları; yandal ve çift anadal programlarına kayıt koşulları açıklanır.
- Öğrenci değerlendirme yöntemleri ile ilgili yönetmelik ve uygulamalar açıklanır.
- Öğrenci akademik danışmanlık sistemi ve işleyişi açıklanır.
- Öğrenci staj yönetmeliği, staj yerleri ve düzenlemeleri, mezuniyet sonrası meslek pratiği ve kariyer planlaması konusu açıklanır.
- Başarılı öğrenciler için sunulan teşvik ve ödüller açıklanır.
- Öğrencilere düzenli olarak sağlanan burs olanakları ve koşulları belirtilir.
- Öğrenci hareketliliğini sağlayan yurt içi ve yurt dışı değişim programları ile ilgili politika ve uygulamalar belirtilir.
- Öğrencilerin barınma, beslenme ve sağlık gereksinimlerinin karşılanma düzeyi, nitelik ve sayısal yeterlilik bakımından açıklanır.

- Öğrencilerin kurum genelinde erişebildikleri ders dışı etkinlikler ve bunlara katılabilme olanakları belirtilir.
- **İdari Kadro:** Programın akademik ve idari yapısına ilişkin organizasyon şeması verilir. Aynı idari birim içindeki diğer programların listesi verilir ve işbirliği yöntemleri açıklanır. Eğitime yardımcı teknik personel, uzman kadro ve sekreteryaya yeterliliği hakkında bilgi verilir.

h)Öğrenme Ortamına İlişkin Kaynaklar

- **Fiziksel Kaynaklar:** Programın mimarlık eğitimi için gerekli olan fiziksel kaynakları tanımlanır. Tasarım dersleri için her öğrenciye kendine ait çalışma alanı sunan stüdyo mekânları, farklı öğrenme tekniklerine olanak veren derslikler ve öğrenim, öğretim ve araştırma için gerekli diğer mekânlar ile donanımlar, yeterlilikleri değerlendirilerek belirtilir. Tüm mekânların herkes için erişilebilir konumda ve özellikle olduğu gösterilir. Özdeğerlendirme Raporu'nda;
- Tasarım stüdyoları, derslikler, seminer, sergi, kitaplık/arşiv, bilgisayar, maket vb. eğitim mekânları ile öğretim elemanları için hazırlık ve çalışma mekânlarının ilişki ve erişilebilirliklerini gösteren açıklamalı mimari plan çizimleri, uygun boyutlarda düzenlenerek verilir.
 - Mekânları içeren yapıların ilgili yönetmeliklere ve evrensel tasarım ilkelerine uygunluğu bakımından bir değerlendirmesi yapılır.
 - Öğrenci ve öğretim elemanlarının kullandığı teknik ve sayısal donanım ve destekleyici fiziksel olanakların dökümü yapılır ve yeterlilikleri değerlendirilir.
- **Bilgi Kaynakları:** Öğrenci ve öğretim elemanlarının mimarlık eğitimi ve araştırmaları için gerekli yayınlara (kitaplar, referans kitapları, süreli yayınlar, raporlar vb.), görsel kaynaklara (çizimler, fotoğraflar vb.) ve veri tabanlarına kolaylıkla ulaşabilecekleri kitaplık/arşiv ve sayısal ortam olanakları belirtilir ve yeterlilikleri değerlendirilir. Öğrencilere kitaplık/arşiv ve sayısal ortamları kullanmaları ve çalışmalarında kaynak kullanma becerilerini geliştirmeleri konusunda bilgilencmeleri için yapılan uygulamalar açıklanır. Özdeğerlendirme Raporu'nda;

- Kitaplık ve arşivlerin yönetsel yapıları, programla yapısal ilişkileri ve programa verdikleri hizmetler açıklanır.
 - Kitaplık ve arşivlerde yer alan mimarlık konu alanlarındaki bilgi kaynaklarının türlerine göre sayısal dökümü, son iki yıldakilerin de belirtildiği bir tablo ile verilir.
 - Bilgi kaynaklarının, programın misyonu, öğrenci sayıları ve öğrenim hedefleri açısından uygunluğu, güncelliği ve ulaşılabilirliği değerlendirilir.
 - Kitaplık ve arşivlerde yer alan bilgi kaynaklarının gelişmesi için yapılanlar ve bunların hangi bütçe olanakları ile gerçekleştirildiği belirtilir.
- **Mali Kaynaklar:** Program bütçesinin, programın misyonu, kayıtlı öğrenci sayısı ve gerçekleşmesi istenen öğrenim hedefleri bakımından uygunluğu, yeterliliği açıklanır ve değerlendirilir.
- Tüm kaynaklar ve bu kaynaklardan sağlanan gelirler ve giderlerin açıklandığı mali yıl bütçesi gösterilir.
 - Öğrenci sayılarında ve gelir kaynaklarında olası değişiklikleri de öngörerek yapılacak 2 yıllık bütçe tahminleri gösterilir.

B. Programın Eğitim ve Öğrenim Özellikleri:

a)Eğitim Dereceleri ve Müfredat Program: Mimarlık lisans programının yanı sıra yandal, çift anadal, yüksek lisans ve doktora programlarının katkılarını ortaya koyacak biçimde kısaca tanımlanır. Özellikle yandal, çiftanadal programları lisans programı bağlamında açıklanır. Programda müfredatı oluşturmak, gözden geçirmek ve geliştirmek için ne tür yöntemler kullanıldığı açıklanır.

Bu sürece katılan paydaşlar -öğrenci dahil- belirtilir. Zorunlu derslerin yanı sıra öğrencilerin ilgi duydukları konularda seçmeli olarak alabilecekleri müfredat içi ve müfredat dışı derslere, toplam ders kredisi içerisinde olması gereken oranda yer verilmiş bulunmalıdır. Seçmeli derslerin, öğrencilerin yandal eğitimine sağlayacağı destek göz ardı edilmemelidir. Ders müfredatındaki her dersin ağırlıklı olarak kazandırdığı bilgi, beceri ve yetkinlikler “öğrenme çıktıları” ile belirtilir.

b)Öğrenme Ortamı ve Başarı Düzeyi Program: Öğrencinin başarısını, kazanması gereken bilgi, beceri ve yetkinlik ölçütleri bağlamında değerlendirir; ölçme/değerlendirme yöntemlerini öğrenme ortamını, eğitim hedeflerini ve yaklaşımlarını belirlemede özgürdür. Mezunun bilgi, beceri ve yetkinlikleri ne düzeyde edinmiş olduğu gösterilir.

c)Öğrenme Kültürü: Stüdyolarda kuramsal ve uygulamalı derslerle etkileşimli bir öğrenme ortamının oluşturulması beklenir. Programın öğrenme ortamına ilişkin yaklaşımı ile bunun öğretim elemanları ve öğrenciler tarafından nasıl yorumlandığı, uygulandığı ayrıntılı olarak belirtilir. Akademik ortamın etik kurallarının uygulanması ve öğrencilerin bu kurallarla ilgili olarak bilinçlendirilmesi için izlenen yöntem açıklanır.

d)Mezunun Kazanması Gereken Bilgi, Beceri ve Yetkinlikler: Bu bölümde Programın hedeflediği mezun profili tanımlanır. Mezunların kazanması gereken bilgi, beceri ve yetkinliklerin Programın vizyon ve misyonunda tanımlanan hedef ve beklentilerle tutarlılığı değerlendirilir. Program, müfredatında yer alan mesleki dersler yoluyla mezunlarının, hedeflenen ölçütleri sağladığını kanıtlamakla yükümlüdür. Genel dersler (üniversite ortak-havuz dersleri) bu kapsama dahil değildir. Diğer kurumlardan alınan derslerin Programdaki derslerle eşdeğerliği hakkında bilgi verilir. Program, Özdeğerlendirme Raporu'nda ve ziyaret sırasında her mezunun aşağıda belirtilen ana alanlarda tanımlanan bilgi ve becerileri elde ettiğini göstermelidir. Programlarda, tanımlanan misyon ve vizyon çerçevesinde bilgi ve becerilerden bazıları daha öne çıkmış olabileceği gibi, yeni bilgi ve beceriler de eklenebilir. Programın eğitim müfredatında yer alan dersler ile öğrencinin kazanması gereken bilgi ve beceri alanları 5 temel başlıkta toplanmıştır (MİAK, 2017).

- ✓ Mimarlık - Tasarım / Yaratıcı Düşünme
- ✓ Mimarlık - Tarih / Kuram, Kültür / Sanat
- ✓ Mimarlık - Çevre / Kent / Toplum
- ✓ Mimarlık - Teknoloji
- ✓ Mimarlık - Meslek Ortamı

Her alan, mimarlık eğitiminin mezuna kazandırmayı amaçladığı konu çerçevesindeki bilgi, beceri ve yetkinlikleri içermektedir. Bu bilgi, beceri ve yetkinlikler iki düzeyde tanımlanmaktadır:

Anlama: Bilginin içselleştirildiği kavrama kapasitesidir. Bilgiyi yorumlama, açıklama, özetleme, karşılaştırma, sınıflandırma, kısaca içselleştirme yetisidir.

Beceri: Edinilen bilgiyi farklı temsil ortamlarında kullanabilme yetisidir. Kendine özgü bir problemin çözümünde uygun bilgiyi seçme, onun kullanım farklılıklarının farkında olma yetkinliğidir.

Ziyaret Takımı ayrıca öğrenci performans ölçütlerini Programın belirlediği müfredat hedefleri ve içerikleriyle uygunluğunu da değerlendirir.

MİAK, Programın tanımlanan bilgi ve becerilerini mezunlarına kazandırmasını öngörürken, bu ölçütleri sağlamak için öğrenci çalışmalarına yönelik, eğitimsel bir format veya bir form belirlemez. Bu konuda programı serbest bırakır. Bu konuda program kendine özgü bir eğitsel format sunabilir.

MİAK, Programları bu ölçütleri sağlama, kendilerine özgü öğrenme ve öğretme yöntemlerini geliştirme ve kullanma yönünde özendirir; öğrenci performans ölçütlerinin sağlamlığında yeniliğe açık yöntemleri dikkate alır. Program, öğrencilerin bu ölçütleri sağlayıp sağlamadığını değerlendirir ve sonuçlarını belgeler.

Program müfredatının hedefleri ve içeriği; Her zorunlu dersin ya da ders gruplarının, öğrencilerin kazanması beklenen bilgi ve becerilere ilişkin ölçütlerle ilişkisini gösteren matris, bilgi ve becerilerin edinilmesinde seçme derslerin katkısı açıklanmalıdır, akreditasyonla amaçlanan, öğrencilerin, aşağıdaki temel alanları anlama ve/veya bu alanlarda beceri kazanma yetilerini yaptıkları çalışmalara yansıtma alanlarıdır.

Öğrencinin bu temel alanlarda kazanması gereken anlama ve beceri düzeyleri yapmış oldukları proje, ödev ve sınav belgeleriyle kanıtlanmalıdır.

➤ **Mimarlık - Tasarım / Yaratıcı Düşünme:** Mimarlık eğitimi, kültür, sanat, bilim, toplum, çevre, teknoloji vb. alanların mimarlık ile ilişkisini sorgulama, yeniden düşünme, çeşitli temsil araçlarını kullanarak kavramsallaştırma, tasarlama, gerçekleştirilebilirlik kapasitesinin geliştirilmesini amaçlamalıdır.

- **Mimarlık - Tarih / Kuram, Kültür / Sanat:** Mimarlık eğitimi, küresel ve yerel ölçekte mimarlık örneklerine, sanat kuram ve pratiklerine ilişkin bilgiyi, doğal, tarihsel ve kültürel ilişkiler bağlamında kavrama becerisi ile; kültürel mirası çevresel duyarlılık ve etik sorumlulukla koruma bilinci kazandırmayı; peyzaj ve kentsel tasarım alanlarında toplumsal, kültürel, sanatsal oluşumlara ilişkin kuram ve gelenekleri anlamayı amaçlamalıdır.
- **Mimarlık - Çevre / Kent / Toplum:** Mimarlık eğitimi, doğal ve yapılı çevrenin kültürel miras ve ekoloji bağlamında dengeli ve sürdürülebilir bir yaklaşımla ele alınması anlayışını kazandırmayı amaçlamalıdır. Mimarlık eğitimi ayrıca kentsel tasarım, peyzaj mimarlığı konularını yerel ve küresel değerler, planlama stratejileri, kültürel-ekonomik-politik ilişkiler düzeyinde anlamaya yönelik farkındalık kazandırmalıdır.
- **Mimarlık - Teknoloji:** Mimarlık eğitimi, teknik tasarım süreçleri ve bina servis sistemleri hakkındaki bilgilerin tasarım sürecinde bir bütüne dönüştürülmesi konusunda farkındalık yaratmayı ve tasarlama becerisi kazandırmayı amaçlamalıdır.
- **Mimarlık - Meslek Ortamı:** Mimarlık eğitimi, disiplinler arası çalışmalarda bilgi üretimine yönelik taktik ve tasarlama stratejileri geliştirebilen; yaratıcı düşünme becerisine sahip, girişimci, risk alabilen; işveren, toplum, kamu yararı, yasal sınırlamalar konusunda etik sorumluluk ve eleştirel bir tavır geliştirebilen; işbirliği ve liderlik yetilerine sahip meslek insanı yetiştirmeyi amaçlamalıdır.

2.2.3. Peyzaj Mimarlığı alanında uluslararası akreditasyon kuruluşları

Bu bölümde peyzaj mimarlığı yükseköğretim alanında akreditasyon konusunda yol gösterici rolleri olan bazı önemli organizasyonlar şu şekilde özetlenebilir.

2.2.3.1. Peyzaj Mimarlığı Akreditasyon Kurulu (Landscape Architectural Accreditation Board / LAAB)

LAAB akreditasyonuna başvurulabilmesi ve akreditasyonun alınabilmesi için bazı ön koşullar bulunmaktadır. Bunlar, aşağıdaki gibidir (Çabuk, 2010; Anonymous, 2016);

- Programın adında ve alınan derecenin tanımında “Peyzaj Mimarlığı” terimi geçmelidir.

- Lisans seviyesindeki birinci düzey mesleki program, en az 4 akademik yılı kapsayan bir lisans eğitimi süresi gerektirmektedir.
- Lisansüstü seviyesindeki birinci düzey mesleki program, en az 3 akademik yılı kapsayan bir yüksek lisans eğitimi süresi gerektirmektedir.
- Öğretim kadrosunun özellikleri şöyle olmalıdır:
 - Tek bir birinci düzey meslek programı sunan bir akademik birimde, peyzaj mimarlığı derecesine sahip en az 3 adet tam zamanlı eğitim personeli olmalıdır.
 - Hem lisans hem de yüksek lisans seviyesinde birinci düzey meslek programı sunan akademik bir birimde, en az beş peyzaj mimarlığı derecesine sahip asgari en az altı adet tam zamanlı eğitim personeli olmalıdır.
 - Sürekli tam akreditasyon statüsüyle tek bir birinci düzey meslek programı sunan bir akademik birimde, birinci dereceye sahip en az dört tane peyzaj mimarlığı derecesine sahip olmalı bunlardan asgari üç tane eğitim personeli olmalıdır.
 - Sürekli tam akreditasyon statüsüyle hem lisans hem de yüksek lisans seviyesinde birinci düzey meslek programı sunan akademik bir birimde, meslek becerisine sahip en az yedi eğitim personeli olmalı ve asgari en az beş tane peyzaj mimarlığı derecesine sahip personeli olmalıdır.
- Ana kurum, bölgedeki akreditasyon kurumu tarafından akredite edilmiş olmalıdır.
- Başvuruda bulunan programda, program yöneticisinin bulunması gereklidir.
- LAAB tarafından akredite edilecek bir programın;
 - Akreditasyon standartlarıyla sürekli uyum içinde olması,
 - Yıllık gerekli ödemeleri yapması,
 - Düzenli olarak yıllık doküman ve raporlarını tamamlaması, gerekmektedir.

LAAB akreditasyonuna başvuran programların sağlaması gerekli temelde 7 standart alanı bulunmaktadır. Bu alanlar ve içerikleri aşağıdaki gibidir (Anonymous 2, 2016)

A. Programın Misyonu ve Hedefleri: Program, peyzaj mimarlığı mesleğine uygun eğitimin amaç ve hedeflerini desteklemiş ve misyonunu net bir şekilde tanımlanmış ve başarılarına yönelik sürekli ilerleme göstermesi gerekmektedir.

Amaç: Her peyzaj mimarlığı programı öğrenci adaylarına, öğrencilere ve kurumlara ana değerlerini ve fakülte için temel amaçlarının neler olduğunu tanımlamak zorundadır. Programın alandaki göstergeleri şunlardır;

a) Program Misyonu: Programın altında yatan amaç ve değerleri ifade etmektedir.

- Program, kurumun misyonu ile ilgili amaç ve değerlerini yansıtan açıkça belirtilen bir misyona sahip olmalıdır.

b) Eğitimdeki Hedef: Program, misyonunu yansıtan ve hedeflerin gerçekleştirilmeye yönelik program görevlerini yerine getireceğini gösteren açıkça tanımlanmış ve resmi olarak belirtilen akademik hedeflere sahip olmalıdır.

- Program, hedeflerine ulaşmada kaydedilen ilerlemeyi belirlemek için etkin bir prosedüre sahiptir olmalıdır.

c) Eğitimdeki Amaç: Program, akademik hedeflerin her birinin nasıl başarılabileceğini açıklayan eğitim amacına sahip olmalıdır. Program, açıkça tanımlanmış, ulaşılabilir eğitim hedeflerine ve bunların karşılaştırılmasında kaydedilen ilerlemeyi belirlemek için etkili ve düzenli olarak kullanılan bir prosedüre sahip olmalıdır.

d) Uzun Vadeli Planlama Süreci: Program, etkin uzun menzilli bir planlama sürecine girmelidir.

- Uzun vadeli plan, programın misyonunu, hedeflerin ve amaçların nasıl karşılanacağını ve program gözden geçirme ve değerlendirme sürecini tanımlamaktadır.
- Uzun vadeli plan (misyon, hedefler ve amaçları ile birlikte) periyodik olarak gözden geçirilmekte ve revize edilmektedir ve programın akademik misyonunu ilerletmek için gerçekçi ve erişilebilir yöntemler sunmaktadır.

- Önceki akreditasyon incelemesinden (varsa) iyileştirme önerileri ve düşüncelerine yanıt verir ve tespit edilen zayıflıkları düzeltme çabalarına ilişkin raporlar sunar.

e) Program Şeffaflığı: Programın misyonunu, hedeflerini, eğitim deneyimlerini, akreditasyon statüsünü, amaçlarını, öğrenci başarısını, öğretim yılı başına tam zamanlı bir öğrencinin maliyetini, yıllık tahmini konut maliyetlerini, yıllık kitapların ve malzemelerin ortalama maliyetlerini doğru bir şekilde tarif etmelidir, öğrenci tutma ve mezuniyet oranları, yılda verilen derece sayısı ve zamanında mezun olan öğrencilerin yüzdesi (lisans öğrencileri dört yıl mezun, lisans öğrencileri altı yıl mezun oluyor) tam olarak açıklamalıdır.

- Program bilgileri doğru, anlaşılabilir ve halka açık olmalıdır.
- Kamuya yapılan açıklama bilgileri tam ve kesin olmalı, program web sitesinde kolaylıkla ulaşılabilir olmalıdır.

B. Program Özerkliği, Yönetişim ve Yönetim: Program sahip olduğu misyonu ve amaçları ile hedeflerine ulaşmak için yetki ve kaynaklara sahip olması gerekir.

a) Program Yönetimi: Peyzaj mimarlığı ayrı bir program olarak yönetilmelidir.

- Program, kurum içinde ayrı ve tanımlanabilir bir program olarak görünmelidir.
- Programın yöneticisi, peyzaj mimarlığı programı öğretim kadrosunda olmalı ve programın liderliğini ve yönetimini gerçekleştirmelidir.
- Program yöneticisi, program için etkin liderlik ve yönetim işlevleri uygular. (Program yöneticisi, akademik birimin ana yöneticisi değilse, çok disiplinli bir departmandaki veya okuldaki bir peyzaj mimarlığı programında peyzaj mimarlığı lideri konumunda olmalıdır).

b) Kurumsal Destek: Kurum, programın misyon ve hedeflerine ulaşması için yeterli kaynakları sağlamalı ve bireysel öğretim üyelerinin geliştirilmesi ve ilerlemesini desteklemelidir.

- Program yeterli fon desteğini sağlamalıdır. Öğretim personelinin mesleki gelişimini devam ettirebilmesi için yeterli fon desteği sağlanmalıdır.

Ayrıca bilgisayar gibi teknik destek sağlayan ekipman desteği sağlanmalıdır.

- Burs ve çalışma-inceleme işleri gibi öğrenci desteğine fonlama yeterli olmalıdır.
- Programın misyon ve hedeflerini gerçekleştirmek için yeterli destek personeli bulunmalıdır.

c) Çeşitlilik: Program, fakültenin, personelin ve öğrencilerin işe alınması ve tutulması yoluyla çeşitliliğe bağlılık göstermelidir. Program, öğrencilerin, fakülte üyelerinin ve personelin işe alınması ve tutulmasında çeşitlilik taahhüdünü göstermektedir.

d) Katılımcılık: Fakülte program yönetişimi ve yönetimine katılmalıdır.

- Fakülte kaynak dağılımı konusunda tavsiyelerde bulunur ve programın müfredatını geliştirmek, uygulamak, değerlendirmek ve değiştirmek, işletme uygulamalarına katkıda bulunmakla yükümlüdür.
- Fakülte, kurumsal rehberlere uygun olarak, öğretim üyelerinin yıllık değerlendirilmesi (ilgili ölçütler ve prosedürler doğrultusunda), açık ve anlaşılır şekilde anlatılmalı ve uygulanmalıdır.
- Fakülte, kurumsal yönergelere uygun olarak, programın ve akademik birim liderliğinin atanması ve değerlendirilmesi için ölçüt ve prosedürleri) açık ve anlaşılır şekilde anlatılmalı ve uygulanmalıdır.
- Program ya da kurumun yıllık değerlendirmesinde fakülte üyeleri politika ve prosedürlerin geliştirilmesi ve uygulanması aşamalarına dahil olmalıdır. Akademik ve mesleki gelişimlerini devam ettirmelerine olanak sağlayacak yeterli vakit ve kaynaklar bulunmalıdır.

e) Fakülte Üyeleri: Fakülte, müfredatın amaç, misyon ve hedeflerini gerçekleştirebilmesi için yeterli öğretim üyesine sahip olmalıdır. Peyzaj mimarlığı programına atanmış öğretim üyelerinin ders yükümlülüğü, girdiği ders sayısı, dersin içeriği, dersin katsayısı şablon ve döküman olarak sunulmalıdır. Peyzaj mimarlığı programına atanmış öğretim üyeleri öğrencilere danışmanlık yapmak, bilimsel araştırmalarda, yaratıcı faaliyetlerinde, konferans katılımları gibi pek çok bilimsel aktivitelerine destek olabilecek yeterliliğe sahip olmalıdırlar.

C. Profesyonel Müfredat: Müfredat, peyzaj mimarlığının temel bilgi, beceri ve uygulamalarını içermelidir.

- Lisans programı, güzel sanatlar, doğa bilimleri ve sosyal bilimlerin yanı sıra öğrencilere yönelik olanakları da içeren ancak bunlarla sınırlı olmayan diğer disiplinler tarafından zenginleştirilmiş bir eğitim içeriği sağlanmasının yanı sıra diğer ilgi alanları geliştirecek şekilde olmalıdır.
- Lisans programı yanı sıra, yüksek lisans düzeyinde araştırma ve akademik yöntemler konusunda eğitim ve uygulama imkânı sağlayacak durumda olmalıdır.

Amaç: Her peyzaj mimarlığı müfredatı, misyon ve programın özel eğitim hedeflerinde belirtilen öğrenme hedeflerine ulaşmak için tasarlanmalıdır. Müfredat, öğrencilerin peyzaj mimarlığında bilgi ve becerilerini geliştirmeye yönelik hem kurs hem de diğer müfredat olanaklarını kapsamalıdır.

a) Misyon ve Hedeflerin Müfredat İfadesi: Programın müfredatı, misyonunu, hedeflerini ve amaçlarını ele alır ve ifade eder. (Bu kriter, misyon ve hedeflerin değerlendirilmesine yönelik değil, daha ziyade, müfredatın geliştirilmesi, misyon ve hedeflerin beklentilerini yerine getirirken sağlanmasına yöneliktir.) Program, öğrencilerin mezuniyette sahip olmasını beklediği bilgi, beceri, yetenek ve değerleri tanımlamaktadır.

b) Mesleki Eğitim Müfredatı: Müfredat ve program olanakları, öğrencilerin kurumsal ihtiyaçlar ve mesleğe adım atmalarıyla ilgili akademik ilgi alanlarının sürdürülmesine ve tatmin edilmesine olanak sağlamalıdır. Müfredat, Peyzaj mimarlığı tarih, teori, felsefe, ilke ve değerleri, Tasarım kuramları, metodolojileri ve uygulamaları, Doğal ve kültürel sistemler, Yazılı, sözlü ve görsel uygulamalar yoluyla iletişim sağlama, Arazi tasarımı ve konstrüksiyonu, farklı ölçek ve şartlarda bitkiler ve ekosistemler, Bilgisayar uygulamaları ve ileri teknoloji uygulamaları, Değerlendirme, Mesleki uygulama, Araştırma ve bilimsel yöntemler (yüksek lisans düzeyindeki programlar için) konuları içermelidir.

c) Müfredat: Dersler için uygun öğretim içerikleri içermelidir.

- Müfredat, eğitim hedeflerini, ders içeriğini ve öğrencinin performansını değerlendirmek için kullanılacak ölçüt ve yöntemleri içermelidir.
- Müfredat, öğrencilerin dersleri başarıyla tamamlaması için zorunlu oldukları çeşitli başarı düzeyleri içermelidir.

d) Müfredatın Değerlendirilmesi: Hem ders hem de müfredat düzeylerinde, program müfredatın öğrencilerin programın öğrenme hedeflerine zamanında ulaşmasına nasıl yardımcı olduğunu ve ne kadar etkin olduğunu değerlendirir. Program aşağıdaki yolları göstermeli ve belgelendirmelidir:

- Program tarafından belirlenen mezuniyet süresi boyunca öğrencilerin ders ve program hedeflerine ulaşma durumlarını değerlendirmek,
- Öğretim materyali sunumunda öğretim yöntemlerinin etkinliğini gözden geçirmek ve geliştirmek,
- Gelişen teknolojiler, yöntemler, teoriler ve mesleğin değerlerle bütünleşmesini sağlamak,

Öğrenciler programın, derslerin ve müfredatın değerlendirilmesine katılmalıdır.

e) Örgün Eğitim Deneyiminin Güçlendirilmesi: Program, öğrencilere müfredat içi etkinlik faaliyetlerine, stajyerliklerinde, projelerde asistanlık tecrübelerine ve kampus dışı çalışmalara ya da pratik deneyimlere katılma fırsatı sağlamalıdır.

- Program, öğrencilerin resmi eğitimde öğrendiklerini aktarmalarına fırsatlar sunar ve öğrencilerin bu fırsatları kullandıklarını belgelemelidir.
- Program, müfredatın program etkinliklerinin hedeflerini tanımlar ve bu fırsatların etkinliğini değerlendirir.
- Öğrencilerin kendi deneyimlerini diğer öğrencilere aktarması konusunda fırsatı verir.

f) Öğrenciye Yönelik Olanaklar (Lisans Düzeyi): Profesyonel müfredatın yanı sıra, öğrenciler ayrıca kurum ve program gerekliliklerine uygun olarak diğer disiplinlerdeki dersleri de takip edebilmelidir. Öğrenciler beşeri bilimler, sanatlar, teknolojiler, matematik, doğa bilimleri, sosyal bilimler ve / veya diğer disiplinlerden ders alabilirler.

g) İlgili Alanları (Lisans Düzeyi): Program, öğrencilerin özel çıkarlarını gözetmeleri için fırsatlar sağlayabilmelidir.

- Program, öğrencilerin bağımsız projeleri, seçmeli derslerin çeşitliliği, isteğe bağlı stüdyolar, sertifika programları ve benzerlerini takip etme fırsatı sağlayabilmelidir.
- Öğrenci çalışması, temel müfredatın ötesinde çeşitli araştırmaları yansıtan akademik deneyimleri içermelidir.

h) Araştırma / Akademik Yöntemler (Yüksek Lisans Düzeyi): Program araştırma ve bilimsel metotlara bir giriş sağlayacaktır.

- Müfredat, araştırma ve akademik yöntemler ile peyzaj mimarlığı mesleğiyle olan ilişkileri konusunda öğretim sağlamaktadır.
- Program, tezlerin veya projelerin yaratıcı ve bağımsız düşünce sergilemesini ve önemli bir araştırma / akademik bileşen içerilmesini gerektirir.

D. Öğrenci ve Program Çıktıları: Program, öğrencileri peyzaj mimarlığı mesleğinde kariyer sürdürmelerine olanak verecek yeterlilikte hazırlanmalıdır.

Amaç: Her peyzaj mimarlığı programı, öğrencileri mezun olduktan sonra peyzaj mimarlığında kariyer yapabilmesi için eğitim programları, danışmanlık ve diğer akademik ve mesleki fırsatlar yolunu hazırlar. Program, yaratıcı problem çözme, eleştirel düşünme, iletişim, tasarım ve organizasyonda bilgi ve becerileri geliştirir.

a) Öğrencinin Öğrenme Çıktıları: Program, eğitim sonrası öğrencilere peyzaj mimarı olma ünvanı kazandıracaktır. Öğrencilerin, programın öğrenim hedeflerine başarıyla ulaştıkları, aşağıdaki uygulamalar vasıtasıyla ortaya konulmalıdır: Projenin tanımlanması, Problemin tanımlanması, Bilgi toplama, Analiz, Sentez, Kavramsallaştırma, Uygulama.

b) Öğrenci Danışmanlık Ve Rehberlik Hizmeti: Program, öğrencilere eğitim kariyerleri boyunca etkili danışmanlık ve rehberlik hizmeti sunmalıdır.

- Öğrenciler akademik gelişim konusunda etkili danışmanlık hizmeti almalıdır.
- Öğrenciler kariyer gelişimine ilişkin etkili danışmanlık hizmeti almalıdır.

- Öğrenciler mesleki fırsatlar, ileri eğitim fırsatları, lisans koşulları ve mesleki uygulamayla ilişkili sürekli öğrenim gereksinimlerinin farkında olmalıdırlar.
- Öğrenciler akademik deneyimlerden ve peyzaj mimarlığı mesleğine hazırlandıklarından memnun olmalıdırlar.

c) Okul Dışı Faaliyetlere Katılım: Program, öğrencileri mesleki faaliyetlere ve kurumsal ve topluluk hizmetlere katılmaya teşvik etmelidir.

- Öğrenciler, kurumsal / üniversite örgütlerine, topluluk girişimlere veya diğer faaliyetlere katılmaktadır.
- Öğrenciler, LABash, ASLA Yıllık Toplantısı, yerel ASLA asıl olayları ve diğer meslek kuruluşlarının veya özel ilgi gruplarının etkinlikleri gibi olaylara katılabilir.

E. Fakülte: Program, akademik konumu, mesleki faaliyetleri, fakülte ve öğretim personelinin bireysel mesleki gelişimini teşvik ederek akademik misyon ve hedefleri doğrultusunda ilerlemelidir.

Amaç: : Her peyzaj mimarlığı programı, öğrencilerin peyzaj mimarlığında kariyer yapmaları için ihtiyaç duyacakları bilgi ve becerileri kazandırmaya yönelik nitelikli, deneyimli bir öğretim üyesine ve diğer öğretim elemanlarına sahip olmalıdır.

a) Kimlik: Fakülte, öğretim elemanları ve öğretim görevlilerinin nitelikleri rollerine uygun olmalıdır.

- Öğretim elemanları, mesleki pratik ve akademik deneyim belgesine sahip olmalıdır.
- Öğretim elemanları, ders içeriğine ve program görevine uygun olmalıdır.
- Tam zamanlı ve / veya part-time fakülte (varsa), program yönetimine ve müfredat değerlendirmesine / geliştirilmesine koordineli ve organize bir şekilde entegre edilmelidir.
- Fakülte nitelikleri, kurumun belirlediği şekilde programın sorumluluklarına uygun olmalıdır.

b) Fakültenin Geliştirilmesi: Öğretim kadrosundakilerin hem kendi mesleki gelişimleri, hem de mesleğin gelişmesi ve programın daha etkin hale getirilmesini sağlayacak faaliyetlerle sürekli meşgul olmaları önemlidir.

- Öğretim üyeleri, peyzaj mimarlığı mesleğinin üniversite ve toplum hizmeti için çalışmalarını doküman haline getirmelidir ve hakemler tarafından gözden geçirilmiş dergi, kitap veya üniversite yayınları gibi medya yoluyla bilgi paylaşımında bulunmalıdır.
- Öğretim ve idari görevler, mesleki gelişim konusunda yardımcı olmalıdır. Fakülte iş yükü ve sorumlulukların dağılımı (öğretim, araştırma, hizmet ve mesleki angajman beklentileri) ilgili akademik birimlerdeki beklentiler paralel olmalıdır.
- Fakülte ve öğretim elemanları sürekli olarak kendilerini geliştirmeli ve öğretim etkililiği sistematik olarak değerlendirilir olmalı ve sonuçlar bireysel ve program geliştirmede kullanılmalıdır.
- Fakülte, konferans katılımı, ekipman, teknik destek ve diğer mesleki ihtiyaçlar için mevcut finansmana sahip olmalı ve etkili bir şekilde bu finansmandan faydalanılmalıdır.
- Fakültenin faaliyetleri diğer fakülteler tarafından gözden geçirilmeli ve medya araçları ile yayınlanmalı.
- Fakülte, üniversitenin ve profesyonel hizmetin, öğrenci danışmanlığının ve programın etkililiğini arttıran diğer etkinliklere katılmalıdır.

c) Fakülte Maliyeti: Öğretim kadrosu, akademik derecelere sahip olmalı ve kurumdaki diğer ilgili alanlardaki meslektaşlarıyla orantılı maaş almalıdır. Fakülte ciro oranı, programın misyon ve hedeflerini zayıflatmaz.

F. Çalışanlar, Mezunlar, Topluluklar, Kurum ve Kamu ile Etkileşimi: Programın mezunları, büyük kurumlar, meslek grupları, yerel topluluk ve genel halkla etkileşim planları içerisinde olmalıdırlar.

a) Kurum ve Kamu ile Etkileşim: büyük kurumlar, yerel topluluklar ve sahadaki uygulayıcılar genel halkla etkileşim kurarak mesleği temsil etmeli ve savunmalıdır.

- Hizmet-öğrenme faaliyetleri müfredatta yer almalıdır.
- Hizmet faaliyetleri düzenli olarak belgelendirilmelidir.

- Program topluluğu, kurum, uygulayıcılar, yerel topluluk ve genel halkla etkileşime geçmelidir.

b) Mezunlar ve Uygulayıcılar: Program, mezunları ve uygulayıcıları bir kaynak olarak görmelidir.

- Program, mevcut istihdam ettiği öğrencinin mesleki etkinliklerini, yüksek lisans sonrası çalışma ve önemli mesleki başarılarla ilgili bilgileri içeren mevcut kayıt defteri tutmak zorundadır.
- Program, mezunlarını ve diğer uygulayıcıları, resmi bir danışma kurulunda hizmet, öğrenci kariyer danışmanlığı, potansiyel istihdam, müfredat gözden geçirme ve geliştirme, bağış toplamak ve devam eden eğitim gibi faaliyetlerde bulunmalıdır.
- Program, mezunlarının ve gönüllülerin önemli mesleki başarılarını takip etmelidir.

G. Tesisler, Ekipmanlar ve Teknoloji: Program, misyon ve hedeflerini gerçekleştirmek için gerekli olan kaynaklara erişimini sağlamalıdır.

Amaç: Her peyzaj mimarlığı programı, programın misyon ve hedeflerine ulaşması için gerekli tesisler, ekipmanlar ve teknolojiye sahip olmalıdır. Öğrenciler, fakülte üyeleri ve personel, bu tesis, ekipman ve teknolojiden faydalanmalıdır.

a) Tesisler: Program, fakülte, öğrenci ve personelin mesleki gereksinimlerini karşılamak için belirlenmiş, kodlara uyumlu ve yeterince korunan alanlar sağlayacaktır.

- Fakülte, öğretim üyelerine ve personele uygun ofis alanı sağlamalıdır.
- Öğrencilere, öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayacağı ve sürekli kullanabileceği stüdyolar sunmalıdır.
- Tesisler, Engelli Amerikalılar Yasası (ADA), Yaşam Güvenliği Kodu ve geçerli bina kodlarına uygun şekilde yapılmalıdır.

b) Bilgi Sistemleri ve Teknik Ekipmanlar: Program, misyon ve hedeflerine ulaşabilmek için öğrencilere, fakülte üyelerine ve diğer öğretim ve idari personele gerekli olan bilgi sistemleri ve teknik ekipman sağlamalıdır.

- Programın katılımcıları, bilgisayar donanım ve yazılımına yeterli bilgi erişimine sahip olmalıdır.
- Donanım ve yazılım bakım, güncelleme ve değiştirme sıklığı yeterli olmalıdır.
- Bilgi sistemleri ve ekipmanlarının kullanım saatleri, fakülte ve öğrencilere hizmet etmek için yeterli olmalıdır.

c)Kütüphane Kaynakları: Program, misyon ve eğitim hedeflerini desteklemek için yeterli kütüphane koleksiyonlarını ve diğer kaynakları sağlamalı ve bulundurmalıdır.

- Koleksiyonlar, programı desteklemek için yeterli durumda olmalıdır.
- Kurslar, kütüphane ve diğer kaynaklar entegre edilmelidir.
- Kütüphane çalışma saatleri, fakülte ve öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap vermek için elverişli ve yeterli durumda olmalıdır.

2.2.3.2. IFLA (Uluslararası Peyzaj Mimarlığı Federasyonu) ve EFLA (Avrupa Peyzaj Mimarları Topluluğu)

IFLA, Afrika, Amerika, Avrupa ve Asya Pasifik'ten gelen 76 ulusal dernek ve Orta Doğu'da temsil edilen küresel bir federasyondur. Dünya çapında yaklaşık olarak 25.000 peyzaj mimarını temsil etmektedir. Misyonu, dünya çapında insanlığın yararı için sürdürülebilir ve dengeli yaşam ortamları yaratmaktır (IFLA,2018).

EFLA, IFLA' nın Avrupa Bölgesindeki peyzaj mimarlığı mesleği ve eğitimine yönelik konular üzerinde çalışmalar yapması amacıyla, 1989 yılında kurduğu bir meslek kuruluşudur. EFLA' nın temel amaçları arasında, aşağıdakiler yer almaktadır (Çabuk, 2010):

- Avrupa düzeyinde peyzaj mimarlığı mesleğini geliştirmek,
- Avrupa Birliği kurumlarına, Avrupa Konseyi'ne, diğer pan-Avrupa birimlerine mesleği tanıtmak,
- Hem mesleğin kendine, hem de diğer meslek gruplarına peyzaj mimarlığı hakkında daha geniş bilgiler sunmak için aktif bir çerçeve oluşturmak,
- Özellikle yüksek ve karşılaştırılabilir eğitim ve mesleki uygulama standartları oluşmasını sağlamak.

EFLA' nın hedefleri aşağıdaki gibidir (Çabuk,2010):

- IFLA ile birlikte, dünya çapında peyzaj mimarlığı mesleğini geliştirecek faaliyetler yürütmek,
- Avrupa Birliği kurumlarına, Avrupa Konseyi ve diğer pan-Avrupa organizasyonlarına üye birliklerin ilgi ve beklentilerini sunmak,
- Bilgi, teknik enformasyon paylaşımını geliştirmek ve araştırmaları teşvik etmek,
- Doğal ve insan yapımı çevreler, peyzaj mimarlığı eğitimi ve mesleki uygulamalarla ilgili yönergelerin oluşturulmasında Avrupa Komisyonu ile işbirliği kurmak,
- Avrupa Peyzaj Sözleşmesi'ni tüm Avrupa'ya yaymak ve tanıtmak,
- Üye ülkeler arasındaki mesleki uygulamalar ve mesleki paylaşımları tevsik etmek ve yaygınlaştırmak,
- Peyzaj mimarlığı eğitimini geliştirmek ve yükseköğretim kurumlarında peyzaj programlarının gelişimini desteklemek,
- Üye ülkeler arasında eğitime dayalı hareketliliği koordine etmek ve geliştirmek.

Avrupa'da Peyzaj Mimarlığını temsil eden örgüt olan EFLA (Avrupa Peyzaj Mimarları Topluluğu), 1 Ocak 2007 tarihinden itibaren "Avrupa Bölgesi Uluslararası Peyzaj Mimarları Federasyonu"nu oluşturmuştur. Federasyonun amacı, Peyzaj Mimarlığı mesleğini Avrupa seviyesinde ileriye götürmek, Avrupa Birliği seviyesindeki kurumlarda mesleği ön plana çıkarmak, mesleğin eğitim ve uygulamaya yönelik konularda bazı standartlarını belirlemektir. EFLA, Avrupa Peyzaj Mimarlığı Okulları Konseyi ve Avrupa Peyzaj Mimarlığı Öğrencileri Birliği (ELASA) ile de işbirliği içerisindedir. EFLA'nın amaçlarından bazıları; Teknik bilgi ve araştırmaların değişimini sağlamak, Avrupa Komisyonu'nun Peyzaj Mimarlığı eğitimi ve uygulamalarıyla ilgili, doğa ve insan yapımı çevre ile ilgili direktiflerine destek sağlamak, APS (Avrupa Peyzaj Sözleşmesi) ile ilgili çalışmaları desteklemek, Federasyonun amaçları ile uygun bir biçimde yükseköğretimdeki peyzaj programlarının gelişimini sağlamak, Üye ülkeler arasındaki eğitimle ilgili değişimleri desteklemek ve organize etmek olarak sayılabilmektedir (EFLA, 2008). Peyzaj mimarlığı mesleği ve eğitiminin geliştirilmesinde ulusal ve uluslararası kabul edilebilir asgari kalite standartlarının sağlanması için IFLA ve UNESCO'nun ortak girişimleriyle 2012

yılında “Peyzaj Mimarlığı Eğitim Sözleşmesi“son hali oluşturulmuş ve yayınlanmıştır. Bu sözleşmede peyzaj mimarlığı eğitimi amacı aşağıdaki gibi açıklanmaktadır (Anonymous, 2012):

- Peyzaj mimarlığı, beşeri bilimler, sosyal ve doğa bilimleri, teknoloji ve yaratıcı sanatlar da dâhil olmak üzere birçok ana bileşenden oluşan disiplinler arası bir alandır. Eğitim, tasarım, alan değerlendirme, planlama ve yönetimini içeren peyzaj çalışmaları yanı sıra peyzaj araştırmalarını içermelidir.
- Peyzaj mimarlığı alanındaki yeterliliklerin edinilmesi ve bu alanda uygulama yapabilecek uzmanların yetişmesine yönelik olarak verilecek eğitimin, peyzaj mimarlığı bilim dalında üniversite seviyesinde verilmesi gerekmektedir.
- Peyzaj mimarı tek başına çalışmaz, bundan dolayı öğrencilere, genellikle liderlik rolündeki disiplinler arası ekiplerde çalışma olanağı ve yeteneğı kazandırılmalıdır. Bu bağlamda peyzaj mimarları, bir yandan toplumun ve bireylerin çevresel ihtiyaçlarını şekillendirirken, diğer yandan farklı ihtiyaçlar arasındaki çelişkileri çözebilme yeteneğine sahip ve tasarım sürecine katkısı sağlayabilecek uzmanlar olarak yetiştirilmelidir.
- Eğitim programları, ekolojik alt temelli olup bir alanın yaşam döngüsündeki sürdürülebilirliğini ele alan, geleceğe yönelik tasarım ve planlama yapabilen, bunları yaparken maliyet hesaplaması konusunda dikkatli peyzaj mimarların uzman olarak yetiştirmelidir.
- Peyzaj mimarlığı öğrencileri, planlama ve tasarım boyutunda kamu politikalarını iyi bilen, siyasi ve finansal açıdan eleştirel bakabilen meslekler arası işbirliğinde etik yaklaşabilen bireyler olarak yetiştirilmelidir.
- Peyzaj mimarları için eğitim ve öğretim yöntemleri çeşitlilik göstermelidir ve bu çeşitlilik toplumların ihtiyaçlarını karşılayabilecek boyutta olmalıdır.
- Çok çeşitli öğretim yöntemlerinden yararlanmak, öğretmenler ve öğrenciler için ileri düzeydeki değişim programları ile sağlanabilmelidir. Bölgesel ve uluslararası öğrenci tasarımı yarışmaları, ödüller ve sergiler okul tarafından desteklenmelidir.

- Peyzaj mimarları için sürekli eğitim sistemlerinin kurulması ile peyzaj mimarlığı eğitimi asla kapalı bir süreç olarak düşünülmemelidir.
- Farklı ülkeler arasındaki peyzaj mimarlarının artan hareketliliği, bireysel diplomaların, sertifikaların ve resmi niteliklerin diğer kanıtlarının karşılıklı olarak tanınmasını veya geçerliliğini onaylamayı gerektirir.

Yukarıda belirtilen amaçlara ulaşmak için aşağıdaki ölçütler dikkate alınmaktadır (Anonymous, 2012):

- Planlama ve tasarım proje çalışmaları, öğrencinin edindiği bilgi ve becerilerin bir sentezi olmalıdır. Müfredat, öğretmen ve öğrencinin birebir diyalog halinde olduğu stüdyolarda çalışma, öğrenme ve öğretim sürecinin önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Peyzaj mimarlığı eğitimi öğrencinin, aşağıdaki alanlarda bilgi ve becerilerin edinilmesini içermelidir:
 - ✓ Kültürel formların tarihi ve tasarım ile sosyal bir sanat olarak ele alınması,
 - ✓ Sosyal, politik, ekonomik ve doğal sistemler,
 - ✓ Jeoloji, hidroloji ve biyoloji gibi doğa bilimleri,
 - ✓ Bitki malzemesi ve bahçivanlık uygulamaları,
 - ✓ Malzeme, yöntem, teknoloji, yapısal dokümantasyonu ve idaresi ve uygulamaları içeren saha mühendisliği,
 - ✓ Tasarım, planlama ve araştırma teorisi ve metodolojisi,
 - ✓ Tüm ölçeklerde ve uygulamalarda peyzaj tasarımı, yönetimi, planlaması ve bilimi,
 - ✓ Ekolojik çalışmalar ve sürdürülebilirlik ilkeleri,
 - ✓ Bilgi teknolojisi ve bilgisayar uygulamaları,
 - ✓ Kamu politikası ve yönetmeliği,
 - ✓ İletişim teknikleri ve kamu desteği,
 - ✓ Mesleğe ilişkin etik değerler,
 - ✓ Bölgesel veya yerel düzeyde ek bilgi ve beceri öğrenimleri.
- Yukarıda özetlenen bilgi ve becerilerin dengeli bir şekilde elde edilmesi uzun bir olgunlaşma dönemi gerektirmektedir. Peyzaj mimarlarının eğitimi hem akademik hem de özel sektörde çalışacak öğrenciler için

yeterli bilgi ve beceri alanı sunmalıdır. Aynı zamanda peyzaj mimarlığındaki öğrenim dönemleri, üniversite veya eşdeğer bir enstitüde lisans düzeyinde dört tam zamanlı eğitim yılı ve buna ek olarak 2 sene uygulamalı deneyim şeklinde olmalıdır. Lisans düzeyini 3 yıl içerisinde tamamlayacak olan öğrenciler yeterli AKTS' yi ve müfredat derslerini başarı ile tamamlaması gerekmektedir. Mezun olan kişilerin mesleği tam olarak icra edebilmesi için sürekli eğitim ile kendisini geliştirmelidir. Lisansüstü eğitim sistemi lisans dönemine göre yarım dönem olup peyzaj mimarlığı kurumu tarafından kabul edilmiş alanlardan lisans derecesine sahip olunması gerekmektedir. Lisansüstü eğitim, uzmanlık alan ve araştırma hizmeti sağlar ve bu eğitim sonrası doktora düzeyine geçişi sağlayabilmelidir.

- Her öğretim kurumu, öğretim kapasitesine göre öğrenci sayısını ayarlamalıdır. Öğrenci seçim ölçütleri, programa giriş noktasında okul tarafından düzenlenen seçim sürecine uygun olunmalıdır.
- Peyzaj mimarlığı okullarında, yeterli stüdyolar, araştırma tesisleri, ileri çalışmalar, yeni teknolojiler için bilgi ve veri değişimi sağlanmalıdır. Bilgisayar teknolojisi ve uzmanlaşmış yazılımların geliştirilmesi peyzaj mimarlık eğitiminin uygun yönlerine dâhil edilmelidir.
- Peyzaj mimarlığı uygulaması ve öğretimi arasındaki sürekli etkileşim teşvik edilmeli ve korunmalıdır.
- Araştırma, peyzaj mimarlığı programlarında akademik personelin doğal bir faaliyeti olarak görülmelidir. Peyzaj mimarlığı araştırması, proje çalışması, metodoloji, teknoloji, ekolojik ve sosyal konular ve diğer ilgili konular üzerine olmalıdır. Uzman yorumları, peyzaj mimarlığı araştırma ve yayınına değerlendirmesi konusunda daha teşvik edici olmalıdır.
- Eğitim kurumlarından, kendilerini değerlendirme ve düzenli aralıklarla yapılan uzman değerlendirmeleri için akreditasyon sistemleri oluşturmaları önerilir. İnceleme panelinde, diğer okullardan öğretmenler, peyzaj mimarları ve diğer öğretiler yer almalıdır.

Aynı zamanda IFLA akreditasyon için bir rehberlik belgesi yayınlamıştır. Bu belgede 2008 yılında peyzaj mimarlığı alanında eğitim veren kurumların akreditasyon alanında bilgi ve rehberlik sağlayabilmeleri için oluşturmuştur.

IFLA, resmi akreditasyon süreçlerinin, eğitim programlarının tanınması ve asgari standartların oluşturulması için bir çerçeve gerektirdiğini kabul eden bir yönerge oluşturmuştur. Bu yönergeler aşağıdaki ilkelere dayanmaktadır:

1. Peyzaj mimarlığı, yüksek bir standartta tanınmış bir bilgi grubunu çağrıştıran ve bir üniversite düzeyinde eğitim gerektiren farklı bir meslektir.
2. Eğitim programlarının çeşitliliği desteklenmektedir.
3. Programların ve müfredatın öz değerlendirilmesi ve öz analizleri yapılmaktadır.
4. Yerel ihtiyaçlar ve kurumsal eğitim hedefleri süreçte kabul edilecektir.
5. Peyzaj mimarlığı için bölgesel ve ulusal akreditasyon sistemleri teşvik edilmektedir.
6. Akreditasyon kuruluşları, akredite edilen programdan ve kurumdan bağımsız olmalıdır.

IFLA tarafından ortaya konan peyzaj mimarlığı eğitiminin akreditasyonu için gerekli asgari standartlar aşağıdaki gibi özetlenmektedir (Anonymous, 2008):

1. Program derecesinin isminde “Peyzaj Mimarlığı” teriminin geçmesi gereklidir. Diğer derece isimleri “Peyzaj Planlama” gibi ilgili uzmanlıklar için kullanılabilir.
2. Programın yer aldığı kurum, kendi bölgesinde veya ulusal ölçekte hükümete bağlı kurumsal akreditasyon birimi tarafından mesleki dereceleri verebileceğine dair akredite edilmiş olmalıdır.
3. Lisans derecesi için en az tam zamanlı dört yıllık bir akademik eğitim süresi gereklidir.
4. Lisansüstü birinci düzey mesleki derece, bir lisans derecesinin tamamlanmasına ek olarak yüksek lisans derecesine denk en az 2 yıllık tam zamanlı bir lisansüstü eğitim gerektirmektedir.
5. Peyzaj mimarı yeterliliğine sahip bir program liderinin bulunması gereklidir.
6. Programdaki personel içinde, en az 3 adet peyzaj mimarlığı derecesine sahip tam zamanlı akademik öğretim elemanı bulunmalıdır. Eğer kurumda iki adet birinci düzey mesleki derece (lisans ve yüksek lisans)

veriliyorsa, bu durumda en az 4 tanesi aktif olarak program eğitimi ve araştırması vasıtasıyla peyzaj mimarlığı derecesi almış asgari 6 akademik tam zamanlı öğretim elemanının bulunması tavsiye edilmektedir.

7. Eğitim programları, sözleşmenin 2. bölümünde verilen eğitim ve hedeflerin 3. maddesinde bahsedilen bilgi alanları ile IFLA'nın Peyzaj Mimarlığı Eğitimi Sözleşmesi'nde belirtilen ve ülkesel veya bölgesel düzeyde tarif edilmiş diğer gereklilikleri yerine getirmelidir.

IFLA tarafından ortaya konan yine aynı doküman içerisinde bir eğitim programının akreditasyonunda değerlendirmeye alınacak kategoriler ise şöyledir(Anonymous, 2008):

1. Programın eğitim hedefleri ve bu hedeflere ulaşıldığını gösteren kanıtlar,
2. IFLA/UNESCO sözleşmesiyle ve ülkesel veya bölgesel seviyede geliştirilmiş diğer ilgili standartlarla ilişkili bir akademik müfredat,
3. Öğrenci performansları ve mezuniyet istatistikleri,
4. Lisansüstü profili ve istihdam deneyimi,
5. Fakülte nitelikleri ve tecrübesi
6. Kurumsal yapı ve yönetim kalitesi de dahil olmak üzere, yönetim ve yönetim süreçleri,
7. Tesisler ve kaynaklar,
8. Kurum ve toplumla ilişkisi.

IFLA'nın normal olarak verilen iki akreditasyon kategorisi vardır (Anonymous, 2008). **Geçici Akreditasyon:** Bu genel standartların mesleki akreditasyon için genellikle uygun olduğu ancak bazı şartların eksik olduğu durumlarda, ilk ziyaretin ardından verilir. Geçici akreditasyon, ilk ziyaret sonrası belirlenen eksiklerin belirlenen zaman çerçevesi içerisinde giderilmesi ve rapor edilmesinden sonra kurum, akreditasyona geçiş sağlayabilir. **Tam Akreditasyon:** Ziyaretin ardından ziyaret ekibi tamamen memnun olduğunda, programın belirtilen şartları yerine getirdiğini kabul eder. Tam Akreditasyon genellikle belirli bir süre için [genelde beş yıl] verilir. O tarihten sonra yerel akreditasyon sistemi mevcut değilse, program yenileme için tekrar başvurabilir.

IFLA'nın Peyzaj Mimarlığı Eğitimi Sözleşmesi'nin 2. bölümünün 3. Maddesinde belirtilen bilgi ve beceri alanları kapsamında, EFLA tarafından Avrupa Bölgesi

için belirlenen peyzaj mimarlığı eğitimdeki bilgi ve beceri alanları aşağıdaki gibidir (Çabuk, 2010):

A. Peyzaj Tasarımı ve Planlama:

a)Tasarım ve Planlama Kuramı: Genel toplumsal konuları; peyzaj tasarımı, ilkeleri, stratejileri ve metodolojileriyle ifade edebilme yeteneği. Örnek dersler: peyzaj mimarlığı ve planlama kuramı, tasarım ve planlama metodolojileri ve örneklere bağlı uygulama çalışmaları.

b)Tasarım ve Planlama Becerileri: Form, renk ve doku (tekstür) konusunda yaratıcı yeteneklerin geliştirilmesi, mekan ve zamana bağlı konseptler oluşturma yeteneği, görsel materyalin kullanılması, projelendirilmesi ve dönüştürülmesi. Örnek dersler: temel tasarım, serbest el çizim ve boyama, modelleme, tasarım stüdyosu projeleridir. Görsel ve ekolojik gereklilikler ve potansiyelin ön planda tutulduğu geniş kapsamlı bir bölgesel planlama çerçevesinde mevcut bir çevreye yeni gelişimleri entegre etme yeteneği. Örnek dersler: peyzaj planlama stüdyosu projeleri, bölge planlama dersleridir. İletişim, müzakere ve sunum becerilerinin geliştirilmesi. Örnek dersler: sözlü sunum çalışmaları, dil dersleri, serbest el çizimi, teknik çizim, maket yapımı, bilgisayar grafikleri / sunumlarıdır.

B. İnsan, Toplum ve Çevre:

a)Peyzaj Tarihi ve Kuramı: İnsan ile fiziksel ve sosyo-kültürel çevresi arasındaki ilişkiye ait temel kavramların bilinmesi; zamana bağlı olarak değişen değerler, inançlar ve davranış biçimlerine dair genel kavramların anlaşılmasıdır. Kültürel peyzaj mirasının oluşumu ve zaman içinde nasıl değiştiğinin anlaşılması; yerleşim alanları, alan kullanımları, arazi ve anıtların tarihçesinin bilinmesi; koruma ve yenileme kavram ve ilkelerinin bilinmesi; peyzajın geçmişten günümüze sürekliliği olan bir süreç olarak ele alınması. Örnek dersler: tarih; fiziki, sosyal ve ekonomik coğrafya, antropoloji, sosyoloji, çevre psikolojisi vb.

b)Güzel Sanatlar, Mimarlık, Kentsel Tasarım ve Peyzaj Mimarlığı Tarihi: Geçmişten günümüze güzel sanatların mimarlık, kentsel tasarım ve peyzaj mimarlığına tasarım felsefeleri, tasarım stilleri, estetik standartlar ve

sembolik gösterimler açısından sağladığı katkıların bilinmesidir. Eski ve modern zamanlarda tasarlanmış çevre ve yapı örneklerinin kültürel, politik ve ekonomik gelişimler çerçevesinde incelenmesi. Örnek dersler: sanat ve mimarlık, kentsel tasarım, park-bahçe tasarımı tarihi ve kuramı, çağdaş akımlar vb.

c)Resmi/İdari Esaslar ve Kurallar: Peyzaj ve çevre politikalarına ait temellerin bilinmesi; çevre ve planlama mevzuat ve süreçlerinin bilinmesi; çevre planlama ve tasarım alanlarındaki uluslararası, ulusal, bölgesel ve yerel idare ve kurumların tanınması. Örnek dersler: planlama ve çevre mevzuatı ve süreçleri vb.

C. Peyzajın Doğal ve Fonksiyonel Yönleri:

a)Ekoloji: Doğal sistemlerin fiziksel ve biyolojik temellerinin bilinmesi ve bunların mevcut ve potansiyel değerlerini hem koruma hem de geliştirme amaçlı olarak tespit etme yeteneği (tasarım ve planlama potansiyelinin ortaya konması). Örnek dersler: genel ve uygulamalı ekoloji, jeoloji, iklim, topografya, toprak bilgisi, hidroloji, vejetasyon çalışmaları, bitki materyali, bitlendirme planları, park ve doğa yönetimi vb.

b)Alan Kullanım Tipleri ve Fiziksel Gereklilikleri: Çeşitli alan kullanım tiplerinin ve zaman içinde gösterdikleri gelişimin, içsel fonksiyonlarının ve sınırlarının, karşılıklı ilişkilerin ve uyumluluklarının bilinmesidir. Yerleşim düzeni ve yönetim açısından gerekliliklerin bilinmesi. Örnek dersler: ziraat, konut, endüstri, altyapı, dış mekan rekreasyonu ve turizmin fonksiyonel ve planlama açısından değerlendirilmesi vb.

D. Teknikler ve Yönetim:

a)Veri İşleme Teknikleri: Peyzaj ve arazi envanterlerinin çıkarılması ve değerlendirilmesine yönelik tekniklerin bilinmesi ve kullanılması; Coğrafi Bilgi Sistemlerinin kullanımı; tasarım ve planlama süreçlerinde bilgisayarların kullanılması. Örnek dersler: veri toplama ve değerlendirme teknikleri, peyzaj analizi, uzaktan algılama ve fotogrametri, Coğrafi Bilgi Sistemleri, grafik bilgisayar teknikleri vb.

b)Peyzaj Konstrüksiyonu ve Mühendisliği: Planların uygulanmasında kullanılan materyal ve tekniklerin bilinmesi: arazi biçimlendirme, drenaj ve suyun tutulması; yolların, kaldırımların, duvarların, köprülerin, göletlerin ve su yüzeylerinin vb. konstrüksiyonu; arazi ıslahı ve drenaj; bitkisel planlar, fidanlık stoklarının yönetimi ve bitlendirme takvimleridir. Karayolları, demiryolları ve diğer altyapıların düzenlenmesi ve konstrüksiyonuyla ilgili kuralların bilinmesi. Örnek dersler: yapı konstrüksiyonu, peyzaj konstrüksiyonu, kırsal mühendislik, karayolu mühendisliği, biyoloji mühendisliği vb.

c)Proje Yönetimi: Özel bürolar ve resmi kurumlardaki organizasyon. Belgelerin ve teknik şartnamelerin yazılması, gider tahminleri, konstrüksiyon ve bakım danışmanlığı. Örnek dersler: mesleki staj, ekonomi, pazarlama, yönetim organizasyonu vb.

d)Peyzaj Yönetimi: Kentsel ve kırsal park sistemleri arasındaki ilişkilerin ve bunların uzun vadede kullanımı, gelişimi ve bakımı konularının bilinmesi. Örnek dersler: peyzaj yönetimi teknikleri, çiftlik yönetiminin ekolojik boyutu vb.

2.2.4. Peyzaj Mimarlığı programında akreditasyon olan ulusal kurumlar

2.2.4.1. İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ)

İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi 1884 yılında “Hendese-i Mülkiye Mektebi” olarak kurulmuştur. 1900’lerin başında “Nafia nezareti” ne bağlı olarak Yol, Demiryolu, Su İşleri ve İnşaat-Mimarlık şubelerine ayrılmış olan eğitimin Mimarlık şubesi, 1944 Yılında Mimarlık Fakültesi’ne dönüşmüştür. Mimarlık Fakültesi, 5 Bölüm ile lisans düzeyinde (Mimarlık, Şehir ve Bölge Planlama, Endüstri Ürünleri Tasarımı, İç Mimarlık ve Peyzaj Mimarlığı), 11 Anabilim Dalına bağlı 20 adet lisansüstü program ile yüksek lisans ve doktora düzeyinde eğitim vermektedir. İTÜ Mimarlık Fakültesi bünyesinde yer alan Peyzaj Mimarlığı bölümü temel eğitim dönemi boyunca peyzaj mimarlığı, peyzaj mimarlığı tarihi ve teorisi, bitki materyalleri, doğal sistemler ve tasarım, bilgisayar destekli tasarım ve bilgi sistemleri, peyzaj konularında temel tasarım ve çizim teknikleri, mimari tasarım, inşaat ve saha planlaması konularında eğitim vermektedir.

İstanbul Teknik Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü 2016 yılında başvurduğu IFLA akreditasyonu kapsamında ülkemizde ilk uluslararası tanınırlık/akreditasyon alan bölüm olmuştur. IFLA Peyzaj Mimarlığı eğitiminin dünya çapında gelişmesini sağlamak ve Peyzaj Mimarlığı eğitiminde kalite standartlarını en kapsamlı şekilde belirlemek amacı ile oluşturduğu akreditasyon programı çerçevesinde başvuran okulları değerlendirmekte ve dünya çapında oluşturmuş olduğu standartlarda eğitim verdiğini ispatlayan okullara tanınırlık vermektedir. Temelde, Üniversitenin, Fakültenin ve Bölümün eğitim ve öğretim anlamındaki fiziksel ve sosyal imkanlarını, eğitimin içeriğini, eğitim kadrosunun akademik ve profesyonel çalışmalarının nicelik ve niteliğini, ayrıca eğitimin çıktılarını ve mezunlarını değerlendiren akreditasyon kurulu, İTÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünün IFLA Guidance Document for Recognition or Accreditation dokümanında belirtilen kriterleri oldukça iyi ve net bir şekilde sağladığını belirten saptaması ile bölüme tam tanınırlık/akreditasyon vermiştir.

İTÜ, IFLA'nın belirlediği akreditasyon standartlarının Ekim 2016 yılında öz değerlendirme raporunda aşağıda belirtilen başlıklar altında ele almıştır (Anonim, 2016).

A. Kurumsal Gelişme:

a) Kısa Tarihsel Bakış: İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ)'nin öğretim ve eğitimle ilgili hedefleri şöyledir: Nasıl öğrenileceğini öğretmek, Akıcı İngilizce konuşmak, Ulusal gelişmelerin, yerel gelişmelerde göz ardı edilip edilmediği, İleri teknolojiler konusunda uzman olmak, Gelişmiş araştırma yeteneklerine sahip olmak, Gündemi oluşturmak, Güçlü sosyal ilişkilere sahip olma, Ülkelerin ve insanlığın refahına katkıda bulunmak, Uluslararası standartlara sahip olmak.

b) Mimarlık Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü Misyon ve Hedefler: Peyzaj Mimarlığı Bölümünün hedefi, ekolojik ve teknolojik bakımdan doğal ve kültürel değerlere saygı düşüncesi ile projelere teşvik etmek; Peyzaj mimarlığı mesleğinin bilinirliğini ve bilgisini disiplinler arası müdahaleler yoluyla ülke çapında lider bir rol oynamak; sorumlu, yenilikçi ve yaratıcı tasarımcılar ve bilim adamları olan mezun peyzaj mimarları yetiştirmektir. Vizyonu; peyzaj mimarlığı teorisini ve akademik çevreyi uluslararası düzeyde etkilemektir;

stratejik ulusal ve uluslararası ortaklıklar vasıtasıyla peyzaj mimarlığı eğitim, araştırma ve uygulama alanlarında lider olmaktır.

Çizelge 2.11 İTÜ Mim. Fak. Peyzaj Mimarlığı Bölümü stratejik hedef ve amaçları (Anonim, 2016).

ALANLAR	STRATEJİK HEDEFLER
1. EĞİTİM	<p>1.1. Ulusal ve uluslararası arenada peyzaj mimarlığı eğitiminde öncü ve tercih edilen bir kurum olmak. Amaç -1 Uluslararası kurumlarla güçlü ve verimli iletişim kurmak, Amaç-2 Ulusal eğitim kurumları ve şebekeleri ile güçlü ve etkili iletişim kurmak, Amaç-3 İTÜ ve Mimarlık Fakültesi'nin diğer birimleri ile ilişkileri geliştirmek ve sürdürmenin yollarını aramak</p> <p>1.2. Uluslararası düzeyde saygın bir kurum tarafından akredite olunması. Amaç - 1 Türkiye'de ulusal akreditasyon standartlarının belirlenmesinde öncü rol oynamak, Amaç - 2 Uluslararası akreditasyona yönelik bir müfredat geliştirmek, Amaç - 3 Fiziksel mekânları, fakülte organını ve araştırma fırsatlarını iyileştirmek, Amaç - 4 Uluslararası akreditasyon kuruluşlarıyla (örneğin IFLA, EFLA, LAAB, LI) güçlü ilişkiler kurmak.</p> <p>1.3. Lisans ve lisans üstü eğitimde ekoloji, sosyoloji ve teknoloji paradigmatlarıyla desteklenen bir stüdyo bazlı öğretim sürdürmek. Amaç - 1 Teorik derslerin stüdyo öğretimiyle bütünleştirilmesini kolaylaştırmak, Amaç - 2 Diğer tasarım ana dallarıyla olan bağları güçlendirmek.</p>
2. ARAŞTIRMA	<p>2.1. Ulusal düzeyde araştırma sayısını ve kalitesini arttırmak. Amaç - 1 Araştırma finansman kurumlarıyla olan ilişkileri güçlendirmek, Amaç -2 Araştırma için kütüphane hizmetlerini ve fiziki imkânlarını geliştirmek.</p> <p>2.2. Uluslararası düzeyde araştırmaların sayısını ve kalitesini arttırmak. Amaç - 1 Uluslararası araştırma finansman kurumlarıyla olan ilişkileri güçlendirmek, Amaç -2 Uluslararası araştırma ağlarının bir parçası olmak için uluslararası okullar ve kurumlarla stratejik ortaklıklar geliştirmek.</p> <p>2.3 Yüksek lisans ve doktora çalışmalarına yönelik araştırma olanaklarını geliştirmek. Amaç -1 Lisansüstü öğrencileri ve genç öğretim üyeleri için araştırma önerileri yazma atölye çalışmaları ve seminerler düzenlemek.</p> <p>2.4. Bölümün araştırma kapasitesini güçlendirmek için disiplinlerarası etkileşimleri geliştirmek. Amaç -1 Sosyoloji, psikoloji, antropoloji, tarih ve diğer sosyal bilimlerin araştırma yöntemlerinin peyzaj mimarlığı araştırmalarına uyarlanması teşvik etmek, Amaç -2 Doğal ve yerbilim araştırmalarının peyzaj mimarlığı araştırmalarına uyarlanmasını teşvik etmek, Amaç -3 İnovasyon, enerji verimli tasarım, iklim değişikliği ve mesleğin adaptasyonu ile ilgili araştırmaların sayısını arttırmak, Amaç -4 Peyzaj mimarlığında teknolojik gelişmelerle ilgili araştırma sayısını arttırmak, Amaç -5 İşletme yönetimi, çevre hukuku, çevre ekonomisi araştırmaları ile entegrasyonu geliştirmek.</p>
3. SORUMLULUKLAR VE TOPLUM HİZMETLERİ	<p>3. 1. Topluluk hizmet ve yardım organizasyonlarının uluslararası ağlarının bir parçası olmak Amaç - 1 Uluslararası yardım kuruluşlarına yardım etmek için gönüllü faaliyetler organize etmek.</p> <p>3.2. Ulusal toplum hizmet ve yardım örgütleri ağlarının bir parçası olmak Amaç - 1 Merkezi ve yerel yönetimlerle işbirliği içinde toplumsal hizmet projelerini yürütmek, Amaç - 2 Ulusal ve yerel STK'lar ile işbirliği içinde toplum hizmetleri projeleri yürütmek, Amaç-3 Kişisel gelişim ve akademik eğitimin bir parçası olarak toplum hizmetini ve hayır kavramlarını desteklemek, Amaç -3 Topluma hizmet faaliyetleri hakkında bilgi yaymak.</p>
4. İNSAN KAYNAKLARI	<p>4.1. Yüksek kaliteli yayınlar, atıflar ve mesleki uygulama deneyimi ile tam zamanlı öğretim üyelerinin sayısını arttırmak. Amaç - 1 Yüksek akademik profil ile tam zamanlı peyzaj mimarının sayısını arttırmak, Amaç - 2 Diğer planlama ve tasarım ana bilim dalında yüksek akademik profesyoneli tam zamanlı öğretim üyesi sayısını arttırmak.</p> <p>4.2. Fakülte organını araştırma ve yayınların nitelik ve niceliğini arttırmaya teşvik etmek. Amaç - 1 Fakültenin, her iki yılda bir yüksek etkili faktörlü endeksli dergilerde en az bir makale yayınlayacağından emin olmak, Amaç - 2 Fakülteden araştırma için yurtdışına gidecek kişilere destek olmak, Amaç - 3 Tam zamanlı öğretim üyelerinin her 3 yılda en az bir bilimsel araştırmaya sahip olmasını sağlamak.</p> <p>4.3. Kaliteli insan kaynaklarını geliştirerek gelecek için araştırma ve eğitim faaliyetlerini desteklemek Amaç - 1 Araştırma görevlisi sayısını arttırmak, Amaç - 2 Araştırma asistanı bölümlere göre araştırma ve öğretim öncelikleri almak.</p>

Çizelge 2.11 İTÜ Mim. Fak. Peyzaj Mimarlığı Bölümü stratejik hedef ve amaçları
(Anonim, 2016) (Devamı).

5. MESLEKİ UYGULAMA VE ETİK	<p>5.1. Peyzaj mimarlığının ilkelerini, değerlerini, meslek etiği ve yönetmeliklerini öğrencilere aktarmak. Amaç - 1 Peyzaj mimarlığı mesleki uygulamalarının ulusal ve uluslararası standartlarına katkıda bulunmak ve geliştirmek Amaç - 2 Mesleki uygulamaları öğretmek Amaç - 3 Disiplinlerarası diyalogu etik modeli güçlendirmek</p> <p>5.2. Ulusal ve uluslararası sektör, merkezi ve yerel yönetimlerle güçlü iletişim kurmak Amaç - 1 Bölümün görünürliğini arttırmak için tasarım yarışmalarını kullanmak, Amaç - 2 Araştırmaların sonuçlarını (yeni teknolojiler, malzemeler ve tasarımlar) çeşitli uluslararası ve ulusal olaylar ve platformlar vasıtasıyla sunmak ve yayınlamak, Amaç - 3 Yerel yönetimlerle doğrudan yerel ihtiyaçlarla ilgili projeler üretmek ve onları stüdyo ortamlarına davet etmek ve jüri oturumlarına davet etmek, Amaç - 4 Öğrencileri, IFLA, EFLA, ASLA, UCTEA Türkiye Peyzaj Mimarları Odası ve diğer ulusal ve uluslararası yarışmalarla yarışmalara katılmaya teşvik etmek.</p> <p>5.6. Mezunlarla yakın ilişkiler kurmak Amaç - 1 Mezunlarla sosyal etkileşim için fırsatlar yaratmak Amaç - 2 Mezunlar bilgisini düzenli olarak yükseltmek Amaç - 3 Yeni mezunları ulusal odaya kayıt olmaya teşvik etmek, mezunlarımızın odamızdan elde ettikleri başarılarla ilgili bilgi toplamak Amaç - 4 Mezunları öğretim faaliyetlerine dahil etmeye davet etmek</p>
------------------------------------	--

c) İdari Yapı ve Genel Bilgi: Bölümün idari yapısı üç temel direğe, Eğitim Başkan Yardımcılığına, Kamu ve Uluslararası İlişkilerden Sorumlu Başkan Yardımcısına ve Lisansüstü Program Koordinatörüne sahiptir.

B. Eğitim Programı ve Akademik Müfredat: İTÜ Peyzaj Mimarlık eğitimi, öğrencileri, peyzaj planlaması ve tasarımı, insan ve doğa bilimleri, peyzaj teorisi ve pratik üzerine kurulmuş profesyonel bir kariyer için iyi hazırlanmış müfredatıyla öğrencilerini en iyi şekilde hazırlamayı amaçlamaktadır. Müfredat, peyzaj mühendisliği (alan planlaması) ve mimarlığı, çevre yönetimi ve mesleki uygulamalar, çizim teknikleri ve ilgili bilgisayar programlarının kullanımı konularında profesyonel dersler vererek desteklenmektedir. Tasarım sürecinde öğrencilerin problem çözme becerilerinin ve bilimsel araştırma yöntemlerinin uygulanmasının öğretilmesi üzerine (veri toplama, analiz etme ve sentezleme) vurgu yapılır. Peyzaj Mimarlığı öğrencileri, kaynakların etkin kullanımı, ekonomik refahı ve sosyal adaleti teşvik etmek gibi toplumsal, tarihi ve kültürel çevrenin korunması gibi meslek etiği doğrultusunda eğitim alırlar.

a). Müfredat Çerçevesi: İTÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü tarafından sunulan müfredat, IFLA UNESCO Peyzaj Mimarlığı Eğitimi Tüzüğü ile tanımlanan bilgi alanlarına dayanılarak formüle edilmiştir. İlgili bilgiler Çizelge 2. 13 de yer almaktadır.

Çizelge 2.12 IFLA UNESCO Şartı ile tanımlanan bilgi alanlarına dayalı Peyzaj Mimarlığı Bölümü'nde verilen müfredat (Anonim, 2016).

<p style="text-align: center;">Tarihi Kültürel Form & Sosyal Bir Sanat Olarak Tasarım Anlayışı</p>	<p>Zorunlu</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Peyzaj Mimarlığı Tarihi I ➤ Peyzaj Mimarlığı Tarihi II <p>Seçmeli</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Peyzaj Mimarlığın Sosyal Yönleri. ➤ Peyzaj ve Sanat ➤ Çevre Estetiği ➤ Doğadaki Sanat ➤ Toplumsal Dönüşüm, Toplumsal Cinsiyet ve Mekan ➤ Çevre Fizyolojisi ➤ Kentsel Coğrafya ve Eşitsizlikler ➤ Sanatın Tarihi ➤ Kültürel Miras Kavramları
<p style="text-align: center;">Kültürel ve Doğal Sistemler</p>	<p>Zorunlu</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Doğal Sistemler ve Tasarım ➤ Peyzaj Ekolojisi <p>Seçmeli</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Jeoloji ➤ Kentsel Coğrafya ve Jeoloji ➤ Turizm ve Çevre ➤ Kırsal Yerleşme ve Sorunlar ➤ Uygulamalı Sanat Atölyesi ➤ Göç ve Şehir ➤ Diğer Dünyalar
<p style="text-align: center;">Bitki Materyali ve Bahçıvanlık Uygulamaları</p>	<p>Zorunlu</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Bitki Materyali I ➤ Bitki Materyali II
<p style="text-align: center;">Alan Mühendisliğini İçeren Materyal, Malzeme, Metot, Teknoloji, İnşaat Dokümantasyonu ve Uygulama,</p>	<p>Zorunlu</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Peyzaj konstrüksiyon I ➤ Peyzaj konstrüksiyon II ➤ Peyzaj konstrüksiyon III ➤ Peyzaj konstrüksiyon IV ➤ Peyzaj Yönetimi <p>Seçmeli</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Sokak Mobilyaları ➤ Kentsel Mobilya ve Mekân
<p style="text-align: center;">İletişim ve Kamusal Yaklaşım</p>	<p>Seçmeli</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kentsel Sosyoloji ➤ Planlamaya Katılım ➤ Sosyal Psikoloji ➤ Sürdürülebilirliğin Rolü

Çizelge 2.12 IFLA UNESCO Şartı ile tanımlanan bilgi alanlarına dayalı Peyzaj Mimarlığı Bölümü'nde verilen müfredat (Anonim, 2016).(Devamı).

<p>Tasarım & Planlama Teorisi ve Metodolojiler</p>	<p>Zorunlu</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Peyzaj Mimarlığı Teorisi ➤ Kentsel Peyzaj Planlama ve Tasarım ➤ Kentsel Tasarım ➤ Kırsal Peyzaj Planlaması <p>Seçmeli</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Peyzaj Şehirciliğiyle İlgili Konular ➤ Mekan ve Tasarımı Üzerine Uzman Çalışmaları ➤ Kentsel Tasarım ve Koruma ➤ Kentsel Görsel Analiz ➤ Coğrafi Sistemler ➤ Kentsel Alan için Planlama ve Tasarım ➤ Günümüzde Mimarlık ➤ Duygusal Tasarım ➤ Tasarımda Renk ➤ Görsel Tasarım ➤ Kentsel İç Mekanlar ➤ Renk Teorisi ➤ Tasarım Kültürü ➤ Tasarım ➤ Bahçe Tasarım Tarihi ➤ Fotoğrafçılık ➤ Fotoğrafçılık ve Mimarlık ➤ Konut İç Mimarisi ➤ İstanbul Ressamlığı ➤ Konut Planının Sorunları ve tasarım ➤ Mimarlık Mimarisinde Jeoloji. ➤ Etkileşimde Yaratıcılık ➤ Mimarlık İçeriği ➤ Kentsel Kimlik ve Mimarlık Teorileri ➤ 20.yüzyılda görsel sanat ➤ Şehirler ve Mimarlık ➤ Şehir Formu ve Mimarisi ➤ Günümüzde Mimarlık ➤ Görsel Kültür ve Tasarım ➤ Altyapı Planlama ve Geliştirme ➤ Tasarım Düşüncesinin Temelleri ➤ Sağlık ve Tasarım ➤ Mimarlık ve Disiplinlerarası Std. ➤ Büyük Ölçekli Kentsel Projeler ➤ 20. Yüzyıl Görsel Sanatlar & Con.Dev. Mimarlık Ve Etkileri ➤ Mantık ve Tasarım Teorisi ➤ Design & Fabric.Tech. ➤ Beton Teknikleri ➤ Mimari Stiller
<p>Tüm Ölçeklerde ve Uygulamalarda Peyzaj Tasarımı, Yönetimi, Planlaması ve Bilimi</p>	<p>Zorunlu</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Proje I ➤ Proje II ➤ Görsel İletişim II &Görselleştirme ➤ Perspektif ➤ Görsel İletişim: Görselleştirme ve Teknikleri ➤ Mimari Tasarım III ➤ Peyzaj Tasarımı I ➤ Peyzaj Tasarımı II ➤ Peyzaj Tasarımı III ➤ Peyzaj Tasarımı IV ➤ Mezuniyet Projesi ➤ Bitkisel Tasarım

Çizelge 2.12 IFLA UNESCO Şartı ile tanımlanan bilgi alanlarına dayalı Peyzaj Mimarlığı Bölümü'nde verilen müfredat (Anonim, 2016).(Devamı).

Bilgi Teknolojisi ve Bilgisayar Uygulamaları	<p>Zorunlu</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ CBS'ye Giriş <p>Seçmeli</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Bilgisayar Destekli Peyzaj Tasarım ➤ Bilgisayar Destekli Plan ve Tasarım ➤ Renderlama Tekniği ➤ Dijital Grafik ve Temsil ➤ Mimari Görselleştirme ve Sanal Gerçeklik ➤ Mimari Çizim Standartları ve Teknikleri ➤ Mühendislik ➤ Teknolojik Ekipmanlar ➤ Uzaysal Desende Dijital Medya
Kamu Politikası ve Düzenlem eleri	<p>Seçmeli</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Peyzaj ve Hukuk ➤ Emlak Ekonomileri ➤ Ulusal Politika Ekonu ve Sürdürme Yönetimi
Mesleğe İlişkin Etik ve Değerler	<p>Zorunlu</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Profesyonel Prc. & Etik

C. Öğrenci Performansı ve Mezuniyet İstatistikleri: Programın çıktılarını iki ana başlık altında toplanmıştır. Bunlar;

A. Bilgi ve Beceri Bileşenlerinin Değerlendirilmesi

- A.1. Peyzaj Planlama ve Tasarımı
- A.2. İnsanlar, Toplum ve Çevre
- A.3. Peyzajın Doğal ve Fonksiyonel Yönleri
- A.4. Teknikler ve Yönetim

B. Değer Öğelerinin Değerlendirilmesi

- C.1. Sosyal Yetenekler
- C.2. Mesleki Değerler

D. Kaynaklar:

a) İnsan kaynakları: Şu anda Peyzaj Mimarlığı Bölümü, 1 tam gün profesör, 4 tam gün doçent profesör, 2 tam gün asistan profesör, 3 tam zamanlı öğretim görevlisi ve 9 tam gün araştırma görevlisine sahiptir. İdari personel (bölüm başkan ve yardımcı başkanları), Peyzaj Mimarlığında lisans derecesine sahiptir. Peyzaj Mimarlığı Bölümü öğretim elemanları farklı geçmişlere sahiptir, bu nedenle bölümün çok disiplinli yapısına katkıda bulunurlar. Halen 6 Peyzaj

Mimarı, 3 Mimar ve 1 Kent Ve Bölge Plancısı tam zamanlı öğretim üyesi bölümde bulunmaktadır. Tüm akademik personel, sadece öğretim değil, aynı zamanda araştırma yapmaktadır. Tipik bir öğretim yükü kişi başı haftalık yaklaşık 15 saattir.

b) Fiziksel Kaynaklar / Tesisler: Peyzaj tasarım stüdyosu, Peyzaj Araştırma Laboratuvarı, Kentsel ve Çevresel Planlama ve Araştırma Merkezi, Bilgisayar laboratuvarı, Baskı medya merkezleri, Kütüphaneler, Fakülte arşiv odası.

c) Finansal kaynaklar: İTÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünün üyeleri, Türk Bilim Vakfı (TÜBİTAK), Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) ve Bilimsel Araştırma Projesi Finansman Birimi (DPT) gibi Türkiye'nin farklı kurumları tarafından desteklenen çeşitli araştırma projeleri yürüterek üniversiteye fayda sağlamak ve katkıda bulunmaktadır. İTÜ'den (İTÜ-BAP) araştırma projelerinin departmana ayrılmış bir kurum bütçesi vardır. Ayrıca, lisansüstü öğrenciler için bir miktar burs imkânı da sağlamaktadır. İTÜ mezunları tarafından desteklenen İTÜ Geliştirme Vakfı (İTÜ Geliştirme Vakfı) ve İTÜ Vakfı (İTÜ Vakfı) öğrencilere burs sağlamaktadır. İTÜ Kalkınma Vakfı ve İTÜ Vakfı, eğitim tesisleri (İTÜ Anaokulu, İlk ve Lise), spor faaliyetleri ve tesisleri, kültürel etkinlikler (İTÜ Kültür ve Sanat Birliği) ve sağlık hizmetleri açısından kurumları desteklemektedir. Ayrıca akademisyenlere (fakülte) araştırma projeleri, yayıncılık ve uluslararası araştırma organizasyonlarına katılımları için destek verilmektedir. İTÜ, akademik konferanslar, seminerler, kongre, çalıştaylar ve teknik geziler için akademik bilgilere maddi destek sağlamaktadır. Ayrıca, İTÜ lisansüstü seviyedeki öğrencilere tezleri için burs imkânı sağlamaktadır. Peyzaj Mimarlığı Bölümü için bir başka finansal kaynak, öğretim üyelerinin mesleki uygulamasından kaynaklanan ücretlerdir. Peyzaj Mimarlığı Bölümü Öğretim Üyeleri, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, yerel ve merkezi dokümanlar ve inşaat firmaları ile işbirliği içinde çeşitli planlama ve tasarım projelerine aktif olarak katılmaktadır.

E. Mezunlar Profili ve İstihdam Deneyimleri: Türkiye'nin en eski üniversitelerinden biri olan İTÜ, dinamik mezunlar ağı, aktif bir mezun bilgi sistemi ve önemli sayıda mezun dernekleri vardır. Mezunları seminer, çalıştay, proje jüri üyelerine davet edilmesi gibi İTÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü

mezunlarıyla dinamik bir işbirliği içerisine girmiştir. Yıllık toplantılar, mezunları ve mevcut öğrencileri bir araya getirerek, mesleğin gerçek durumunu ve vizyonunu incelemelerini bu şekilde sağlamaktadır.

F. Kurum ve toplum arasındaki ilişki: Peyzaj Mimarlığı Bölümü'ndeki akademisyenler, diğer bölümlere dersler vermek, kurum çapında araştırma projeleri yürütmek ve çok disiplinli araştırma projelerine katılmak suretiyle fakülte ve kurum içindeki öğretim ve araştırmayı desteklemektedir. Ayrıca bölüm, düzenli olarak halkın katılımına açık seminerler düzenlemektedir. Seminer konuları her yıl için tanımlanır ve araştırmacıların misafir konuşmacıları, peyzaj mimarlığı pratik ve teorisinin farklı yönleri hakkında bir konuşma yapmaya davet edilir. Mezunlar, Mesleki deneyimlerini öğrenciler ve akademik konularla paylaştıkları için burada da önemli bir rol oynamaktadır. Bu seminerler, bölüm web sitesinde (www.peyzaj.itu.edu.tr) ve Türkiye'deki mimarlık ve planlama platformu olan arkitera ve UCTEA Landscape Architects Odası web sitesinde ilan edilmektedir.

G. Araştırma: Bölümün akademik personeli çeşitli araştırma projeleri yürütmekte ve Peyzaj Mimarlığı Disiplininin bilgi ve bilimsel gelişimine aktif olarak katkıda bulunmaktadır. Araştırma projeleri, örneğin; Türk Bilim Vakfı (TÜBİTAK), Devlet Planlama Ofisi (DPT) ve İTÜ Bilimsel Araştırma Projesi Finansman Birimi (İTÜ-BAP) birimler tarafından desteklenmektedir. Araştırma projeleri, tanımlanan konunun etrafında farklı meslekleri bir araya getiren disiplinler arası bir ortam sağlar. 13 farklı araştırma alanı tanımlanmıştır bunlar: Kentsel Peyzaj Planlama ve Tasarımı, Kırsal Peyzaj Planlama ve Tasarımı, Peyzaj Mimarlığı Tarihi ve Teorisi, Bitkisel Tasarımı ve Malzemeleri, Peyzaj İnşaatı, Mühendislik ve Teknikler, Peyzaj Restorasyonu, Peyzaj Yönetimi, Peyzaj ve Kentsel Ekoloji, Kültür Manzaraları, Peyzaj Mimarlığında Bilgi Teknolojileri, Araştırmalar, stratejiler ve uygulamalar için interdisipliner dizayn, Enerji Verimli ve Deneysel Tasarım, Peyzaj Arkeolojisi ve Restorasyon.

Taşkışla'da bulunan ve Mimarlık Fakültesi tarafından kurulan özel araştırma merkezleri de bulunmaktadır. Çevresel ve Kentsel Araştırma Merkezi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü Başkanı tarafından yönlendirilen araştırma merkezlerinden biridir. Diğer araştırma merkezleri; Yapı Araştırma Merkezi, Konut Araştırma ve

Eğitim Merkezi ve İstanbul Araştırmacı Merkezi, seminerler, ömür boyu eğitim programları, konferanslar, araştırmalar, konferanslar ve sempozyumlar düzenleyerek niversitenin aydınlanmasına katkıda bulunan araştırma merkezleridir. Ayrıca MİMADK, İTÜ Mimarlık Fakültesinde geliştirilen stratejik planlama çalışmalarına girişi sağlamak üzere tasarlanmış bir platformdur. Temel amaç, akademik ve idari süreçlerin iyileştirilmesi için amaçlanan yaklaşımların, etkili, katılımcı ve eşgüdümlü bir Şekilde kaynağında yürütülmesini sağlamaktır. Platformun diğer hedeflerinden biri, alışma Grupları vasıtasıyla fakültedeki farklı disiplinler arasındaki bağlantıları sağlamaktır.

H. Uluslararası İlişkiler: Peyzaj Mimarlığı Bölümü, ğrencilere Exchange ve Erasmus Programları vasıtasıyla uluslararası bir kurumda eğitimine devam etme olanağı sağlamaktadır. Ayrıca, bölüm, lisans ve lisansüstü düzeyde dünyanın farklı coğrafyalardan uluslararası öğrencileri kabul etmektedir. Uluslararası Değişim ve Ziyaret Programı, İTÜ'de bir dönem veya bir yıl geçirmek isteyen öğrenciler içindir. İT Peyzaj Mimarlığı Bölümü, ECLAS (Avrupa Peyzaj Mimarlığı Okulları Konseyi) yesi, Le: Notre (Peyzaj Eğitimi: Avrupa'da ğretim ve Araştırma için Yeni Fırsatlar, Peyzaj Mimarlığında Tematik Ağ), EFLA (Avrupa Peyzaj Mimarları Vakfı), IFLA (Uluslararası Peyzaj Mimarlığı Federasyonu). Ayrıca, Bölüm, Japonya, Güney Kore, in ve farklı Avrupa ve Amerika okullarından gelen üniversitelerle yıllık atölye çalışmaları düzenlemektedir.

a) Değişim Programları: Peyzaj Mimarlığı Bölümü, peyzaj tasarım disiplinine uluslararası bir yaklaşım oluşturmak için pek çok üniversiteyle ortaklıklar geliştirmiştir.

Peyzaj Mimarlığı Bölümü'nün aşağıdaki kurumlar ile Exchange program anlaşması bulunmaktadır: Clemson Üniversitesi, Planlama ve Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Louisiana Devlet Üniversitesi, Peyzaj Mimarlığı Okulu, Michigan Eyalet Üniversitesi, Texas A & N Üniversitesi, Essex Üniversitesi

Japonya'daki TODAI niversitesi, in'deki Huazhong niversitesi ve Güney Kore'deki Seul niversitesi atölye sözleşmeleri yaptı ve Unitech Üniversitesi Yeni Zelanda'da Daire ile bir değişim anlaşması yapmıştır.

b) Erasmus Programı + (LLP) Programı

Öğrenci Hareketliliği ve İstatistik: İTÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü 2005-06 öğretim yılından bu yana Erasmus Programı ile öğrenci ve öğretim görevlilerini değiş tokuş etmektedir. Bölüm 9 farklı ülkedeki 16 üniversiteyle çok çeşitli ikili anlaşmalar yapmıştır.

AVUSTURYA; Institut für Städtebau, TU Wien

FRANSA; Ecole D'architecture et de Paysage de Bordeaux

ALMANYA; Technische Universität München, Technische Universität Dresden, Universität Stuttgart, Universität Kassel, Hochschule Osnabrück, Hochschule RheinMain, Hochschule Gießenheim

MACARİSTAN; Corvinus University of Budapest

İTALYA; Facoltà di Architettura, Politecnico di Bari, Università di Roma "La Sapienza"

HOLLANDA; Wageningen University

NORVEÇ; Norwegian University of Life Sciences (UMB)

POLONYA; Cracow University of Technology

SLOVENYA; Univerza V Ljubljani

İkili anlaşmalar ve giden öğrenciler son yıllarda artmaktadır. Gelen öğrenciler hangi yılda çalışıyor olursa olsun lisans ve lisansüstü ders alabilmektedir. Mimarlık Fakültesi, kültürel açıdan oldukça aktiftir ve uluslararası öğrencilerin yerel öğrencilerle buluşabilecekleri çeşitli etkinlikler düzenlemektedir.

2. KAYNAK ÖZETLERİ

Bu bölümde çalışmanın temel yöntemi belirlenirken incelenen ulusal ve uluslararası çalışmaların amaç ve kapsamlarına kısaca yer verilmiştir. Bu konu ile ilgili çok çeşitli araştırmalar ve makaleler saplanmıştır.

Özdemir(1995), “*Eğitimde Verimlilik ve Toplam Kalite Yönetimi*”, çalışmasında modern eğitim yaklaşımlarında “Etkili Yönetim ve üretimde “Sıfır Hata” yaklaşımları inceleyerek eğitim örgütlerindeki eğitimdeki verimliliği ve toplam kalite yöntemlerine bir bakış açısı sunmuştur.

Yükseköğretimde **Bologna süreci** hakkında *Yükseköğretim Kurulu Uluslararası İlişkiler Birimi* web sitesi üzerinden Bologna süreci nasıl ortaya çıkmış, amacı nedir, Türkiye bu sürece nasıl dâhil olmuş ve yükseköğretim kurumlarının bu süreçte izlediği yol hakkında tüm verilere ulaşılabilmektedir. Aynı şekilde *yükseköğretimde ulusal yeterlilikler çerçevesi ve kurumsal kalite yönetimi* incelendiğinde *Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ)* web sitesi üzerinde kurumun hangi amaç için kurulduğunu, neye hizmet ettiğini ve bu kapsamda yapılan tüm çalışmalarına ulaşılabilmektedir.

Peker (1996), “*Eğitimde Kalite ve Akreditasyon*” çalışmasında, eğitimde kalite anlayışı ne olmalıdır? Bu kalite anlayışının ancak akreditasyonla sağlanabileceği önemini vurgulamıştır. Akreditasyon kavramının eğitimde ki kalite anlayışına olan etkisini ve faydalarını işlemiştir.

Karaca (2008), “*Eğitimde Kalite Arayışları ve Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılandırılması*” adlı çalışmasında, Türkiye’deki eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılmasında eğitimdeki kalite kavramı ve kalite yöntemlerinin neler olabileceği hakkında bilgi vermiştir.

Erkuş (2009), “*Eğitim Fakültelerinin Akreditasyon Sürecine Hazır Olma Durumuna İlişkin Öğretim Elemanlarının Görüşlerinin Değerlendirilmesi*”, yüksek lisans çalışmasında, ilk öncelikle akreditasyon kavramı, tarihçesi, sağladığı amaç ve faydalarını, süreçlerini ortaya koymuştur, daha sonrasında ABD, İngiltere Avustralya ve Türkiye’deki öğretmen eğitimdeki akreditasyon amaç ve ilkelerini incelemiş, kendi bulguları doğrultusunda görüşlerini ortaya koymuştur

Gencel (2001), *“Türkiye’de Yükseköğretim Hizmetlerinin Sunumunda Toplam Kalite Yöntemi ve Akreditasyon; Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uygulamaları”* yüksek lisans tez çalışmasında, toplam kalite yönteminin eğitim sisteminde başarılı olabilmesi için kamu yönetiminin de bu anlayışı benimsemesi ve kavraması gerektiğini vurgulamış, aynı zamanda akreditasyon kavramının tanımı, genel özellikleri ve sağladığı yararları değerlendirmiştir.

Aktan ve Gencel (2010), *“Yükseköğretimde Akreditasyon”* çalışmasında yükseköğretimde akreditasyon nedir, yükseköğretimde akreditasyona neden ihtiyaç vardır, akreditasyon uygulamasının amacı, sağladığı yararları, akreditasyon süreçlerini inceleyerek sunmaya çalışmışlardır.

Çabuk (2010), *“Peyzaj Mimarlığı Eğitiminde Kalite Yöntemi ve Akreditasyon: Ülkesel Bir Model Önerisi”*, doktora tez çalışmasını ülkemizde yükseköğretimde kalite sistemini ve akreditasyon sistemini oluşturan ulusal ve uluslararası kurumları incelediği, bu kurumların kendi kriterleri doğrultusunda yola çıkarak ülkemizde peyzaj mimarlığı bölümleri için en ideal kalite sistemini ve akreditasyon kriterlerini ortaya koymaya çalışmıştır.

Yıldız ve Mesci (2010), *“Toplam Kalite Yönteminin Başarısında Rol Oynayan Kilit Faktörler”* çalışmasında, toplam kalite yönteminin başarılı olabilmesi için gerekli olan örgüt kültürü, süreç yönetimi, üst yönetimin desteği ve örgüt yapısının önemini bahsetmiştir.

Artar (2014), *“Akreditasyon Süreci ve İngiltere: Peyzaj Enstitüsü (Landscape Institute) Deneyimi”* adlı çalışmasında, akreditasyon süreci İngiltere’de Peyzaj Mimarlığı mesleğinin çatı örgütü olan Peyzaj Enstitüsü (Landscape Institute) örneğinde incelenmiş, ülkemizde bu konuda gerek akademik, gerekse mesleki anlamda yürüyen çalışmalar ile karşılaştırarak yorumlamıştır.

Berberoğlu (2014), *“Dünyada ve Türkiye’de Peyzaj Mimarlığı Lisansüstü Eğitim-Öğretim Süreci ve Eğilimler”* çalışmasında, ülkemizde Peyzaj Mimarlığı Bölümlerinde yürütülen lisansüstü eğitim öğretim sürecinin eğilimini belirleyerek, Avrupa ülkeleri ve Amerika Birleşik Devletleri’ndeki (ABD) yapının izlenmesi, lisansüstü eğitim sorunlarına dikkat çekilmeye çalışarak eğilim sonuçlarına göre önerilerin geliştirmiştir.

Aksoy (2017), *“Eğitimde Kalitenin Kalite Sistemleri, Eğitlik ve Küreselleşmeye İlişkin Boyutları”* alışmasında, eğitimde neden kalite kavramının arandığını, eğimdeki kalite boyutlarının neler olduğunu toplam kalite yöntemi ve yükseköğretimde toplam kalite yöntemini etkileyen sistemlerin neler olduğunu anlatmıştır.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. Materyal

Tez kapsamında kullanılan materyal; tezin temel çerçevesini oluşturan ulusal ve uluslararası kaynaklar ve dokümanlardır. Çalışmada kaynak olarak kullanılan LABB/IFLA /EFLA/MIAK/İTÜ kapsamında mevcut kalite ve akreditasyon standartları incelenerek SDÜ PM Bölümüne yönelik ortak bir şablon oluşturulmuştur.

3.1.1. S.D.Ü. Mimarlık Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü genel bilgiler

A)Programın Tarihçesi: Millî Eğitim Bakanlığı'nın 23/1/2012 tarihli ve 1854 sayılı yazısı üzerine, 28/3/1983 tarihli ve 2809 sayılı Kanunun Ek-30 uncu maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 3/2/2012 tarihinde kararlaştırılmış, 8 Mart 2012 tarihli ve 28227 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile Süleyman Demirel Üniversitesi Mühendislik - Mimarlık Fakültesi ikiye ayrılmış ve Mimarlık Fakültesi kurulmuştur.

Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi bünyesinde, 11 Temmuz 1992 tarih ve 21281 sayılı resmi gazetede yayınlanan 3837 numaralı kanun ile kurulmuştur. Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği ve Peyzaj Mimarlığı Bölümlerinden oluşan fakültede, Üniversite Senatosunun 25 Kasım 1995 tarihindeki toplantısında alınan karar ve Yüksek Öğretim Kurulu Yürütme Kurulunun 18 Nisan 1995 tarihli izniyle 1995 - 1996 Eğitim-Öğretim Yılında Orman Mühendisliği Bölümü ile eğitime başlanmıştır. 2000-2001 Eğitim-Öğretim yılına kadar Isparta'nın Atabey ilçesinde hizmet veren Fakülte, 2001-2002 Eğitim-Öğretim yılında Isparta'ya, Merkez Kampüse taşınmış ve 2010 yılında kendi binasına geçmiştir.

2007-2008 Eğitim Öğretim yılında Orman Fakültesi'nde lisans düzeyinde eğitim faaliyete başlayan Peyzaj Mimarlığı Bölümü, PEMKON'un (Türkiye Peyzaj Mimarları Bölüm Başkanları Konseyi) "Yeni kurulacak ve yeniden yapılandırılacak Peyzaj Mimarlığı Bölümleri için Peyzaj Mimarlığı disiplini temelinde bir planlama ve tasarım disiplini olması, bölüm mezunlarının istihdam edildikleri yerler ve ağırlıklı olarak birlikte çalıştıkları meslek grupları Avrupa Birliği meslekler sınıflandırması ve ISCED 97 meslek kodlaması çerçevesinde,

önerilen fakülte yapısının mimarlık ve mekânsal planlama fakültesi veya aynı kapsamı ifade eden bir tanımlamanın uygun olduğu" görüşü ve Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı'nın 19.06.2014 tarihli Yüksek Öğretim Genel Kurulu toplantısında 2880 sayılı kanunla değişik 7/d-2 ve 7/h-2 maddeleri uyarınca öğrencileri ile birlikte SDÜ Mimarlık Fakültesi'ne aktarılmıştır.

B) Amaç ve Hedefleri:

Vizyonu; Peyzaj mimarlığı eğitimi ve araştırmalarında öncü olmak, ulusal ve uluslararası problemlere çözüm üretmek, teorik ve teknik bilgisi ve yetenekleri yüksek söz sahibi olan, grup çalışması yapabilen, gelişime açık peyzaj mimarlarını ülkeye kazandırarak ülkenin gelişimine katkı sağlamaktır.

Misyon; Çevrenin korunması, geliştirilmesi ve gelecek nesillere aktarımını hedefleyen, analitik düşünme yeteneğine sahip, yenilikçi, pratik, çözüm üreten, sorgulayan, araştıran peyzaj mimarları ve akademisyenler yetiştirmektir şeklinde öngörülmüştür.

C) Eğitim Programı ve Akademik Müfredat:

- **Lisans Ders Müfredatı ve Program Çıktıları:** Peyzaj Mimarlığı Lisans Programı 2007-2008 eğitim-öğretim yılında başlamıştır. Lisans programı ilk mezunlar 2010-2011 eğitim-öğretim yılında verilmiştir. Toplamda günümüze kadar 200 fazla öğrenci başarı ile mezun olmuştur.

Çizelge 3.1 SDÜ Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı lisans ders müfredatı.

Dersin Kodu	Dersin Adı	Türü
1.SINIF		
MAT-155	Matematik	Zorunlu
PEM-105	Botanik	Zorunlu
PEM-101	Çizim Ve Grafikselsel Anlatım Tekniği	Zorunlu
PEM-103	Peyzaj Mimarlığına Giriş	Zorunlu
ORM-209	Toprak İlimi	Zorunlu
PEM-102	Peyzaj Sanat Tarihi	Zorunlu
PEM-104	Temel Tasarım	Zorunlu
PEM-106	Perspektif Ve Maket Yapım Tekniği	Zorunlu
PEM-108	Bitki Tanıma Ve Değerlendirme I	Zorunlu
PEM-110	Kent Ve Bölge Planlama	Zorunlu
ATA-160/260	Atatürk İlke Ve İnkılap Tarihi I,II	Seçmeli
EFN-150	Temel Bilgi Teknolojileri Kullanımı	Seçmeli
ING-101/102	İngilizce I,II	Seçmeli
TUR-170/270	Türk Dili I, II	Seçmeli
2.SINIF		
PEM201/202	Proje I, II	Zorunlu
PEM-203	Bitki Tanıma Ve Değerlendirme II	Zorunlu
PEM-205	Mimarlık Bilgisi	Zorunlu
PEM-207	Peyzaj Yapı Ve Malzemeleri	Zorunlu
PEM-209	Bitkisel Tasarım	Zorunlu
PEM-211	Peyzaj Ekolojisi	Zorunlu
PEM-204	Bilgisayar Destekli Tasarım	Zorunlu
PEM-206	Peyzaj Mühendisliği	Zorunlu
PEM-208	Kaynak Envanter Analizi	Zorunlu
PEM-210	Kentsel Yeşil Alanlar Ve Tasarım	Zorunlu
PEM-251	Röleve Ve Ölçme Bilgisi	Zorunlu
PEM-253	Peyzaj Tasarımına Ekolojik Yaklaşımlar	Seçmeli
PEM-255	Sürdürülebilir Peyzaj Tasarımı	Seçmeli
PEM-252	Peyzaj Mimarlığında İklim Bilgisi	Seçmeli
PEM-254	Yer Örtücü Ve Mevsimlik Bitkiler	Seçmeli
PEM-256	Özel Peyzaj Tasarım	Seçmeli
3.SINIF		
PEM301/302	Proje III, IV	Zorunlu
PEM-303	Kentsel Peyzaj Planlama	Zorunlu
PEM-305	Bilgisayar Destekli Modelleme	Zorunlu
PEM-307	Peyzaj Planlamada Coğrafi Bilgi Sistemleri	Zorunlu
PEM-300	Staj I	Zorunlu
PEM-306	Kırsal Peyzaj Planlama	Zorunlu
PEM-308	Bitki Yetiştirme Ve Plantasyon Tekniği	Zorunlu
PEM-351	Çim Alan Tesis ve Bakımı	Seçmeli
PEM-353	Peyzaj Araştırma Yöntemleri	Seçmeli
PEM-359	Girişimcilik	Seçmeli
PEM-352	Peyzaj Onarım Tekniği	Seçmeli
PEM-354	Rekreasyonel Planlama	Seçmeli
PEM-356	Su Kaynaklarının Rekreasyonel Planlaması	Seçmeli
PEM-358	Golf Alanları Tasarımı	Seçmeli
PEM-360	Teknoloji ve AR-GE Yönetimi	Seçmeli
PEM-355	Tarihi Çevre ve Restorasyon	Seçmeli

Çizelge 3.1. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı lisans ders müfredatı (Devamı).

4.SINIF		
PEM402/401	Proje V/ IV	Zorunlu
PEM-403	Tasarımın Sosyal Yönü	Zorunlu
PEM-405	Bitirme Ödevi	Zorunlu
PEM-400	Staj II	Zorunlu
PEM-404	Bitirme Ödevi II	Zorunlu
PEM-451	Proje Hazırlama Ve Sunum Tekniği	Seçmeli
PEM-453	Peyzaj Bakım Tekniği	Seçmeli
PEM-455	Çocuk Oyun Alanları Ve Tasarımı	Seçmeli
PEM-457	Çevre Sorunları	Seçmeli
PEM-459	Çevre İmar Hukuku	Seçmeli
PEM-461	Koruma Amaçlı Planlama	Seçmeli
PEM-463	Peyzaj Yönetimi	Seçmeli
PEM-467	Bitki Besleme	Seçmeli
PEM-452	Peyzaj Mimarlığı Sektörel Boyutu	Seçmeli
PEM-454	Çevresel Etki Değerlendirme	Seçmeli
PEM-456	Engelliler İçin Tasarım	Seçmeli
PEM-458	Görsel Analiz	Seçmeli
PEM-460	Doğal ve Kültürel Alanların Korunması	Seçmeli
PEM-462	İç Mekan Süs Bitkileri Ve Bakımı	Seçmeli
PEM-464	İnsan Doğa ve Kent	Seçmeli
PEM-466	Maden Alanlarını Geri Kazanımı	Seçmeli
PEM-468	Özel Nitelikli Bitkilendirme	Seçmeli

Lisans Program Öğrenme Çıktıları:

- P.Ç.1.** Ekoloji, peyzaj planlama, tasarım ve yönetim kavramlarını sistematik bir yapı içinde inceleme ve uygulama becerisine sahip olmalı
- P.Ç.2.** Doğal ve kültürel peyzaj alanlarını ekolojik, fonksiyonel estetik ve kullanıcı istekleri doğrultusunda planlama, tasarlama ve yönetme becerisine sahip olmalı
- P.Ç.3.** Peyzaj uygulamalarında kullanılan bitkisel materyalin tanınması, üretimi, tasarımı ve kullanımı konusunda bilgi sahibi olmalı
- P.Ç.4.** Sanatı, bilimi, mühendisliği ve teknolojiyi kombine eden alan planlaması, tasarımı ve yönetimi becerisine sahip olmalı
- P.Ç.5.** Bilgisayar destekli tasarım ve planlama yetisine sahip olmalı
- P.Ç.6.** Mesleki alanda eğitim, öğretim, araştırma-geliştirme, danışmanlık ve kontrolörlük hizmetleri verebilmek
- P.Ç.7.** Doğal ve kültürel peyzaj alanlarına ilişkin verilerin elde edilmesi, analizi, değerlendirilmesi, yorumlanması becerisine sahip olmak
- P.Ç.8.** Sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde peyzaj planlama, tasarım ve yönetim becerisine sahip olmak

P.Ç.9. Mevcut doğal ve kültürel değerlerin korunması, çok yönlü planlanması ve yönetimi becerisi

P.Ç.10. Uluslararası alanda peyzaj mimarlığı konularında rekabet edebilme, ortak çalışmalar yapabilme, yerel ve küresel ölçekli sorunlara yeni çözümler geliştirebilme becerisi

P.Ç.11. Peyzaj mimarlığı uygulamaları için gerekli bilimsel bilgiyi, çağdaş teknolojiyi ve bilgi sistemlerini kullanabilme ve disiplinler arası çalışabilme becerisi

P.Ç.12. Ulusal ve uluslar arası paydaşlarla işbirliği yaparak gerektiğinde aktif rol alma becerisi

- **Lisansüstü (Yüksek Lisans -Doktora) Ders Müfredatı ve Program Çıktıları:** Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı 2001-2002 Güz Yarıyılından itibaren (21.06.2001) eğitim-öğretime başlamıştır.

Çizelge 3.2 SDÜ Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı yüksek lisans programının mevcut ders müfredatı

Dersin Kodu	Dersin Adı	Türü	Öğrenci Ders Yüğü
01PJM5101	Odunsu Bitki Materyalleri	Seçmeli	6
01PJM5102	Otsu Bitki Materyalleri	Seçmeli	6
01PJM5103	Ağaç Restorasyonu	Seçmeli	6
01PJM5104	Kentsel Plantasyon Tekniğı	Seçmeli	6
01PJM5108	Kent Ormanlığı	Seçmeli	6
01PJM5109	Ekoturizm Planlaması	Seçmeli	6
01PJM5110	Korunan Alanların Peyzaj Planlama Esasları	Seçmeli	6
01PJM5115	İklim Tabanlı Peyzaj Planlama	Seçmeli	6
01PJM5116	Kırsal Rekreasyon Planlaması	Seçmeli	6
01PJM5117	Özel Peyzaj Planlamaları	Seçmeli	6
01PJM5119	Karayolları Peyzaj Planlaması	Seçmeli	6
01PJM5121	Kentsel Açık ve Yeşil Alan Sistemleri ve Planlama İlkeleri	Seçmeli	6
01PJM5123	Çevre Düzenlemesinde Şehir ve Peyzaj Planlaması	Seçmeli	6
01PJM5125	Çim Alan Tekniğı	Seçmeli	6
01PJM5126	Doğa Koruma ve Turizm	Seçmeli	6
01PJM5127	Yerörtücü Bitkilerin Tesis ve Bakım Teknikleri	Seçmeli	6
01PJM5130	Kentsel Rekreasyon Planlaması	Seçmeli	6
01PJM5131	ÇED ve SÇED	Seçmeli	6
01PJM5132	Sorunlu Alanlarda Bitkilendirme Tekniğı	Seçmeli	6
01PJM5134	Peyzaj Planlama ve Tasarımda Sosyal Boyut	Seçmeli	6
01PJM5135	Kent Ekolojisi	Seçmeli	6
01PJM5136	Peyzaj Mimarlığında Su Kullanımı	Seçmeli	6
01PJM5138	Çatı ve Sera Bahçeleri	Seçmeli	6
01PJM5	Yapı ve Su	Seçmeli	6
01PJM5141	Yaya Mekânları ve Yollarının Düzenlenmesi	Seçmeli	6
01PJM5142	Peyzaj Araştırmalarında Sosyal Bilimler Metodolojisi	Seçmeli	6
01PJM5143	Ekolojik Planlama ve Tasarım İlkeleri	Seçmeli	6
01PJM5144	Ekolojik Peyzaj Planlama	Seçmeli	6
01PJM5145	Ekolojik Restorasyon	Seçmeli	6
01PJM5146	Kültürel Peyzaj Planlama	Seçmeli	6
01PJM5147	Biyotop Haritalama ve Düzenleme Esasları	Seçmeli	6
01PJM5148	Peyzaj Analiz Yöntemleri	Seçmeli	6
01PJM5149	Tarihi Peyzaj Restorasyonu	Seçmeli	6
01PJM5150	Doğala Yakın Bahçe Düzenlemesi	Seçmeli	6
01PJM5151	Sürdürülebilir Peyzaj Yönetimi	Seçmeli	6
01PJM5152	Golf Alanları Tasarım ve Yönetimine Ekolojik Yaklaşımlar	Seçmeli	6
01PJM5157	İç Mekân Bitkilerinin Üretim ve Yetiştirme Teknikleri	Seçmeli	6
01PJM5158	Dış Mekân Bitkilerinin Üretim ve Yetiştirme Teknikleri	Seçmeli	6
01PJM5159	Peyzaj Yapı Elemanları	Seçmeli	6
01PJM5160	Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) Uygulamaları	Seçmeli	6
01PJM5161	Açık Mekân Organizasyonu	Seçmeli	6
01PJM5162	Havza Planlaması ve Yönetimi	Seçmeli	6
01PJM5163	Çevre Politikaları	Seçmeli	6
01PJM5164	Alan Kullanım Planlaması İçin Geliştirilen Ekolojik Yöntemler	Seçmeli	6
01PJM5165	Temalı Bitki Bahçeleri	Seçmeli	6
01PJM5166	Tıbbi ve Aromatik Bitkilerin Peyzaj Mimarlığında Kullanımı	Seçmeli	6
01PJM5167	Doğal Bitki Besleyiciler	Seçmeli	6
01PJM5168	Turizm Tesisleri Dış Mekân Bitkilendirme Tasarım İlkeleri	Seçmeli	6
01PJM5169	Kentsel Tasarımda Modern Sanat Akımları ve Teknikleri	Seçmeli	6
01PJM5170	Doğa Felsefesi ve Doğa Bilimi	Seçmeli	6
01PJM5171	Bilgisayar Destekli Peyzaj Modelleme ve Animasyon	Seçmeli	6
01PJM5174	Yeşil Altyapılar ve Çevreyi Geliştiren Tasarımlar	Seçmeli	6
01PJM5176	Bilgisayar Destekli Peyzaj Tasarımı	Seçmeli	6
01PJM5179	Doğa Onarımının Ekolojik Temelleri ve Peyzaj Reklamasyonu	Seçmeli	6
01PJM9506	Peyzaj Mimarlığında Herkes İçin Tasarım Yaklaşımları	Seçmeli	6
01PJM9507	Peyzaj Mimarlığında Bitki Materyallerinin Kullanımı	Seçmeli	6
01PJM9504	Uzmanlık Alan Dersi IV (Yüksek Lisans)	Seçmeli	6
01PJM9501	Uzmanlık Alan Dersi I (Yüksek Lisans)	Seçmeli	6
01PJM9502	Uzmanlık Alan Dersi II (Yüksek Lisans)	Seçmeli	6
01PJM9503	Uzmanlık Alan Dersi III (Yüksek Lisans)	Seçmeli	6
01PJM7501	Seminer I (Yüksek Lisans)	Zorunlu	6
01PJM8501	Tez (Yüksek Lisans)	Zorunlu	30

Yüksek Lisans Program Öğrenme Çıktıları

Y.L.1. Peyzaj mimarlığı alanında bilimsel araştırma yaparak bilgiye genişlemesine ve derinlemesine ulaşabilme, bilgiyi değerlendirme, yorumlama ve uygulama becerisi,

Y.L.2. Lisans yeterliklerine bağlı olarak, peyzaj mimarlığı alanında bilgilerini uzmanlık düzeyinde geliştirebilmek ve bu bilgileri, eleştirel ölçekte değerlendirebilmek, ileri düzey öğrenmeyi ve çalışma yapabilme yetkinliği,

Y.L.3. Uzmanlık alanına yönelik bir problemi tanımlayabilme, bileşenleriyle birlikte analiz edebilme, çözmek için yöntem geliştirebilme ve çözümlerde yenilikçi yöntemler uygulayabilme, çözümleri yorumlayabilme ve çözümü uygulamaya aktarabilme yetkinliği,

Y.L.4. Farklı disiplin alanlarının bilgilerini; peyzaj mimarlığı disiplini içindeki uzmanlık gerektiren problemlere uygulayarak çözümler üretebilme, alanından edindiği bilgi ve sorun çözüme becerisini de başkaca alanlarda da teorik ve uygulama düzeyinde tatbik edebilme yetkinliği,

Y.L.5. Ülkedeki güncel planlama ve tasarım politikalarını, sürecini, idari yönünü anlama ve eleştirel değerlendirebilme, uluslararası örneklerle karşılaştırabilme ve yeni politikalar geliştirebilme becerisi,

Y.L.6. Fiziksel çevre ile insan arasındaki etkileşimi ve farklı kültürleri karakterize eden gereksinim istek, davranış kalıpları, sosyal ve mekânsal örüntülerin farklılığını anlayabilme yeteneği,

Y.L.7. Uzmanlık alanı ile ilgili kuramları anlama, planlama ve tasarım sürecine uygulama becerisi,

Y.L.8. Kendini profesyonel düzeyde yazılı, sözlü ve grafik araçlarla etkin biçime ifade edebilme ve çalışmalarının süreç ve sonuçlarını, o alandaki veya dışındaki ulusal ve uluslararası ortamlarda tartışabilme ve sistematik bir şekilde yazılı ya da sözlü olarak aktarabilme becerisi,

Y.L.9. Yeni ve orijinal fikir ve yöntemler geliştirme becerisi,

Y.L.10. Alanı ile ilgili verilerin toplanması, yorumlanması, duyurulması aşamalarında ve mesleki tüm etkinliklerde toplumsal, bilimsel ve etik değerleri gözetme yeterliliğidir.

Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı Doktora Programında mevcut derslerin listesi ve AKTS puanları Çizelge 3.3. de verilmiştir.

Çizelge 3.3. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı doktora programının mevcut ders müfredatı.

Dersin Kodu	Dersin Adı	Öğrenci Ders Yüğü
-	Bilimsel Proje Hazırlama ve Yönetim Süreçleri	6
-	Mermer Ocakları Faaliyetleri Sonrası Peyzaj Onarımı Tekniğı	6
-	Doğa Koruma ve Etik İlişkisi	6
-	Doğal Korunan Alanlarda Ziyaretçi Yönetim Modelleri	6
-	İç Mekânda Bitkisel Tasarım	6
-	Eğitim Kuruluşlarında Peyzaj Tasarımı	6
-	Türk Bahçe Sanatı	6
-	Tarihi Çevrelerde Peyzaj Tasarımı ve Turizm	6
-	Büyümeyi Düzenleyici Maddeler ve Süs Bitkilerinde Kullanımı	6
-	Kış Bahçesi Tasarımı	6
-	Kurakçıl Peyzaj Tasarımı	6
-	Kültür Endüstrileri ve Kentsel Dönüşüm	6
-	Kent ve Toplum	6
-	Kentsel İmaj Kuramları	6
-	Antropometri, Ergonomi ve Peyzaj Mimarlığı Uygulamaları	6
-	İklim Etkin Peyzaj Planlama	6
-	Kırsal Rekreasyon Planlaması	6
-	Peyzaj Planlamada CBS	6
-	Peyzaj Algısı ve Tercih Ölçme Yöntemleri	6
-	Evrensel Tasarım	6
-	Çevre Tercih ve Değerlendirmede Görsel Kalite	6
-	Doğal Kaynak Yönetiminde Bilgi Teknolojilerinin Kullanımı	6
-	Seminer I (Doktora)	6
-	Seminer II (Doktora)	6
-	Uzmanlık Alan Dersi I (Doktora)	6
-	Uzmanlık Alan Dersi II (Doktora)	6
-	Uzmanlık Alan Dersi III (Doktora)	6
-	Uzmanlık Alan Dersi IV (Doktora)	6
-	Uzmanlık Alan Dersi V (Doktora)	6
-	Uzmanlık Alan Dersi VI (Doktora)	6
-	Uzmanlık Alan Dersi VII (Doktora)	6
-	Uzmanlık Alan Dersi VIII (Doktora)	6
-	Tez (Doktora)	30

Doktora Program Öğrenme Çıktıları

D.Ç.1. Peyzaj mimarlığı alanında bilimsel, mesleki ve akademik araştırma yapma ve uygulamaya yönelik bilgi ve yeterliliğine sahip olması,

D.Ç.2. Uzmanlık konusunda neden sonuç ilişkisini doğru ortaya koyabilme, doğru sorun tespiti yapabilme, yeni ve orijinal fikirler, çözümler ve

yöntemler geliştirebilme ve konusunda doğru bilgilendirme ve yönlendirme yeteneğinde olması,

D.Ç.3. Uzmanlık konusunda farklı disiplinlerle ortak çalışma yapabilme yeterliliğine sahip olması,

D.Ç.4. Kendini profesyonel düzeyde yazılı, sözlü ve grafik araçlarla etkin biçime ifade edebilme ve çalışmalarının süreç ve sonuçlarını, o alandaki veya dışındaki ulusal ve uluslararası ortamlarda tartışabilmesi, bilimsel, teknik ve sistematik bir şekilde yazılı ya da sözlü olarak ortaya koyabilme (bilimsel makale, bildiri ve rapor hazırlama ve sunma, yabancı dil vb.) yeterliliğine sahip olması,

D.Ç.5. Akademik ve Mesleki tüm etkinliklerde toplumsal, bilimsel ve etik değerleri gözetme yeterliliğine sahip olmasıdır.

E. Öğrenci Performansı ve Mezuniyet İstatistikleri: 2007 yılında kurulan Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Türkiye'nin güneybatı bölgesinin önde gelen bölümlerinden biridir. Bugün 200 den fazla mezunu, 203 kayıtlı lisans ve 87 lisansüstü öğrencisi ile Bölümümüz, peyzaj mimarlığı eğitime, sosyal ve kamusal projeleriyle bölge insanın yaşamına katkı sağlamaya devam etmektedir.

F. Öğretim Elemanları: 2017-2018 yılı itibariyle SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünde 1 Profesör, 2 Doçent, 6 Dr. Öğretim Üyesi, 1 Öğretim Görevlisi, 4 Araştırma Görevlisi olmak üzere toplam 15 öğretim görevlisi bulunmaktadır. Öğretim üyesi ve görevlisi başına düşen öğrenci sayıları 26'dır.

G. Fiziksel Kaynaklar: SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünde ait birimler hala orman fakültesi bünyesinde olup; 4 adet stüdyo, 1adet maket odası, 1adet bilgisayar sınıfı bulunmaktadır. Örgün eğitim görülen sınıflarda öğrenciler için eşyalarını koyabilecekleri özel dolaplar ve teknik çizim masaları bulunmaktadır.

H. Finansal kaynaklar: SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünün tüm finansal kaynakları fakülte tarafından sağlanmaktadır.

J. Kurum ve Toplumla İlişkiler: SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümün 'deki akademisyenler, diğer bölümlere (mimarlık, ziraat, orman fakülteleri) ders vermektedir. Ayrıca fakülte içerisinde çeşitli seminerler düzenlenmektedir.

Seminer konuları peyzaj mimarlığın farklı yönleri hakkında misafir edilen araştırmacılar ve uzman eşliğinde düzenlenmektedir. Konuşmacılar kendi akademik çalışmalarını bu platform çerçevesinde paylaşarak önemli bir rol oynamaktadır. Seminerler SDÜ Mimarlık Fakültesi web sitesinde (<http://mimarlik.sdu.edu.tr/tr/>) ilan edilmektedir.

K. Değişim Programları: 2005 – 2006 Eğitim-Öğretim yılından itibaren *Erasmus Programı* içerisinde Peyzaj Mimarlığı Bölümü olarak Litvanya, Letonya ve Polonya ile antlaşmalarını devam ettirmektedir. 2015 – 2018 döneminde 3 öğrenci gitmiş olup, gelen öğrenci yoktur.

2013–2014 Eğitim-Öğretim yılında Endonezya ve Malezya ile ikili antlaşmalar yapılarak *Mevlana Programına* dahil olunmuş, ancak bugüne dek program kapsamında herhangi bir hareketlilik olmamıştır.

Mimarlık Fakültesi 2005–2006 Eğitim-Öğretim yılında *Farabi Programına* da dahil olmuştur. Ancak bugüne dek program kapsamında peyzaj mimarlığı programında herhangi bir hareketlilik olmamıştır.

3.2. Yöntem

3.2.1. Yöntem aşamaları

Bu çalışma 6 aşamada gerçekleştirilmiştir.

1. Aşama; Yüksek Öğretimde kalite ve akreditasyon kavramı ve tanımlanması: Yüksek Öğretimin temelini etkileyen, akreditasyonda temelini oluşturan kalite yöntemleri, hem uluslararası hem de ulusal boyutta yükseköğretimde eğitim kalitesini etkileyen çalışmalar incelenmiş, akreditasyon kavramının ne olduğu ve Yüksek Öğretim kurumlarına sağladığı yarar ve faydaları incelenmiştir. Bunun yanı sıra uluslararası ve ulusal akreditasyon kurumları incelenmiş ve bu kurumların misyon ve görevleri belirlenmiştir.

2. Aşama; Akreditasyon Kurumlarının kapsam ve içeriklerinin karşılaştırılması: İncelenen ulusal ve uluslararası akreditasyon kurumlarının veya birimlerin başvuru ön koşulları, ölçütleri ve akreditasyon kurumlarının süreçleri ve eğitim çıktıları çizelgelerle karşılaştırılması yapılmıştır. Ortak bir şablon oluşturulmuştur.

Çizelge 3.4. Akreditasyon Kurumları veya programların kapsamı ve içerikleri

Materyal Kapsamı	Materyal İçeriği
Akreditasyon ön koşulları	LABB / IFLA-EFLA /MİAK
Akreditasyon ölçütleri	LABB / IFLA-EFLA /MİAK/ İTÜ
Peyzaj mimarlığı lisans programı çıktıları ve fiziksel imkânlar çerçevesi	IFLA /EFLA/ İTÜ
Peyzaj mimarlığı lisans eğitimi için program çıktıları ve fiziksel imkân sınama anketleri	LABB/IFLA /EFLA/MİAK/İTÜ
Akreditasyon süreçleri	MİAK /LABB

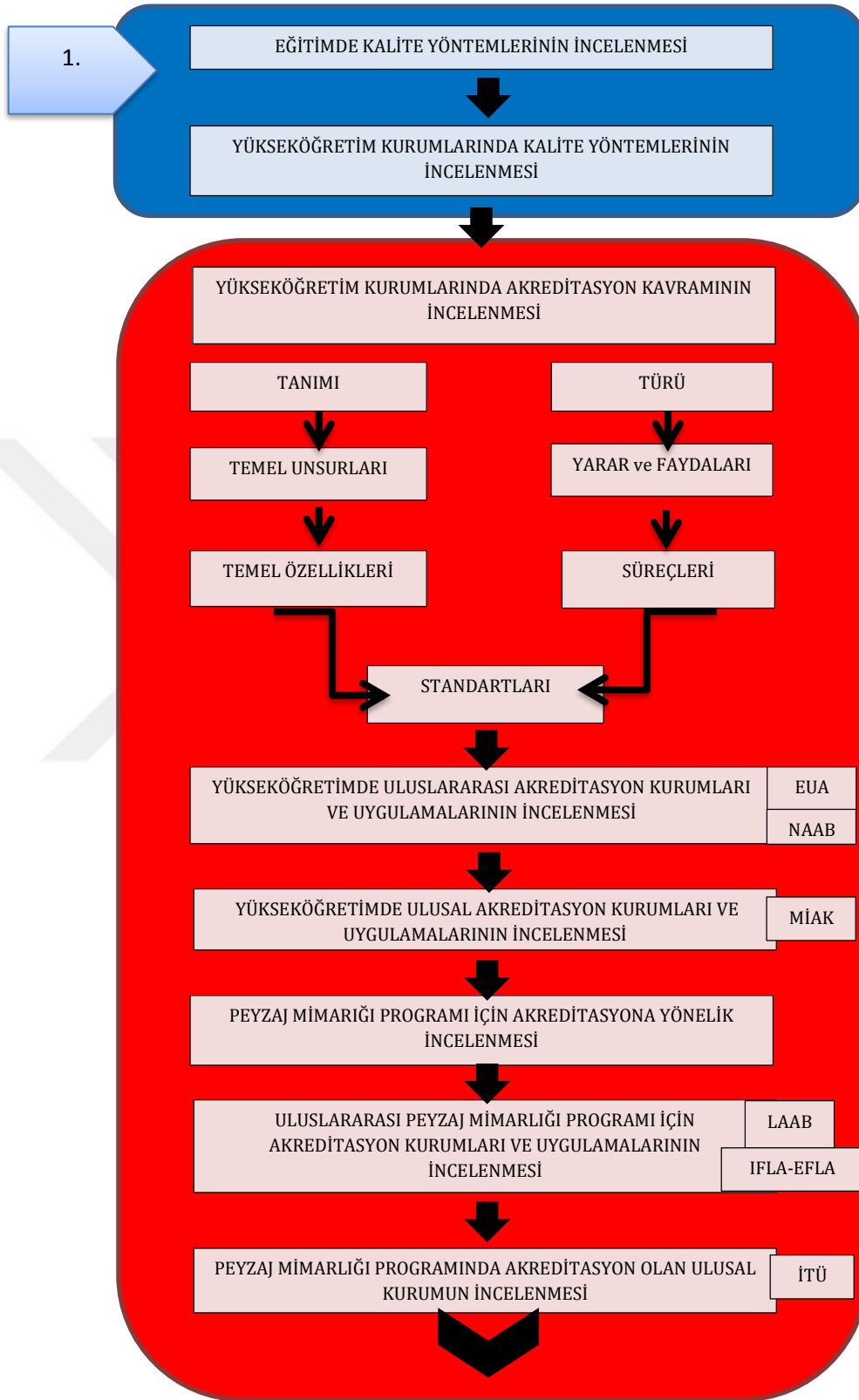
Çizelge 3.4'de verilen ulusal ve uluslararası akreditasyon kurumlarının uygulamaları göz önünde bulundurularak SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünün akreditasyon süreçleri ve çerçevesi belirlenmiştir.

3. Aşama; Anket Uygulaması ve Değerlendirme: SDÜ Peyzaj Mimarlığı bölümünün mevcut Lisans ve Lisansüstü (Yüksek Lisans ve Doktora) ders müfredatı ve programın eğitim çıktılarının belirlenmesine yönelik e-anket çalışması yapılmıştır. Anketler SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü Öğretim Elemanları (10 kişi), lisans (60 öğrenci) ve lisansüstü öğrencileri (30 öğrenci) ve mezunlara (60 kişi) olmak üzere 160 kişiye yapılmıştır.

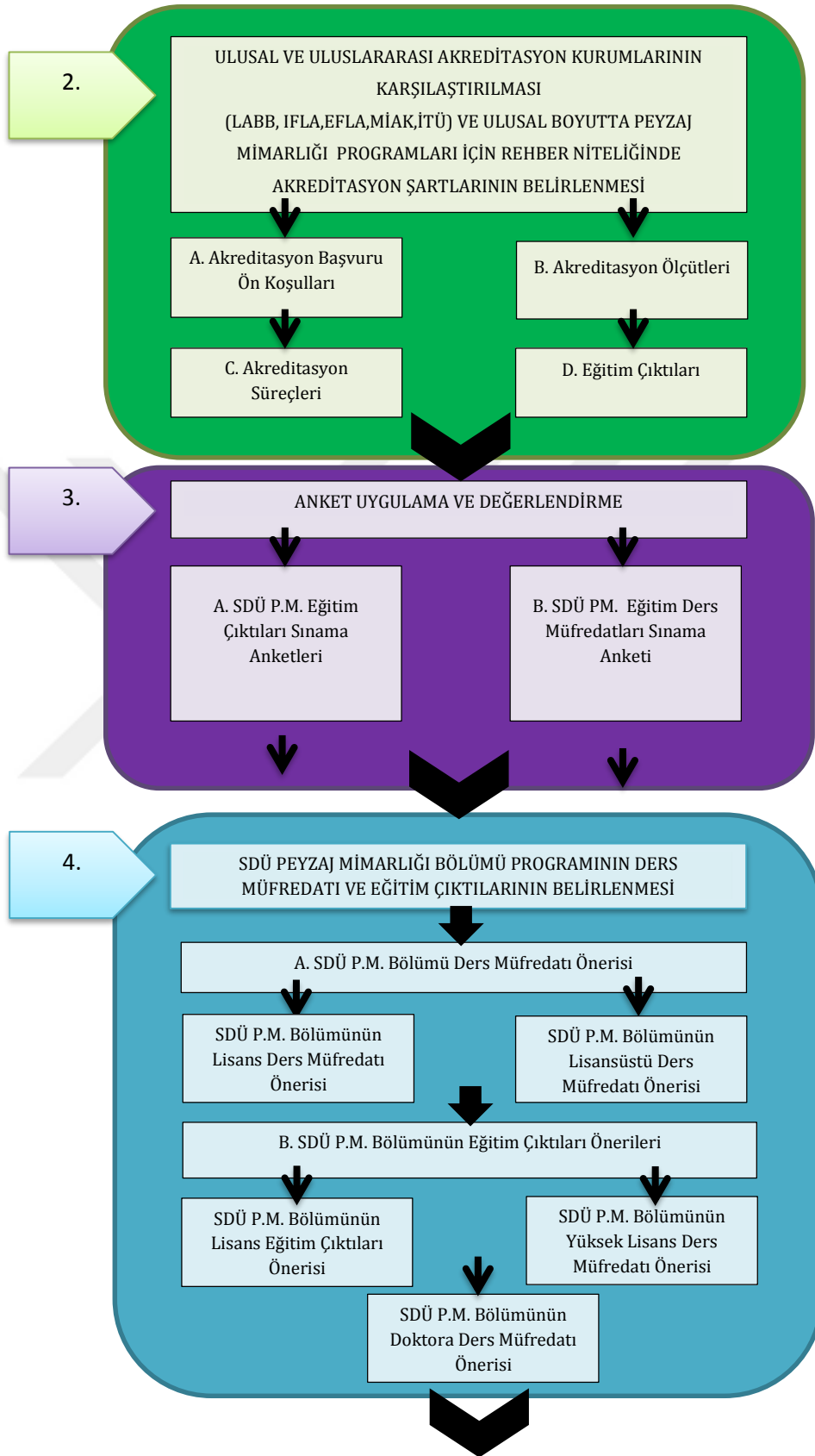
İnternet ortamında hazırlanan anket formları, duyuru yapılarak anket sonuçlarının değerlendirilmesi gerçekleştirilmiştir. Anketlere cevap verme oranı % 95'dir. Anket sonuçları alınan puanlar % değerleri ile ilişkilendirilmiş ve yorumlanmıştır. Bu amaçla oluşturulan çizelgelerde derslerin ve eğitim çıktıların aldığı puanların % değerlerine göre en yüksek değere sahip olanlar (kırmızı renkler) ve genel ortalaması değerinin üstünde olanlar (yeşil renkte olanlar) dikkate alınarak yorumlanmıştır.

4. **Aşama: SDÜ Peyzaj Mimarlığı bölümü programının ders müfredatı ve eğitim çıktılarının belirlenmesi:** Yapılan e-anket sonuçlarına göre SDÜ Peyzaj Mimarlığı bölümünün ders müfredatı ile bilgi ve beceri yeterliliği açısından program eğitim çıktıları 7 ana başlıkta belirlenmiş ve öneriler getirilmiştir.
5. **Aşama: SDÜ Peyzaj Mimarlığı bölümünün mevcut durumu ile akredite olma sürecinin irdelenmesi:** Bu amaçla Uluslararası ve Ulusal kurumların ve Akredite olan İTÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümlerin Akredite olma süreç koşullarına göre genel bir şablon oluşturulmuş ve SDÜ Peyzaj Mimarlığı bölümü için akredite olma süreci irdelenmiştir. Akredite olma süreci koşulları içeren başlıklarda mevcut sorunlar ve öneriler getirilmiştir. Bu başlıklar; "Ön Başvuru koşulları, Programın Genel Özellikleri, Eğitim Programı ve Akademik Müfredat, Öğrenciler, Öğretim Elemanları, Finansal ve Fiziksel Kaynaklar, Kurum ve Toplumla İlişkiler ve "Uluslararası İlişkiler" olmak üzere irdelenmiştir.
6. **Aşama: Sonuç ve öneriler:** SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü ve Ülkesel ölçekteki diğer Peyzaj Mimarlığı Bölümlerine yönelik genel sonuç ve öneriler getirilmiştir.

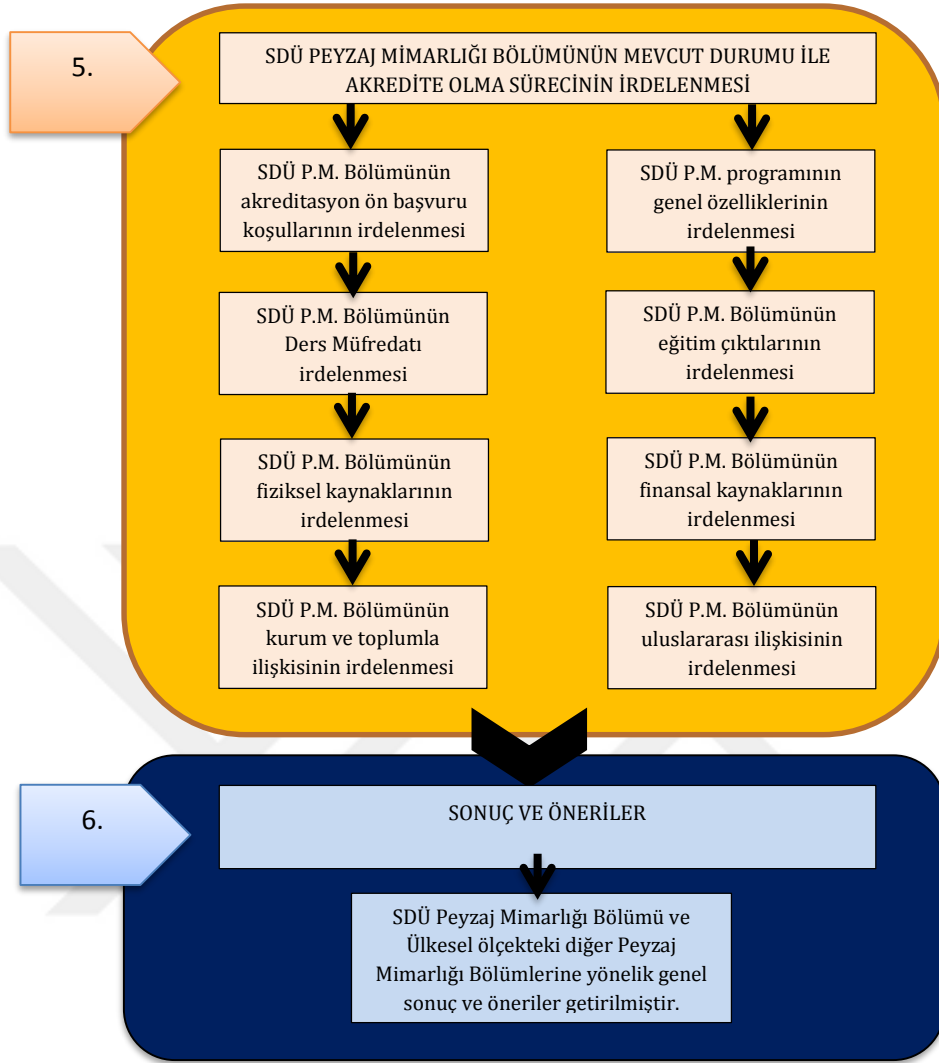
Şekil 3.1. Yöntem akış şeması.

Şekil 3.1. Yöntem akış şeması (Devam).

Şekil 3.1 Yöntem akış şeması (Devam)

4. ARAŞTIRMA BULGULARI VE TARTIŞMA

4.1. Peyzaj Mimarlığı Bölümleri İçin Ulusal ve Uluslararası Akreditasyon Başvuru Ön Koşulları, Ölçütler, Eğitim Çıktıları, Fiziksel İmkanlar ve Süreçlerinin İrdelenmesi ve Şablon Modelin Belirlenmesi

Bu bölümde ülkemizde peyzaj mimarlığı eğitimi veren kurumların akreditasyon olma süreçlerinde izlemesi gereken koşulların neler olduğunu ortaya koymak için ulusal ve uluslararası akreditasyon kurumlarının koşulları incelenmiş olup akreditasyon koşulları sırasıyla ortaya konulmuştur. Ülkemizde peyzaj mimarlığı bölümlerinde eğitim veren Yükseköğretim kurumları için ön rehber oluşturulmuştur.

4.1.1. Akreditasyon başvuru ön koşulları:

Akreditasyon başvuru ön koşulları incelendiğinde ulusal boyutta peyzaj mimarlığı bölümünde akredite olma şartlarını karşılayan MİAK, uluslararası standartları sağlamak için de LAAB ile IFLA/EFLA'nın olduğu açık bir şekilde görülmektedir. Her kurumun başvuru ön koşulları kendi dokümanları içerisinde açık bir şekilde görülmektedir. Kurumların akreditasyon başvuru ön koşullarını karşılaştırmak ve ortak bir akreditasyon ön koşulların belirlenmesi için Çizelge 4.1'de üç kurumda başvuru ön koşul şartları aşağıda verilmiştir.

Çizelge 4.1. Akreditasyon başvurusu için LAAB, IFLA/EFLA ve MİAK, ön koşulları.

ULUSLARARASI KURUMLAR		ULUSAL KURUMLAR
LAAB	IFLA/EFLA	MİAK
1. Programın adında ve alınan derecenin tanımında "Peyzaj Mimarlığı" terimi geçmelidir.	1.Program derecesinin isminde "Peyzaj Mimarlığı" teriminin geçmesi gereklidir.	1.Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından tanınmış ve T.C. Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından merkezi yerleştirme kapsamına alınmış olması.
2.Lisans düzeyinde en az 4 akademik yılı kapsayan bir lisans eğitimi süresi gerektirmektedir.	2.Lisans derecesi için en az tam zamanlı dört yıllık bir akademik eğitim süresi gereklidir.	2.Mimarlık Lisans ve/veya Lisansüstü Programı olması.
3. Lisansüstü en az 3 akademik yılı kapsayan bir yüksek lisans eğitimi süresi gerektirmektedir.	3. Yüksek lisans derecesine denk en az 2 yıllık tam zamanlı bir lisansüstü eğitim gerektirmektedir.	3.Akreditasyon için başvuru ve yazışma dilinin Türkçe veya İngilizce olması.
4. Başvuruda bulunan programda, program yöneticisinin bulunması gereklidir.	4.Peyzaj mimarı yeterliliğine sahip bir program liderinin bulunması gereklidir.	4.Mevcut veya eşdeğer ders müfredatı ile en az 6 (altı) yıl kesintisiz eğitim vermiş ve en az 60 öğrenci mezun vermiş olması.
5. Öğretim kadrosunun özellikleri şöyle olmalıdır: +peyzaj mimarlığı derecesine sahip en az 3 adet tam zamanlı eğitim personeli olmalıdır. +Hem lisans hem de yüksek lisans seviyesinde programı sunan akademik bir birimde, en az 5 peyzaj mimarlığı derecesine sahip asgari en az 6 adet tam zamanlı eğitim personeli olmalıdır. +Sürekli tam akreditasyon statüsüyle programı sunan bir akademik birimde, birinci dereceye sahip en az 4 tane peyzaj mimarlığı derecesine sahip olmalı bunlardan asgari üç tane eğitim personeli olmalıdır. +Sürekli tam akreditasyon statüsüyle hem lisans hem de yüksek lisans seviyesinde program sunan akademik bir birimde, meslek becerisine sahip en az 7 eğitim personeli olmalı ve asgari en az 5 tane peyzaj mimarlığı derecesine sahip personeli olmalıdır.	5.Programdaki personel içinde, en az 3 adet peyzaj mimarlığı derecesine sahip tam zamanlı akademik öğretim elemanı bulunmalıdır. Eğer kurumda lisans ve yüksek lisans eğitimi veriliyorsa, bu durumda en az 4 tanesi aktif olarak program eğitimi ve araştırması vasıtasıyla peyzaj mimarlığı derecesi almış asgari 6 akademik tam zamanlı öğretim elemanının bulunması tavsiye edilmektedir.	
6. Ana kurum, bölgedeki akreditasyon kurumu tarafından akredite edilmiş olmalıdır.	6.Programın yer aldığı kurum, kendi bölgesinde veya ulusal ölçekte hükümete bağlı kurumsal akreditasyon birimi tarafından mesleki dereceleri verebileceğine dair akredite edilmiş olmalıdır.	
7. LAAB tarafından akredite edilecek bir programın; +Akreditasyon standartlarıyla sürekli uyum içinde olması, +Yıllık gerekli ödemeleri yapması, +Düzenli olarak yıllık doküman ve raporlarını tamamlaması, gerekmektedir.		

LAAB, IFLA-EFLA ve MİAK kurumlarının akredite olma ön koşulları karşılaştırıldığında ve ilişkilendirildiğinde Ülkemiz koşullarında Peyzaj

Mimarlığı Bölümlerinin Akreditasyon başvuru önkoşulları ölçütleri 7 ana başlıkta belirlenmiştir. Bunlar;

1. Bölüm Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından tanınmış ve T.C. Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından merkezi yerleştirme kapsamına alınmış olmalıdır,
2. Programın adında ve alınan derecenin “Peyzaj Mimarlığı” terimi geçmelidir,
3. Lisans düzeyinde en az 4 akademik yılı kapsayan bir lisans eğitimi süresi gerektirmektedir (en az 240 AKTS),
4. Yüksek lisans derecesine denk en az 2 yıllık tam zamanlı bir yüksek lisans eğitimi süresi gerektirmektedir (120 AKTS),
5. Peyzaj mimarı yeterliliğine sahip bir program liderinin bulunması gereklidir,
6. Lisans programları için en az 3 adet tam zamanlı ve peyzaj mimarlığı derecesine sahip (Lisans, Doktora veya Doçentlik derecesine sahip) akademik personel; hem lisans hem de Lisansüstü programları veriliyorsa en az 3’ü peyzaj mimarlığı derecesine sahip asgari 6 adet tam zamanlı akademik personel bulunmalıdır,
7. Tam akreditasyona başvurabilmek için, başvurunun yapıldığı tarihte mevcut veya eşdeğer ders müfredatı ile en az 4 (altı) yıl kesintisiz eğitim vermiş olması ve programın ilk mezunlarını vermiş olmalıdır.

4.1.2. Akreditasyon ölçütleri

Peyzaj Mimarlığı Bölümünün akreditasyon ölçütlerinin belirlenmesindeki temel yöntemlerden biri ulusal ve uluslararası kurumların akreditasyon ölçütlerinin incelenerek karşılaştırılmasıdır (Bu karşılaştırmada Türkiye’de ilk tam tanınırlık/akreditasyon olan İTÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünün akreditasyon ölçütleri de örnek teşkil etmesi açısından dikkate alınmıştır). Her kurumun başvuru ölçütleri kendi dokümanları içerisinde açık bir şekilde görülmektedir. Kurumların akreditasyon ölçütlerini karşılaştırmak amacıyla Çizelge 4.2’de verilmiştir.

Çizelge 4.2. Akreditasyon kurumlarına göre akreditasyon ölçütleri.

ULUSLARARASI KURUMLAR		ULUSAL KURUMLAR	
LAAB	IFLA-EFLA	MİAK	İTÜ
Programın Misyonu ve Hedefleri		Programın Genel Özellikleri	Kurumsal Arka Plan
	Programın Eğitim Hedefleri	Programın Yaklaşımı	
Profesyonel Müfredat	Akademik Müfredat	Eğitim Dereceleri ve Müfredat	Eğitim Programı ve Akademik Müfredat
Öğrenci ve Program Çıktıları	Öğrenci Performansları ve Mezuniyet İstatistikleri	Mezunun Kazanması Gereken Bilgi, Beceri ve Yetkinlikler	Öğrenci Performansı ve Mezuniyet İstatistikleri
Çalışanlar, Mezunlar, Topluluklar, Kurum ve Kamu ile Etkileşimi	Lisansüstü Profili Ve İstihdam Deneyimi		Mezunlar Profili ve İstihdam Deneyimleri
Fakülte	Fakülte Nitelikleri ve Tecrübesi		Araştırma
Program Özerkliği, Yönetişim ve Yönetim	Yönetişim ve Yönetim Süreçleri,		
Tesisler, Ekipmanlar ve Teknoloji	Tesisler ve Kaynaklar	Mali Kaynaklar	Kaynaklar
		İnsan Kaynakları	
		Öğrenme Ortamına İlişkin Kaynaklar	
		Öğrenme Ortamı ve Başarı Düzeyi	
	Kurum ve Toplumla İlişkisi		Kurum ve Toplum Arasındaki İlişki
			Uluslararası İlişkiler
		Öğrenme Kültürü	

LAAB, IFLA-EFLA ve MİAK gibi ulusal ve uluslararası akreditasyon kurumlarının ölçütleri ve örnek teşkil etmesi bakımından İTÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünü akreditasyon ölçütleri de karşılaştırılarak ülkemizde peyzaj mimarlığı programı için akreditasyon ölçütleri 7 ana başlıkta belirlenmiştir. Bu ölçütleri ise şunlardır;

1. Programın Genel Özellikleri

- 1.1. Programın Tarihçesi (Fakülte ve Peyzaj Mimarlığı Bölümü)
- 1.2. Peyzaj Mimarlığı Programın Hedefleri (Vizyon) ve Görevleri (Misyon)

2. Eğitim Programı ve Akademik Müfredat

- 2.1. Müfredat Çerçevesi

3. Öğrenciler

- 3.1. Öğrenci Performansı ve Mezuniyet İstatistikleri

4. Öğretim Elemanları

5. Kaynaklar

- 5.1. Finansal Kaynaklar

5.2. Fiziksel Kaynaklar

6. Kurum ve Toplumla İlişkiler

7. Uluslararası İlişkiler

7.1. Değişim programları

4.1.3 Peyzaj Mimarlığı programı öğrenme çıktıları

Peyzaj Mimarlığı Bölümü eğitim çıktılarını belirleyebilmek için başta ulusal ve uluslararası peyzaj mimarlığı eğitimde akreditasyon sağlayan akreditasyon kurumları LABB, IFLA ile EFLA ve MİAK'ın program öğrenme çıktıları ile Örnek teşkil etmesi açısından Türkiye'de peyzaj mimarlığı eğitim programında tam tanınırlık/akreditasyon olan İTÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünün öğrenim çıktıları Bütüncül olarak Çizelge 4.3. de verilmiştir.

Çizelge 4.3. Program öğrenme çıktılarının belirlenmesine yönelik karşılaştırma.

ULUSLARARASI KURUMLAR			ULUSAL KURUMLAR	Akredite Olan İTÜ PM Öğrenme Çıktıları
LAAB	IFLA	EFLA	MİAK	İTÜ
Peyzaj mimarlığı tarih, teori, felsefe, ilke ve değerleri,	Kültürel formların tarihi ve tasarımın sosyal bir sanat olarak ele alınması,	Tasarım ve planlama kuramı	Eleştirel düşünme becerisi	Tarihi Kültürel Form & Sosyal Bir Sanat Olarak Tasarım Anlayışı
Tasarım kuramları, metodolojileri ve uygulamaları	Sosyal, politik, ekonomik ve doğal sistemler	Tasarım ve planlama becerileri	İletişim becerisi	Kültürel Ve Doğal Sistemler
Doğal ve kültürel sistemler,	Jeoloji, hidroloji ve biyoloji gibi doğa bilimleri.	Peyzaj tarihi ve kuramı	Araştırma becerisi	Bitki Materyali ve Bahçivanlık Uygulamaları
Yazılı, sözlü ve görsel uygulamalar yoluyla iletişim sağlama,	Bitki malzemesi ve bahçivanlık uygulamaları	Güzel sanatlar, mimarlık, kentsel tasarım ve peyzaj mimarlığı tarihi	Tasarlama becerisi	Alan Mühendisliğini İçeren Materyal, Malzeme, Metot, Teknoloji, İnşaat Dokümantasyonu Ve Uygulama,
Arazi tasarımı ve konstrüksiyonu, farklı ölçek ve şartlarda bitkiler ve ekosistemler,	Malzeme, yöntem, teknoloji, inşaat dokümantasyonu ve idaresi ve uygulamaları içeren saha mühendisliği,	Resmi/idari esaslar ve kurallar	Dünya mimarlığı	İletişim ve Kamusal Yaklaşım
Bilgisayar uygulamaları ve ileri teknoloji uygulamaları,	Tasarım, planlama ve araştırma teorisi ve metodolojisi,	Ekoloji	Mimarlık / Kültürel çeşitlilik	Tasarım & Planlama Teorisi ve Metodolojiler
Değerlendirme	Tüm ölçeklerde ve uygulamalarda peyzaj tasarımı, yönetimi, planlaması ve bilimi,	Alan kullanım tipleri ve fiziksel gereklilikler	Kültürel miras ve koruma	Tüm Ölçeklerde Ve Uygulamalarda Peyzaj Tasarımı, Yönetimi, Planlaması Ve Bilimi
Mesleki uygulama	Ekolojik çalışmalar ve sürdürülebilirlik ilkeleri,	Veri işleme teknikleri	Sürdürülebilirlik	Bilgi Teknolojisi ve Bilgisayar Uygulamaları
Araştırma ve bilimsel yöntemler (yüksek lisans düzeyindeki programlar için)	Bilgi teknolojisi ve bilgisayar uygulamaları,	Peyzaj konstrüksiyonu ve mühendisliği	Toplumsal sorumluluk	Kamu Politikası ve Düzenlemeleri
Peyzaj mimarlığı tarih, teori, felsefe, ilke ve değerleri	Kamu politikası ve yönetmeliği,	Proje yönetimi	Coğrafi koşullar	Mesleğe İlişkin Etik ve Değerler
Tasarım kuramları, metodolojileri ve uygulamaları	İletişim teknikleri ve kamu desteği,		Yaşam güvenliği	
Doğal ve kültürel sistemler,	Mesleğe ilişkin etik değerler,		Taşıyıcı sistemler	
	Kültürel formların tarihi ve tasarımın sosyal bir sanat olarak ele alınması,		Yapı fiziği ve çevresel sistemler	
	Sosyal, politik, ekonomik ve doğal sistemler		Bina kabuğu sistemleri	
			Bina servis sistemleri	
			Yapı malzemeleri ve uygulamaları	
			Bina sistemlerinin bütünleştirilmesi	
			Program hazırlama ve değerlendirme	
			Geniş kapsamlı proje geliştirme	

Çizelge 4.3. Program öğrenme çıktılarının belirlenmesine yönelik karşılaştırma (Devamı).

LAAB	IFLA	EFLA	MIAK	İTÜ
			Bina maliyetinin gözetilmesi	
			Mimar-işveren ilişkisi	
			Takım çalışması ve işbirliği becerisi	
			Proje yönetimi becerisi	
			Uygulama yönetimi	
			Liderlik becerisi	
			Yasal haklar ve sorumluluklar	
			Meslek pratiği	
			Meslek etiği	

Çizelge 4.4. İTÜ Peyzaj Mimarlığı Lisans Eğitimi Program Çıktıları (Anonim, 2016).

İTÜ EĞİTİM PROGRAM ÇIKTILARI	BİLGİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	BECERİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	DİĞER DEĞERLENDİRMELER
1. PEYZAJ PLANLAMA VE TASARIMI	+Peyzaj planlama ve tasarım ilkeleri, çağdaş uygulamalar ve metodolojiler hakkında temel bilgileri vermek, +Engelsiz tasarım kriterleri ve yaklaşımları ile peyzaj tasarımında uygulanması hakkında bilgi vermek, +Bitkisel tasarımda temel ilkeler ve işlevsel, estetik ve ekolojik yaklaşımlar hakkında bilgi vermek, +Peyzaj mimarlığında katılımcı planlama ve tasarım stratejileri hakkında bilgi vermek.	+Peyzaj tasarım sürecinde yer, mekan ve zaman hakkında fikir üretebilme ve temsilde yaratıcı, eleştirel ve özgür düşünme yeteneği kazandırma, +İletişim, tartışma ve sunum yeteneği kazandırmak, +Peyzaj tasarımında ve planlamasında problemleri tanımlama, bilgi toplama, analiz etme ve sentez yapma becerisi kazandırma, +Engelsiz tasarım yaklaşımları ve ilkelerine uygun olarak peyzaj tasarım ve uygulama projeleri geliştirebilme becerisi, +Farklı ölçek ve bağlamlarda araştırma yapma, analitik düşünme ve peyzaj planlama ve tasarım projeleri oluşturma becerisi kazandırmak.	
2. İNSANLAR, TOPLUM VE ÇEVRE	+Peyzaj mimarlığı tarihi, kuramı, metodolojisi ve uygulaması hakkında temel bilgileri vermek, +Kültürel çevre hakkında bilgi vermek, +Peyzaj koruma ve yenileme ilkeleri ve kavramları hakkında bilgi vermek, +Kentsel tarih, sosyoloji ve kentsel dönüşüm süreci hakkında bilgi vermek, +Çevresel ve kentsel estetik hakkında bilgi vermek.	+Peyzaj mimarlığı tarihi, teori, metodoloji ve uygulama alanlarında eleştirel düşünme yeteneği kazandırmak, +Kentsel tarih, sosyoloji ve kentsel dönüşüm sürecinde eleştirel düşünme yeteneği kazandırmak, +Çevre ve kent estetiğine ilişkin bilgileri peyzaj tasarım uygulamasına aktarabilme becerisi kazandırma, +Kültürel peyzaj üzerine planlama ve tasarım stratejileri geliştirebilme becerisi kazandırma, +Peyzaj koruma ve yenileme konusundaki kuramsal bilgiyi uygulama uygulamasına aktarabilme becerisi kazandırma, +Disiplinlerarası tasarım ve planlama felsefeleri üzerinde eleştirel düşünme yeteneği kazandırma.	

Çizelge 4.4. İTÜ Peyzaj Mimarlığı Lisans Eğitimi Program Çıktıları (Anonim, 2016) (Devam).

<p>3. PEYZAJIN DOĞAL VE FONKSİYONEL YÖNLERİ</p>	<p>+Doğal sistemler ve farklı ölçeklerdeki ve farklı bağlamlarda entegrasyon planlaması ve tasarımı hakkında bilgi vermek, +Farklı arazi kullanım türleri ve işlevleri hakkında farklı ölçek ve bağlamlarda bilgi vermek, +Farklı ölçeklerde planlama ve tasarım projelerinde peyzaj ekolojisi ilkeleri ve kullanımıyla ilgili bilgi verilmesi, +Peyzaj planlama ve tasarımında kullanılan bitki materyali hakkında bilgi vermek.</p>	<p>+Doğal sistemleri değerlendirebilme ve planlama ve tasarıma entegre olma becerisi kazandırmak, +Farklı ölçek ve bağlamda peyzaj planlama ve tasarım projelerinde arazi kullanımı türleri ve işlevleri hakkında karar verme becerisi kazandırma, +İnsan, kültür ve tabiat etkileşiminin sürdürülebilirliği açısından planlama ve tasarım yaklaşımları ve stratejileri geliştirme yeteneği kazandırmak.</p>	
<p>4. TEKNİKLER VE YÖNETİM</p>	<p>+Peyzaj envanteri ve değerlendirme hakkında teknik bilgi vermek, +Planlama ve tasarımda kullanılan analog ve niceliksel yöntem ve araçlarla ilgili teorik bilgileri vermek, +Hidrolojik, vegetatif, iklimsel ve doğal parametrelere göre saha derecelendirmesi hakkında bilgi vermek, +Mesleki uygulama yöntemleri, değerleri ve etiği hakkında bilgi sahibi olma, +Ulusal ve uluslararası düzeyde peyzaj ve çevre politikaları ile mevzuat hakkında bilgi vermek, +Kent mobilyalarının fonksiyonel, estetik, ergonomik, ekolojik, üretim özelliklerini ve peyzaj tasarım projelerinde kullanımlarını öğrenir, +Peyzaj yapı malzemeleri, yöntemleri ve teknolojileri hakkında bilgi vermek</p>	<p>+Peyzaj envanteri ve değerlendirme tekniklerini kullanma becerisi kazandırmak +Temsili olarak farklı analog ve niceliksel araçlar kullanma becerisi kazandırma, +Farklı tasarım araçlarını, bilgisayar uygulamalarını ve diğer ileri teknolojileri kullanma becerisi kazandırma, +Peyzaj yapı malzemeleri, yöntemleri ve teknolojileri içeren kapsamlı uygulama projeleri üretebilme becerisi, +Doküman ve teknik özellikler, bütçe analizi, inşaat ve bakım danışmanlığı hazırlama becerisi kazandırmak, +Peyzaj planlama ve tasarım sürecinde analog ve niceliksel yöntemleri kullanma becerisi kazandırma, +Hidrolojik, vegetatif, iklimsel ve doğal parametrelere göre saha derecelendirmesi için planlar hazırlama becerisi kazandırma, +Peyzaj uygulama projelerinde bitki materyali, plantasyon yöntem ve tekniklerini kullanma becerisi kazandırmak, +Bitki materyalini fonksiyonel, estetik ve ekolojik parametrelere göre kullanma becerisi kazandırma, +Peyzaj tasarım projelerinde peyzaj malzemeleri ve kent mobilyalarını ergonomik ve ekolojik parametrelere göre kullanma becerisi kazandırma +Karar verme ve peyzaj uygulama ve yönetim sürecinde ahlaki davranma becerisi kazandırma, +Çevre politikaları ve mevzuatlarına göre peyzaj planlama ve tasarım projeleri geliştirme yeteneği kazandırmak.</p>	

Çizelge 4.4. İTÜ Peyzaj Mimarlığı Lisans Eğitimi Program Çıktıları (Anonim, 2016) (Devam).

5.SOSYAL YETENEKLER		+Teaworks'a katkıda bulunma, yönetme ve yönetme becerisi kazandırma, +Sorunları yönetme ve çözme becerisi kazandırma (liderlik), +Kendi kendine kırma ve kendi kendini değerlendirme ölçütlerini uygulayabilme becerisi kazandırma, +Eleştiri alabilme becerisi kazandırmak, +Ekonomik ve sosyal konuları planlama ve tasarım sürecine entegre etme becerisi kazandırma.
6.MESLEKİ DEĞERLER		+Disiplinlerarası projelere dahil olma ve koordine etme becerisi kazandırma, +Toplumsal faydalar yoluyla düşünme ve çağdaş düşünce yeteneği oluşturma becerisi, +Sürdürülebilir planlama ve tasarım yaklaşımları geliştirme ve çevre değerlerine öncelik verme becerisi kazandırma, +Disiplinlerarası tasarım ve planlama projelerinde mesleki sorumluluk sahibi olma becerisi. +Mesleki etiği bilmek ve uygulamak, +İnsan, kültür ve doğa arasındaki etkileşimleri bilmek, +Yerel ve evrensel değerler konusunda bilinç geliştirici bir yetenek kazandırmak, +Disiplinlerarası planlama ve tasarım felsefelerini tanıma becerisi, +Disiplinlerarası çalışma becerisi kazandırmak.

LAAB, IFLA, EFLA, MİAK ve İTÜ PM eğitim çıktılarına bakıldığında peyzaj mimarlığı eğitimi veren kurumların eğitim sonucu öğrencilere vermesi gereken bilgi ve becerileri yedi başlık altında toplamak mümkündür. Bu eğitim çıktıları başlıkları şu şekilde önerilmiştir.

1. Peyzaj Planlama ve Peyzaj Tasarımı
2. Bilim, Teori, Felsefe, Kültürel Sistemler ve Görsel Sanatlar
3. Doğal Sistemler, Ekoloji, Doğa Koruma, Çevre, Tarih, Kültürel Miras Değerleri ve Koruma, Sürdürülebilirlik, Peyzaj onarımı
4. Bitki Materyali, Üretim ve Yetiştirme, Uygulama ve Pazarlanması, Teknolojisi,
5. Mühendislik, Yapı, Materyal, Malzeme, Metot, Teknoloji ve Uygulama,
6. Bilgi Teknolojisi ve Bilgisayar Uygulamaları, Dijital programlar
7. Hukuk, Yönetim, Politika, Sosyal, Ekonomi, Etik ve Uygulamalar.

4.1.4. Peyzaj Mimarlığı eğitimi için gerekli fiziksel imkânlar

Ulusal boyutta Peyzaj Mimarlığı programlarının akredite olması için sağlaması gereken fiziksel altyapı ve olanakların belirlenmesi konusunda başta MİAK, IFLA-EFLA ve LABB gibi ulusal ve uluslararası kurumların akreditasyon koşulları incelendiğinde açık bir şekilde fiziksel altyapı ve olanakları belirlemek mümkündür. IFLA Peyzaj Mimarlığı Eğitimi Sözleşmesi'nin 3. bölümünde,

peyzaj mimarlığı bölümlerinde bulunması gereken fiziksel olanak beklentileri belirtilmiştir. Fiziksel imkânların gerekliliği ve beklentileri karşılaması bağlamında gerekli koşullar aşağıda verildiği şekilde özetlenebilir;

1. Öğrenci ve öğretim elemanlarının birlikte çalışabileceği uygun ve modern donanımlara sahip tasarım/planlama stüdyolarının bulunması,
2. Öğrencilerin öğretim elemanları ile birlikte çalışabileceği, uygun donanımlara sahip ve yaptığı çalışmaları saklayabileceği maket atölyelerinin bulunması,
3. Okulda öğrencilerin yıl içerisinde yapmış olduğu çalışmalarını sergileyebilecekleri uygun büyüklük ve konumdaki sergi alanların varlığı,
4. Öğrencilerin okul içerisinde kişisel malzemelerini muhafaza edebilecekleri kilitli dolapların bulunması,
5. Bölüm içerisinde öğrencilerin aktif olarak kullanabileceği güncel yazılım ve donanım ile internet erişim imkanlarına sahip bilgisayar laboratuvarlarının bulunması,
6. Bölüm içerisinde güncel yazılım ve donanıma (yazıcı, çizici, tarayıcı vb.) sahip baskı ofisi/imkânlarının bulunması,
7. Yerleşkede veya Fakülte bünyesinde Ulusal ve uluslararası kaynakların bulunduğu ve sürekli güncellendiği kütüphanenin bulunması
8. Mesleki Elektronik yayınlar ve sayısal kaynaklara ulaşım imkânı veren abonelikler,
9. Geleneksel saklama koşulları sağlayan arşiv mekânlarının / olanaklarının bulunması,
10. Ders aralarında öğrencilerin vakit geçirebileceği ve diğer ihtiyaçlara yönelik sosyal alanların bulunması,
11. Fakültede ulusal ve uluslararası bilimsel çalışmaların ortak bir platformda sunulabileceği çağdaş ve modern donanımlara sahip seminer salonlarının bulunması,
12. Fakülte veya Yerleşke içerisinde kırtasiye ihtiyaçlarının karşılayabildikleri ofislerin bulunması,
13. Öğretim elemanlarının ve öğrencilerin birlikte çalışabileceği modern donanımlara sahip bitki dikim ve yetiştiriciliğini öğrenebilecekleri (sera,

botanik bahçe, özel dikim alanları vb.) uygulama alanları ve yapısal donatı ve malzemelerin gösterilebileceği teşhir alanlarının bulunmasıdır.

4.1.5. Akreditasyon başvuru süreci

Akreditasyonla ilgili diğer konulardan biri de akreditasyon süreçlerinin işleyiştir. Ulusal ve uluslararası akreditasyon kurumlarının aşama süreçlerinin işleyişine göre Programın Akreditasyon süreçleri şu şekilde özetlenebilir;

1. Akreditasyon kurumuna başvurunun yapılması,
2. Akreditasyon kurumu tarafından yapılan başvuruların değerlendirilmesi,
3. Değerlendirilecek programa ilişkin öz değerlendirme raporlarının gönderilmesi,
4. Akreditasyon kurumu tarafından değerlendirme takımında görev alacak kişilerin belirlenmesi,
5. Akreditasyon kurumu tarafından ziyaret takımında görev alacak kişilerin belirlenmesi,
6. Ziyaret tarihinin belirlenmesi,
7. Ziyaret takımının ziyareti için programın belirlenmesi ve ziyaret edilecek kurum ve ziyaret takımının bu program üzerinde uzlaşması,
8. Değerlendirme takımı tarafından programın başvurusunun (öz değerlendirme raporunun) değerlendirilmesi,
9. Kurum ziyareti /Saha ziyareti,
10. Ziyaret takımı ve değerlendirilen program yetkilileri arasında çıkış mülakatının yapılması / Sözlü değerlendirmelerin yapılması,
11. Hazırlanan Taslak Rapor 'un akreditasyon kurumuna sunulması,
12. Taslak Rapor 'un incelenip başvuran program yetkilisine gönderilmesi ve gerekirse revizyon istenir.

4.2. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünün Akreditasyon Sürecine İlişkin Ders Müfredatı ve Öğrenim Çıktılarının Anket Yolu İle Belirlenmesi ve İrdelenmesi

4.2.1. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünün lisans ders müfredatının anket yolu ile belirlenmesi ve irdelenmesi

LABB, IFLA, EFLA, MIAK ve İTÜ PM eğitim çıktıları dikkate alınarak peyzaj mimarlığı eğitiminde öğrencilere verilmesi gereken bilgi ve becerilerin yeterlilikleri açısından yedi ana başlık altında toplanmıştır. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünün mevcut lisans dersleri belirlenen bu 7 ana başlık içerisinde dikkate alınarak e-anket yolu ile zorunlu, seçmeli, gereksiz ders ve fakülte ortak seçmeli ders olarak belirlenmiş olup Çizelge 4.6'da revize edilen lisans ders müfredatı verilmiştir.

Çizelge 4.5. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünde revizyon altına alınan lisans ders müfredatı ve verilen cevap yüzdeleri.

1.Peyzaj Planlaması ve Peyzaj Tasarımı					
Sıra No	Mevcut ve Öneri Dersler	Zorunlu Ders%	Seçmeli Ders	Gerek Yok	Fakülte Ortak Seçmeli Dersi
1.	Proje I-II-III-IV-V-VI	94	3	0	3
2.	Perspektif ve Maket Yapım Tekniği	68	14	0	18
3.	Mezuniyet Projesi	77	9	11	3
4.	Bitkisel Tasarım	98	2	0	0
5.	Proje Hazırlama ve Sunum Tekniği	68	22	0	10
6.	Kentsel Peyzaj Planlama ve Tasarım / Kent ve Bölge Planlama	90	5	0	5
7.	Kırsal Peyzaj Planlama	78	22	0	0
8.	Sürdürülebilir ve Evrensel Peyzaj Tasarımı	60	31	9	0
9.	Temel Tasarım	83	7	0	10
10.	Duyusal Tasarım	20	51	5	24
11.	Kaynak Envanter Analizi	86	12	0	2
12.	Özel Peyzaj Tasarım	22	58	17	3
13.	Rekreasyonel Planlama	43	52	0	5
14.	Golf Alanları ve Tasarımı	15	78	7	0
15.	Kentsel Yeşil Alanlar ve Tasarım	85	10	0	5
16.	Çocuk Oyun Alanı ve Tasarımı	40	56	4	0
17.	Koruma Amaçlı Planlama	34	60	6	0
18.	Engeliler İçin Tasarım	30	52	0	18
	Toplam	1091	544,4	59	106
	Ağırlık Ortalaması	57	29	3	6

Çizelge 4.5. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünde revizyon altına alınan lisans ders müfredatı ve verilen cevap yüzdeleri (Devamı).

2. Bilim, Teori, Felsefe, Kültürel Sistemler ve Görsel Sanatlar					
Sıra No	Mevcut ve Öneri Dersler	Zorunlu Ders%	Seçmeli Ders	Gerek Yok	Fakülte Ortak Seçmeli Dersi
1	Peyzaj Mimarlığına Giriş	91	7	0	2
2	Çizim ve Grafik Anlatım Tekniği	77	14	6	3
3	Peyzaj Sanat Tarihi	63	32	5	0
4	Peyzaj Araştırma Yöntemleri	40	46	11	3
5	Peyzaj Mimarlığı Teorisi	38	47	15	0
6	Planlamaya Katılım	24	45	17	14
7	Kentsel Kimlik ve Mimarlık Teorileri	22	35	8	55
8	Kent Estetiği	22	31	17	30
9	Uygulamalı Sanat Atölyesi	21	24	15	40
10	Çevre Fizyolojisi	21	48	26	5
11	Kentsel Coğrafya ve Eşitsizlikler	20	48	14	18
12	Tasarım Düşüncesinin Temelleri	19	31	5	45
13	Çevre Estetiği	15	50	7	28
14	Serbest El Çizimi ve Resim	14	34	14	38
15	Peyzaj Sosyolojisi	11	58	28	3
16	Fotoğrafçılık	11	52	15	22
17	Geleneksel Türk El Sanatları	10	40	8	42
	Toplam	519	642	211	348
	Ağırlık Ortalaması	31	38	12	20

Çizelge 4.5. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünde revizyon altına alınan lisans ders müfredatı ve verilen cevap yüzdeleri (Devamı).

3.Doğal Sistemler, Ekoloji ve Doğa Koruma, Çevre, Tarih, Kültürel Miras Değerleri ve Koruma, Sürdürülebilirlik, Peyzaj Onarımı					
Sıra No	Mevcut ve Öneri Dersler	Zorunlu Ders%	Seçmeli Ders	Gerek Yok	Fakülte Ortak Seçmeli Dersi
1.	Doğal Sistemler ve Tasarım	23	57	17	3
2.	Peyzaj Ekolojisi	77	23	0	0
3.	Toprak İlimi	66	26	6	2
4.	Jeomorfoloji ve jeoloji	17	58	20	5
5.	Turizm ve Çevre	8	67	5	20
6.	Peyzaj Mimarlığı ve İklim Bilgisi	30	64	3	3
7.	Doğal ve Kültürel Alanların Korunması	45	40	0	15
8.	Çevre Sorunları	28	32	2	38
9.	İnsan, Doğa ve Kent	15	36	3	46
10.	Kültürel Miras Kavramları	10	43	2	45
11.	Tarihi Çevre ve Restorasyon	25	40	0	35
	Toplam	346	484	58	212
	Ağırlık Ortalaması	31	44	5	19
4.Bitki Materyali, Üretim, Yetiştirme, Uygulama ve Pazarlanması					
Sıra No	Mevcut ve Öneri Dersler	Zorunlu Ders%	Seçmeli Ders	Gerek Yok	Fakülte Ortak Seçmeli Dersi
1.	Bitki Materyali / Bitki Tanıma ve Değerlendirme	94	6	0	0
2.	Yer Örtücü ve Mevsimlik Bitkiler	32	62	6	0
3.	Çim Alan Tesis ve Bakımı	66	31	3	0
4.	Bitki Yetiştirme ve Plantasyon Tekniği	70	30	0	0
5.	Bitki Besleme	21	68	11	0
6.	İç Mekân Süs Bitkileri ve Kullanımı	24	75	1	0
7.	Özel Nitelikli Bitkilendirme	15	66	19	0
8.	Bitki Koruma	34	65	1	0
	Toplam	356	403	41	0
	Ağırlık Ortalaması	45	50	5	0

Çizelge 4.5. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünde revizyon altına alınan lisans ders müfredatı ve verilen cevap yüzdeleri (Devamı).

5.Mühendislik, Yapı, Materyal, Malzeme, Metot, Teknoloji ve Uygulama					
Sıra No	Mevcut ve Öneri Dersler	Zorunlu Ders%	Seçmeli Ders	Gerek Yok	Fakülte Ortak Seçmeli Dersi
1	Peyzaj Konstrüksiyon	23	59	15	3
2	Peyzaj Yapı ve Malzemeleri	91	6	3	0
3	Peyzaj Mühendisliği	87	11	2	0
4	Röleve ve Ölçme Bilgisi	58	20	0	22
5	Peyzaj Onarım ve Bakım Tekniği	66	31	0	3
6	Teknoloji ve AR-GE yönetimi	24	40	2	34
7	Maden Alanlarının Geri Kazanımı	17	56	24	3
8	Sulama ve Drenaj Sistemleri & Uygulamaları	68	20	12	0
Toplam		434	243	58	65
Ağırlık Ortalaması		54	30	7	8
6.Bilgi Teknolojisi ve Bilgisayar Uygulamaları					
Sıra No	Mevcut ve Öneri Dersler	Zorunlu Ders%	Seçmeli Ders	Gerek Yok	Fakülte Ortak Seçmeli Dersi
1.	CBS'ye Giriş	79	3	0	18
2.	Bilgisayar Destekli Peyzaj Tasarım ve Modelleme	95	5	0	0
3.	Bilgisayar Destekli Peyzaj Planlama	81	11	5	3
4.	Mimari Çizim Standartları ve Teknikleri	65	15	5	15
Toplam		316	38	10	36
Ağırlık Ortalaması		79	10	3	9
7.Hukuk, Yönetim, Politika, Sosyal, Ekonomi, Etik ve Uygulamaları					
Sıra No	Mevcut ve Öneri Dersler	Zorunlu Ders%	Seçmeli Ders	Gerek Yok	Fakülte Ortak Seçmeli Dersi
1.	Peyzaj ve Hukuk	26	51	20	3
2.	Ulusal Politika Ekonu ve Sürdürme Yönetimi	15	24	25	36
3.	İmar Hukuku ve Uygulamaları	40	33	2	25
4.	Peyzaj Yönetimi	60	37	3	0
5.	Peyzaj Mimarlığının Sektörel Boyutu	24	66	10	
6.	Mesleki Bilirkişilik ve Uygulamaları	21	52	5	22
7.	Doğa ve Çevre Koruma Mevzuatı	18	52	5	25
8.	Girişimcilik	21	45	8	26
9.	İş Sağlığı ve Güvenliği	35	25	5	35
10.	Mesleki Etik ve Eylem Boyutu	32	48	5	15
11.	Peyzaj Mimarlığın Sosyal Yönleri	17	63	14	6
Toplam		309	496	102	193
Ağırlık Ortalaması		28	45	9	18

SDÜ Peyzaj Mimarlığı lisans ders müfredatı akreditasyon kapsamında tekrardan revizyon altına alınmıştır. Dersler belirlenirken İTÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünün lisans ders müfredatı ile SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümündeki lisans dersleri 7 ana başlık altında toparlanarak e-anket yolu ile bölümdeki akademisyenlere, lisansüstü öğrencilerine(yüksek lisans ve doktora), lisans öğrencilerine ve mezunlara yapılmıştır. Ankette verilen yüzdeler her biri kendi ana başlığı içerisinde değerlendirme altına alınmıştır. Her bölüm (seçmeli, zorunlu, gerek yok, fakülte ortak seçmeli dersi) kendi içerisinde yüzdeleri toplanarak sütun sayısına bölünmüş olup toplam ağırlıkları verilmiştir. Toplam ağırlık yüzdesini geçen dersler yeşil renkte belirtmiş, en yüksek yüzdeliği alan dersler kırmızı renkte belirtilmiştir. Burada birden fazla toplam ağırlığını geçen derslerde en yüksek yüzdeliği alan ders değerlendirme altına alınmış olup Çizelge 4.6'da revize edilen lisans ders müfredatı verilmiştir.

Bilgi Teknolojisi ve Bilgisayar Uygulamaları başlığında 4. ders olan *Mimarî Çizim Standartları ve Teknikleri* seçmeli ve fakülte ortak seçmeli dersi olarak aynı yüzdeliği almıştır. *Mimarî Çizim Standartları ve Teknikleri* seçmeli ders olarak öngörülmüştür. Hukuk, Yönetim, Politika, Sosyal, Ekonomi, Etik ve Uygulamaları başlığında 9. ders *İş Güvenliği ve Sağlığı* zorunlu ve fakülte ortak seçmeli dersi olarak aynı yüzdeliği almıştır. *İş Güvenliği ve Sağlığı* dersi fakülte ortak seçmeli dersi olarak öngörülmüştür. Bu kapsamda revize edilen dersler yüzdeleri bakımından birbirine yakın olanlar bölümün bilim kurulunun tercihleri doğrultusunda değiştirilebilir.

Çizelge 4.6. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü öngörülen lisans ders müfredatı.

<p style="text-align: center;">1.Peyzaj Planlama ve Tasarımı</p>	<p>Zorunlu Ders:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Proje I-II-III-IV-V-VI • Perspektif ve Maket Yapım Tekniği • Mezuniyet Projesi • Bitkisel Tasarım • Proje Hazırlama ve Sunum Tekniği • Kentsel Peyzaj Planlama ve Tasarım / Kent ve Bölge Planlama • Kırsal Peyzaj Planlama • Sürdürülebilir ve Evrensel Peyzaj Tasarımı • Temel Tasarım • Kaynak Envanter Analizi • Kentsel Yeşil Alanlar ve Tasarım <p>Seçmeli Ders:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Duyusal Tasarım • Özel Peyzaj Tasarım • Rekreasyonel Planlama • Golf Alanları ve Tasarımı • Çocuk Oyun Alanı ve Tasarımı • Koruma Amaçlı Planlama • Engelliler İçin Tasarım
<p style="text-align: center;">2.Bilim, Teori, Sanat, Tarih, Kültür ve Miras Değerler</p>	<p>Zorunlu Ders:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Peyzaj Mimarlığına Giriş • Çizim ve Grafik Anlatım Tekniği • Peyzaj Sanat Tarihi <p>Seçmeli Ders:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Peyzaj Araştırma Yöntemleri • Peyzaj Mimarlığı Teorisi • Planlamaya Katılım • Çevre Fizyolojisi • Kentsel Coğrafya ve Eşitsizlikler • Çevre Estetiği • Peyzaj Sosyolojisi • Fotoğrafçılık <p>Fakülte Ortak Seçmeli Dersi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kentsel Kimlik ve Mimarlık Teorileri • Kent Estetiği • Uygulamalı Sanat Atölyesi • Tasarım Düşüncesinin Temelleri • Serbest El Çizimi ve Resim • Geleneksel Türk El Sanatları
<p style="text-align: center;">3.Doğal Sistemler, Ekoloji ve Doğa Koruma</p>	<p>Zorunlu Ders:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Peyzaj Ekolojisi • Toprak İlimi • Doğal ve Kültürel Alanların Korunması <p>Seçmeli Ders:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doğal Sistemler ve Tasarım • Jeomorfoloji ve jeoloji • Turizm ve Çevre • Peyzaj Mimarlığı ve İklim Bilgisi <p>Fakülte Ortak Seçmeli Dersi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Çevre Sorunları • İnsan, Doğa ve Kent • Kültürel Miras Kavramları • Tarihi Çevre ve Restorasyon
<p style="text-align: center;">4.Bitki Materyali, Üretim, Yetiştirme, Uygulama ve Pazarlanması</p>	<p>Zorunlu Ders:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bitki Materyali / Bitki Tanıma ve Değerlendirme • Çim Alan Tesis ve Bakımı • Bitki Yetiştirme ve Plantasyon Tekniği <p>Seçmeli Ders:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yer Örtücü ve Mevsimlik Bitkiler • Bitki Besleme • İç Mekân Süs Bitkileri ve Kullanımı • Özel Nitelikli Bitkilendirme • Bitki Koruma

Çizelge 4.6. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü öngörülen lisans ders müfredatı(Devamı).

<p>5.Mühendislik, Yapı, Materyal, Malzeme, Metot, Teknoloji ve Uygulama</p>	<p>Zorunlu Ders:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Peyzaj Yapı ve Malzemeleri • Peyzaj Mühendisliği • Röleve ve Ölçme Bilgisi • Peyzaj Onarım ve Bakım Tekniği <p>Seçmeli Ders:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Peyzaj Konstrüksiyon • Teknoloji ve AR-GE yönetimi • Maden Alanlarının Geri Kazanımı • Sulama ve Drenaj Sistemleri & Uygulamaları
<p>6.Bilgi Teknolojisi ve Bilgisayar Uygulamaları</p>	<p>Zorunlu Ders:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CBS'ye Giriş • Bilgisayar Destekli Peyzaj Tasarım ve Modelleme • Bilgisayar Destekli Peyzaj Planlama <p>Fakülte Ortak Seçmeli Dersi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mimari Çizim Standartları ve Teknikleri
<p>7.Hukuk, Yönetim, Politika, Sosyal, Ekonomi, Etik ve Uygulamaları</p>	<p>Zorunlu Ders:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Peyzaj Yönetimi • İmar Hukuku ve Uygulamaları • İş Sağlığı ve Güvenliği <p>Seçmeli Ders:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Peyzaj ve Hukuk • Çevre Sorunları • Peyzaj Mimarlığının Sektörel Boyutu • Mesleki Bilirkişilik ve Uygulamaları • Doğa ve Çevre Koruma Mevzuatı • Girişimcilik • Mesleki Etik ve Eylem Boyutu • Peyzaj Mimarlığın Sosyal Yönleri <p>Fakülte Ortak Seçmeli Dersi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ulusal Politika Ekonu ve Sürdürme Yönetimi

Gül ve ark. (2011), mezun peyzaj mimarlarının meslekte tatmin edici bir iş bulmak veya mesleği layıkıyla gerçekleştirmek için ilgili teorik ve uygulama derslerinin dengeli bir şekilde verilmesini, gerçek hayata hazırlanmasını, ülkemiz koşullarına uyum sağlayacak ve kendini sürekli geliştirebilecek güncel bilgi verilmesini ve yönlendirilmesi konusunda talepte bulunduğunu ifade etmiştir. Atik ve ark, (2014) ülkemizdeki peyzaj mimarlığı eğitiminin mezunların gözünden değerlendirilme çalışması kapsamında istatistiksel analizler sonucunda, mezuniyet düzeyi, deneyim süresi ve yapılan iş ile eğitim konularında mevcut öneme sahip dersleri belirlemişlerdir. Burada belirlenen derslerin akreditasyon kapsamında revize edilen SDÜ lisans eğitim müfredatındaki ders içerikleri ile uyduğu görülmektedir. Ayrıca Gül ve ark. (2011), anket aracılığı ile Peyzaj Mimarlığı bölümleri arasında eğitim ve öğretim açısından ortak ders programı oluşturulması ve işbirliği sağlanması gerektiğini ve Peyzaj Mimarlığı eğitim ve öğretiminde, özellikle mesleki hayatta birlikte çalışılacak olan Mimarlık, Şehir ve Bölge Planlama öğrencileriyle ortak dersler

alınması (özellikle temel planlama ve tasarım dersleri) ortak proje ve çalışmalar yürütülmesi gerektiğine değinmişlerdir. EFLA'nın Peyzaj Mimarlığı eğitimi ile ilgili 1998 tarihli Eğitim Politikaları Dokümanına göre Avrupa'daki peyzaj mimarlığı eğitim birimlerinin minimum 4 yıllık eğitim sürecinde 4 hedefi içermektedir (Şahin ve ark., 2005);

- Artistik/yaratıcı yetenek ile mantık ve neden çizgisinde düşünme gücüne dayalı tasarım ve planlama becerisi,
- Doğal ve insan ilişkili süreçler ile bunların yansımaları konusunda geniş bilgiye dayalı entelektüel gelişim,
- Planlama ve tasarım uygulamalarını ve sonuçlarını anlayabilmek için teknik donanım,
- Meslekler arası ortak çalışmalarda peyzaj mimarlarının farklı rollerini anlama ve planlama sürecini yönetme becerisidir.

Bu kapsam çerçevesinde SDÜ PM zorunlu ve ortak seçmeli ders müfredatını karşılayan bir öneri modeli oluşturulmuştur.

4.2.2. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünün lisans program öğrenme çıktılarının e-anket yolu ile belirlenmesi ve irdelenmesi

LAAB, IFLA, EFLA, MİAK ve İTÜ eğitim çıktıları dikkate alınarak 7 ana başlık içerisinde belirlenmiş ve e- anket sonuçlarına göre SDÜ Peyzaj Mimarlığı lisans eğitimi program çıktıları önerilmiştir. Eğitim çıktıları; 1. Önemli değil, 2. Orta derecede önemli, 3. Önemli, 4. Çok önemli şeklinde puanlama yapılarak en yüksek puan yüzdesine sahip çıktılar belirlenmiştir.

Çizelge 4.7. SDÜ Peyzaj mimarlığı lisans eğitim program çıktıları ve % değerleri.

Sıra no:	Peyzaj Mimarlığı Lisans Programı Bilgi ve Beceri kazanma kriterleri	1. Önemsiz (%)	2.Orta Derecede Önemli (%)	3. Önemli (%)	4 Çok Önemli (%)
1.Peyzaj Planlaması ve Peyzaj Tasarımı					
1.	Peyzaj planlama ve tasarımda mevcut problemleri tanımlama, bilgi toplama, envanter ve sörvey, veri analiz etme ve sentez yapma becerisi	0	3	22	75
2.	Farklı ölçeklerde sürdürülebilir ve ekolojik peyzaj planlama ve tasarım projeleri üretme yeteneğine sahip olma	0	4	14	82
3.	Fikir üretmek, yaratıcı düşünmek, eleştirel bakmak ve eleştiriye açık olmak gibi özgür düşünme yeteneğini geliştirme	0	7	38	55
4.	Peyzaj planlama, tasarım ve yönetim teorilerini bilmek	1	28	47	24
5.	Peyzaj planlama, tasarımda ve yönetim konularında uygulamaya yönelik çözümler geliştirebilmek	0	7	48	45
6.	İhtiyaç ve beklentilere yönelik alternatif proje üretme yeteneği sahip olmak	0	25	40	35
7.	Engelsiz tasarım yaklaşımı ve ilkelerine uygun planlama ve tasarım projeleri üretmek	0	17	43	40
8.	Ekolojik gereklilikler ve potansiyelin ön planda mevcut bir çevreye yeni gelişimleri entegre etme yeteneğe sahip olmak	1	16	45	38
9.	İletişim, müzakere ve sunum becerilerinin geliştirilmesi	1	11	48	40
10	Peyzaj envanteri hakkında teknik bilgiye sahip olmak	0	5	40	55
11	Sorunlara çözüm üretebilme ve takım çalışması gerçekleştirebilecek becerilerin kazanılması	0	17	33	49
Toplam (%)		4	123	385	489
Ağırlık Ortalaması (%)		0	11	35	44

Çizelge 4.7. SDÜ Peyzaj mimarlığı lisans eğitimi program çıktıları ve % değerleri (Devamı).

Sıra no:	Peyzaj Mimarlığı Lisans Programı Bilgi ve Beceri kazanma kriterleri	1. Önemsiz (%)	2.Orta Derecede Önemli (%)	3. Önemli (%)	4 Çok Önemli (%)
2. Bilim, Teori, Felsefe, Kültürel Sistemler ve Görsel Sanatlar					
1	Peyzaj mimarlığı tarihi, teori, metodoloji ve uygulama alanlarında eleştirel düşünme yeteneği kazandırmak	1	8	30	61
2	Kentsel tarih, sosyoloji ve kentsel dönüşüm sürecinde eleştirel düşünme yeteneği kazandırmak	3	44	35	19
3	Peyzaj ve çevre politikalarına ait temellerin bilinmesi; çevre ve planlama mevzuat ve süreçlerinin bilinmesi; çevre planlama ve tasarım alanlarındaki uluslararası, ulusal, bölgesel ve yerel idare ve kurumların tanınması.	5	15	52	28
4	İçinde bulunulan coğrafyaya ait mimarlık oluşumlarını ve örneklerini tarihsel ve kültürel ilişkiler bağlamında anlama.	13	29	43	15
5	Değişik kültürleri tanımlayan değer yargılarının, davranış kalıplarının, sosyal ve mekânsal örüntülerinin farklılığını anlama.	6	33	39	22
6	Peyzaj Mimarlığı mesleğini bütüncül ve teorik olarak felsefesini ve özünü anlama ve öğrenme	0	13	22	65
Toplam (%)		28	142	221	210
Ağırlık Ortalaması (%)		5	24	37	35

Çizelge 4.7. SDÜ Peyzaj mimarlığı lisans eğitimi program çıktıları ve % değerleri (Devamı).

Sıra no:	Peyzaj Mimarlığı Lisans Programı Bilgi ve Beceri kazanma kriterleri	1. Önemsiz (%)	2.Orta Derecede Önemli (%)	3. Önemli (%)	4 Çok Önemli (%)
3.Doğal Sistemler, Ekoloji ve Doğa Koruma, Çevre, Tarih, Kültürel Miras Değerleri ve Koruma, Sürdürülebilirlik, Peyzaj onarımı					
1	Doğal sistemlerin fiziksel ve biyolojik temellerinin bilinmesi ve bunların mevcut ve potansiyel değerlerini hem koruma hem de geliştirme amaçlı olarak tespit etme yeteneği kazanması	0	13	31	56
2	Tarihsel/kültürel ve doğal kaynaklara karşı saygılı olma ve yaşam kalitesini yükseltme konusundaki sorumluluğunu anlama.	1	5	40	54
3	Doğal sistemleri değerlendirebilme ve planlama ve tasarıma entegre olma becerisi kazandırmak,	1	11	49	39
4	Arazilerin doğal ve kültürel özelliklerini dikkate alarak tasarım, plan ve yönetim kurgularının oluşturulabilmesi	0	9	31	60
5	Kültürel miras, koruma bilinci, çevresel duyarlılık ve etik sorumluluk konularını, koruma kuramlarını ve yöntemlerini anlama.	0	15	30	55
6	İnsan, kültür ve doğa arasındaki etkileşimleri bilmek	3	10	47	41
7	Peyzaj onarımına ilişkin ekolojik temelin ve onarım tekniklerinin bilinmesi	1	18	28	53
Toplam (%)		5	62	228	305
Ağırlık Ortalaması (%)		1	10	38	51
4.Bitki Materyali, Üretim, Yetiştirme, Uygulama ve Pazarlanması					
1	Bitki materyalinin tanınması ve amaca uygun kullanımını ve değerlendirmesini bilmek	0	2	23	75
2	Bitki materyali üretim ve yetiştirme tekniklerinin öğrenilmesi	0	7	23	70
3	Bitkisel tasarımın teorilerinin öğrenilmesi, bu bilgi ve becerilerinin etkin bir şekilde projelerde kullanılması	1	8	13	78
4	Bitkilendirme planlarının yapılabilmesi, bitkisel stokların yönetimi ve bitkilendirme tekniklerinin bilinmesi	1	32	39	28
Toplam (%)		3	49	98	251
Ağırlık Ortalaması (%)		1	12	25	63

Çizelge 4.7. SDÜ Peyzaj mimarlığı lisans eğitimi program çıktıları ve % değerleri (Devamı).

Sıra no:	Peyzaj Mimarlığı Lisans Programı Bilgi ve Beceri kazanma kriterleri	1. Önemsiz (%)	2.Orta Derecede Önemli (%)	3. Önemli (%)	4 Çok Önemli (%)
5.Mühendislik, Yapı, Materyal, Malzeme, Metot, Teknoloji ve Uygulama					
1	Peyzaj tasarım projelerinde peyzaj malzemeleri ve kent mobilyalarını ergonomik ve ekolojik parametrelere göre kullanma becerisi kazandırma	1	11	31	57
2	Arazi biçimlendirme gereksinim ve yöntemlerinin bilinmesi ve uygun olanın seçilebilmesi	0	8	31	61
3	Yaya, bisiklet ve araç yollarının arazi yapısına ve erişim olanaklarına uygun biçimde tasarlanması ve uygulanmasına yönelik kural ve yöntemlerin bilinmesi	0	9	40	51
4	Karayolları, demiryolları ve diğer altyapılarla ilgili temel düzenleme ve konstrüksiyon kurallarının bilinmesi	1	38	31	30
5	Drenaj sistemlerin oluşturulabilmesi ve su kaynaklarının korunup yönetilmesine yönelik tasarımların gerçekleştirilebilmesi	0	9	33	57
6	Yol, kaldırım, duvar, köprü, gölet ve su yüzeylerinin konstrüksiyonuna dair temel bilgi ve becerilerin sergilenmesi	0	21	29	50
8	Kentsel ve kırsal alanlardaki açık ve yeşil alan sistemleri arasındaki ilişkilerin ve bunların uzun vadedeki kullanımı, gelişimi ve bakımının bilinmesi	1	46	29	24
9	Plan, teknik çizim, teknik şartname ve is çizelgelerinin bulunduğu konstrüksiyon dosyalarının hazırlanması; kesif ve metraj çizelgelerinin çıkartılması	1	12	33	53
Toplam (%)		4	143	224	330
Ağırlık Ortalaması (%)		0	16	25	37
6.Bilgi Teknolojisi ve Bilgisayar Uygulamaları					
1	Tasarımın her aşamasında uygun sunumları yapabilecek grafik ve çizim becerilerinin kazanılması ve bu konuda bilgi teknolojilerinden yararlanılabilmesi	1	2	32	65
2	Peyzaj ve arazi envanterlerinin çıkarılması ve değerlendirilmesine yönelik bilgisayar tekniklerin bilinmesi ve kullanılması	0	8	25	67
3	Mimari Görselleştirme ve Sanal Gerçeklik	0	31	45	24
Toplam		1	41	102	156
Ağırlık Ortalaması		0	14	34	52

Çizelge 4.7. SDÜ Peyzaj mimarlığı lisans eğitimi program çıktıları ve % değerleri (Devamı).

Sıra no:	Peyzaj Mimarlığı Lisans Programı Bilgi ve Beceri kazanma kriterleri	1. Önemsiz (%)	2.Orta Derecede Önemli (%)	3. Önemli (%)	4 Çok Önemli (%)
7.Hukuk, Yönetim, Politika, Sosyal, Ekonomi, Mesleki Etik ve Uygulamaları					
1	Peyzaj ve çevre politikaları, çevre ve planlama mevzuat ve prosedürlerinin bilinmesi	4	20	45	31
2	Planlama ve tasarım süreçlerinde uluslararası, ulusal, bölgesel ve yerel kurumların rollerinin bilinmesi	4	20	48	28
3	Sözleşme ve ihale dokümanlarının hazırlanabilmesi ve ihale sürecinin yönetilmesi	3	11	40	47
4	Özel işyerleri ve ilgili kamu birimlerinde mesleki hak, yetki ve sorumlulukların bilinmesi ve iş akışlarının yönetilmesi	3	15	36	47
5	Etik kavram felsefesini benimsemek	5	17	43	35
6	Mesleki yeniliklerle ilgili sürekli kendini geliştirme ve gelişimleri takip etme ahlakının kazanılması	1	7	39	53
7	Mesleki risk ve sorumlulukların bilinmesi ve yönetilebilmesi	1	8	55	36
8	Meslek ve kamu yararına çeşitli aktivitelere katılımda bulunma gerekliliklerinin anlaşılması	3	17	42	39
9	Yerel ve evrensel değerler konusunda bilinç geliştirici bir yetenek kazandırmak	3	20	42	36
10	Yazılı ve sözlü iletişim tekniklerinin gelişmesi	0	10	35	55
11	Eleştiri alabilme yeteneğini kazanılması	0	15	41	44
12	Kendi sürekli olarak geliştirme ve yenilikleri öğrenme becerilerin kazanılması	0	3	39	59
13	Alandaki gelişmeleri takip edebileceği bir yabancı dil edinimi	0	15	37	48
Toplam (%)		27	176	542	557
Ağırlık Ortalaması (%)		2	14	42	43

LAAB, IFLA, EFLA, MİAK ve İTÜ PM eğitim çıktıları dikkate alınarak 7 ana başlık içerisinde belirlenmiş olup e-anket yolu ile bölümdeki akademisyenlere, lisansüstü öğrencilerine(yüksek lisans ve doktora), lisans öğrencilerine ve mezunlara yapılmıştır. Ankette verilen yüzdeler her biri kendi ana başlığı

içerisinde değerlendirme altına alınmıştır. Bu bölümlerde ankete tabi tutulan eğitim çıktıları önemli değil, orta derecede önemli, önemli, çok önemli şeklinde değerlendirmeye alınmış olup bu alanlara verilen cevap yüzdeleri toplanmış sütun sayısına bölünerek toplam ağırlık yüzdesi bulunmuştur. Bulunan toplam ağırlık yüzdesini ankette verilen cevap yüzdesinde geçen en yüksek yüzdelik dilimler eğitim çıktısının da yeşil renkle belirtilmiştir. 7 ana başlık altında toplanan ve e-anket sonuçlarıyla belirlenen eğitim çıktıları aşağıda verilmiştir.

Anket sonuçlarına göre SDÜ Peyzaj mimarlığı lisans eğitimi program çıktıları 7 ana başlık içinde toplam 12 kriter belirlenmiştir.

1. Peyzaj Planlama ve Peyzaj Tasarımı

- **L.1.** Peyzaj planlama ve tasarımda mevcut problemleri tanımlama, bilgi toplama, envanter ve sörvey, veri analiz etme ve sentez yapma becerisi,
- **L.2.** Farklı ölçeklerde sürdürülebilir, evrensel ve ekolojik peyzaj planlama ve tasarım projeleri üretme yeteneğine sahip olma,
- **L.3.** Peyzaj planlama, tasarım ve yönetim teorilerini bilmek, takım çalışma becerisi kazanma, fikir üretmek, yaratıcı düşünmek, eleştirel bakmak ve eleştiriye açık olmak gibi özgür düşünme yeteneğini geliştirme.

2. Bilim, Teori, Sanat, Tarih, Kültür ve Miras Değerler

- **L.4.** Peyzaj mimarlığı mesleğinin felsefesini ve özünü anlama, öğrenme tarihi, teori, metodoloji ve uygulama alanlarında eleştirel düşünme yeteneği kazandırma,
- **L.5.** Yeşil alan sistemleri felsefesi, teorisi ve uygulamalarını öğrenme becerisi kazandırma.

3. Doğal ve Kültürel Sistemler, Ekoloji, Miras Değerleri ve Koruma

- **L.6.** Doğal sistemleri değerlendirebilme ve ekolojiyi planlama ve tasarıma entegre edebilme ve peyzaj onarım becerisi kazandırma,
- **L.7.** Doğal ve Kültürel miras, koruma bilinci, çevresel duyarlılık ve etik sorumluluk konularını, koruma kuramlarını ve yöntemlerini anlama.

4. Bitki Materyali, Üretim, Yetiştirme, Uygulama ve Pazarlama

- **L.8.** Bitki materyalini tanıma, amaca uygun kullanımını ve değerlendirmesini bilme, üretim ve yetiştirme tekniklerin öğrenme becerisi kazanma.

5. Peyzaj Mühendisliği, Mühendislik, Yapı, Materyal, Malzeme, Metot, Teknoloji ve Uygulama

- **L.9.** Peyzaj yapı malzemeleri ve kent mobilyalarını tanıma ve ergonomik ve ekolojik parametrelere göre kullanma becerisi kazandırma,
- **L.10.** Peyzaj mekanlarının ulaşım, arazi biçimlendirme, alt ve üst yapı gereksinim ve yöntemlerinin bilinmesi.

6. Bilgi Teknolojisi ve Bilgisayar Uygulamaları

- **L.11.** Peyzaj projeleri için bilgisayar çizim programları ve tekniklerin bilinmesi ve kullanılma becerisi kazanma.

7. Hukuk, Yönetim, Politika, Sosyal, Ekonomi, Etik ve Uygulamaları

- **L.12.** Peyzaj Mimarlığı ile ilgili mevzuat ve prosedürlerin bilinmesi ve uygulanabilmesi, peyzaj yönetimi ve politikaları ile stratejilerinin bilinmesi, mesleki etik uygulamalarını bilme becerisi kazanmadır.

Marušić (2002), Peyzaj Mimarlığı lisans programındaki öğrencilere ekoloji boyutuyla planlama ve tasarım süreçlerinin özünü anlaması, çevre yönetimi ile ilgili yasal mevzuatı bilmesi ve bu kapsamda söz konusu peyzajı korumaya yönelik en uygun seçenekleri belirleyecek öğretimin verilmesinin gerektiğini ifade etmektedir. Uzun ve Kesin (2010), Planlama, Tasarım, Koruma, Yönetim, vb. Peyzaj Mimarlığı ile ilgili konularda Uluslararası düzeyde çalışabilme yeteneğine sahip, Doğal bilimler ile planlama, mühendislik, teknolojiye dayalı bilimler arasında bir köprü görevi gören meslek elemanları doğal süreçleri en iyi şekilde analiz eden, peyzaj planlama, peyzaj tasarımı, doğa koruma, çevre yönetimi, vb. konularda ustalıkla kullanılabilen bir yapıya sahip olma, gelişen teknolojik alt yapıya hakim, Bilgisayar Destekli Tasarım, Modelleme Programları, Coğrafi Bilgi Sistemleri, Uzaktan Algılama Teknolojileri konusunda uzmanlığı doğrultusunda yeterince bilgi sahibi olan ve yeni gelişmeleri hızlı bir şekilde içselleştirebilecek bir yapıya sahip olmalıdır, Peyzaj planlama ve Peyzaj tasarımı konusunda ortaya koyduğu ya da ortaya konulan çalışmaları, uygulamaya aktarabilme becerisine sahip, bu doğrultuda da gerekli bilgi birikimini, tecrübelerini, teknik donanımını daha öğrencilik yıllarında elde

edebilen bir yapıya taşınmalıdır demiştir. Bu açıdan bakıldığında anket aracılığı ile elde edilen SDÜ P.M. lisans eğitim çıktıları 7 ana başlık altında pek çok alanda bilgi ve beceri kazanımını geliştiren çok yönlü bir öneri modeli oluşturulmuştur.

4.2.3. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünün lisansüstü ders müfredatının anket yolu ile belirlenmesi ve irdelenmesi

SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümündeki lisansüstü programındaki mevcut ve olası derslerin durumunu belirlemek amacıyla 7 ana başlık altında dersler toparlanarak e-anket yolu ile bölümdeki akademisyenlere, lisansüstü öğrencilerine(yüksek lisans ve doktora), lisans öğrencilerine ve mezunlara e-anket çalışması yapılmıştır. Ankette verilen yüzdeler her biri kendi ana başlığı içerisinde değerlendirme altına alınmıştır. Her bölüm (seçmeli, zorunlu, gerek yok, fakülte ortak seçmeli dersi) kendi içerisinde yüzdeleri toplanarak sütun sayısına bölünmüş olup toplam ağırlıkları verilmiştir. Toplam ağırlık yüzdesini geçen dersler yeşil renkte belirtirmiş, en yüksek yüzdeliği alan dersler kırmızı renkte belirtilmiştir. Burada birden fazla toplam ağırlığını geçen derslerde, en yüksek yüzdeliği alan ders değerlendirme altına alınmış olup Çizelge 4.9'da revize edilen lisansüstü ders müfredatı verilmiştir. bu bölümde revize edilen yüzdeler bakımından birbirine yakın olan dersler bölümün bilim kurulunun tercihleri doğrultusunda değiştirilebilir.

Çizelge 4.8. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünde revizyon altına alınan lisansüstü ders listesi ve % değerleri

Sıra No	Lisansüstü Dersler	Zorunlu Ders	Seçmeli Ders	Gerek Yok	Fakülte Ortak Seçmeli Dersi
1. Peyzaj Planlama ve Peyzaj Tasarımı					
1.	Kültürel Turizm Planlaması	25	58	11	6
2.	Ekoturizm Planlaması	31	58	2	9
3.	Kentsel Tasarımda Modern Sanat Akımları ve Teknikleri	16	50	6	28
4.	Korunan Alanların Peyzaj Planlama Esasları	50	48	0	2
5.	İklim Tabanlı Peyzaj Planlama	29	60	7	4
6.	Kırsal Rekreasyon Planlaması	30	56	7	7
7.	Özel Peyzaj Planlamaları	35	59	4	2
8.	Karayolları Peyzaj Planlaması	25	67	6	2
9.	Kentsel Açık ve Yeşil Alan Sistemleri Planlama ve Tasarım İlkeleri	58	38	2	2
10.	Çevre Düzenlemesinde Şehir ve Peyzaj Planlaması	15	31	41	13
11.	Kentsel Rekreasyon Planlaması	29	60	0	11
12.	Doğal ve Kentsel Sit Alanlarının Planlanması	28	60	2	10
13.	Peyzaj Mimarlığında Kıyasal Alan Planlaması	29	62	4	5
14.	Kış Bahçesi Tasarımı	20	58	18	4
15.	İç Mekânda Bitkisel Tasarım	30	43	26	1
16.	Kurakçıl Peyzaj Tasarımı	23	69	5	3
17.	Peyzaj Mimarlığında Herkes İçin tasarım	28	60	3	9
18.	Peyzaj Planlamada Sayısal Yöntemler	38	60	2	0
Toplam (%)		539	997	146	118
Genel Ortalaması (%)		30	55	8	7

Çizelge 4.8. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünde revizyon altına alınan lisansüstü derslerin listesi ve % değerleri (Devamı).

2. Bilim, Teori, Felsefe, Kültürel Sistemler ve Görsel Sanatlar					
Sıra No	Lisansüstü Dersler	Zorunlu Ders	Seçmeli Ders	Gerek Yok	Fakülte Ortak Seçmeli Dersi
1.	Tarihi Peyzaj Restorasyonu	25	64	7	4
2.	Türk Bahçe Sanatı	22	68	7	3
3.	Tarihi Çevrelerde Peyzaj Tasarımı ve Turizm	28	65	3	4
4.	Bilimsel Proje Hazırlama ve Yönetim	63	26	3	8
5.	Kent ve Toplum	27	45	3	25
6.	Kentsel İmaj Kuramları	20	37	3	40
7.	Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) ve Stratejik Çevresel Etki Değerlendirmesi (SÇED)	26	53	12	9
8.	Çatı ve Sera Bahçeleri	21	58	21	0
9.	Doğala Yakın Bahçe Düzenlemesi	27	51	22	0
10.	Peyzaj Proje Dosyası ve Rapor Hazırlama	64	31	5	0
11.	Turizm ve Rekreasyon Taşıma Kapasitesi	27	65	8	0
12.	Yeşil Altyapılar ve Çevreyi Geliştiren Tasarımlar	31	65	2	2
13.	Açık Mekân Organizasyonu	24	51	5	20
14.	Peyzaj Algısı ve Tercih Ölçme Yöntemleri	29	56	3	12
15.	Tematik Parklar	17	53	20	10
16.	Antropometri, Ergonomi ve Peyzaj	29	55	8	8
17.	Turizm Tesisleri Dış mekan Bitkilendirme	20	34	36	10
18.	Temalı Bitki Bahçeleri	22	51	23	4
19.	Tıbbi ve Aromatik Bitkilerin Peyzaj Mimarlığında Kullanımı	20	37	34	9
20.	Peyzaj Planlamada Katılımcı Yöntemler	27	51	12	10
21.	Mimarlık Bilimi ve Sanatına Yönelik Yaklaşımlar	21	41	3	35
22.	Tezhip, Minyatür ve Ebru Süsleme Sanatlarının Peyzaj Mimarlığında Kullanımı	12	54	4	30
23.	Peyzaj Planlama Tarihi Kuramı ve Uygulamaları	25	66	5	4
24.	Kültürel Peyzaj ve Mirası Değerler	24	53	4	19
25.	Turizm Alanlarına Yönelik Stratejik Gelişim Planları	27	50	8	15
26.	Peyzaj Mimarlığında Bilimsel Araştırma Yöntemleri	40	51	6	3
27.	Turizm & Ekoloji İlişkisi	18	30	20	32
	Toplam (%)	736	1361	287	316
	Genel Ortalaması (%)	27	50	11	12

Çizelge 4.8. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünde revizyon altına alınan lisansüstü derslerin listesi ve % değerleri (Devamı).

3.Doğal Sistemler, Ekoloji ve Doğa Koruma, Çevre, Tarih, Kültürel Miras Değerleri ve Koruma, Sürdürülebilirlik, Peyzaj onarımı					
Sıra No	Lisansüstü Dersler	Zorunlu Ders	Seçmeli Ders	Gerek Yok	Fakülte Ortak Seçmeli Dersi
1.	Ekolojik Peyzaj Tasarım ve İlkeleri	25	60	12	3
2.	Ekolojik Peyzaj Planlama	29	65	1	5
3.	Ekolojik Restorasyon	21	61	4	14
4.	Doğa Onarımının Ekolojik Temelleri ve Peyzaj Reklamasyonu	36	63	1	0
5.	Doğa Felsefesi ve Doğa Bilimi	16	60	20	4
6.	Golf Alanları Tasarım ve Yönetimine Ekolojik Yaklaşımlar	23	72	6	0
7.	Kent Ekolojisi	75	20	2	3
8.	Peyzaj Planlamada Ekosistem Hizmetleri	25	65	4	6
9.	Doğa Koruma ve Turizm	26	67	2	5
10.	Doğal Korunan Alanlarda Ziyaretçi Yönetim Modelleri	21	72	3	4
11.	Kültürel Peyzaj Planlama	65	28	2	5
12.	Peyzaj Analiz Yöntemleri	28	64	5	3
13.	İklim Etkin Peyzaj Planlama	20	60	2	18
14.	Biotop Haritalama ve Düzenleme Esasları	18	58	5	19
15.	Çevre Tercih ve Değerlendirmede Görsel Kalite	20	57	2	21
16.	Korunan Alanlarda Peyzaj Planlama Esasları ve Uygulamaları	46	45	2	7
17.	Peyzaj Onarımı ve Uygulamaları	32	62	6	0
18.	Mermer Ocakları Faaliyetleri Sonrası Peyzaj Onarımı Tekniği	23	70	2	5
19.	Biyoçeşitlilik ve Peyzaj Planlama İlişkisi ve Etkileşimi	28	61	5	6
20.	Peyzaj Onarım ve Bitkilendirme Tekniği	23	67	4	6
	Toplam (%)	600	1177	90	134
	Genel Ortalaması (%)	30	59	5	7

Çizelge 4.8. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünde revizyon altına alınan lisansüstü derslerin listesi ve % değerleri (Devamı).

4.Bitki Materyali, Üretim, Yetiştirme, Uygulama ve Pazarlanması					
Sıra No	Lisansüstü Dersler	Zorunlu Ders	Seçmeli Ders	Gerek Yok	Fakülte Ortak Seçmeli Dersi
1.	Odunsu Bitki Materyalleri	17	40	43	0
2.	Otsu Bitki Materyalleri	15	38	47	0
3.	Ağaç Restorasyonu	18	50	32	0
4.	Kentsel Plantasyon Tekniği	55	38	7	0
5.	Kent Ormancılığı	27	64	4	5
6.	Çim Alan Tekniği	40	55	5	0
7.	Sorunlu Alanlarda Bitkilendirme Tekniği	43	46	9	2
8.	Peyzaj Alanlarında Yerörtücü Bitkilerin Tesis ve Bakım Teknikleri	21	56	17	6
9.	Vejetasyon Bilgisi	25	33	37	5
10.	İç Mekan Bitkilerinin Üretim ve Yetiştirme Teknikleri	16	41	42	1
11.	Dış Mekan Bitkilerinin Üretim ve Yetiştirme Teknikleri	35	54	8	3
12.	Doğal Bitki Besleyiciler	19	44	36	1
13.	Büyümeyi Düzenleyici Maddeler ve Süs Bitkilerinde Kullanımı	16	37	44	3
14.	Genel Botanik	15	26	56	3
Toplam (%)		362	622	387	29
Genel Ortalaması (%)		26	44	28	2
5.Peyzaj Mühendisliği, Yapı, Materyal, Malzeme, Metot, Teknoloji ve Uygulama					
Sıra No	Lisansüstü Dersler	Zorunlu Ders	Seçmeli Ders	Gerek Yok	Fakülte Ortak Seçmeli Dersi
1.	Yapı ve Su	20	56	19	5
2.	Yaya Mekânları ve Yollarının Düzenlenmesi	21	55	15	9
3.	Peyzaj Yapı Elemanları	16	36	42	6
4.	Kültür Endüstrileri ve Kentsel Dönüşüm	31	65	1	3
5.	Peyzaj Mimarlığı ile AR- GE ve İnovasyon İlişkisi	33	63	1	3
6.	Ölçme Bilgisi	15	35	41	9
7.	Röleve ve Aplikasyon	20	28	40	12
Toplam (%)		156	338	159	47
Genel Ortalaması (%)		22	48	23	7

Çizelge 4.8. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünde revizyon altına alınan lisansüstü derslerin listesi ve % değerleri (Devamı).

6.Bilgi Teknolojisi ve Bilgisayar Uygulamaları					
Sıra No	Lisansüstü Dersler	Zorunlu Ders	Seçmeli Ders	Gerek Yok	Fakülte Ortak Seçmeli Dersi
1.	Bilgisayar Destekli Peyzaj Modelleme ve Animasyon	86	9	5	0
2.	Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) Uygulamaları	21	67	6	6
3.	Dijital Analiz ve Veri Değerlendirme	32	46	10	12
4.	Doğal Kaynak Yönetiminde Bilgi Teknolojilerinin Kullanımı	28	48	12	12
5.	Bilgisayar Destekli Peyzaj Tasarımı	72	25	2	1
Toplam (%)		239	195	35	31
Genel Ortalaması (%)		48	39	7	6
7.Hukuk, Yönetim, Politika, Sosyal, Ekonomi, Etik ve Uygulamaları					
Sıra No	Lisansüstü Dersler	Zorunlu Ders	Seçmeli Ders	Gerek Yok	Fakülte Ortak Seçmeli Dersi
1.	Peyzaj Araştırmalarında Sosyal Bilimler Metodolojisi	26	65	3	6
2.	Havza Planlaması ve Yönetimi	27	53	5	15
3.	Çevre Politikaları	10	32	12	46
4.	Kentsel Çevre Yönetimi	31	58	4	7
5.	Sürdürülebilir Peyzaj Yönetimi	56	41	2	1
6.	Doğa Koruma ve Etik İlişkisi	30	67	1	2
7.	Peyzaj Mimarlığında Mesleki Etik	31	65	1	3
8.	Peyzaj Mimarlığında Mesleki Birlikçi Uygulamaları	48	45	2	5
9.	Doğal Koruma Yasal Çerçevesi ve Uygulamaları	24	68	2	6
Toplam (%)		283	494	32	91
Genel Ortalaması (%)		31	55	4	10

Çizelge 4.9. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünde revizyon sonucu oluşturulan lisansüstü ders müfredatı.

<p>1. Peyzaj Planlama ve Peyzaj Tasarımı</p>	<p>Zorunlu Dersler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Korunan Alanların Peyzaj Planlama Esasları • Kentsel Açık ve Yeşil Alan Sistemleri Planlama ve Tasarım İlkeleri <p>Seçmeli Dersler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kentsel Rekreasyon Planlaması • Peyzaj Mimarlığında Kıyasal Alan Planlaması • Kültürel Turizm Planlaması • Ekoturizm Planlaması • Kentsel Tasarımda Modern Sanat Akımları ve Teknikleri • İklim Tabanlı Peyzaj Planlama • Kırsal Rekreasyon Planlaması • Özel Peyzaj Planlamaları • Karayolları Peyzaj Planlaması • Doğal ve Kentsel Sit Alanlarının Planlanması • Kış Bahçesi Tasarımı • Kurakçıl Peyzaj Tasarımı
<p>8. Bilim, Teori, Felsefe, Kültürel Sistemler ve Görsel Sanatlar</p>	<p>Zorunlu Dersler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bilimsel Proje Hazırlama ve Yönetim Süreçleri • Peyzaj Proje Dosyası ve Rapor Hazırlama • Peyzaj Mimarlığında Bilimsel Araştırma Yöntemleri <p>Seçmeli Dersler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yeşil Altyapılar ve Çevreyi Geliştiren Tasarımlar • Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) ve Stratejik Çevresel Etki Değerlendirmesi (SÇED) • Tarihi Peyzaj Restorasyonu • Türk Bahçe Sanatı • Tarihi Çevrelerde Peyzaj Tasarımı ve Turizm • Çatı ve Sera Bahçeleri • Doğala Yakın Bahçe Düzenlemesi • Turizm ve Rekreasyon Taşıma Kapasitesi • Peyzaj Algısı ve Tercih Ölçme Yöntemleri • Açık Mekân Organizasyonu • Peyzaj Mimarlığında Herkes İçin Tasarım Yaklaşımları • Peyzaj Planlamada Sayısal Yöntemler • Kültürel peyzaj ve Miras Değerleri • Turizm Alanlarına Yönelik Stratejik Gelişim Planları • Tematik Parklar • Antropometri, Ergonomi ve Peyzaj Mimarlığı Uygulamaları • Temalı Bitki Bahçeleri • Peyzaj Planlamada Katılımcı Yöntemler • Tezhip, Minyatür ve Ebru Süsleme Sanatlarının Peyzaj Mimarlığında Kullanımı • Peyzaj Planlama Tarihi , Kuramı ve Uygulamaları <p>Fakülte Ortak Seçmeli Dersler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mimarlık Bilimi ve Sanatına Yönelik Paradigmalar • Kent ve Toplum • Kentsel İmaj Kuramları • Turizm-Ekoloji İlişkisi

Çizelge 4.9. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü'nde revizyon sonucu oluşturulan lisansüstü ders müfredatı (Devamı).

<p>3.Doğal Sistemler, Ekoloji ve Doğa Koruma, Çevre, Tarih, Kültürel Miras Değerleri</p>	<p>Zorunlu Dersler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kent Ekolojisi • Korunan Alanlarda Peyzaj Planlama Esasları ve Uygulamaları • Kültürel Peyzaj Planlama <p>Seçmeli Dersler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ekolojik Peyzaj Tasarım İlkeleri • Ekolojik Peyzaj Planlama • Peyzaj Analiz Yöntemleri • Ekolojik Restorasyon • Doğa Onarımının Ekolojik Temelleri ve Peyzaj Reklamasyonu • Doğa Felsefesi ve Doğa Bilimi • Golf Alanları Tasarım ve Yönetimine Ekolojik Yaklaşımlar • Peyzaj Onarımı ve Uygulamaları • Peyzaj Onarımı için Bitkilendirme Tekniği • Peyzaj Planlamada Ekosistem Hizmetleri • Doğa Koruma ve Turizm • Doğal Korunan Alanlarda Ziyaretçi Yönetim Modelleri • İklim Etkin Peyzaj Planlama • Biyoçeşitlilik ve Peyzaj Planlama İlişkisi ve Etkileşimi <p>Fakülte Ortak Seçmeli Ders</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biotop Haritalama ve Düzenleme Esasları • Çevre Tercih ve Değerlendirmede Görsel Kalite
<p>4.Bitki Materyali, Üretim, Yetiştirme, Uygulama ve Pazarlanması</p>	<p>Zorunlu Dersler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kentsel Plantasyon Tekniği <p>Seçmeli Dersler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sorunlu Alanlarda Bitkilendirme Tekniği • Çim Alan Tekniği • Peyzaj Alanlarında Yerörtücü Bitkilerin Tesis ve Bakım Teknikleri • Kent Ormanlığı • Dış Mekan Bitkilerinin Üretim ve Yetiştirme Teknikleri
<p>5.Peyzaj Mühendisliği, i. Yapı, Materyal, Malzeme, Metot, Teknoloji ve Uygulama</p>	<p>Seçmeli Dersler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yapı ve Su • Yaya Mekânları ve Yollarının Düzenlenmesi • Kültür Endüstrileri ve Kentsel Dönüşüm • Mermer Ocakları Faaliyetleri Sonrası Peyzaj Onarımı Tekniği • Peyzaj Mimarlığı ile AR- GE ve İnovasyon İlişkisi
<p>6.Bilgi Teknolojisi ve Bilgisayar Uygulamaları</p>	<p>Zorunlu Dersler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bilgisayar Destekli Peyzaj Modelleme ve Animasyon • Bilgisayar Destekli Peyzaj Tasarımı <p>Seçmeli Dersler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) Uygulamaları • Dijital Analiz ve Veri Değerlendirme • Doğal Kaynak Yönetiminde Bilgi Teknolojilerinin
<p>7.Hukuk, Yönetim, Politika, Sosyal, Ekonomi, Etik ve Uygulamaları</p>	<p>Zorunlu Dersler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sürdürülebilir Peyzaj Yönetimi • Peyzaj Mimarlığı Mesleki Bilirkişilik Uygulamaları <p>Seçmeli Dersler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Peyzaj Mimarlığında Mesleki Etik • Peyzaj Araştırmalarında Sosyal Bilimler Metodolojisi • Havza Planlaması ve Yönetimi • Kentsel Çevre Yönetimi • Doğa Koruma ve Etik İlişkisi • Doğa Koruma Yasal Çerçevesi ve Uygulamaları <p>Fakülte Ortak Seçmeli Ders</p> <ul style="list-style-type: none"> • Çevre Politikaları

Berberoğlu ve ark.(2014), ülkemizde peyzaj mimarlığı eğitim öğretim sürecini içeren lisansüstü eğilim araştırmalarında güncel ders içeriklerinin baskın olarak “Çevre-Doğa Koruma ve Yönetim ve Bitki Materyali” konularında eğilim içerisinde olduğuna değinmiştir. Bu açıdan bakıldığında SDÜ Peyzaj Mimarlığı

lisansüstü ders programının toplam yedi ana eğitim çıktısı başlığı altında revize edilmesi ve fakülte ortak seçmeli derslerinin getirilmesi ile birimler arası iletişimin güçlendirildiği çok yönlü bir müfredat önerilmiştir. Ayrıca genel olarak öğrencilerin uzmanlık alanının tek düzeliğinden uzaklaştırıcı ve ulusal boyutta bakıldığında çeşitliliği sağlayan bir öneri modeli oluşturulmuştur.

4.2.4. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünün lisansüstü program öğrenme çıktılarının e-anket yolu ile belirlenmesi ve irdelenmesi

SDÜ Peyzaj Mimarlığı bölümü akreditasyon kapsamında lisansüstü programlarında eğitim çıktıları belirlenmesi amacıyla mevcut Yüksek Lisans ve doktora çıktıları ile MİAK, IFLA, EFLA ve İTÜ PM akreditasyon eğitim çıktıları ilişkilendirilerek yüksek lisans ve doktora çıktıları belirlenmeye çalışılmıştır. Bu amaçla SDÜ Peyzaj Mimarlığı bölümünde ki öğretim elemanları, lisans ve lisansüstü öğrencileri ve bölüm mezunlarına e-internet ortamında yapılan e-anket yolu ile program çıktıları 7 ana başlıkları toplanmış olup ankette elde edilen yüzdeler her biri kendi ana başlığı içerisinde değerlendirme altına alınmıştır. Bu bölümlerde anket sonucunda elde edilen yüzdelerine toplanmış olup sütun sayısına bölünerek toplam ağırlık yüzdesi bulunmuştur. Bulunan toplam ağırlık yüzdesini geçen ve en yüksek yüzdelerle sahip derslerin her biri yeşil renkte belirtilenmiş olup şu lisansüstü eğitim çıktıları şu şekilde önerilmiştir.

Çizelge 4.10. SDÜ Peyzaj Mimarlığı lisansüstü eğitimi program çıktıları ve % değerleri.

Sıra no:	Bilgi ve Beceri	Yüksek Lisans Çıktı Yüzdeleri				Doktora Çıktı Yüzdeleri			
		1. Önemli (%)	2 Orta Düzeyde Önemli (%)	3. Önemli (%)	4. Çok Önemli (%)	1. Önemli (%)	2 Orta Düzeyde Önemli (%)	3. Önemli (%)	4. Çok Önemli (%)
1. Peyzaj Planlama ve Peyzaj Tasarımı									
1.	Ülkedeki güncel peyzaj planlama ve tasarım politikalarını, sürecini, idari yönünü anlama ve eleştirel değerlendirebilme becerisini kazanma	3	16	38	43	3	10	23	64
2.	Ülkemizdeki peyzaj tasarım ve planlamada örneklerinin, uluslararası örneklerle karşılaştırabilme ve yeni politikalar geliştirebilme becerisi	3	18	31	48	2	8	30	60
3.	Uzmanlık alanı ile ilgili peyzaj kuramlarını anlama, planlama ve tasarım sürecine uygulama becerisini kazanma	5	15	35	45	0	11	24	65
4.	Lisans yeterliklerine bağlı olarak, peyzaj planlama ve tasarım alanında bilgilerini uzmanlık düzeyinde geliştirebilmek ve bu bilgileri, eleştirel ölçekte değerlendirebilmek, ileri düzey öğrenmeyi ve çalışma yapabilme yetkinliğine sahip olma	2	5	28	65	1	23	25	51
5.	Uzmanlık alanına yönelik peyzaj planlama ve tasarımda bir problemi tanımlayabilme, bileşenleriyle birlikte analiz edebilme, çözmek için yöntem geliştirebilme ve çözümlerde yenilikçi yöntemler uygulayabilme, çözümleri yorumlayabilme ve çözümü uygulamaya aktarabilme yetkinliğine sahip olma	2	8	40	50	0	3	23	74
6.	Bir tasarımın uygulamaya geçirileceği her türlü seviyedeki plan, teknik çizim, teknik şartname ve iş çizelgelerinin bulunduğu konstrüksiyon dosyalarının hazırlanması; keşif ve metraj çizelgelerinin çıkartılması öğrenimlerinin kazanılması	1	10	18	71	9	12	21	58
7.	Peyzaj tasarım ve planlama uygulama projelerinin başarıyla tamamlayabilmek amacıyla, proje takımı ve çok disiplinli ekiplerle işbirliği içinde çalışma becerisi	3	8	32	57	11	21	23	45
Toplam (%)		19	80	222	379	26	88	169	417
Genel Ortalaması (%)		3	11	32	54	4	13	24	60

Çizelge 4.10. SDÜ Peyzaj Mimarlığı lisansüstü eğitimi program çıktıları ve % değerleri (Devamı).

Sıra no :	Bilgi ve Beceri	Yüksek Lisans Çıktı Yüzdeleri				Doktora Çıktı Yüzdeleri			
		1.	2	3.	4.	1.	2	3.	4.
2. Bilim, Teori, Felsefe, Kültürel Sistemler ve Görsel Sanatlar									
1	Peyzaj mimarlığı alanında bilimsel araştırma yaparak bilgiye genişlemesine ve derinlemesine ulaşabilme, bilgiyi değerlendirme, yorumlama ve uygulama becerisi	5	16	26	53	12	26	21	41
2	Farklı disiplin alanlarının bilgilerini; peyzaj mimarlığı tarihi, teori, metodoloji disiplini içindeki uzmanlık gerektiren problemlere uygulayarak çözümler üretebilme becerisine yetkinliğine sahip olma	2	24	34	40	1	5	24	70
3	Lisans yeterliliklerine bağlı olarak, peyzaj mimarlığı tarihi, teori, metodoloji ve uygulama alanında bilgilerini uzmanlık düzeyinde geliştirebilmek ve bu bilgileri, eleştirel ölçekte değerlendirebilmek, ileri düzey öğrenmeyi ve çalışma yapabilme yetkinliği	1	9	27	63	2,6	12,8	25,6	59
Toplam (%)		8	49	87	156	15,6	43,8	70,6	170
Genel Ortalaması (%)		3	16	29	52	5	15	24	57
3. Doğal Sistemler, Ekoloji ve Doğa Koruma, Çevre, Tarih, Kültürel Miras Değerleri ve Koruma, Sürdürülebilirlik, Peyzaj onarımı									
1	Lisans yeterliliklerine bağlı olarak, doğal sistemlerin fiziksel ve biyolojik temellerinin bilinmesi ve peyzaj tasarım ve planlamada bunların mevcut potansiyel değerlerini hem koruma hem de geliştirmeye yönelik potansiyellerini ortaya koyma becerisini elde etme	3	8	35	54	3	26	31	40
2	Doğal ve kültürel sistemleri farklı disiplin alanlarının bilgileri ile harmanlamak varolan mevcut sorunları ekolojik yaklaşım ilkesiyle çözüme yetisine sahip olma	4	18	43	35	3	8	34	55
3	Çevre planlama ve tasarım alanlarındaki uluslararası, ulusal, bölgesel ve yerel idare ve kurumların çalışmalarını anlama ve eleştirel yaklaşım kazanma	8	21	32	39	3	12	27	58
4	Uzmanlık alanına yönelik sürdürülebilir ekolojik yaklaşımlarının kazanımlarının elde edilmesi	5	21	33	41	3	12	30	56
5	Kamu yararını gözetme, tarihsel/kültürel ve doğal kaynaklara karşı saygılı olma ve yaşam kalitesini yükseltme konusundaki sorumluluğunu anlama	8	21	23	48	3	24	23	50
Toplam (%)		28	89	166	217	15	82	145	259
Genel Ortalaması (%)		6	18	33	43	3	16	29	52

Çizelge 4.10. SDÜ Peyzaj Mimarlığı lisansüstü eğitimi program çıktıları ve % değerleri (Devamı).

		Yüksek Lisans Çıktı Yüzdeleri				Doktora Çıktı Yüzdeleri			
Sıra no :	Bilgi ve Beceri	1.	2	3.	4.	1.	2	3.	4.
4.Bitki Materyali, Üretim, Yetiştirme, Uygulama ve Pazarlanması									
1	Uzmanlık alanına yönelik, bitki materyalini tanıma	2	11	41	46	2	34	25	39
2	Uzmanlık alanına yönelik, bitki materyalinin üretim ve yetiştirme becerisi kazandırmak,	5	20	41	34	3	14	30	53
3	Peyzaj uygulama projelerinde bitki materyali, plantasyon yöntem ve tekniklerini kullanma becerisi kazandırmak	3	15	40	42	4	27	32	37
Toplam (%)		10	46	122	122	9	75	87	129
Genel Ortalaması (%)		3	15	41	41	3	25	29	43
5.Peyzaj Mühendisliği, Yapı, Materyal, Malzeme, Metot, Teknoloji ve Uygulama									
1	Peyzaj yapı malzemelerinin teknolojik gelişmeler bağlamında üretim, kullanım ve uygulamaları, çevresel etkileri ve yeniden kullanılabilirlikleri ile ilgili ilke ve standartları anlama.	10	29	24	37	1	12	22	65
2	Peyzaj Keşif dosyasının hazırlama becerisi	15	20	20	45	8	20	37	35
3	Peyzaj planlama ve tasarım sürecinde analog ve niceliksel yöntemleri kullanma becerisi kazandırma	8	20	28	44	8	15	31	46
4	21. Peyzaj malzemeleri ve kent mobilyalarını ergonomik ve ekolojik parametrelere göre kullanma becerisi kazandırma	3	18	41	38	3	18	28	51
Toplam (%)		36	87	113	164	20	65	118	197
Genel Ortalaması (%)		9	22	28	41	5	16	30	49

Çizelge 4.10. SDÜ Peyzaj Mimarlığı lisansüstü eğitimi program çıktıları ve % değerleri (Devamı).

6. Bilgi Teknolojisi, Bilgisayar Uygulamaları ve Dijital programlar									
1	Peyzaj tasarım ve planlama projelerinin her aşamasında bilgisayar teknolojilerinden yararlanabilme ve diğer ileri teknolojileri kullanma becerisi kazandırma	10	24	31	35	5	10	35	50
2	Akademik ve mesleki tüm etkinliklerde toplumsal, bilimsel ve etik değerleri gözetme yeterliliğine ve bilgisayar teknolojisine sahip olması	2	13	31	54	4	23	23	50
3	Uzmanlık alanına yönelik bilgi teknolojileri ile ilgili yeniliklerle ilgili sürekli kendini geliştirme ve gelişimleri takip etme ahlakının kazanılması	2	17	41	40	1	11	20	68
4	Kendini profesyonel düzeyde yazılı, sözlü ve grafik araçlarla etkin biçime ifade edebilme ve çalışmalarının süreç ve sonuçlarını, o alandaki veya dışındaki ulusal ve uluslararası ortamlarda tartışabilme ve sistematik bir şekilde yazılı ya da sözlü olarak aktarabilme becerisi,	4	19	29	48	2	5	28	65
5	Uzmanlık konusunda neden sonuç ilişkisini doğru ortaya koyabilme, doğru sorun tespiti yapabilme, yeni ve orijinal fikirler, çözümler ve yöntemler geliştirebilme ve konusunda doğru bilgilendirme ve yönlendirme yeteneğinde olması	2	26	30	42	0	3	26	71
Toplam (%)		20	99	162	219	12	52	132	304
Genel Ortalaması (%)		4	20	32	44	2	10	26	61
7. Hukuk, Yönetim, Politika, Sosyal, Ekonomi, Etik ve Uygulamaları									
1	Uzmanlık alanına yönelik risk ve sorumlulukların bilinmesi ve yönetilebilmesi	2	12	43	43	2	6	32	60
2	Yeni ve orijinal fikir ve yöntemler geliştirme becerisi	15	15	23	47	2	9	24	65
3	Alanı ile ilgili verilerin toplanması, yorumlanması, duyurulması aşamalarında ve mesleki tüm etkinliklerde toplumsal, bilimsel ve etik değerleri gözetme yeterliliğinin kazanılması	3	12	33	52	7	18	24	51
4	Peyzaj ve çevre politikaları, çevre ve planlama mevzuat ve prosedürlerinin bilinmesi	2	20	33	45	4	20	35	41
5	Planlama ve tasarım süreçlerinde uluslararası, ulusal, bölgesel ve yerel kurumların rollerinin bilinmesi	3	18	41	38	4	9	32	55
6	Sözleşme, Teknik Şartnameler ve ihale dokümanlarının hazırlanabilmesi ve ihale sürecinin yönetilmesi	7	26	31	36	4	10	32	54
7	Özel işyerleri ve ilgili kamu birimlerinde mesleki hak, yetki ve sorumlulukların bilinmesi ve iş akışlarının yönetilmesi	8	20	36	36	8	9	30	53
Toplam (%)		40	123	240	297	31	81	209	379
Genel Ortalaması (%)		6	18	34	42	4	12	30	54

Çizelge 4.10 da verilen en yüksek yüzde değerlerine ve genel ortalama değere sahip olan dikkate alınmıştır.

Bu çalışma ile LAAB, IFLA, EFLA, MİAK ve İTÜ Peyzaj Mimarlığı eğitim çıktıları incelenmek üzere peyzaj mimarlığı lisansüstü eğitimi veren bölümlerin eğitim sonucu öğrencilere vermesi gereken bilgi ve becerilere yönelik **Peyzaj Mimarlığı Bölümü Yüksek Lisans (YL)ve Doktora (D) eğitimi program çıktıları için 7 Ana başlık içinde 7 program çıktıları** önerilmiştir.

1. Peyzaj Planlama ve Peyzaj Tasarımı

- **Y.L.1.** Lisans yeterliklerine bağlı olarak, ilgi alanı kapsamında yönelik peyzaj planlama ve tasarım proje ve uygulamalarında bilgi düzeyini geliştirebilme, bilimsel ve teknik düzeyde eleştirel ölçekte değerlendirebilme, çok disiplinli ekiplerle işbirliği içinde çalışabilme bilgisine ve becerisine sahip olma,
- **D.1.** Uzmanlık alanına yönelik peyzaj planlama ve tasarım kuramlarını bilme, bir problemi tanımlayabilme, bileşenleriyle birlikte analiz edebilme, bilimsel ve teknik düzeyde eleştirel ölçekte değerlendirebilme ve yorumlayabilme, yöntem geliştirebilme ve uygulayabilme, çözüm üretebilme, disiplinler arası ortak çalışma ve yönetme becerisine ve sorumluluğuna sahip olma,

2. Bilim, Teori, Felsefe, Kültürel Sistemler ve Görsel Sanatlar,

- **Y.L.2.** Lisans yeterliliklerine bağlı olarak, ilgi alanına yönelik tarihi, teorisi, bilimsel metodolojisi, felsefesini, sanatsal ve estetik yaratıcılığı anlama, geliştirebilme ve eleştirel ölçekte değerlendirebilme bilgisine ve becerisine sahip olma,
- **D.2.** Uzmanlık alanı ve ilişkili diğer disiplin alanlarının bilgilerini; tarihini, teorisini, metodolojisini, felsefesini ve sanatsal boyutunu gibi birbirleriyle ilişkilendirebilme, bilimsel analitik yaklaşımlarla sorunları çözebilme, karar verme, yönetme ve sorumluluk alma becerisine ve yetkinliğine sahip olma,

3. Doğal Sistemler, Ekoloji, Doğa Koruma, Çevre, Tarih, Kültürel Miras Değerleri ve Koruma, Sürdürülebilirlik, Peyzaj onarımı,

- **Y.L.3.** Lisans yeterliliklerine bağlı olarak, doğal ve kültürel sistemlerin fiziksel ve biyolojik temellerinin bilinmesi, peyzaj değerlerini hem koruma hem de geliştirmeye yönelik beceriye sahip olma, kamu yararını gözetme, doğaya ve çevreye karşı saygılı olma ve yaşam kalitesini yükseltme bilgisine ve becerisine sahip olma,
- **D.3.** Uzmanlık alanı ile ilişkili doğal ve kültürel değerleri farklı disiplin alanlarının bilgileri ile ilişkilendirme, koruma, onarma, geliştirme ve yönetme temelinde uluslararası, ulusal, bölgesel ve yerel ölçekte kurumsal, yasal, yönetsel ve uygulama boyutlarını bilme, sorunları ekolojik yaklaşım ilkesiyle çözme yeteneğine ve sorumluluk alma becerisine sahip olma,

4. Bitki Materyali, retim, Yetiştirme, Uygulama, Pazarlama ve Teknolojisi

- **Y.L.4.** Peyzaj bitkisel tasarım proje ve uygulamalarında, bitki materyalini tanıma, kullanma, üretim, yetiştirme ve plantasyon yöntem ve tekniklerini bilme ve uygulama becerisine sahip olma,
- **D.4.** Uzmanlık alanına yönelik, bitki materyalini çok yönlü tanıma, kullanma, değerlendirme ve üretim/yetiştirme ve pazarlama bilgisi ve tecrübesine sahip olma, araştırma ve uygulama sorumluluğu alma yeterliliğine sahip olma,

5. Peyzaj Mühendisliği, Yapı, Materyal, Malzeme, Metot, Teknoloji ve Uygulama

- **Y.L.5.** Peyzaj projeleri ve uygulamalarında peyzaj mühendislik işlerinin bilinmesi, alt ve üst yapı materyallerinin kullanımı ve özelliklerini öğrenme becerisine sahip olma,
- **D.5.** Uzmanlık alanında peyzaj mühendisliği, yapı malzemelerinin teknolojik gelişimler bağlamında üretim, kullanım ve uygulamaları, çevresel etkileri ve yeniden kullanılabilirlikleri ile ilgili teknik bilgileri bilme, kullanma ve sorumluluk alma becerisi ve yeterliliğine sahip olma,

6. Bilgi Teknolojisi, Bilgisayar Uygulamaları ve Dijital programlar

- **Y.L.6.** İlgi alanına yönelik bilgi teknolojileri ve bilgisayar uygulamalarını öğrenme, ilgili yeniliklerle sürekli kendini geliştirme ve takip etme becerisine sahip olma,

- **D.6.** Uzmanlık alanı ile ilgili ve profesyonel düzeyde yazılı, sözlü ve grafik araçlarla etkin biçimde ifade edebilme ve bilgi teknolojinin ve uygulamalarını süreç ve sonuçlarını, o alandaki veya dışındaki ulusal ve uluslararası ortamlarda sistematik bir şekilde yazılı ya da sözlü olarak aktarabilme ve tartışabilme becerisi ve sorumluk alma yeterliliğine sahip olma,

7. Hukuk, Yönetim, Politika, Sosyal, Ekonomi, Etik ve Uygulamaları

- **Y.L.7.** İlgili alanı ile ilgili verilerin elde edilmesi, değerlendirmesi, yorumlanması ve sunulması aşamalarında ve mesleki tüm etkinliklerde toplumsal, bilimsel ve etik değerleri gözetme, peyzaj, çevre ve planlama/tasarım mevzuat ve işlemlerini bilme yeterliliğine sahip olma,
- **D.7.** Uzmanlık alanına yönelik uluslararası, ulusal, bölgesel ve yerel ölçekte mevzuatı bilme ve uygulayabilme, Yeni, orijinal fikir ve yöntemler geliştirme, peyzaj politikası oluşturma, risk ve sorumluluklar alma, yönetilebilme, mesleki etik ilkelerini bilme ve mesleki uygulama becerisine ve yeterliliğine sahip olma, olarak öngörülmüştür.

Peyzaj Mimarlığı programlarının eğitim çıktıları mutlaka birbirinin devamı ve tamamlayıcısı olmak durumundadır. Bu nedenle Lisans, Yüksek Lisans ve Doktora programları eğitim çıktıları genelden özele doğru yönelmesi ve özellikle uzmanlaşma yeterliliğinin elde edilmesi amaçlanmalıdır. MİAK (2017)'a göre Peyzaj Mimarlığı Programından mezun olanlar lisans ve lisansüstü mezunları tanımlanan ana başlık konularında bilgi ve becerileri kazanmak durumundadır. Akreditasyon süreci bağlamında Program Özdeğerlendirme Raporu'nda ve ziyaret sırasında her mezunun tanımlanan vizyon ve misyon çerçevesinde bilgi ve beceriler elde edildiğine yönelik tanımlama getirilmelidir.

4.3. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Programının Akredite Olma Sürecine Yönelik İrdeleme ve Tartışma

A. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü için akreditasyon başvuru ön koşullarının irdelenmesi

Tezin 3.2.2. başlığında belirlenen akreditasyon ön başvuru koşulları doğrultusunda SDÜ P.M Bölümü Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından

tanınmış ve T.C. Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından merkezi yerleştirme kapsamında bulunmaktadır. Bölümde peyzaj mimarlığı yeterliliğine sahip bir program lideri bulundurmaktadır. SDÜ P.M Bölümü 4 akademik yılı (240 AKTS) kapsayan bir lisans eğitim vermektedir. Lisans programları için en az 3 adet tam zamanlı ve peyzaj mimarlığı derecesine sahip (Lisans veya Doktora veya Doçentlik derecesine sahip) akademik personel mevcut bulunmaktadır. Ayrıca 2 yıllık yüksek lisans eğitimi (120 AKTS) vermektedir. Yüksek lisans için en az 3'ü peyzaj mimarlığı derecesine sahip asgari 6 adet tam zamanlı akademik personel bulunmaktadır. Aynı zamanda 2007-2008 yılından itibaren toplam 10 yıldır Lisans program eğitim vermektedir.

Sonuç itibariyle akreditasyon ön başvuru koşullarını SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü sağlamaktadır. Ancak eğitim programı, eğitim çıktıları, fiziksel ve finansal imkanların akreditasyon kapsamında eksikliklerin olduğu görülmektedir.

B. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü için akreditasyon kapsamında programın genel özelliklerinin irdelenmesi

➤ **Programın tarihçesi:** SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü tarihçesi ile ilgili bilgiler tezin 3.1.1. başlığı altında verilmiştir.

➤ **SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünün hedefleri (vizyon) ve görevleri (misyon):** SDÜ Peyzaj Mimarlığı programının mevcutta belirlediği vizyon ve misyonu aşağıdaki gibi belirtilmiştir.

Vizyonu; Peyzaj mimarlığı eğitimi ve araştırmalarında öncü olmak, ulusal ve uluslararası problemlere çözüm üretmek, teorik ve teknik bilgisi ve yetenekleri yüksek söz sahibi olan, grup çalışması yapabilen, gelişime açık peyzaj mimarlarını ülkeye kazandırarak ülkenin gelişimine katkı sağlamaktır.

Misyon; Çevrenin korunması, geliştirilmesi ve gelecek nesillere aktarımını hedefleyen, analitik düşünme yeteneğine sahip, yenilikçi, pratik, çözüm üreten, sorgulayan, araştıran peyzaj mimarları ve akademisyenler yetiştirmektir şeklinde öngörülmüştür.

Ancak akreditasyon kapsamında ele alacak olursak başta bölgesel bir vizyon ve misyondan ulusal ölçeğe daha sonra da uluslararası boyuta giden bir anlayış

benimsenmelidir. Bundan dolayı SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünün vizyonunu ve misyonu tekrardan ele alınırsa aşağıdaki yaklaşım daha doğru olacaktır.

Vizyon; “Bölgesel alanda peyzaj mimarlığı mesleğinin bilinirliğinin, disiplinlerarası saygınlığının artırılması ve bu yolla ulusal boyutta lider bir rol oynamak; bölgesel alandaki bilimsel çalışmalara öncü olmak, ulusal ve uluslararası boyutta çalışmalara katkı sağlayarak söz sahibi olmak; eğitim, araştırma ve uygulama alanında ulusal boyutta lider olmak” şeklinde önerilmiştir.

Misyon; “Sorumlu, yenilikçi, yaratıcı, üretken, teknik ve teorik bilgilere sahip, grupsal çalışmalarına yatkın, yetenekleri ile söz sahibi olan ekolojik, doğal ve kültürel değerlere saygılı planlamacı veya tasarımcı olan akademisyenler ve peyzaj mimarları yetiştirmektir” şeklinde önerilmiştir.

C. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü için akreditasyon kapsamında eğitim programı ve akademik müfredat irdelenmesi

SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü, LAAB, IFLA, EFLA, MIAK ve İTÜ eğitim çıktıları akreditasyon kapsamında dikkate alındığında mevcut ders müfredatları ve eğitim çıktıları, aşağıda verilen 7 ana başlık altında toplanmıştır.

1. Peyzaj Planlama ve Peyzaj Tasarımı
2. Bilim, Teori, Felsefe ve Kültürel Sistemler, Görsel Sanatlar,
3. Bitki Materyali, Üretim ve Yetiştirme, Uygulama ve Pazarlanması, Teknoloji,
4. Doğal Sistemler, Ekoloji, Doğa Koruma, Çevre, Tarih, Kültürel Miras Değerleri ve Koruma, Sürdürülebilirlik, Peyzaj onarımı,
5. Mühendislik, Yapı, Materyal, Malzeme, Metot, Teknoloji ve Uygulama,
6. Bilgi Teknolojisi ve Bilgisayar Uygulamaları, Dijital programlar,
7. Hukuk, Yönetim, Politika, Sosyal, Ekonomi, Etik ve Uygulamalar.

SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü mevcut lisans ders müfredatı incelendiğinde toplam derslerin % 54’ü seçmeli, %46’sı zorunlu ders olarak görülmektedir. Tezin 4.2 başlığı altında revizyon altına alınan ve ön görülen lisans ders müfredatı kapsamında %44’ü seçmeli ders, %37 zorunlu ders ve %17 fakülte ortak seçmeli ders belirlenmiş olup bu kapsamda zorunlu ders sayısının

azaltıldığı, seçmeli ders kapsamında fakültenin ortak seçmeli derslerin oluşturulduğu bölümler arası öğretim ve araştırmayı destekleyen, öğrencilerin mezun olduktan sonra özel sektörde daha bilgili ve aktif olmalarını sağlayacak bir ders müfredatı ön görülmüştür. Ayrıca İTÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünün lisans ders müfredatı ülkemizde ilk ve uluslararası tam akreditasyon olması ve örnek teşkil etmesi bakımından dersler revize edilirken örnek alınmış olup e-anket sonuçlarıyla yola çıkarak düzenlemeye gidilmesinin akreditasyon kapsamında daha faydalı olacağı düşünülmüştür.

Yine aynı şekilde lisansüstü ders müfredatı akreditasyon kapsamında öğrenciyi kısıtlamayan ve çeşitli alanlarda uzmanlaşmasını sağlayan %21 zorunlu ders, %65 seçmeli ve %14 fakültenin ortak seçmeli dersler oluşturulmuştur.

Günümüzde Bologna Sürecinde öğrenme çıktılarına ulaşabilmek için kabul gören AKTS sayısı: Ön Lisans – 120 AKTS, Lisans–240 AKTS, Yüksek Lisans–120 AKTS, Doktora ise–180–240 AKTS arası olarak kabul edilmektedir. Ders iş yüküne göre zorunlu ve seçmeli dersler ayarlanmalıdır. Lisans programında (Toplam 240 AKTS) en az %25'i seçmeli (yani 60 AKTS), 180 AKTS zorunlu dersler (164 AKTS Bölüm tarafından verilen zorunlu dersler+16 AKTS kurumsal ortak zorunlu dersler) oluşturmalıdır. Lisans ve lisansüstü ders müfredatı Bologna sürecindeki belirlenen AKTS oranları dikkate alınmalıdır.

D. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü için akreditasyon kapsamında akademik personelin irdelenmesi

SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü, akademik personel kapsamında nitelik olarak yeterli olsa da nicelik olarak akreditasyon kapsamında yeterliliği sağlayamadığı görülmektedir. Bu kapsamda SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümündeki akademisyenlerin özellikle anabilim dalı peyzaj mimarlığı bölümünde olan akademik personel sayısının artırılması gerektiği açık bir şekilde görülmektedir. Çabuk (2010), doktora tezinde tasarım ve planlama stüdyolarında bulunan öğretim elemanı-öğrenci oranını tanımlamış ve bu dengenin iyi kurulmuş olması gerektiğine dikkat çekmektedir. Ayrıca Artar (2014), öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısının yeterli seviyede olması, tüm okulların bir kadro gelişim politikası olması, eğitim kadrosunun eğitim ile uygulamada yenilikçi olması gerektiğini, teknik ve idari personel iyi yetişmiş,

yeterli sayıda ve okul aktivitelerini eksiksiz yerine getirmesi gerektiğini vurgulamıştır. Bu kapsamda bakıldığında özellikle SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünün araştırma görevlisi sayısının arttırılması ve her anabilim dalına en az ikişer personel olarak arttırılması akreditasyon kapsamında yararlı olacağı düşünülmektedir.

E. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü için akreditasyon kapsamında öğrenci performansı ve mezuniyet istatistiklerinin irdelenmesi

SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü, 2007-2008 yılından itibaren 10 yıldır öğrencilerini mezun etmektedir. Ancak aktif mezun bilgi sistem ağı bulunmamaktadır. Akreditasyon kapsamında bölümün aktif mezun bilgi sistemi, mezunlar derneği hatta mezunları ile seminerler, çalıştaylar yürütmek mesleğin günümüzdeki durumunun ele alındığı bu doğrultudaki getiriler ile eğitimin vizyon ve misyonu inceleyen toplantıların gerçekleştirildiği ve proje jüri üyelerine davet edilme gibi mevcut öğrencilerle bir araya getirme gibi aktivitelerin gerçekleştirilmesinin akreditasyon kapsamında daha yararlı olacağı düşünülmektedir. Çabuk (2010), doktora tezinde mezunlarla uygun platformlarda düzenli ilişkiler kurmanın önemini vurgulamıştır. Programın geliştirilmesinde düzenli olarak mezunların görüşlerinden yararlanılması gerektiğini dile getirmiştir

F. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü için akreditasyon kapsamında kaynakların irdelenmesi

➤ **Fiziksel kaynaklar:** SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü akreditasyon kapsamında mevcut fiziksel kaynaklar açısından ele alındığında aşağıda belirlenen kaynaklarda eksiklikler görülmektedir. Eksik olarak tespit edilen fiziksel kaynaklar şunlardır;

- Planlama/tasarım atölyelerin mevcut öğrenci sayılarına göre arttırılması,
- Maket atölyesinin oluşturulması,
- Okulda, öğrencilerin yıl içerisinde yapmış olduğu çalışmalarını sergileyebilecekleri uygun büyüklük ve konumdaki alanların varlığın ve niceliğinin arttırılması,

- Öğrencilerin aktif olarak kullanabileceği güncel yazılım ve donanım ile internet erişim imkanlarına sahip bilgisayar laboratuvarlarının bölüm içerisinde oluşturulması,
- Bölüm içerisinde güncel yazılım ve donanıma (yazıcı, çizici, tarayıcı vb.) sahip baskı ofisi/imkanlarının oluşturulması,
- Ulusal ve uluslararası kaynakların bulunduğu ve sürekli güncellendiği bölüm kütüphanesinin oluşturulması,
- Bölüm içerisinde kırtasiye ihtiyaçlarının giderilebileceği ofislerin oluşturulması,
- Öğretim elemanlarının ve öğrencilerin birlikte çalışabileceği modern donanımlara sahip bitki dikim ve yetiştiriciliği öğrenebilecekleri (sera, botanik bahçe, özel dikim alanları vb.) alanların oluşturulması.

Çabuk (2010), doktora tezinde fiziksel kaynaklar ile ilgili olarak “öğretim elemanlarının ve öğrencilerin gelişimini destekleyecek, akademik çalışmaların etkin biçimde yapılabilmesini sağlayacak, programın sürekli bir iyileşme ve gelişim göstermesine yardımcı olacak nitelik ve miktarda olmalıdır” demiştir. Aynı şekilde Artar (2014), “bölümlerin eğitim gereksinimlerini karşılayacak düzeyde fiziksel imkânların sağlanması gerektiğini özellikle stüdyo mekânlarının öğrencilere uygun koşulları sağlayacak büyüklükte ve donanımda olması gerektiğini, Bilgi teknolojileri (yazılım ve donanım) derslerin gereklerini sağlayacak şekilde güncel ve erişilebilir, program ve öğrenci ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde olması ve okullardan iyi kütüphaneleri ve bilgilendirme olanaklarının olması, yeterli sayıda ve uygun süreli yayınlar, her an erişime açık olanaklar garanti altına alınmalıdır” şeklinde belirtmiştir. Bu açıdan bakıldığında SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünün fiziksel kaynakları, fakültenin ve bölümün belirlenen eksikliklerin giderilmesi akreditasyon kapsamında büyük önem arz edecektir.

Finansal kaynaklar: SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü mevcut finansal kaynaklar durumuna bakıldığında sadece fakültenin finansal kaynağını kullanmaktadır. Bu durum finansal kaynak bakımından yetersizliğini göstermektedir ve bölüm olarak finansal kaynaklarının arttırılması akreditasyon kapsamında önem arz etmektedir. Özellikle bölümdeki akademisyenlerin özel sektördeki firmalarla

olan ilişkisini güçlendirmesi fakülte bazında yapılan aktivitelerin sponsor kaynak sorunu çözmesi ayrıca öğrenciler için iş, staj, burs gibi kaynağın sağlanması konusunda önem arz edecektir. Bölümün TÜBİTAK, BAP vb. gibi kurumlarla proje yürütülme sayısının artırılması ulusal ve uluslararası başarının artmasında katkı sağlayacak ve finansal kaynak bakımından yararlı olacağı düşünülmektedir. Ayrıca çeşitli vakıflarla işbirliğinin sağlanması ile öğrencilere burs imkanlarının artırılacağı gibi lisansüstü öğrencilerin de tezleri için birer maddi destek kaynağı olacaktır. Durdu ve Öter (2014), öğrencilere sunulan finansal kaynaklarda özellikle lisansüstünde öğrencinin kadrosu yoksa burs desteğinin sağlanması ve Bilimsel Araştırma Projeleri biriminin duyuru ve tanıtımları daha etkin hale getirilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Bunun yanı sıra Isparta Belediyesi ve yakın civardaki bölgelerin belediyeleri ile işbirliği kurularak planlama ve tasarım projelerine aktif katılımın sağlanması da yine finansal kaynak olarak yine büyük önem taşıyacağı düşünülmektedir.

G. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü için akreditasyon kapsamında kurum ve toplumla ilişkilerin irdelenmesi

SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü akademisyenleri mimarlık, ziraat ve orman fakültesinde ortak seçmeli derslerde aktif olarak katılım göstermekte olup kurum içi öğretim ve araştırmayı desteklemektedir. Ayrıca seminer konuları her yıl için tanımlanır ve araştırmacıları, misafir konuşmacıları, peyzaj mimarlığı pratik ve teorisinin farklı yönleri hakkında bir konuşma yapmaya davet edilir. Mezunlar, mesleki deneyimlerini öğrencilerle paylaştıkları akademik deneyimleri de bu noktada önemli bir rol oynamaktadır. Bu seminerler, bölüm web sitesinde (<http://mimarlik.sdu.edu.tr>) ilan edilmektedir. Bunlara ek olarak Çabuk (2010), doktora tezinde aşağıda yer alan maddeler de dikkate alınırsa bölümün kurum ve toplumla ilişkileri bu kapsamda çalışmaları da yürütülürse akreditasyon kapsamında daha faydalı olacağı düşünülmektedir.

1. Başta peyzaj mimarlığı olmak üzere ilgili diğer disiplinlerde yerel ve/veya bölgesel düzeyde faaliyet gösteren meslek sahipleriyle düzenli ilişkiler kurulmalı, gerektiğinde bu kişilerden destek alınmalıdır.

2. Çalışanlar ve öğrenciler, programın kendi içindeki, üniversite içindeki faaliyetlere ve toplumsal sorumluluk projelerine katılmaları konusunda cesaretlendirilmelidirler.

3. Toplumun programa yönelik değerler, süreçler, mesleki etik gibi konularda bilgilendirilmelerini sağlayacak aktiviteler planlanmalı ve gerçekleştirilmelidir.

4. Program çalışan ve öğrencileri, mesleki kurum ve örgütlerle etkin bir iletişim içinde olmalı ve işbirlikleri gerçekleştirmelidirler.

H. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü için akreditasyon kapsamında uluslararası ilişkilerin irdelenmesi

Akreditasyon kapsamında SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü Erasmus, Farabi ve Mevlana değişim programlarına sahiptir. Nitelik olarak yeterliliği sağlasa da nicelik olarak programların aktivitesi çok az olduğu tezin 3.1.1 başlığında değişim programları altında verilen bilgilerde de görülmektedir. Bu kapsamda SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünün dış ilişkilerini güçlendirmesi, sık sık tanıtımının yapılması, ortak seminerler, atölyeler, sergiler vb. ortak payda da birleşen aktivitelerin gerçekleştirilmesi, dış ilişkilerle olan ilişkilerin güçlenmesi açısından ve öğrenci aktivitesinin artması bakımından önemli olacağı düşünülmektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yükseköğretim Kurumları bir ülkenin temellerini oluşturan, bütünlüğünü sağlayan ve gelişme sürecinde rol oynayan devletin en önemli yapı taşlarından bir tanesidir. Üniversitelerin nicelik olarak giderek artması sonucu, bu kurumların verdiği eğitimdeki hizmet kalitesinin kıyaslanması, ulusal ve uluslararası tanınabilirlik ve entegrasyonun tartışılmasını sağlamıştır. 2000'li yıllarından itibaren yatay ve sayısal büyümenin yerine nitelik ve kalitenin öncelikli olarak gündeme gelmesine yol açmıştır. Uluslararası düzeyde Yükseköğretim kalite standartlarının oluşturulabilmesi için en önemli adımlardan birisi Bologna Sürecidir. 1999 yılında 29 Avrupa ülkesinin katıldığı ve imzaladığı Bologna Bildirgesi eğitim sisteminde uluslararası kalite oluşumu için atılan en önemli adımlardan biridir. Ülkemizde eğitimde kalite çalışmalarında özellikle Yükseköğretim Kurumlarının kalite temini olan akreditasyon ile ilgili çalışmalara başlamasında Bologna sürecinin önemli bir yerinin olduğu görülmektedir. Ülkemizde Yükseköğretim programlarına bakıldığında sürekli olarak bir gelişim ve değişim içerisinde olmasına rağmen peyzaj mimarlığı programını ele aldığımızda aslında birçok yönden tartışmaya açık bir durumda olduğu görülmektedir.

Akreditasyon birçok ülkede ve birçok sektörde topluma sunulan program ve hizmetlerin niteliğinin sistematik bir yaklaşımla güvence altına alınması için geliştirilen bir yöntemdir. Akreditasyon sadece kalite güvencesini elde etmek için bir amaç değil, aynı zamanda çağdaş eğitimi yakalamak ve korumak için gerekli değişimleri belirlemekte yararlanılabilecek bir araç olarak düşünülmelidir.

23 Temmuz 2015 tarihinde yürürlüğe giren Yükseköğretim Kalite Güvencesi Yönetmeliği ile Kurumun kendisini iç (öz) değerlendirmesi sürecinde tanımladığı misyon/vizyon ve stratejik hedeflerine uyumunu ölçmeye çalışan, "Sürekli iyileşme" yaklaşımını benimseyen ve Yüksek Öğretim Kalite Kurulu tarafından bir değerlendirme süreci artık Üniversiteler için zorunlu hale gelmiştir.

Ülkemizde ki peyzaj mimarlığı programlarına bakıldığında üniversitelerin çeşitli fakültelerin (Mimarlık, Güzel Sanatlar, Ziraat, Orman Fakültesi) bünyesinde

toplanmıştır. Bu çeşitlilik bazı kişiler tarafından eğitimde elde edilen bilgi ve becerinin çeşitliliği olarak görülse de aslında ulusal boyutta peyzaj mimarlığı bölümünden mezun olan bireylerin eğitim boyunca edindiği bilgi ve becerilerinin arasında farklılıklara neden olabilmektedir. Bu yönden bakıldığında Peyzaj Mimarlığı programından mezun olan bireylerin farklı Yükseköğretim Kurumlarının kendi kalite anlayışında mezun olmalarına rağmen aynı kalitede eğitim alamamaları uluslararası, ulusal ve kurumlar arası çatışmalara da sebebiyet vermesinin yanı sıra ulusal boyutta Peyzaj Mimarlığı programının eğitimdeki kalite ve akreditasyon anlayışı boyutunda tartışmalara hatta bireysel kaygılara yol açabilmektedir.

Ülkemizde peyzaj mimarlığı eğitimi veren fakültelerde belirli asgari standartlarda bilgi ve becerilere sahip mezunlar verebilmesi ancak peyzaj mimarlığı programının akreditasyon standartlarına ulaşması ile mümkündür. Bu kapsamda Peyzaj Mimarlığı Programı'nın vizyon ve misyonunun, öğretim ve eğitim, araştırma ve geliştirme, izleme, denetleme ve değerlendirme gibi süreçlerinin tümünü kapsayan konularının uluslararası standartlara ulaşabilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanabilmesi için "Akreditasyon Ölçütlerinin" tanımlanması ve uygulanması ile mümkündür.

Bu çalışmada, ulusal ve uluslararası akreditasyon kurumlar (LAAB, MİAK, IFLA-EFLA) ve Çabuk (2010) ile İTÜ PM Bölümü örnek teşkil etmeleri açısından incelenerek rehber niteliğinde bir akreditasyon kurumunun ön başvuru şartları, akreditasyon ölçütleri, süreçleri, eğitimde elde edilmesi gereken program çıktıları ortaya konulmuş SDÜ PM bölümü için öneriler getirilmiş ve tartışmaya açılmıştır.

Ülkemizde Peyzaj Mimarlığı Programlarının Akreditasyon süreçlerine yönelik mevcut genel sonuçlar ve öneriler;

- Ülkemizde peyzaj mimarlığı programlarını akredite edecek ulusal bir kurum bulunmamaktadır. Uluslararası akredite edecek kurumlar olmasına rağmen ülkemiz koşullarında akredite edecek ulusal kurumlar veya sorumlu olması büyük yarar sağlayacaktır. Ülkemizde ilk olarak İTÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünün Uluslararası kurum tarafından akredite olması önemli bir gelişme olup başka bir bölümün akredite olmaması da

önemli bir eksiklikler. Tüm Peyzaj Mimarlığı Bölümlerinde akreditasyon ön başvuru şartları, akreditasyon ölçütleri, süreçleri ve program çıktılarının ortaya konulması birbirleriyle bütünlük ve uyumlu bir şekilde olması gerekmektedir.

- Ulusal ölçekte bir akreditasyon kurumunun oluşturulması ve peyzaj mimarlığı programlarının akredite olması sonucu kendini sürekli olarak geliştirebilmesi, yeniliklere açık olabilmesi, denetlenebilir olması, herkes tarafından tanınabilir olması ve yurtdışındaki Yükseköğretimler ile eşit seviyede kaliteli eğitim verilebilmesini ve rekabet edebilirliği sonucunu beraberinde getirecektir. Ancak peyzaj mimarlığı programlarının farklı fakülte bünyesinde yer alması nedeniyle akredite olması açısından bazı sorunları beraberinde getirecektir.
- Ülkemizde özellikle farklı fakültelerin altında toplanan ve farklı eğitim misyon ve vizyonlarını izleyen Peyzaj Mimarlığı bölümünün ortak bir platformda birleşmesi (aynı fakülte altında toplanması) bu doğrultuda verilen eğitimde ders müfredatlarının uluslararası standartları yakalayabilmesi için ulusal boyutta revizyona gidilmesi, eğitimde elde edilmesi beklenen bilgi ve beceri çıktılarının uyumlu olması için programların eğitim çıktılarının tekrardan ele alınması, yüksek öğretim kurumlarının öğrenciye sunduğu fiziksel koşulların uluslararası standartları yakalayabilmesi ancak akreditasyon kavramının iyi anlaşılması ve ülke çapında akreditasyondan konusunda ortak çalışmalar yapılması ile mümkün olacaktır.
- Peyzaj Mimarlığı programlarının eğitim çıktıları mutlaka birbirinin devamı ve tamamlayıcısı olmak durumundadır. Bu nedenle lisans, yüksek lisans ve doktora programları eğitim çıktıları genelden özele doğru yönelmesi ve özellikle uzmanlaşma yeterliliğinin elde edilmesi amaçlanmalıdır.
- Bu bağlamda Ulusal ölçekte tüm peyzaj mimarlığı programlarını akredite edebilecek bağımsız ve Uluslararası standartlarla uyumlu, birbirleri ile entegre olabilecek bütüncül, süreklilik arz eden ticari olmayan, milli ve

ulusal akredite yapısına sahip en ideal seçeneklerin oluşturulması ve organize edilmesi gerekmektedir.

- Programları akredite edecek kurumun belirlenmesine yönelik seçenekler şu şekilde önerilebilir;
 - YÖK Kalite Kurulu tarafından Doçentlik bilim dallarına yönelik örneğin “*Mimarlık, Planlama, Tasarım Temel Alanı*” içerecek her bir program için *Ulusal Akreditasyon Kurulları* oluşturularak akreditasyon süreci, kontrol ve denetleme gibi işlemlerin yapılabilir.
 - *Peyzaj Mimarlar Odası (PMO)*' nın yetki ve sorumluluğu kapsamında *Peyzaj Mimarlığı Akreditasyon Kurulu* oluşturulabilir. Tüm PM programlarını kapsayacak olması, bağımsız olabilmesi, akademik ve mesleki sektörlerini de içerebilmesi açısından önemli bir seçenek olarak düşünülebilir.
 - Peyzaj Mimarlığı ile ilgili bir *Derneğin* yetki ve sorumluluğunda *Peyzaj Mimarlığı Akreditasyon Kurulu (PEMİAK)* oluşturulabilir. Ancak dernek yönetiminin değişken olabilmesi, tüm programları ve akademisyenleri temsil edememe, süreklilik olamama ve yanlı bir tutum sergileme gibi riskleri olabilecektir. Ziraat Fakülteleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneğinin (ZİDEK) tarafından (ZAK) Ziraat-Orman-Su Ürünleri, Gıda, Balıkçılık Teknolojisi Mühendisliği ve Peyzaj Mimarlığı Eğitim Programları Akreditasyon Kurulu oluşturulmuş ve Değerlendirme Ölçütlerinin Belirlenme Usulleri Yönergesi çıkarılmış ve 2018 yılında faaliyetlere başlamıştır. Ancak yeni kurulan ZİDEK tarafından oluşturulan Peyzaj Mimarlığı Akreditasyon Kurulu tüm programları temsil edememesi ve yukarıda bahsedilen nedenlerden dolayı sorunlar yaşanabilecektir.
 - Diğer seçenek ise IFLA (Dünya Peyzaj Mimarları Federasyonu) ile bağlantılı yeni oluşturulacak “**Ulusal Peyzaj Mimarlığı Enstitüsü veya Federasyonu**” tarafından Peyzaj Mimarlığı Akreditasyon Kurulu ile Peyzaj Mimarlığı eğitimi, teknolojisi, mevzuatı, akreditasyon vb. konularda rol üstlenebilir.

- Akredite edecek kurumun varlığı önemli olduğu kadar oluşturulacak Akreditasyon Kurullarının niteliği ve niceliği de önemlilik arz etmektedir. Akredite edecek hangi kurum olursa olsun Akreditasyon Kurulları ulusal ve uluslararası temsil edilebilir nitelik ve nicelikte olmalıdır. Öneri olarak “Akreditasyon Kurulu 7 veya 9 üyeden oluşabilir. Örneğin; 1 Üye PMO temsilcisi + 1 üye Serbest meslek temsilcisi + 1 üye YÖK Kalite Kurulu PM temsilcisi + 1 üye Uluslararası Akredite eden Kurumun (LAAB veya IFLA) temsilcisi + 3 üye Akademisyen (2 Üye PM Bölümü Profesörü+1 Üye MB veya ŞBPB Profesörü)” den oluşabilir.
- Bu kapsamda Yükseköğretimin bünyesinde eğitim veren peyzaj mimarlığı bölümlerinin bulunduğu Fakülte (diğer bölümlerle) ile uyumlu ve entegre olabilecek şekilde akredite olmayı sağlayacak şekilde Peyzaj Mimarlığı Bölüm Başkanları Konseyinde (PEMKON) görüşülmesi ve karara bağlanması gerekmektedir.
- Uluslararası ve ulusal akreditasyon kurumlarının işleyiş felsefesini iyi anlamak gerekir. Bu kurumu oluşturulurken başvuru şartları, akreditasyon ölçütleri, süreçleri, eğitimde elde edilmesi gereken bilgi ve beceri çıktıları içermelidir. Ulusal boyutta Peyzaj Mimarlığı akreditasyon kurumu bu bölümden eğitim gören bireylere uluslararası boyutta aynı kaliteye sahip eğitimin vermesini sağlayacaktır. Ayrıca bireylerin yasal haklarını da koruyacaktır. Bu sayede günümüzde pek çok yasal ihlale karşı karşıya kalan, hakları göz ardı edilen ve birçok alanda önemli roller oynayacakken ikinci plana atılan peyzaj mimarlarını daha önemli bir konuma gelecektir. Aynı zamanda akreditasyonun en önemli temeli olan kalite güvencesini bireylere sunacaktır.

Bu çalışma ile oluşturulan bu rehber ile SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünün mevcut durumu kapsamında akreditasyon olma süreci incelenmiş ve öneriler getirilmiştir. Buna göre;

- SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü akreditasyon olma süreci çerçevesinde incelendiğinde akreditasyon ön başvuru koşullarını sağladığı görülmektedir. Ancak SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü akreditasyon kapsamında ders müfredatında ders içerikleri, dönemsel ve AKTS leri

program çıktıları ile uyumlu olacak şekilde yeniden revize edilmelidir. Bölümde mevcut fiziksel kaynaklar çok kısıtlı olduğu görülmüştür. Özellikle öğrenci kontenjanların YÖK tarafından sürekli artırılması nedeniyle stüdyoların kapasitesinin yetersiz kalması ve ders uygulama alanlarının (sera, laboratuvar vb.) olmaması en önemli eksiklikler olarak belirlenmiştir. Bu eksiklikler giderilmesi için Bölüm ve Fakülte için yeni veya ek binalarla mekânsal kapasite geliştirilmelidir.

- Akredite olma sürecinde en önemli konu eğitim çıktıları ve ders müfredatıdır. SDÜ Peyzaj Mimarlığı bölümünün hem kendi akreditasyon olma sürecinde hem de ulusal boyutta örnek teşkil etmesi açısından lisans, yüksek lisans ve doktora dersleri ve eğitim çıktıları tekrardan ele alınmıştır. Lisans müfredatı ve eğitim çıktıları İTÜ peyzaj mimarlığı bölümünün tam tanınır akreditasyon olması nedeniyle örnek alınmış olup ortak bir platformda dersler ve çıktılar birleştirilmeye çalışılmıştır. Ulusal boyutta ortak bir çıktıya ulaşma konusunda rehber niteliğinde bir ders müfredatı ve eğitim çıktıları oluşturulmuştur.
- SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü mevcut lisans ders müfredatı incelendiğinde toplam derslerin % 54'ü seçmeli, %46'sı zorunlu dersler oluşturmaktadır. Bu çalışma ile ön görülen lisans ders müfredatı kapsamında %44'ü seçmeli ders, %37 zorunlu ders ve %17 fakülte ortak seçmeli dersler olarak önerilmiştir. Bu kapsamda zorunlu ders sayısı azaltılarak seçmeli ders kapsamında fakültenin ortak seçmeli dersler oluşturulmuş disiplinler arası öğretim ve araştırmayı destekleyen, öğrencilerin mezun olduktan sonra özel sektörde daha bilgili ve aktif olmalarını sağlayacak bir ders müfredatı ön görülmüştür. Zorunlu dersler program çıktılarını tam olarak karşılayacak ve programın özünü oluşturacak şekilde önerilmiştir. Bölüm Seçmeli dersleri zorunlu dersleri destekleme ve ilgi alanlarına yönelik olarak belirlenmiştir. PM programlarında seçmeli dersler özellikle Bölümlerin tercihinine bırakılmalı ve kendine özgü olmalıdır.
- Günümüz koşullarında interdisipliner çalışma zorunluluğu ortaya çıkmasından dolayı özellikle Mimarlık Fakültesi bünyesinde bazı dersler

ortak zorunlu dersler (temel tasarım, temel planlama dersleri, sayısal tasarımı ve modelleme, proje stüdyoları vb) ve Fakülte ortak seçmeli derslerde yer almalıdır.

- Tez çalışmasında yapılan e- anket sonuçlarına göre SDÜ Peyzaj mimarlığı lisans eğitimi program çıktıları 7 ana başlık içinde toplam 12 ölçüt belirlenmiştir. Peyzaj Mimarlığı Bölümü Yüksek Lisans (YL)ve Doktora (D) eğitimi program çıktıları için 7 ana başlık içinde 7 şer ölçüt önerilmiştir.
- Finansal kaynaklara bakıldığında sadece fakültenin bütçesinin kullanılması kısıtlayıcı faktör olup görülmüştür. Bu amaçla özel sektörle veya ilgili paydaşlarla iletişim ve işbirliğinin artırılması ile finans kaynağın geliştirilmesi yarar sağlayacaktır.
- Bölümden mezun olanlarla ilişkilerin geliştirilmesi ve işbirliğinin artırılması ve buna yönelik mezun iletişim ağının oluşturulması öncelikli olarak ele alınmalıdır.
- Bölümün bölgesel, ulusal hatta uluslararası ölçekte tanınabilmesi için eğitim çalışmaları, bilimsel ve akademik toplantılar ve etkinlikler, araştırma ve geliştirme çalışmaları, mesleki danışmanlık hizmetleri, özel sektörü ile işbirliği, sosyal sorumluluk hizmetleri gibi faaliyetlerle daha aktif olunmalıdır. Tüm bu faaliyetler mutlaka belgeli ve paylaşılabilir bir düzeye getirilmesi gerekmektedir.
- Bölüm yurtdışındaki bölümleri sıkı iletişim içerisinde bulunması buradaki okullarla ortak çalışmalar yürütmesi ve öğrenci değişimlerinin aktifleştirilmesi de yine akreditasyon konusunda önemli bir adım olacaktır.
- S.D.Ü. P.M. Bölümünde Öğretim üyesi ve görevlisi başına düşen öğrenci sayıları 26'dır. Eğitim kalitesini önemli ölçüde olumsuz etkileyebilecek bir durumdur. Bu nedenle öğretim elemanı sayısı özellikle araştırma görevlisi artırılmalıdır. Ayrıca sürekli YÖK tarafından artırılan öğrenci kontenjanları nedeniyle proje stüdyo kapasitelerini çok aşılmasına ve proje derslerinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesini engel teşkil

etmektedir. Proje derslerinin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için ğretim yesi başına en fazla 8 ğrenci düşmelidir.

KAYNAKLAR

- Açıkgöz, S., 2006. Toplam Kalite Yönetimi Felsefesi ve Kamu Kurumlarında Uygulanabilirliği.
- Aksoy, H. H., 2017. Eğitimde Kalitenin Kalite Sistemleri, Eşitlik ve Küreselleşmeye İlişkin Boyutları. Erişim Tarihi:18.07.2017. http://80.251.40.59/education.ankara.edu.tr/aksoy/Egitimde_Kalite.htm.
- Aktan, C. C., Gencel, U., 2010. Yükseköğretimde Akreditasyon. Organizasyon Ve Yönetim Bilimleri Dergisi, 2 (2), Issn: 1309 -8039.
- Anonim, 2009. Türkiye Yükseköğretim Ulusal Yeterlikler Çerçevesi (TYUYÇ). Erişim Tarihi:10.08.2017. <http://tyyc.yok.gov.tr>.
- Anonim, 2010. Yükseköğretimin Yeniden Yapılandırılması; 66 Soruda Bolongno Sürecinin Yeniden Yapılandırılması. Erişim tarihi: 08.08.2017. <http://www.yok.gov.tr/web/uluslararası-iliskiler/423>.
- Anonim, 2016. İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Mimarlık Fakültesi Peyzaj Mimarlık Bölümü, IFLA Europe Akreditasyon Kendini Değerlendirme Raporu. Erişim Tarihi: 20.10.2017. <http://www.itu.edu.tr>.
- Anonim, 2017. MiAK Akreditasyon Koşulları – 2014, Erişim Tarihi:03.08.2017. <http://www.miak.org>.
- Anonymous, 2008. IFLA - Guidance Document For Recognition Or Accreditation. Professional Education Programmes in Landscape Architecture. Erişim Tarihi: 08.09.2017. <http://iflaonline.org>.
- Anonymous, 2009. The National Architectural Accrediting Board, 2009 Conditions For Accreditation, Erişim Tarihi: 15.08.2017. <http://ced.berkeley.edu>.
- Anonymous, 2012. IFLA/UNESCO Charter For Landscape Architectural Education. Erişim Tarihi: 07.09.2017. <http://iflaonline.org>.
- Anonymous, 2014. National Architectural Accrediting Board, 2014 Conditions For Accreditation, Erişim Tarihi: 20.08.2017. <https://static1.squarespace.com>.
- Anonymous, 2016a. 2016 Report On Architecture Education At Minority-Serving Institutions. Erişim Tarihi: 24.07.2017. <https://www.asla.org>
- Anonymous, 2016b. Landscape Architectural Accreditation Board Accreditation Standards. Erişim Tarihi: 25.07.2017. <https://www.asla.org>.
- Arslan, M. M., Bahadır, H., 2007. Bologna Süreci Ve Türkiye. Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi. 2,222-229.

- Artar, M., 2014. Akreditasyon Süreci Ve İngiltere; Peyzaj Enstitüsü (Landscape Institute) Deneyimi. 1. Peyzaj Mimarlığı Eğitim-Öğretim Çalıştay Kitabı, 10-12 Nisan 2014, 267-276. Antalya.
- Atik, M., Olgun, R., Soydan, O., 2014. Mezunların Gözünden Türkiye’de Peyzaj Mimarlığı Eğitimi 1. Peyzaj Mimarlığı Eğitim-Öğretim Çalıştay Kitabı, 10-12 Nisan 2014,73-104. Antalya.
- Ayvaz, B., Kuşakçı, O. A., Borat, O., 2016. Kalite Güvencesi ve Akreditasyon Süreçleri. Yeni Türkiye, 88, 1-8.
- Baltacı, R., 2002. Eğitim Fakültelerindeki Öğretim Elemanlarının Öğretmen Eğitiminde Akreditasyon Konusundaki Algıları. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Baykal, Ü., Şahin, A., 1999. Toplam kalite yöntemi ve eğitimde toplam kalite. III. Hemşirelik Eğitimi Sempozyumu, 8-9 Eylül, İstanbul, 123-137.
- Çabuk, S. N., 2010. Peyzaj Mimarlığı Eğitiminde Kalite Yönetimi Ve Akreditasyon: Ülkesel Bir Model Önerisi. Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, 226s, Ankara.
- Çınar, O., Atalay, S. ve Büyükkasap, E., 2003. Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı okullarda toplam kalite yönetimi eğitiminde eğitim fakültelerinin rolü. Kastamonu Eğitim Dergisi, 11 (2), 297-304.
- Erkuş, L., 2009. Eğitim Fakültelerinin Akreditasyon Sürecine Hazır Olma Durumuna İlişkin Öğretim Elemanlarının Görüşlerinin Değerlendirilmesi. Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 146s,Kırıkkale.
- Ertepinar, A., 2007. Türkiye’de Yükseköğretime Genel Bir Bakış. 1. İnşaat Mühendisliği Eğitimi Sempozyumu, Şubat 2007, Antalya, 31-47.
- European University Association 1 (EUA) , 2017.Higher Education Policies. Erişim tarihi: 15.08.2017. <http://www.eua.be/policy-representation/higher-education-policies>.
- European University Association 2 (EUA), 2017. What we do. Erişim tarihi: 15.08.2017. <http://www.eua.be/about/what-we-do>.
- Gencel, U., 2001. Türkiye’de Yükseköğretim Hizmetlerinin Sunumunda Toplam Kalite Yönetimi Ve Akreditasyon; Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uygulamaları. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi,187s,İzmir.

- Gül, A. Örucü, Ö.K., Eraslan Ş. 2011. Mezun Peyzaj Mimarlarının Eğitim Ve Öğretimden Beklentileri. SDU Orman Fakültesi Dergisi Cilt 12, Sayı 2 (2011) S 131-140. Isparta.
- IFLA, 2018. The International Federation Of Landscape Architects. Erişim Tarihi: 01.06.2018 <http://iflaonline.org/about/>.
- Kanbur, A., Kanbur,E.,2008. Toplam Kalite Yönetiminin Mavi Yakalı İşgören Motivasyonu Üzerindeki Etkisi: Mobilya Sektöründe Ampirik Bir Araştırma. Yönetim ve Ekonomi: Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 15(1), 27-40, Manisa.
- Karaca, E., 2008. Eğitimde Kalite Arayışları ve Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılandırılması. Sosyal Bilimler Dergisi. Dumlupınar Üniversitesi. Sayı:21.
- Marušić, I., 2002. Some observations regarding the education of landscape architects for the 21st century. Landscape and Urban Planning 60 (2002) 95-103.
- Melek, M., 2003. Yükseköğretim Kurumlarında Kalite Yöntemi, Akreditasyon Ve Bir Vakıf Üniversitesinde Kalite Kontrol Aracı Olarak Geribildirimlerinden Yararlanmaya Yönelik Bir Çalışma. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 216s, İstanbul.
- Mimarlık Akreditasyon Kurumu (MİAK), 2017. Mimarlar Odası Mimarlık Akreditasyon Kurulu Yönetmeliği. Erişim Tarihi:19.08.2017. <http://www.miak.org/>.
- NAAB, 2017. National Architectural Accrediting Board. Erişim Tarihi: 16.08.2017 <http://www.naab.org/>
- Ok, K., Atıcı, E., 2006. İ.Ü. Orman Fakültesi, Orman Mühendisliği Programının Akreditasyon Olanakları Üzerine Bir İnceleme. İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, 56(2).
- Özdemir, S., 1995. Eğitimde Verimlilik Ve Toplam Kalite Yöntemi. Kurum Ve Uygulamada Eğitim Yöntemi, 3(3), 377-388.
- Özdemir, S.M., 2005. Eğitim Kurumlarında Toplam Kalite Uygulamalarını Olumsuz Etkileyen Etmenler. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi,25(3),1-23.
- Peker, Ö., 1996. Eğitimde Kalite ve Akreditasyon. Amme İdaresi Dergisi, 29(4), 20-32.
- TYYÇ, 2017. Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ).Erişim Tarihi:09.08.2017. <http://tyyc.yok.gov.tr/?pid=20>

Şahin, Ş., Uzun, O., Cengiz, T., Çakıcı, I., Memluk, M., Yiğit, B. 2005. Ankara Üniversitesi'nde Peyzaj Mimarlığı Eğitiminin Yeniden Yapılanması, Basılmamış Eğitim Komisyonu raporu. Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü. Ankara.

Vardar, Ö. 2004. Yükseköğretimde kalite değerlendirmesi – II, ulusal kalite güvence ajansı oluşumu. Erişim Tarihi: 06.10.2009. <http://www2.isikun.edu.tr/personel/OktemVardar/vardarkalite2.doc>.

Yıldız, G., Mesci, M., 2010. Toplam Kalite Yönetiminin Başarısında Rol Oynayan Kilit Faktörler. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 27(27).

Yükseköğretim Kurulu Uluslararası İlişkiler Birimi 1, 2017. Uluslararasılaşma Bologna Süreci. Erişim Tarihi: 02.08.2017. <http://www.yok.gov.tr/web/uluslararasi-iliskiler/bologna-sureci-nedir>.

Yükseköğretim Kurulu Uluslararası İlişkiler Birimi 2, 2017. Uluslararası kuruluşlar. Erişim Tarihi: 08.08.2017. <http://www.yok.gov.tr/web/uluslararasi-iliskiler/uluslararasi-orgutler>.

Yükseköğretim Kurulu Uluslararası İlişkiler Birimi 3, 2017. Uluslararası Yeterlilik Çerçevesi. Erişim Tarihi: 09.08.2017. <http://www.yok.gov.tr/web/uluslararasi-iliskiler/86>.

EKLER

EK A. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü Lisans Eğitim Çıktıları Sınama Anketi

EK B. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü Lisansüstü Eğitim Çıktıları Sınama Anketi

EK C. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü Lisans Ders Müfredatı Sınama Anketi

EK D. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü Lisansüstün Ders Müfredatı Sınama Anketi

EK A. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü Lisans Eğitim Çıktıları Sınama Anketi

Lütfen Uygun Olanı İşaretleyiniz		Lisans derecesinde Bilgi/Becerinin edinilme seviyesi ne kadar önemlidir?			
Öğretim Elemanı	☐	1. Önemli Değil 2. Orta Derecede Önemli 3. Önemli 4. Çok Önemli			
Doktora Öğrencisi	☐				
Yüksek Lisans Öğrencisi	☐				
Lisans Öğrenci	☐				
Mezun	☐				
Sıra No	Bilgi ve Beceri	1	2	3	4
Peyzaj Tasarım ve Planlama					
1.	Peyzaj planlama ve tasarımda mevcut problemleri tanımlama, bilgi toplama, envanter ve sörvey, veri analiz etme ve sentez yapma becerisi				
2.	Farklı ölçeklerde sürdürülebilir ve ekolojik peyzaj planlama ve tasarım projeleri üretme yeteneğine sahip olma				
3.	Fikir üretmek, yaratıcı düşünmek, eleştirel bakmak ve eleştiriye açık olmak gibi özgür düşünme yeteneğini geliştirme				
4.	Peyzaj planlama, tasarım ve yönetim teorilerini bilmek				
5.	Peyzaj planlama, tasarımda ve yönetim konularında uygulamaya yönelik çözümler geliştirebilmek				
6.	İhtiyaç ve beklentilere yönelik alternatif proje üretme yeteneği sahip olmak				
7.	Engelsiz tasarım yaklaşımı ve ilkelerine uygun planlama ve tasarım projeleri üretmek				
8.	Ekolojik gereklilikler ve potansiyelin ön planda mevcut bir çevreye yeni gelişimleri entegre etme yeteneğe sahip olmak				
9.	İletişim, müzakere ve sunum becerilerinin geliştirilmesi				
10.	Peyzaj envanteri hakkında teknik bilgiye sahip olmak				
11.	Sorunlara çözüm üretebilme ve takım çalışması gerçekleştirebilecek becerilerin kazanılması				
Bilim, Teori, Felsefe, Kültürel Sistemler ve Görsel Sanatlar					
1.	Peyzaj mimarlığı tarihi, teori, metodoloji ve uygulama alanlarında eleştirel düşünme yeteneği kazandırmak				
2.	Kentsel tarih, sosyoloji ve kentsel dönüşüm sürecinde eleştirel düşünme yeteneği kazandırmak				
3.	Peyzaj ve çevre politikalarına ait temellerin bilinmesi; çevre ve planlama mevzuat ve süreçlerinin bilinmesi; çevre planlama ve tasarım alanlarındaki uluslararası, ulusal, bölgesel ve yerel idare ve kurumların tanınması.				
4.	İçinde bulunulan coğrafyaya ait mimarlık oluşumlarını ve örneklerini tarihsel ve kültürel ilişkiler bağlamında anlama.				
5.	Değişik kültürleri tanımlayan değer yargılarının, davranış kalıplarının, sosyal ve mekânsal örüntülerinin farklılığını anlama.				
6.	Peyzaj Mimarlığı mesleğini bütüncül ve teorik olarak felsefesini ve özünü anlama ve öğrenme				
Doğal Sistemler, Ekoloji ve Doğa Koruma, Çevre, Tarih, Kültürel Miras Değerleri ve Koruma, Sürdürülebilirlik, Peyzaj Onarımı					
1.	Doğal sistemlerin fiziksel ve biyolojik temellerinin bilinmesi ve bunların mevcut ve potansiyel değerlerini hem koruma hem de geliştirme amaçlı olarak tespit etme yeteneği kazanması				
2.	Tarihsel/kültürel ve doğal kaynaklara karşı saygılı olma ve yaşam kalitesini yükseltme konusundaki sorumluluğunu anlama.				
3.	Doğal sistemleri değerlendirebilme ve planlama ve tasarıma entegre olma becerisi kazandırmak,				
4.	Arazilerin doğal ve kültürel özelliklerini dikkate alarak tasarım, plan ve yönetim kurgularının oluşturulabilmesi				
5.	Kültürel miras, koruma bilinci, çevresel duyarlılık ve etik sorumluluk konularını, koruma kuramlarını ve yöntemlerini anlama.				
6.	İnsan, kültür ve doğa arasındaki etkileşimleri bilmek				
7.	Peyzaj onarımına ilişkin ekolojik temelin ve onarım tekniklerinin bilinmesi				

EK A. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü Lisans Eğitim Çıktıları Sınama Anketi (Devamı).

Mühendislik, Yapı, Materyal, Malzeme, Metot, Teknoloji ve Uygulama					
1.	Peyzaj tasarım projelerinde peyzaj malzemeleri ve kent mobilyalarını ergonomik ve ekolojik parametrelere göre kullanma becerisi kazandırma				
2.	Arazi biçimlendirme gereksinim ve yöntemlerinin bilinmesi ve uygun olanın seçilebilmesi				
3.	Yaya, bisiklet ve araç yollarının arazi yapısına ve erişim olanaklarına uygun biçimde tasarlanması ve uygulanmasına yönelik kural ve yöntemlerin bilinmesi				
4.	Karayolları, demiryolları ve diğer altyapılarla ilgili temel düzenleme ve konstrüksiyon kurallarının bilinmesi				
5.	Drenaj sistemlerin oluşturulabilmesi ve su kaynaklarının korunup yönetilmesine yönelik tasarımların gerçekleştirilebilmesi				
6.	Yol, kaldırım, duvar, köprü, gölet ve su yüzeylerinin konstrüksiyonuna dair temel bilgi ve becerilerin sergilenmesi				
7.	Kentsel ve kırsal alanlardaki açık ve yeşil alan sistemleri arasındaki ilişkilerin ve bunların uzun vadeli kullanımı, gelişimi ve bakımının bilinmesi				
8.	Plan, teknik çizim, teknik şartname ve is çizelgelerinin bulunduğu konstrüksiyon dosyalarının hazırlanması; kesif ve metraj çizelgelerinin çıkartılması				
Bilgi Teknolojisi ve Bilgisayar Uygulamaları					
1.	Tasarımın her aşamasında uygun sunumları yapabilecek grafik ve çizim becerilerinin kazanılması ve bu konuda bilgi teknolojilerinden yararlanılabilmesi				
2.	Peyzaj ve arazi envanterlerinin çıkarılması ve değerlendirilmesine yönelik bilgisayar tekniklerinin bilinmesi ve kullanılması				
3.	Mimari Görselleştirme ve Sanal Gerçeklik				
Hukuk, Yönetim, Politika, Sosyal, Ekonomi, Mesleki Etik ve Uygulamaları					
1.	Peyzaj ve çevre politikaları, çevre ve planlama mevzuat ve prosedürlerinin bilinmesi				
2.	Planlama ve tasarım süreçlerinde uluslararası, ulusal, bölgesel ve yerel kurumların rollerinin bilinmesi				
3.	Sözleşme ve ihale dokümanlarının hazırlanabilmesi ve ihale sürecinin yönetilmesi				
4.	Özel işyerleri ve ilgili kamu birimlerinde mesleki hak, yetki ve sorumlulukların bilinmesi ve iş akışlarının yönetilmesi				
5.	Etik kavram felsefesini benimsemek				
6.	Mesleki yeniliklerle ilgili sürekli kendini geliştirme ve gelişimleri takip etme ahlakının kazanılması				
7.	Mesleki risk ve sorumlulukların bilinmesi ve yönetilebilmesi				
8.	Meslek ve kamu yararına çeşitli aktivitelere katılımda bulunma gerekliliklerinin anlaşılması				
9.	Yerel ve evrensel değerler konusunda bilinç geliştirici bir yetenek kazandırmak				
10.	Yazılı ve sözlü iletişim tekniklerinin gelişmesi				
11.	Eleştiri alabilme yeteneğini kazanılması				
12.	Kendi sürekli olarak geliştirme ve yenilikleri öğrenme becerilerin kazanılması				
13.	Alandaki gelişmeleri takip edebileceği bir yabancı dil edinimi				
Bitki Materyali, Üretim, Yetiştirme, Uygulama ve Pazarlanması					
47.	Bitki materyalinin tanınması ve amaca uygun kullanımını ve değerlendirmesini bilmek				
48.	Bitki materyali üretim ve yetiştirme tekniklerinin öğrenilmesi				
49.	Bitkisel tasarımın teorilerinin öğrenilmesi, bu bilgi ve becerilerinin etkin bir şekilde projelerde kullanılması				
47.	Bitkilendirme planlarının yapılabilmesi, bitkisel stokların yönetimi ve bitkilendirme tekniklerinin bilinmesi				

EK B. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü Lisansüstü Eğitim Çıktıları Sınama Anketi

Lütfen Uygun Olanı İşaretleyiniz		Yüksek lisans derecesinde Bilgi/Becerinin edinilme seviyesi ne kadar önemlidir?				Doktora derecesinde Bilgi/Becerinin edinilme seviyesi ne kadar önemlidir?			
Öğretim Elemanı	☐	1. Önemli Değil				1. Önemli Değil			
Doktora Öğrencisi	☐	2. Orta Derecede Önemli				2. Orta Derecede Önemli			
Yüksek Lisans Öğrencisi	☐	3. Önemli				3. Önemli			
Lisans Öğrenci	☐	4. Çok Önemli				4. Çok Önemli			
Mezun	☐								
Sıra No	Bilgi ve Beceri	1	2	3	4	1	2	3	4
Peyzaj Tasarım ve Planlama									
1.	Ülkedeki güncel peyzaj planlama ve tasarım politikalarını, sürecini, idari yönünü anlama ve eleştirel değerlendirebilme becerisini kazanma								
2.	Ülkemizdeki peyzaj tasarım ve planlamada örneklerinin, uluslararası örneklerle karşılaştırabilme ve yeni politikalar geliştirebilme becerisi								
3.	Uzmanlık alanı ile ilgili peyzaj kuramlarını anlama, planlama ve tasarım sürecine uygulama becerisini kazanma								
4.	Lisans yeterliklerine bağlı olarak, peyzaj planlama ve tasarım alanında bilgilerini uzmanlık düzeyinde geliştirebilmek ve bu bilgileri, eleştirel ölçekte değerlendirebilmek, ileri düzey öğrenmeyi ve çalışma yapabilme yetkinliğine sahip olma								
5.	Uzmanlık alanına yönelik peyzaj planlama ve tasarımda bir problemi tanımlayabilme, bileşenleriyle birlikte analiz edebilme, çözmek için yöntem geliştirebilme ve çözümlerde yenilikçi yöntemler uygulayabilme, çözümleri yorumlayabilme ve çözümünü uygulamaya aktarabilme yetkinliğine sahip olma								
6.	Bir tasarımın uygulamaya geçirileceği her türlü seviyedeki plan, teknik çizim, teknik şartname ve iş çizelgelerinin bulunduğu konstrüksiyon dosyalarının hazırlanması; keşif ve metraj çizelgelerinin çıkartılması öğrenimlerinin kazanılması								
7.	Peyzaj tasarım ve planlama uygulama projelerinin başarıyla tamamlayabilmek amacıyla, proje takımı ve çok disiplinli ekiplerle işbirliği içinde çalışma becerisi								
Bilim, Teori, Felsefe, Kültürel Sistemler ve Görsel Sanatlar									
1.	Peyzaj mimarlığı alanında bilimsel araştırma yaparak bilgiye genişlemesine ve derinlemesine ulaşabilme, bilgiyi değerlendirme, yorumlama ve uygulama becerisi								
2.	Farklı disiplin alanlarının bilgilerini; peyzaj mimarlığı tarihi, teori, metodoloji disiplini içindeki uzmanlık gerektiren problemlere uygulayarak çözümler üretebilme becerisine yetkinliğine sahip olma								
3.	Lisans yeterliliklerine bağlı olarak, peyzaj mimarlığı tarihi, teori, metodoloji ve uygulama alanında bilgilerini uzmanlık düzeyinde geliştirebilmek ve bu bilgileri, eleştirel ölçekte değerlendirebilmek, ileri düzey öğrenmeyi ve çalışma yapabilme yetkinliği								
Doğal Sistemler, Ekoloji ve Doğa Koruma, Çevre, Tarih, Kültürel Miras Değerleri ve Koruma, Sürdürülebilirlik, Peyzaj onarımı									
1.	Lisans yeterliliklerine bağlı olarak, doğal sistemlerin fiziksel ve biyolojik temellerinin bilinmesi ve peyzaj tasarım ve planlamada bunların mevcut potansiyel değerlerini hem koruma hem de geliştirmeye yönelik potansiyellerini ortaya koyma becerisini elde etme								
2.	Doğal ve kültürel sistemleri farklı disiplin alanlarının bilgileri ile harmanlamak varolan mevcut sorunları ekolojik yaklaşım ilkesiyle çözüme yetisine sahip olma								
3.	Çevre planlama ve tasarım alanlarındaki uluslararası, ulusal, bölgesel ve yerel idare ve kurumların çalışmalarını anlama ve eleştirel yaklaşım kazanma								
4.	Uzmanlık alanına yönelik sürdürülebilir ekolojik yaklaşımlarının kazanımlarının elde edilmesi								
5.	Kamu yararını gözetme, tarihsel/kültürel ve doğal kaynaklara karşı saygılı olma ve yaşam kalitesini yükseltme konusundaki sorumluluğunu anlama								

EK B. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü Lisansüstü Eğitim Çıktıları Sınama Anketi
(Devamı).

Peyzaj Mühendisliği, Yapı, Materyal, Malzeme, Metot, Teknoloji ve Uygulama									
1.	Peyzaj yapı malzemelerinin teknolojik gelişimler bağlamında üretim, kullanım ve uygulamaları, çevresel etkileri ve yeniden kullanılabilirlikleri ile ilgili ilke ve standartları anlama.								
2.	Peyzaj Keşif dosyasının hazırlama becerisi								
3.	Peyzaj planlama ve tasarım sürecinde analog ve niceliksel yöntemleri kullanma becerisi kazandırma								
4.	21. Peyzaj malzemeleri ve kent mobilyalarını ergonomik ve ekolojik parametrelere göre kullanma becerisi kazandırma								
Bilgi Teknolojisi ve Bilgisayar Uygulamaları									
1.	Peyzaj tasarım ve planlama projelerinin her aşamasında bilgisayar teknolojilerinden yararlanabilme ve diğer ileri teknolojileri kullanma becerisi kazandırma								
2.	Akademik ve mesleki tüm etkinliklerde toplumsal, bilimsel ve etik değerleri gözetme yeterliliğine ve bilgisayar teknolojisine sahip olması								
3.	Uzmanlık alanına yönelik bilgi teknolojileri ile ilgili yeniliklerle ilgili sürekli kendini geliştirme ve gelişimleri takip etme ahlakının kazanılması								
4.	Kendini profesyonel düzeyde yazılı, sözlü ve grafik araçlarla etkin biçime ifade edebilme ve çalışmalarının süreç ve sonuçlarını, o alandaki veya dışındaki ulusal ve uluslararası ortamlarda tartışabilme ve sistematik bir şekilde yazılı ya da sözlü olarak aktarabilme becerisi,								
5.	Uzmanlık konusunda neden sonuç ilişkisini doğru ortaya koyabilme, doğru sorun tespiti yapabilme, yeni ve orijinal fikirler, çözümler ve yöntemler geliştirebilme ve konusunda doğru bilgilendirme ve yönlendirme yeteneğinde olması								
Bitki Materyali, Üretim, Yetiştirme, Uygulama ve Pazarlanması									
1.	Uzmanlık alanına yönelik, bitki materyalini tanıma								
2.	Uzmanlık alanına yönelik, bitki materyalinin üretim ve yetiştirme becerisi kazandırmak,								
3.	Peyzaj uygulama projelerinde bitki materyali, plantasyon yöntem ve tekniklerini kullanma becerisi kazandırmak								
Hukuk, Yönetim, Politika, Sosyal, Ekonomi, Etik ve Uygulamaları									
1.	Uzmanlık alanına yönelik risk ve sorumlulukların bilinmesi ve yönetilebilmesi								
2.	Yeni ve orijinal fikir ve yöntemler geliştirme becerisi								
3.	Alanı ile ilgili verilerin toplanması, yorumlanması, duyurulması aşamalarında ve mesleki tüm etkinliklerde toplumsal, bilimsel ve etik değerleri gözetme yeterliliğinin kazanılması								
4.	Peyzaj ve çevre politikaları, çevre ve planlama mevzuat ve prosedürlerinin bilinmesi								
5.	Planlama ve tasarım süreçlerinde uluslararası, ulusal, bölgesel ve yerel kurumların rollerinin bilinmesi								
6.	Sözleşme, Teknik Şartnameler ve ihale dokümanlarının hazırlanabilmesi ve ihale sürecinin yönetilmesi								
7.	Özel işyerleri ve ilgili kamu birimlerinde mesleki hak, yetki ve sorumlulukların bilinmesi ve iş akışlarının yönetilmesi								

EK C. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü Lisans Ders Müfredatı Sınama Anketi

Lütfen Uygun Olanı İşaretleyiniz		SDÜ Peyzaj Mimarlığı lisans eğitimi için aşağıda verilen ders müfredatlarının belirlenmesi için değerlendirmede bulununuz			
		1. Zorunlu 2. Seçmeli 3. Gerek Yok 4. Fakülte Ortak Seçimlik Ders Olabilir			
Sıra No	Peyzaj Planlaması ve Peyzaj Tasarımı	1	2	3	4
	Öğretim Elemanı ☐				
	Doktora Öğrencisi ☐				
	Yüksek Lisans Öğrencisi ☐				
	Lisans Öğrenci ☐				
	Mezun ☐				
1.	Proje I-II-III-IV-V-VI				
2.	Perspektif ve Maket Yapım Tekniği				
3.	Mezuniyet Projesi				
4.	Bitkisel Tasarım				
5.	Proje Hazırlama ve Sunum Tekniği				
6.	Kentsel Peyzaj Planlama ve Tasarım / Kent ve Bölge Planlama				
7.	Kırsal Peyzaj Planlama				
8.	Sürdürülebilir ve Evrensel Peyzaj Tasarımı				
9.	Temel Tasarım				
10.	Duyusal Tasarım				
11.	Kaynak Envanter Analizi				
12.	Özel Peyzaj Tasarım				
13.	Rekreasyonel Planlama				
14.	Golf Alanları ve Tasarım				
15.	Kentsel Yeşil Alanlar ve Tasarım				
16.	Çocuk Oyun Alanı ve Tasarım				
17.	Koruma Amaçlı Planlama				
18.	Engeliler İçin Tasarım				
	Bilim, Teori, Felsefe, Kültürel Sistemler ve Görsel Sanatlar				
1.	Peyzaj Mimarlığına Giriş				
2.	Çizim ve Grafik Anlatım Tekniği				
3.	Peyzaj Sanat Tarihi				
4.	Peyzaj Araştırma Yöntemleri				
5.	Peyzaj Mimarlığı Teorisi				
6.	Planlamaya Katılım				
7.	Kentsel Kimlik ve Mimarlık Teorileri				
8.	Kent Estetiği				
9.	Uygulamalı Sanat Atölyesi				
10.	Çevre Fizyolojisi				
11.	Kentsel Coğrafya ve Eşitsizlikler				
12.	Tasarım Düşüncesinin Temelleri				
13.	Çevre Estetiği				
14.	Serbest El Çizimi ve Resim				
15.	Peyzaj Sosyolojisi				
	Doğal Sistemler, Ekoloji ve Doğa Koruma, Çevre, Tarih, Kültürel Miras Değerleri ve Koruma, Sürdürülebilirlik, Peyzaj Onarımı				
1.	Doğal Sistemler ve Tasarım				
2.	Peyzaj Ekolojisi				
3.	Toprak İlmi				
4.	Jeomorfoloji ve jeoloji				
5.	Turizm ve Çevre				
6.	Peyzaj Mimarlığı ve İklim Bilgisi				
7.	Doğal ve Kültürel Alanların Korunması				
8.	Çevre Sorunları				
9.	İnsan, Doğa ve Kent				
10.	Kültürel Miras Kavramları				
11.	Tarihi Çevre ve Restorasyon				

EK C. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü Lisans Ders Müfredatı Sınama Anketi (Devamı).

	Bitki Materyali, Üretim, Yetiştirme, Uygulama ve Pazarlanması				
1.	Bitki Materyali / Bitki Tanıma ve Değerlendirme				
2.	Yer Örtücü ve Mevsimlik Bitkiler				
3.	Çim Alan Tesis ve Bakımı				
4.	Bitki Yetiştirme ve Plantasyon Tekniği				
5.	Bitki Besleme				
6.	İç Mekân Süs Bitkileri ve Kullanımı				
7.	Özel Nitelikli Bitkilendirme				
8.	Bitki Koruma				
	Mühendislik, Yapı, Materyal, Malzeme, Metot, Teknoloji ve Uygulama				
1.	Peyzaj Konstrüksiyon				
2.	Peyzaj Yapı ve Malzemeleri				
3.	Peyzaj Mühendisliği				
4.	Röleve ve Ölçme Bilgisi				
5.	Peyzaj Onarım ve Bakım Tekniği				
6.	Teknoloji ve AR-GE yönetimi				
7.	Maden Alanlarının Geri Kazanımı				
8.	Sulama ve Drenaj Sistemleri & Uygulamaları				
	Bilgi Teknolojisi ve Bilgisayar Uygulamaları				
1.	CBS'ye Giriş				
2.	Bilgisayar Destekli Peyzaj Tasarım ve Modelleme				
3.	Bilgisayar Destekli Peyzaj Planlama				
4.	Mimari Çizim Standartları ve Teknikleri				
	Hukuk, Yönetim, Politika, Sosyal, Ekonomi, Etik ve Uygulamaları				
1.	Peyzaj ve Hukuk				
2.	Ulusal Politika Ekonu ve Sürdürme Yönetimi				
3.	İmar Hukuku ve Uygulamaları				
4.	Peyzaj Yönetimi				
5.	Peyzaj Mimarlığının Sektörel Boyutu				
6.	Mesleki Bilirkişilik ve Uygulamaları				
7.	Doğa ve Çevre Koruma Mevzuatı				
8.	Girişimcilik				
9.	İş Sağlığı ve Güvenliği				
10.	Mesleki Etik ve Eylem Boyutu				
11.	Peyzaj Mimarlığın Sosyal Yönleri				

EK D. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü Lisansüstü Ders Müfredatı Sınama Anketi

<p>Lütfen Uygun Olanı İşaretleyiniz</p> <p>Öğretim Elemanı ☐</p> <p>Doktora Öğrencisi ☐</p> <p>Yüksek Lisans Öğrencisi ☐</p> <p>Lisans Öğrenci ☐</p> <p>Mezun ☐</p>		<p>SDÜ Peyzaj Mimarlığı lisansüstü eğitimi için aşağıda verilen ders müfredatlarının belirlenmesi için değerlendirmede bulununuz</p> <p>1. Zorunlu 2.Şeçmeli 3.Gerek Yok 4.Fakülte Ortak Seçimlik Ders Olabilir</p>			
Sıra No	Peyzaj Planlama ve Peyzaj Tasarımı	1	2	3	4
1.	Kültürel Turizm Planlaması				
2.	Ekoturizm Planlaması				
3.	Kentsel Tasarımda Modern Sanat Akımları ve Teknikleri				
4.	Korunan Alanların Peyzaj Planlama Esasları				
5.	İklim Tabanlı Peyzaj Planlama				
6.	Kırsal Rekreasyon Planlaması				
7.	Özel Peyzaj Planlamaları				
8.	Karayolları Peyzaj Planlaması				
9.	Kentsel Açık ve Yeşil Alan Sistemleri Planlama ve Tasarım İlkeleri				
10.	Çevre Düzenlemesinde Şehir ve Peyzaj Planlaması				
11.	Kentsel Rekreasyon Planlaması				
12.	Doğal ve Kentsel Sit Alanlarının Planlanması				
13.	Peyzaj Mimarlığında Kıyasal Alan Planlaması				
14.	Kış Bahçesi Tasarımı				
15.	İç Mekânda Bitkisel Tasarım				
16.	Kurakçıl Peyzaj Tasarımı				
17.	Peyzaj Mimarlığında Herkes İçin tasarım				
18.	Peyzaj Planlamada Sayısal Yöntemler				

EK D. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü Lisansüstün Ders Müfredatı Sınama Anketi
(Devamı).

. Bilim, Teori, Felsefe, Kültürel Sistemler ve Görsel Sanatlar					
1.	Tarihi Peyzaj Restorasyonu				
2.	Türk Bahçe Sanatı				
3.	Tarihi Çevrelerde Peyzaj Tasarımı ve Turizm				
4.	Bilimsel Proje Hazırlama ve Yönetim				
5.	Kent ve Toplum				
6.	Kentsel İmaj Kuramları				
7.	Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) ve Stratejik Çevresel Etki Değerlendirmesi (SÇED)				
8.	Çatı ve Sera Bahçeleri				
9.	Doğala Yakın Bahçe Düzenlemesi				
10.	Peyzaj Proje Dosyası ve Rapor Hazırlama				
11.	Turizm ve Rekreasyon Taşıma Kapasitesi				
12.	Yeşil Altyapılar ve Çevreyi Geliştiren Tasarımlar				
13.	Açık Mekân Organizasyonu				
14.	Peyzaj Algısı ve Tercih Ölçme Yöntemleri				
15.	Tematik Parklar				
16.	Antropometri, Ergonomi ve Peyzaj				
17.	Turizm Tesisleri Dış mekan Bitkilendirme				
18.	Temalı Bitki Bahçeleri				
19.	Tıbbi ve Aromatik Bitkilerin Peyzaj Mimarlığında Kullanımı				
20.	Peyzaj Planlamada Katılımcı Yöntemler				
21.	Mimarlık Bilimi ve Sanatına Yönelik Yaklaşımlar				
22.	Tezhip, Minyatür ve Ebru Süsleme Sanatlarının Peyzaj Mimarlığında Kullanımı				
23.	Peyzaj Planlama Tarihi Kuramı ve Uygulamaları				
24.	Kültürel Peyzaj ve Mirası Değerler				
25.	Turizm Alanlarına Yönelik Stratejik Gelişim Planları				
26.	Peyzaj Mimarlığında Bilimsel Araştırma Yöntemleri				
27.	Turizm & Ekoloji İlişkisi				
Doğal Sistemler, Ekoloji ve Doğa Koruma, Çevre, Tarih, Kültürel Miras Değerleri ve Koruma, Sürdürülebilirlik, Peyzaj onarımı					
1.	Ekolojik Peyzaj Tasarım ve İlkeleri				
2.	Ekolojik Peyzaj Planlama				
3.	Ekolojik Restorasyon				
4.	Doğa Onarımının Ekolojik Temelleri ve Peyzaj Reklamasyonu				
5.	Doğa Felsefesi ve Doğa Bilimi				
6.	Golf Alanları Tasarım ve Yönetimine Ekolojik Yaklaşımlar				
7.	Kent Ekolojisi				
8.	Peyzaj Planlamada Ekosistem Hizmetleri				
9.	Doğa Koruma ve Turizm				
10.	Doğal Korunan Alanlarda Ziyaretçi Yönetim Modelleri				
11.	Kültürel Peyzaj Planlama				
12.	Peyzaj Analiz Yöntemleri				
13.	İklim Etkin Peyzaj Planlama				
14.	Biotop Haritalama ve Düzenleme Esasları				
15.	Çevre Tercih ve Değerlendirmede Görsel Kalite				
16.	Korunan Alanlarda Peyzaj Planlama Esasları ve Uygulamaları				
17.	Peyzaj Onarımı ve Uygulamaları				
18.	Mermer Ocakları Faaliyetleri Sonrası Peyzaj Onarımı Tekniği				
19.	Biyçeşitlilik ve Peyzaj Planlama İlişkisi ve Etkileşimi				
20.	Peyzaj Onarım ve Bitkilendirme Tekniği				

EK D. SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü Lisansüstün Ders Müfredatı Sınama Anketi
(Devamı).

Bitki Materyali, Üretim, Yetiştirme, Uygulama ve Pazarlanması					
1.	Odunsu Bitki Materyalleri				
2.	Otsu Bitki Materyalleri				
3.	Ağaç Restorasyonu				
4.	Kentsel Plantasyon Tekniği				
5.	Kent Ormanlığı				
6.	Çim Alan Tekniği				
7.	Sorunlu Alanlarda Bitkilendirme Tekniği				
8.	Peyzaj Alanlarında Yerörtücü Bitkilerin Tesis ve Bakım Teknikleri				
9.	Vejetasyon Bilgisi				
10.	İç Mekan Bitkilerinin Üretim ve Yetiştirme Teknikleri				
11.	Dış Mekan Bitkilerinin Üretim ve Yetiştirme Teknikleri				
12.	Doğal Bitki Besleyiciler				
13.	Büyüme Düzenleyici Maddeler ve Süs Bitkilerinde Kullanımı				
14.	Genel Botanik				
Peyzaj Mühendisliği, Yapı, Materyal, Malzeme, Metot, Teknoloji ve Uygulama					
1.	Yapı ve Su				
2.	Yaya Mekânları ve Yollarının Düzenlenmesi				
3.	Peyzaj Yapı Elemanları				
4.	Kültür Endüstrileri ve Kentsel Dönüşüm				
5.	Peyzaj Mimarlığı ile AR- GE ve İnovasyon İlişkisi				
6.	Ölçme Bilgisi				
7.	Röleve ve Aplikasyon				
Bilgi Teknolojisi ve Bilgisayar Uygulamaları					
1.	Bilgisayar Destekli Peyzaj Modelleme ve Animasyon				
2.	Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) Uygulamaları				
3.	Dijital Analiz ve Veri Değerlendirme				
4.	Doğal Kaynak Yönetiminde Bilgi Teknolojilerinin Kullanımı				
5.	Bilgisayar Destekli Peyzaj Tasarımı				
Hukuk, Yönetim, Politika, Sosyal, Ekonomi, Etik ve Uygulamaları					
1.	Peyzaj Araştırmalarında Sosyal Bilimler Metodolojisi				
2.	Havza Planlaması ve Yönetimi				
3.	Çevre Politikaları				
4.	Kentsel Çevre Yönetimi				
5.	Sürdürülebilir Peyzaj Yönetimi				
6.	Doğa Koruma ve Etik İlişkisi				
7.	Peyzaj Mimarlığında Mesleki Etik				
8.	Peyzaj Mimarlığında Mesleki Bilirkişi Uygulamaları				
9.	Doğal Koruma Yasal Çerçevesi ve Uygulamaları				

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Çağla BOSTAN
Doğum Yeri ve Yılı : Ankara / 1991
Medeni Hali : Bekar
Yabancı Dili : İngilizce
E-posta : caglabostan15@gmail.com

Eğitim Durumu

Lise : Batıkent Lisesi, 2009
Lisans : SDÜ, Peyzaj Mimarlık Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı, 2015.

Yayınları

Ulusal ve Uluslararası Toplantıda Sunularak Tam Metin Olarak Yayımlanan Bildiri

BOSTAN, Ç., 2012 Peyzaj Mimarlığı Eğitiminde Değişim Ve Gelişim, PMO Genç II. Ulusal Öğrenci Sempozyumu Bildirileri, s. 174-178, İstanbul.

BOSTAN, Ç., GÜL, A., 2016. Mekânsal Planlamada Sürdürülebilir Gelişim /Kalkınma Paradoksu, 16.Ulusal Bölge Bilimi Ve Bölge Planlama Kongresi, Isparta

GÜL, A., BOSTAN, Ç., 2018. Peyzaj Mimarlığı Programına Yönelik Ulusal ve Uluslararası Akreditasyon Ölçütlerinin Karşılaştırılması Ve İrdelenmesi. II. Peyzaj Mimarlığı Eğitim Öğretim Çalıştayı, Düzce.(Basılmamış).

GÜL, A., BOSTAN, Ç., 2018. Kentsel Tasarım Çalışmalarında İnterdisiplinler Arası İşbirliği. Uluslararası Kentleşme Ve Çevre Sorunları Sempozyumu, Eskişehir.(Basılmamış).

Ulusal Kuruluşlarca Desteklenen Bilimsel Projelerde Görev Alma

BOSTAN, Ç., 2015. Engelli Çocuklara Yönelik Dost Oyun Alanı Ve Dış Mekan Tasarımının Isparta Kent Örneğinde İncelenmesi. TUBİTAK 2209 Üniversite Öğrencileri Yurt içi / Yurt Dışı Araştırma Projeleri Destekleme Programı, Dönem: 2014/1, Danışman: Doç. Dr. Murat AKTEN, 2014-2015

Katıldığı Eğitim, Seminerler Ve Sempozyumlar:

2016 16.Ulusal Bölge Bilimi ve Bölge Planlama Kongresi
2016 TÜBİTAK 2237 Doğa Bilimlerinde Proje Hazırlama Eğitimi -3 (Eğirdir)
2015 "KONSEPT ve TASARIM" Konulu Meslek İçi Sürekli Eğitim (Ankara)
2012 PMO Genç 6. Eğitim Kampı

- 2012 2. Peyzaj Mimarlığı Koruma Sempozyumu
2012 2. Ulusal Öğrenci Sempozyumu

Mesleki Deneyim

Sözleşmeli Öğretim Görevlisi: (2016-2017 İkinci Yarı Dönemi)

Ücr. Öğr. Gör., SDÜ Eğirdir Meslek Yüksek Okulu

Dersler: Kapalı Tohumlu Odunsu Bitkiler

Arazi Düzenleme

Sözleşmeli Öğretim Görevlisi: (2016-2017 İkinci Yarı Dönemi)

Ücr. Öğr. Gör., SDÜ Mimarlık Fakültesi

Dersler: Proje IV

İklim Bilgisi ve Peyzaj Mimarlığı

Çevresel Etki ve Değerlendirme

Sözleşmeli Öğretim Görevlisi: (2016-2017 İlk Yarı Dönemi)

Ücr. Öğr. Gör., SDÜ Eğirdir Meslek Yüksek Okulu

Dersler: Malzeme Bilgisi

Sözleşmeli Öğretim Görevlisi: (2016-2017 İlk Yarı Dönemi)

Ücr. Öğr. Gör., SDÜ Mimarlık Fakültesi

Dersler: Proje VI

Proje I

Bitkisel Tasarım

TÜBİTAK 1001 Projesi: (2015- 2016)

Proje Asistanı, TÜBİTAK 1140345 Nolu Proje

" Göller Yöresindeki Ballıbabagiller (Lamiaceae) Familyasına Ait Bazı Bitki Türlerinin Kültüre Alınması ve Peyzaj Mimarlığında Kullanım Olanaklarının Belirlenmesi "

Staj (2): (Haziran - Temmuz, 2014)

Gündem İnşaat Mimarlık Mühendislik Peyzaj San. Tic. Ltd. Şti. (İZMİR)

Staj (1): (Temmuz - Ağustos, 2013)

Studio Bems Kentsel Planlama Ve Peyzaj Mimarlığı San. Tic. Ltd. Şti. (ANKARA)

Yürüttüğü veya Görev Aldığı Peyzaj Projeleri

1. Kırtepe Mevkii Terkedilen Mermer Ocağı Peyzaj Onarım ve Reklamasyon Projesi – Peyzaj Mimarı, 2016
2. Antalya Düzlerçamı Mevkii Faaliyeti Sonlanmış Taş Ocağı Sahası Peyzaj Onarım ve Reklamasyon Projesi, Peyzaj Mimarı, 2016
3. Çanakkale Hamidiye Tabyası Peyzaj Tasarım Projesi, Peyzaj Mimarı, 2012

Yer Aldığı Proje Yarışması

1. Bursa Osmangazi Çekirge Meydanı Mimari, Kentsel Tasarım, Peyzaj Tasarım Projesi - 2017

Üyesi Bulunduğu Kuruluş

Peyzaj Mimarlar Odası